

A pályakezdő szakmunkások munkaerő-piaci helyzete – 2015

*Az elemzés a „Szakiskolai férőhelyek meghatározása – 2015,
a megyei fejlesztési és képzési bizottságok (MFKB-k) részére”
című kutatási program keretében készült*

SZAKISKOLA_2015

Budapest, 2015. március

Az MKIK Gazdaság- és Vállalkozáskutató Intézet olyan non-profit kutatóműhely, amely elsősorban alkalmazott közgazdasági kutatásokat folytat. Célja, hogy elméletileg és empirikusan megalapozott ismereteket és elemzéseket nyújtson a magyar gazdaság és a magyar vállalkozások helyzetét és kilátásait befolyásoló gazdasági és társadalmi folyamatokról.

MKIK GVI – Institute for Economic and Enterprise Research
Hungarian Chamber of Commerce and Industry

A kutatás finanszírozását az MKIK GVI és az MKIK között 2015. január 9.-én létrejött szerződés biztosította, amely szerződés előzménye a Nemzeti Munkaügyi Hivatal valamint a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara között megkötött NFA-KA-NGM-1/2014 iktatószámú támogatási szerződés.

Az adatfelvétel kérdőíveit készítette:

Révész Erika, MKIK GVI

Makó Ágnes, MKIK GVI

Az online kérdőív fejlesztési munkáit végezte:

Molnár Balázs

A kutatás terepmunkáját irányította:

Makó Ágnes, vezető kutató (MKIK GVI)

A matematikai-statisztikai elemzést készítette és a tanulmányt írta:

Makó Ágnes, vezető kutató (MKIK GVI), e-mail: agnes.mako@gvi.hu

Bárdits Anna, elemző (MKIK GVI)

Nyíró Zsanna, elemző (MKIK GVI)

Kutatásvezető:

Tóth István János, Ph.D.

tudományos főmunkatárs, MTA KRTK KTI,

ügyvezető igazgató, MKIK GVI

istvan.janos.toth@gvi.hu

A kézirat lezárva: 2015. március 16.

MKIK Gazdaság- és Vállalkozáskutató Intézet

Cím: 1034 Budapest, Bécsi út 120.

Tel: 235-0584

Fax: 235-0713

E-mail: gvi@gvi.hu

Internet: <http://www.gvi.hu>

Tartalom

Összefoglaló.....	11
Bevezetés	17
1. Az adatfelvétel	20
2. A minta jellemzői	23
3. A megkérdezettek alapjellemzői	25
4. Iskolai előmenetel és az iskoláról alkotott vélemények	28
4.1. A családi háttér iskolai előmenetelre gyakorolt hatása.....	47
5. Jelenlegi munkaerő-piaci pozíció	53
5.1. A családi háttér munkaerő-piaci pozícióra gyakorolt hatása.....	81
5.2. Munkanélküliség a szakképzettek körében	92
5.3. Továbbtanulás a szakképzettek körében.....	118
6. Költözés, migráció, mobilitás	134
7. Továbbtanulási és munkaerő-piaci tervek	139
8. Szakmából kilépés, kilépési arányok	148
9. A munkaerő-piaci helyzet változása 2014 és 2015 között	171
Következtetések	183
Függelék	187
Melléklet 1.: az adatfelvétel „A” kérdőíve	198
Melléklet 2.: az adatfelvétel „C” kérdőíve.....	210

Ábra- és táblajegyzék

1.1. ábra: Adott időszakokban megvalósult interjúk száma (darab), 2015, N=2661	21
1.2. ábra: Megvalósult és tervezett interjúk aránya az adott időpontokban (százalék), 2015, N=2661	22
2.1. táblázat: A minta megyék szerinti megoszlása, 2015, N=2410	24
2.2. táblázat: A minta régiók szerinti megoszlása, 2015, N=2410	24
3.1. ábra: A megkérdezettek megoszlása életkor szerint, fő, 2015, N=2403	25
3.2. ábra: A megkérdezettek apjának iskolai végzettsége, százalék, 2015, N=2208	26
4.1. ábra: Ha újból szakmát és iskolát kellene választania, hogyan döntene? (százalék), 2009-2015, N ₂₀₀₉ =2899, N ₂₀₁₀ =2916, N ₂₀₁₁ =2919, N ₂₀₁₂ =1872, N ₂₀₁₃ =1850, N ₂₀₁₄ =2079, N ₂₀₁₅ =2410	31
4.2. ábra: Vélemények a szakiskolai tanulmányokkal kapcsolatban (pontátlag), 2009-2015, N ₂₀₀₉ =2781-2882, N ₂₀₁₀ =2835-2906, N ₂₀₁₁ =2836-2916, N ₂₀₁₂ =1793-1863, N ₂₀₁₃ =1764-1838, N ₂₀₁₄ =1975-2053, N ₂₀₁₅ =2249-2394	33
4.3. ábra: Vélemények a szakiskolai tanulmányokkal kapcsolatban (pontátlag) aszerint, hogy hova járt a tanuló gyakorlati képzésre, 2015, N ₂₀₁₅ =2249-2394	34
4.4. ábra: Vélemények a gyakorlati képzőhelyről (pontátlag), 2009-2015, N ₂₀₀₉ =2806-2877, N ₂₀₁₀ =2856-2909, N ₂₀₁₁ =2846-2916, N ₂₀₁₂ =1838-1865, N ₂₀₁₃ =1821-1845, N ₂₀₁₄ =2028-2065, N ₂₀₁₅ =2352-2400	36
4.5. ábra: Vélemények a gyakorlati képzőhelyről (pontátlag) aszerint, hogy hova járt a tanuló gyakorlati képzésre, 2015, N ₂₀₁₅ =2352-2400	37
4.6. ábra: Vélemények a szakmáról (pontátlag), 2009-2015, N ₂₀₀₉ =2503-2776, N ₂₀₁₀ =2475-2873, N ₂₀₁₁ =2484-2861, N ₂₀₁₂ =1569-1804, N ₂₀₁₃ =1381-1729, N ₂₀₁₄ =1651-1916, N ₂₀₁₅ =1978-2238	38
4.7. ábra: Vélemények a szakmáról (pontátlag) aszerint, hogy hova járt a tanuló gyakorlati képzésre, 2015, N ₂₀₁₅ =1978-2238	39
4.8. ábra: Munkavégzésében mennyire veszi hasznát annak, amit a szakiskolában tanult? (százalék), 2009-2015, N ₂₀₀₉ =1297, N ₂₀₁₀ =1171, N ₂₀₁₁ =1326, N ₂₀₁₂ =880, N ₂₀₁₃ =927, N ₂₀₁₄ =1174, N ₂₀₁₅ =1642	41
4.9. ábra: Mi az, amit a munkahelyén kellett megtanulnia ahhoz, hogy jól elláthassa a feladatát (az összes említés százalékában), 2010, N=1359	42
4.10. ábra: Mi az, amit a munkahelyén kellett megtanulnia ahhoz, hogy jól elláthassa a feladatát, 2011-2015, N ₂₀₁₁ =1193, N ₂₀₁₂ =903, N ₂₀₁₃ =945, N ₂₀₁₄ =984, N ₂₀₁₅ =1414	44
4.11. ábra: A szakmaválasztásban szerepet játszó tényezők gyakorisága (százalék), 2010-2015, N ₂₀₁₀ =2653-2829, N ₂₀₁₁ =2731-2813, N ₂₀₁₂ =1744-1797, N ₂₀₁₄ =1893-1974, N ₂₀₁₅ =2093-2255	46
4.1.1. ábra: Átlagos általános iskolai tanulmányi eredmények az apa végzettsége szerint (2009-2015), N ₂₀₀₉ =2386, N ₂₀₁₀ =2556, N ₂₀₁₁ =2283, N ₂₀₁₂ =1468, N ₂₀₁₃ =1345, N ₂₀₁₄ =1559, N ₂₀₁₅ =1934	48
4.1.2. ábra: Átlagos szakiskolai tanulmányi eredmények az apa végzettsége szerint (2009-2015), N ₂₀₀₉ =2498, N ₂₀₁₀ =2633, N ₂₀₁₁ =2373, N ₂₀₁₂ =1548, N ₂₀₁₃ =1511, N ₂₀₁₄ =1661, N ₂₀₁₅ =2028	49
4.1.3. ábra: Átlagos általános iskolai tanulmányi eredmények az apa munkaerő-piaci státusza szerint (2009-2015) N ₂₀₀₉ =2417, N ₂₀₁₀ =2556, N ₂₀₁₁ =2303, N ₂₀₁₂ =1471, N ₂₀₁₃ =1453, N ₂₀₁₄ =1543, N ₂₀₁₅ =1855	51
4.1.4. ábra: Átlagos szakiskolai tanulmányi eredmények az apa munkaerő-piaci státusza szerint (2009-2015), N ₂₀₀₉ =2535, N ₂₀₁₀ =2639, N ₂₀₁₁ =2391, N ₂₀₁₂ =1555, N ₂₀₁₃ =1618, N ₂₀₁₄ =1642, N ₂₀₁₅ =1942	52

5.1. ábra: A megkérdezettek munkaerő-piaci státusza (százalék), 2009-2015, N ₂₀₀₉ =2884, N ₂₀₁₀ =2911, N ₂₀₁₁ =2915, N ₂₀₁₂ =1868, N ₂₀₁₃ =1779, N ₂₀₁₄ =2078, N ₂₀₁₅ =2404	56
5.1. táblázat: A megkérdezettek jelenlegi munkaerő-piaci státusza megyék szerint, 2015.....	57
5.2. táblázat: A megkérdezettek jelenlegi munkaerő-piaci státusza régiók szerint, 2015	58
5.3. táblázat: A megkérdezettek jelenlegi munkaerő-piaci státusza szakmák szerint, 2015.....	58
5.4. táblázat: A megkérdezettek jelenlegi munkaerő-piaci státusza szakmacsoportok szerint, 2015	60
5.2. ábra: Az álláskeresés során igénybe vett módszerek (százalék), 2009-2015, N ₂₀₀₉ =1422, N ₂₀₁₀ =1247, N ₂₀₁₁ =1359, N ₂₀₁₂ =903, N ₂₀₁₃ =945, N ₂₀₁₄ =1216, N ₂₀₁₅ =1638	62
5.3. ábra: Az álláskeresés átlagos időtartama szakmák szerint (hónap), 2010, N=1099	64
5.4. ábra: Az álláskeresés átlagos időtartama szakmák szerint (hónap), 2011, N=1237	64
5.5. ábra: Az álláskeresés átlagos időtartama szakmák szerint (hónap), 2012, N=786	65
5.6. ábra: Az álláskeresés átlagos időtartama szakmák szerint (hónap), 2013, N=730	65
5.7. ábra: Az álláskeresés átlagos időtartama szakmák szerint (hónap), 2014, N=1093	66
5.8. ábra: Az álláskeresés átlagos időtartama szakmák szerint (hónap), 2015, N=1501	66
5.5. táblázat: A munkahellyel való elégedettség, 2009-2015.....	68
5.9. ábra: A munkahellyel való elégedettség aszerint, hogy a megkérdezett a szakmájában dolgozik/dolgozott-e az utolsó munkahelyén (pontátlag), 2010, N=294-1177.....	70
5.10. ábra: A munkahellyel való elégedettség aszerint, hogy a megkérdezett a szakmájában dolgozik/dolgozott-e az utolsó munkahelyén (pontátlag), 2011, N=93-1327.....	71
5.11. ábra: A munkahellyel való elégedettség aszerint, hogy a megkérdezett a szakmájában dolgozik/dolgozott-e az utolsó munkahelyén (pontátlag), 2012, N=59-884.....	72
5.12. ábra: A munkahellyel való elégedettség aszerint, hogy a megkérdezett a szakmájában dolgozik/dolgozott-e az utolsó munkahelyén (pontátlag), 2013, N=62-929.....	73
5.13. ábra: A munkahellyel való elégedettség aszerint, hogy a megkérdezett a szakmájában dolgozik/dolgozott-e az utolsó munkahelyén (pontátlag), 2014, N=85-1181.....	74
5.14. ábra: A munkahellyel való elégedettség aszerint, hogy a megkérdezett a szakmájában dolgozik/dolgozott-e az utolsó munkahelyén (pontátlag), 2015, N=131-1625.....	75
5.15. ábra: A következő fél évben munkahelyváltást tervezők aránya aszerint, hogy a megkérdezett a szakmájában dolgozik/dolgozott-e az utolsó munkahelyén (százalék), 2010, N=1044	76
5.16. ábra: A következő fél évben munkahelyváltást tervezők aránya a szerint, hogy a megkérdezett a szakmájában dolgozik/dolgozott-e az utolsó munkahelyén (százalék), 2011-2015, N ₂₀₁₁ =1235, N ₂₀₁₂ =805, N ₂₀₁₃ =808, N ₂₀₁₄ =1053, N ₂₀₁₅ =1498	77
5.17. ábra: Átlagos általános iskolai tanulmányi eredmények jelenlegi munkaerő-piaci státusz szerint, 2009-2014, N ₂₀₀₉ =2489, N ₂₀₁₀ =2661, N ₂₀₁₁ =2422, N ₂₀₁₂ =1536, N ₂₀₁₃ =1349, N ₂₀₁₄ =1649, N ₂₀₁₅ =1649	79
5.18. ábra: Átlagos szakiskolai tanulmányi eredmények jelenlegi munkaerő-piaci státusz szerint (2009-2014), N ₂₀₀₉ =2617, N ₂₀₁₀ =2742, N ₂₀₁₁ =2521, N ₂₀₁₂ =1625, N ₂₀₁₃ =1524, N ₂₀₁₄ =1751, N ₂₀₁₅ =2187	80
5.1.1. táblázat: A jelenlegi munkaerő-piaci státusz az apa iskolai végzettsége szerint, 2012, N=1768	82
5.1.2. táblázat: A jelenlegi munkaerő-piaci státusz az apa iskolai végzettsége szerint, 2013, N=1665	82

5.1.3. táblázat: A jelenlegi munkaerő-piaci státusz az apa iskolai végzettsége szerint, 2014, N=1961	83
5.1.4. táblázat: A jelenlegi munkaerő-piaci státusz az apa iskolai végzettsége szerint, 2015, N=2203	83
5.1.1. ábra: A szakiskola után továbbtanulók aránya az apa iskolai végzettsége szerint, százalék, 2009-2012, N ₂₀₀₉ =2711, N ₂₀₁₀ =2786, N ₂₀₁₁ =2733, N ₂₀₁₂ =1768, N ₂₀₁₃ =1665, N ₂₀₁₄ =1961, N ₂₀₁₅ =2203	85
5.1.4. táblázat: A megkérdezett jelenlegi munkaerő-piaci státusza az apa munkaerő-piaci státusza szerint (százalék), 2012, N=1783	88
5.1.5. táblázat: A megkérdezett jelenlegi munkaerő-piaci státusza az apa munkaerő-piaci státusza szerint (százalék), 2013, N=1679	88
5.1.6. táblázat: A megkérdezett jelenlegi munkaerő-piaci státusza az apa munkaerő-piaci státusza szerint (százalék), 2014, N=1827	89
5.1.7. táblázat: A megkérdezett jelenlegi munkaerő-piaci státusza az apa munkaerő-piaci státusza szerint (százalék), 2015, N=1992	90
5.1.2. ábra: Az álláskereső átlagos hossza az apa munkaerő-piaci státusza szerint (hónap), 2009-2015, N ₂₀₀₉ =1168, N ₂₀₁₀ =1106, N ₂₀₁₁ =1229, N ₂₀₁₂ =812, N ₂₀₁₃ =796, N ₂₀₁₄ =1033, N ₂₀₁₅ =1284	91
5.2.1. ábra: Munkanélküliségi ráta a szakképzett pályakezdők és a teljes szakképzett népesség körében (százalék), 2009-2015	93
5.2.1. táblázat: A munkanélküli és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek az apa iskolai végzettsége szerint, 2009	95
5.2.2. táblázat: A munkanélküli és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek az apa iskolai végzettsége szerint, 2010	96
5.2.3. táblázat: A munkanélküli és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek az apa iskolai végzettsége szerint, 2011	96
5.2.4. táblázat: A munkanélküli és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek az apa iskolai végzettsége szerint, 2012	97
5.2.5. táblázat: A munkanélküli és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek az apa iskolai végzettsége szerint, 2013	97
5.2.6. táblázat: A munkanélküli és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek az apa iskolai végzettsége szerint, 2014	98
5.2.7. táblázat: A munkanélküli és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek az apa iskolai végzettsége szerint, 2015	98
5.2.8. táblázat: A munkanélküli és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek megyék szerinti megoszlása, 2009	101
5.2.9. táblázat: A munkanélküli és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek megyék szerinti megoszlása, 2010	102
5.2.10. táblázat: A munkanélküli és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek megyék szerinti megoszlása, 2011	103
5.2.11. táblázat: A munkanélküli és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek megyék szerinti megoszlása, 2012	104
5.2.12. táblázat: A munkanélküli és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek megyék szerinti megoszlása, 2013	105
5.2.13. táblázat: A munkanélküli és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek megyék szerinti megoszlása, 2014	106

5.2.14. táblázat: A munkanélküli és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek megyék szerinti megoszlása, 2015.....	107
5.2.15. táblázat: A munkanélküli és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek régiók szerinti megoszlása, 2009.....	108
5.2.16. táblázat: A munkanélküli és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek régiók szerinti megoszlása, 2010.....	108
5.2.17. táblázat: A munkanélküli és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek régiók szerinti megoszlása, 2011.....	109
5.2.18. táblázat: A munkanélküli és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek régiók szerinti megoszlása, 2012.....	109
5.2.19. táblázat: A munkanélküli és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek régiók szerinti megoszlása, 2013.....	110
5.2.20. táblázat: A munkanélküli és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek régiók szerinti megoszlása, 2014.....	110
5.2.21. táblázat: A munkanélküli és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek régiók szerinti megoszlása, 2015.....	111
5.2.22. táblázat: A munkanélküli és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek szakmacsoportok szerinti megoszlása, 2009.....	112
5.2.23. táblázat: A munkanélküli és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek szakmacsoportok szerinti megoszlása, 2010.....	113
5.2.24. táblázat: A munkanélküli és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek szakmacsoportok szerinti megoszlása, 2011.....	114
5.2.25. táblázat: A munkanélküli és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek szakmacsoportok szerinti megoszlása, 2012.....	114
5.2.26. táblázat: A munkanélküli és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek szakmacsoportok szerinti megoszlása, 2013.....	115
5.2.27. táblázat: A munkanélküli és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek szakmacsoportok szerinti megoszlása, 2014.....	116
5.2.28. táblázat: A munkanélküli és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek szakmacsoportok szerinti megoszlása, 2015.....	117
5.3.1. táblázat: A tanuló és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek megyék szerinti megoszlása, 2009	119
5.3.2. táblázat: A tanuló és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek megyék szerinti megoszlása, 2010	120
5.3.3. táblázat: A tanuló és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek megyék szerinti megoszlása, 2011	121
5.3.4. táblázat: A tanuló és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek megyék szerinti megoszlása, 2012	122
5.3.5. táblázat: A tanuló és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek megyék szerinti megoszlása, 2013	123
5.3.6. táblázat: A tanuló és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek megyék szerinti megoszlása, 2014	124
5.3.7. táblázat: A tanuló és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek megyék szerinti megoszlása, 2015	125

5.3.9. táblázat: A tanuló és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek régiók szerinti megoszlása, 2010	126
5.3.10. táblázat: A tanuló és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek régiók szerinti megoszlása, 2011	127
5.3.11. táblázat: A tanuló és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek régiók szerinti megoszlása, 2012	127
5.3.12. táblázat: A tanuló és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek régiók szerinti megoszlása, 2013	128
5.3.13. táblázat: A tanuló és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek régiók szerinti megoszlása, 2014	128
5.3.14. táblázat: A tanuló és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek régiók szerinti megoszlása, 2015	129
5.3.15. táblázat: A tanuló és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek szakmacsoportok szerinti megoszlása, 2009	130
5.3.16. táblázat: A tanuló és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek szakmacsoportok szerinti megoszlása, 2010	131
5.3.17. táblázat: A tanuló és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek szakmacsoportok szerinti megoszlása, 2011	131
5.3.18. táblázat: A tanuló és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek szakmacsoportok szerinti megoszlása, 2012	132
5.3.19. táblázat: A tanuló és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek szakmacsoportok szerinti megoszlása, 2013	132
5.3.20. táblázat: A tanuló és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek szakmacsoportok szerinti megoszlása, 2014	133
5.3.21. táblázat: A tanuló és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek szakmacsoportok szerinti megoszlása, 2015	133
6.1. ábra: Milyen feltétellel költözne másik magyarországi városba egy jobb álláslehetőség kedvéért? (az említések százalékában), 2009-2015, N ₂₀₀₉ =2147, N ₂₀₁₀ =2126, N ₂₀₁₁ =2042, N ₂₀₁₂ =1359, N ₂₀₁₃ =1230, N ₂₀₁₄ =1477, N ₂₀₁₅ =1517	136
6.2. ábra: Milyen feltétellel költözne külföldre egy jobb álláslehetőség kedvéért? (az említések százalékában), 2015, N ₂₀₁₅ =1555	137
6.3. ábra: Melyik országban vállalna szívesen munkát? (az említések százalékában), 2015, N ₂₀₁₅ =1555	138
7.1. ábra: Hol szeretne a későbbiekben továbbtanulni? (százalék), 2009-2014, N ₂₀₀₉ =1404, N ₂₀₁₀ =1561, N ₂₀₁₁ =1573, N ₂₀₁₂ =900, N ₂₀₁₃ =743, N ₂₀₁₄ =768, N ₂₀₁₅ =973	141
7.1. táblázat: A továbbtanulni szándékozók szakmacsoport szerint (fő), 2009	142
7.2. táblázat: A továbbtanulni szándékozók szakmacsoport szerint (fő), 2010	143
7.3. táblázat: A továbbtanulni szándékozók szakmacsoport szerint (fő), 2011	143
7.4. táblázat: A továbbtanulni szándékozók szakmacsoport szerint (fő), 2012	144
7.5. táblázat: A továbbtanulni szándékozók szakmacsoport szerint (fő), 2013	144
7.6. táblázat: A továbbtanulni szándékozók szakmacsoport szerint (fő), 2014	145
7.7. táblázat: A továbbtanulni szándékozók szakmacsoport szerint (fő), 2015	145

7.8. táblázat: A karrier szempontjából szükségesnek tartott tényezők, 2009-2015, N ₂₀₀₉ =2353-2825, N ₂₀₁₀ =2355-2869, N ₂₀₁₁ =2271-2877, N ₂₀₁₂ =1388-1836, N ₂₀₁₃ =1343-1818, N ₂₀₁₄ =1569-2048, N ₂₀₁₅ =1535-2381	147
8.1. táblázat: Kilépési definíciók – 2009	151
8.2. táblázat: Kilépési definíciók – 2010	152
8.3. táblázat: Kilépési definíciók – 2011-2015	154
8.1. ábra: Az összehasonlítható kilépési mutató ("Kilépés 1") alakulása (százalék), 2009-2014, N ₂₀₀₉ =2762, N ₂₀₁₀ =2284, N ₂₀₁₁ =2401, N ₂₀₁₂ =1598, N ₂₀₁₃ =1520, N ₂₀₁₄ =1784, N ₂₀₁₅ =2142	157
8.4. táblázat: Összehasonlítható kilépési arányok és a kilépők száma szakmacsoportok szerint, 2009-2015	160
8.5. táblázat: Összehasonlítható kilépési arányok és a kilépők száma régiók szerint, 2009-2015	163
8.6. táblázat: Különböző kilépési arányok és a kilépők száma szakmacsoportok szerint, 2015	166
8.7. táblázat: Különböző kilépési arányok és a kilépők száma régiók szerint, 2015	166
8.8. táblázat: Különböző kilépési arányok és a kilépők száma megyék szerint, 2015	167
8.2. ábra: A szakiskolában való végzést követő 19 (2013 előtt 9) hónapban a tanult szakmájukban elhelyezkedő tanulók aránya a teljes végzett évfolyamhoz képest (százalék), 2009-2014, N ₂₀₀₉ =2762, N ₂₀₁₀ =2284, N ₂₀₁₁ =2401, N ₂₀₁₂ =1598, N ₂₀₁₃ =1520, N ₂₀₁₄ =1784, N ₂₀₁₅ =2142	170
9.1. táblázat: A pályakövetéses alminta megyék szerinti megoszlása, 2015, N=706	172
9.2. táblázat: A pályakövetéses alminta régiók szerinti megoszlása, 2015, N=706	172
9.1. ábra: A 2012 tavasza óta bekövetkezett életesemények, százalék, 2013, N=892-910	174
9.2. ábra: Az előző év óta bekövetkezett életesemények, százalék, 2014-2015, N ₂₀₁₄ =532-561, N ₂₀₁₅ =674-693	175
9.3. ábra: A legutóbbi kérdés óta továbbtanulók megoszlása a képzés típusa szerint, százalék, 2013-2014, N ₂₀₁₃ =273, N ₂₀₁₄ =165, N ₂₀₁₅ =192	176
9.4. ábra: A megkérdezettek munkaerő-piaci státusza (százalék), 2013-2015, N ₂₀₁₃ =918, N ₂₀₁₄ =570, N ₂₀₁₅ =706	177
9.3. táblázat: A megkérdezettek 2014 és 2015 eleji munkaerő-piaci státusza	180
9.4. táblázat: Tervezett és megvalósult munkahelyváltás, 2014-2015	181
9.5. táblázat: A karrier szempontjából szükségesnek tartott tényezők, 2014-2015	182
F1. ábra: A szakképzés tipikus útjai (feltételezve, hogy a diák elvégzi a megkezdett képzést) ..	187
F1. táblázat: A 2015-ös kutatásban elemzett szakmák listája	188
F2. táblázat: Vélemények a szakiskolai tanulmányokkal kapcsolatban (pontátlag), 2015	189
F3. táblázat: Vélemények a gyakorlati képzőhelyről (pontátlag), 2015	189
F4. táblázat: Vélemények a szakmáról (pontátlag), 2015	190
F5. táblázat: Különböző kilépési arányok és a kilépők száma szakmacsoportok szerint, 2010 ..	190
F6. táblázat: Különböző kilépési arányok és a kilépők száma szakmacsoportok szerint, 2011 ..	191
F7. táblázat: Különböző kilépési arányok és a kilépők száma szakmacsoportok szerint, 2012 ..	191
F8. táblázat: Különböző kilépési arányok és a kilépők száma szakmacsoportok szerint, 2013 ..	192
F9. táblázat: Különböző kilépési arányok és a kilépők száma szakmacsoportok szerint, 2014 ..	192
F10. táblázat: Különböző kilépési arányok és a kilépők száma régiók szerint, 2010	193
F11. táblázat: Különböző kilépési arányok és a kilépők száma régiók szerint, 2011	193
F12. táblázat: Különböző kilépési arányok és a kilépők száma régiók szerint, 2012	194
F13. táblázat: Különböző kilépési arányok és a kilépők száma régiók szerint, 2013	194

F14. táblázat: Különböző kilépési arányok és a kilépők száma régiók szerint, 2014.....	195
F15. táblázat: A vizsgált esetek szakmák és szakmacsoportok szerinti bontása, 2015	196
F16. táblázat: A szakmacsoportok összetétele – a vizsgált szakmák szakmacsoportonkénti száma, 2015	197

Összefoglaló

A tanulmány a pályakezdő szakmunkások munkaerő-piaci helyzetét, elhelyezkedési lehetőségeit, valamint szakmájukról, munkájukról alkotott véleményüket és a 2009 óta ezen területeken bekövetkezett változásokat térképezi fel. A kutatás 2410 tanuló körében végzett kérdőíves adatfelvétel adataira támaszkodva a 2013 nyarán szakmát szerzett fiatalok munkaerő-piaci pályájának kezdetét vizsgálja, különös tekintettel arra, hogy a szakiskola elvégzése óta eltelt 19 hónap alatt be tudtak-e, illetve be akartak-e lépni a munkaerőpiacra. Itt fontos megjegyeznünk, hogy a 2013 óta gyűjtött adataink a kutatás módszertani változása miatt csak korlátozottan hasonlíthatóak össze a korábbi adatfelvételek eredményeivel: a 2009 és 2012 közötti adatfelvételek esetében a válaszadók 9 hónapot töltöttek a munkaerőpiacon a megkérdezés időpontjáig, a 2013 óta folytatott adatfelvételek esetében pedig 19 hónapot. A vizsgálat a minden megyében korlátozás nélkül beiskolázható, illetve a kutatásba a korábbi években bevont szakmákra korlátozódott.

A 2015-ben megkérdezettek 14%-a 20 éves vagy fiatalabb, 70%-uk 21 és 23 év közötti, 16%-uk pedig ennél idősebb, így átlagos életkoruk 22 év. Válaszadóink 78%-a férfi és 22%-a nő. Budapesten él a megkérdezettek 6%-a, egyéb városban lakik 54%-uk, 39%-uk községi lakos, 1%-uk pedig külföldön él.

2015-ben a tavalyi adatfelvétel eredményeihez képest nagy mértékben javultak a szakképzett pályakezdők elhelyezkedési esélyei, melynek fő oka valószínűsíthetően a gazdasági növekedés erősödése (a KSH előzetes adatai alapján a GDP 2014-ben 3,5%-kal nőtt) következtében élénkülő munkaerő-kereslet. A legfrissebb adatok szerint a kérdezés időpontjában, tehát 19 hónappal szakmájuk megszerzése után a fiatal szakképzettek 65%-a dolgozott alkalmazottként (tavaly csupán 55% volt ez az arány), 1%-uk vállalkozóként, 2%-uk alkalmi munkásként és 1%-uk a közfoglalkoztatottként. A munkanélküliek aránya 2014 és 2015 között jelentősen visszaesett: idén a megkérdezettek 14%-a számolt be munkanélküliségről, míg tavaly 23%-uk. Ezzel kapcsolatban fontos kiemelni, hogy az adatfelvételeinkből származó munkanélküliségi adatok minden évben igen jelentősen meghaladják a teljes szakképzett népességre vonatkozó országos munkanélküliségi rátát, mely a munkaerőpiacra való belépés nehézségeire hívja fel a figyelmet.

A megkérdezettek 15%-a továbbtanult a megkérdezés időpontjában, ezen kívül egyéb inaktív státuszról számolt be 3%-uk. A megkérdezettek jelentős részének (18%) még egy munkahelye sem volt életében, de ez az arány jelentősen csökkent az elmúlt évekhez képest. A végzés óta eltelt 19 hónap során legalább egyszer munkába álltak 64%-a abban a szakmában dolgozott, amelyet tanult, míg 36%-uk ettől eltérő szakmában tudott elhelyezkedni.

Adataink 2015-ben is alátámasztották azt az összefüggést, mely szerint a családi háttér nagyban befolyásolja a gyermekek iskolai, valamint munkaerő-piaci előmenetelét. Ezt a kapcsolatot elemzésünkben idén is a megkérdezett apjának iskolai végzettségén és munkaerő-piaci pozícióján keresztül vizsgáltuk meg, és azt tapasztaltuk, hogy a fenti magyarázó változók változatlanul jelentős hatást gyakorolnak a megkérdezettek iskolai tanulmányi átlagára, álláskeresésük időtartamára és a végzést követő 19. hónapban mért munkaerő-piaci státuszára. Az elemzés eredményei szerint a szakiskolai, vagy szakközépiskolai végzettséggel rendelkező apák gyermekei különösen nagy arányban szereznek ilyen képesítést. A megkérdezettek 60%-ának apja végzett szakmunkásképzőt és 15%-a szakközépiskolát, valamint az apák 51%-a dolgozott szakmunkásként a kérdezés időpontjában. Az adatok alapján az is elmondható, hogy az apa iskolai végzettségének emelkedésével nő a fiatal szakképzettek általános iskolai és szakiskolai tanulmányi átlaga.

A szakképzett pályakezdők iskolájukkal és szakmájukkal – a korábbi évek eredményeihez hasonlóan – idén is elégedettnek mondhatóak, és 2014-ben több szempont esetében tovább javultak az elégedettséget mérő mutatók. Továbbra is magas arányban (65%) jelezték a tanulók, hogy ha újra döntenüik kellene, újra ugyanazt a szakmát és iskolát választanák, mint korábban. Idén is magas azoknak a tanulóknak az aránya (87%), akik olyan szakmát tanultak a szakiskolában, amellyel később is szívesen foglalkoznának.

A végzett tanulók gyakorlati képzőhelyükkel kapcsolatban kedvező véleményeket fogalmaztak meg minden vizsgálati évben, ráadásul a 2013 után megkezdődött romló tendencia idén megtört. Az adatok minden vizsgált szempont szerint enyhe javulást mutatnak, a szakképzett pályakezdők legtöbbször úgy véli, a gyakorlati képzőhelyen sokat tanult a szakmáról remek szakemberek keze alatt, és korszerű gépekkel és berendezésekkel dolgozhatott. Sokan számoltak be arról is, hogy jól tudják használni a gyakorlati képzőhelyen megtanultakat

munkájuk során is. Az eredmények azt mutatják, hogy képzőhelyükkel minden szempontból elégedettebbek azok a tanulók, akik vállalathoz (is) jártak gyakorlati képzésre, mint azok, akik csak az iskolai tanműhelybe jártak.

A szakmában elérhető jövedelemmel kapcsolatos vélemények 2009 és 2010 között megfigyelt javulása 2011-ben megtört, 2012-ben újra javulást mutattak az adatok, 2013-ban pedig újfent romlott a helyzet. 2014 után 2015-ben is enyhe javulásnak lehetünk tanúi: kissé csökkent azok száma, akik úgy látják, hogy más szakmákhoz viszonyítva alacsony a jövedelmük, illetve hogy szakmájukból nehezen lehet megélni. Azon vélemény elterjedtsége, mely szerint kiemelkedően jól lehet keresni a szakmával, enyhe növekedést mutat. 2014-hez képest gyengébben jelent meg az a vélemény, mely szerint a szaktudást nem fizetik meg kellőképpen.

2014 és 2015 között a szakiskolában elsajátított tudás munkahelyeken történő hasznosíthatósága enyhén romlott a megkérdezettek véleménye szerint. A kérdés időpontjában dolgozó fiatalok 64%-a számolt be arról, hogy a szakiskolában tanultaknak legalább a felét hasznosítani tudja munkája során (tavaly 66% volt ez az arány). 22%-ra tehető azok aránya, akik munkahelyükön egyáltalán nem tudják hasznosítani az iskolában tanultakat. A tavalyi 26%-ról 19%-ra csökkent azok aránya, akik szinte mindennek hasznát veszik, amit a szakiskolában tanultak. A munkába állt tanulók 14%-a jelezte, hogy a szakiskolában mindent megtanult, amire a munkahelyén szüksége van, 86%-uk viszont arról számolt be, hogy volt olyan készség, amit munkahelyén kellett elsajátítania. Az eredmények arra mutatnak, hogy a munkahelyen megszerzett készségek legnagyobb arányban a rutin, gyakorlat munka közben történő megszerzésére vonatkoztak.

A szakképzettek nagy része idén is azért választotta szakmáját, mert tehetséget érzett magában hozzá. Ezen kívül sokan jelezték, hogy a biztos megélhetés reményében, illetve szüleik tanácsa alapján választották szakmájukat. Az adatok arra engednek következtetni, hogy a szakmaválasztás előtt álló fiatalok továbbra is inkább informális úton tájékozódnak, és csak kevesen fordulnak hozzáértő személyhez (pl. tanáraikhoz, vagy a pályaválasztási tanácsadó-rendszer munkatársaihoz).

Mind a hét, szakképzett pályakezdők körében végzett adatfelvételünk eredményei arra utalnak, hogy a későbbi elhelyezkedési esélyek, illetve a vállalkozás indítása, vagy a továbbtanulás ténye szorosan összefügg az általános iskolai és főként a szakiskolai tanulmányi eredményekkel. A

végzést követő körülbelül 19 hónapban elhelyezkedni tudók, a vállalkozók, illetve a továbbtanulók a 2015-ös eredmények szerint is rendre jobb tanulmányi eredményeket értek el korábban, mint akik munkanélküliek lettek, vagy alkalmi munkákból (esetleg közmunkából) tartják fenn magukat.

A foglalkoztatottak körében a munkahellyel való elégedettség vizsgálata során idén is viszonylag magas pontszámokat mértünk. Továbbra is a munkatársakkal való elégedettség mutatja a legmagasabb átlagértéket. Az elmúlt évek eredményeihez hasonlóan idén is azt találtuk, hogy azok a szakképzettek, akik a szakmájukban vagy azonos szakmacsoportban tudtak elhelyezkedni, átlagosan elégedettebbek munkahelyükkel, mint a teljes minta, a tanulttól eltérő szakmában dolgozók pedig – átlagosan – minden szempontból kevésbé elégedettek azzal.

A kérdőív költözésre, mobilitásra, valamint jövőbeli tervekre vonatkozó kérdéseket is tartalmazott. 2015-ös eredményeink szerint nem változott a más településre ingázók aránya (48%), azonban 32%-ról 37%-ra nőtt azon megkérdezettek aránya, akik semmilyen feltétellel nem költöznének el lakóhelyükről másik magyarországi városba egy jobb álláslehetőségért. A többi megkérdezett 67%-a (tavaly 56%) magasabb, a jelenlegi fizetését átlagosan 113 ezer forinttal meghaladó összeg reményében már fontolóra venné az elköltözést.

2015-ben első ízben tettük fel azt a kérdést, hogy a szakképzett pályakezdők milyen feltételekkel lennének hajlandóak külföldre költözni egy jobb álláslehetőség reményében. A válaszadók 36%-a semmilyen feltétellel nem költözne külföldre. A többi megkérdezett 66%-a magasabb fizetésért költözne el, 26%-uk pedig akkor költözne, ha a munkaadója biztosítana szállást számára. A külföldre költözést fontolgatók között messze a legnépszerűbb cél Németország, melyet a válaszadók közel fele (48%) jelölt. Emellett Ausztria (39%) és Nagy-Britannia (19%) is gyakori célország. Az összes válaszadó 23%-a jelezte, hogy jobb álláslehetőségért sem másik magyarországi városba, sem külföldre nem költözne. 14%-uk belföldi költözést nem vállalna, de külföldi munkavállalást igen. A megkérdezettek 12%-a csak belföldön költözne másik városba, de külföldre nem menne, 51%-uk pedig megfontolná mind a belföldi, mind a külföldi költözést.

A megkérdezettek jövőbeni karrierjük szempontjából az elmúlt hat évvel ellentétben idén nem azt tartják a legszükségesebbnek, hogy fejlesszék idegennyelv-tudásukat, hanem hogy szakmai

továbbképzéseken vegyenek részt. A szakképzett fiatalok továbbra is a felsőoktatásban való részvételt tartják a legkevésbé fontos tényezőnek.

Az adatok azt mutatják, hogy a fiatal szakképzettek között 2015-ben nem csökkent tovább a továbbtanulási szándékról beszámoló aránya: idén 48% volt ez az arány (tavaly 46%). 2009 és 2012 között a szakképzettek körében folyamatosan nőtt a további szakképzésben, szakirányú továbbképzésben való részvétel igénye, ezzel párhuzamosan a felsőfokú tanulmányok egyre kevésbé szerepeltek a tervek között. 2013-ban és 2014-ben viszont jelentősen csökkent a szakiskolákban tanulni vágyók aránya, míg a felsőoktatásban való részvétel igénye növekedett. 2015-ben folytatódott ez a tendencia: továbbra is a szakközépiskola, illetve a technikum a legnépszerűbb továbbtanulási irány, a második legnépszerűbb pedig a felsőoktatásban való részvétel: 23%-ról 25%-ra nőtt azok aránya, akik főiskolán vagy egyetemen tanulnának tovább. Gimnáziumban a megkérdezettek 23%-a, szakiskolában (enyhe csökkenés után) 16%-uk, egyéb oktatási intézményben pedig 11%-uk tanulna tovább. Az érettségit adó képzésekben való részvétel tervei még mindig igen hangsúlyosan jelennek meg a pályakezdők körében.

A szakmájukból „kilépő”, tehát a nem dolgozó, vagy nem a saját szakmájukban dolgozó végzett szakképzettek az ideai adatelemzés során is különös figyelmet fordítottunk, mivel ez megmutatja a munkaerő-kereslet és kínálat eltéréseinek egyik fontos vetületét. Ehhez hozzá kell tenni azt is, hogy a válaszadók 69%-a foglalkoztatott volt a kérdés időpontjában, míg 14%-uk munkanélküli, ami arra mutat, hogy a tanulttól eltérő szakmában történő elhelyezkedés fontos tényezője a szakképzett munkaerő foglalkoztatásának.

Az adatelemzés eredménye azt mutatja, hogy az utóbbi öt évben enyhén, idén erőteljesen mérséklődött a nem saját szakmájukban, vagy egyáltalán nem elhelyezkedő szakképzettek aránya. A mutató 2015-ben 55,5%-ra tehető (2009-ben 70%, 2010-ben 67%, 2011-ben 66%, 2012-ben 65,3%, 2013-ban 65,1%, 2014-ben pedig 61,5% volt a megfelelő adat).

A régiók szerinti vizsgálat azt mutatja, hogy a tavalyi felmérés adataihoz képest a kilépési arány Észak-Magyarországon és az Észak-Alföldön csökkent a legnagyobb mértékben, növekedést pedig csak a Nyugat-Dunántúlon tapasztaltunk. 2015-ben a keleti országrészben volt a legmagasabb az összehasonlítható kilépési mutató (Dél-Alföld, Észak-Alföld és Észak-

Magyarország esetében is 58% körüli adatokat láthatunk), a legalacsonyabb pedig a Közép-Dunántúlon (52%). A régiók közötti különbségek 2015-ben jelentősen csökkentek.

A különböző, finomabb megkülönböztetésre is lehetőséget adó kilépési mutatók azt jelzik, hogy 2015-ben a szakképzett fiatalok mintegy 75%-a (tavaly 74%) valamilyen formában részét képezi a szakmájára vonatkozó munkakínálatnak. Jelentős javulás után azt láthatjuk, hogy 68%-uk (tavaly 57%) használta – munka vagy tanulmányok során – 2013-ban megszerzett szakmáját, emellett a megkérdezettek 69%-ának (tavaly 59%) esetében valószínűsíthető, hogy végzés után el tudnak helyezkedni saját szakmájukban.

A 2015-ös kérdezés során a kutatás történetében harmadszor pályakövetéses kutatási módszert is alkalmaztunk. Ez alkalommal 793 olyan szakképzett fiatalot sikerült újra megkeresni kérdőíveinkkel, akik a 2011/2012-es tanévben szereztek szakmát és 2014 elején már egyszer részt vettek a tanulói kutatásban. A követéses vizsgálat eredményei azt mutatják, hogy 2014 eleje és a 2015 elején elvégzett második adatfelvétel között eltelt, egy éves időszakban a megkérdezett fiatalok döntő többsége (82%) dolgozott, 39%-uk keresett állást, 27%-uk pedig továbbtanult. 25%-uk helyezkedett el első munkahelyén, 22%-uk munkahelyet váltott, 16%-uk pedig felmondott munkahelyén. 5-6 százalék azoknak az aránya, akiket elbocsátották állásukból, illetve akiknek megszűnt korábbi munkahelye. A válaszadók 3%-ának született gyermeke és 2%-uk kezdett vállalkozásba. A megkérdezettek közül 120 fő (15%) jelezte, hogy tanult és dolgozott is a vizsgált időszakban.

Az egyének munkaerő-piaci helyzetében bekövetkezett változásokat, tehát a különböző munkaerő-piaci státuszt leíró kategóriák közti mozgásokat feltérképező vizsgálat eredményei azt mutatják, hogy a tavaly dolgozó fiatal szakképzettek döntő többsége (86%) állásban volt idén is, 8%-uk munkanélkülivé vált, 1%-uk pedig tanulmányokba kezdett. Az akkor munkanélküliek 28%-a még mindig (vagy újra) munkanélküli volt 2015-ben, de mintegy 60%-uk el tudott helyezkedni alkalmazottként, 5%-uk közfoglalkoztatott, szintén 5%-uk pedig tanuló lett. Emellett az is látható, hogy a szakiskola utáni továbbtanulás jó befektetésnek számít, mivel (1) a továbbtanulók körében jóval nagyobb a későbbi elhelyezkedés esélye, mint a munkanélkülivé válásé és (2) a további tanulmányok az esetek jelentős részében hosszú távú elköteleződést jelentenek, melyek jó eséllyel vezetnek magasabb bérekhez.

Bevezetés

Az alábbi tanulmány a pályakezdő szakmunkások munkaerő-piaci helyzetét, elhelyezkedési lehetőségeit, valamint szakmájukról, munkájukról alkotott véleményüket térképezi fel. A kutatás a 2013 nyarán szakiskolai vagy szakközépiskolai végzettséget – tehát szakmát – szerzett fiatalok munkaerő-piaci pályájának kezdetét veszi górcső alá, azt vizsgálva, hogy a szakmaszerzés óta eltelt mintegy 19 hónap (2013 előtt 9 hónap) alatt be tudtak-e, illetve be akartak-e lépni a munkaerőpiacra, valamint el tudtak-e helyezkedni saját szakmájukban.

A szakképzett pályakezdők munkaerő-piaci helyzetét feltérképező kutatás 2009 nyarán indult el, és 2010-ben, valamint 2011-ben kisebb változtatásokkal folytatódott. 2012-ben a mintaelemszám 3000 főről 2000 főre csökkent, de a többi kutatási jellemző változatlan maradt. 2013-ban az adatfelvételt több hónappal előbbre kellett hozni a kutatási eredmények döntéshozatali felhasználásának megváltozott időpontja miatt, ez viszont a kutatási koncepció felülvizsgálatát vonta maga után.¹ 2014-ben és 2015-ben a 2013-as módszertannal megegyezően folytattuk a vizsgálatot. A mintaelemszám 2015-ben kissé emelkedett, így 2400 tanuló adatait tudtuk elemezni.

Az idei tanulmányban az elmúlt hat év alatt bekövetkezett változásokra helyezzük a hangsúlyt, azonban eredményeink óvatosan, fenntartásokkal kezelendők. A változásra vonatkozó állításokat nem interpretálhatjuk valós tendenciákként, ezek inkább csak változási irányokat jelölnek. Ennek oka egyrészt a mintakeret fentiekben részletezett változása, másrészt az, hogy hét adatfelvétel eredményei még nem elégségesek ilyen következtetések levonására. Emellett a változást jelző eredmények mögött tényleges folyamatok is meghúzódhatnak, de a mintavételi hibából adódó eltérések is közrejátszhatnak. Ez utóbbiak tesztelésére a minta specialitása (szakmánkénti és nem véletlen mintavétel) miatt sajnos nincs módunk.

¹ Az előrehozott adatfelvételi időpontban a 2011/2012-es tanévben végzetek még csak 5-6 hónapot voltak a munkaerőpiacon, ezért a megkérdezettek körét módosítottuk. Így a 2013-as adatfelvétel során – a 2012-essel megegyező módon – a 2010/2011-es tanévben szakmát szerzett fiatalokat kerestük fel. Ebből következően a 2013-ban gyűjtött adatok csak korlátozottan hasonlíthatóak össze a korábbi adatfelvételek eredményeivel, mivel a 2009 és 2012 közötti felvételek esetében a válaszadók 9 hónapot töltöttek a munkaerőpiacon a megkérdezés időpontjáig, a 2013-as adatfelvétel esetében pedig 19 hónapot.

A vizsgálat 2015-ben az összes megyében korlátozás nélkül beiskolázható szakmákra koncentrált², melyekről a Megyei Fejlesztési és Képzési Bizottságok (MFKB-k) döntöttek. A döntés alapját egyrészt a jogszabályban rögzített hiányszakmák, másrészt a tavalyi vállalati felmérés eredményei képezték, tehát utóbbi szerint azok a szakmák kerültek a korlátozás nélkül beiskolázhatóak közé, melyek esetében a jövőbeli várható kereslet jelentősen meghaladja a beiskolázási létszámot. (A pontos kritériumok megyénként eltérnek.) A kutatásba bevont szakmák listája megtalálható a tanulmány függelékében.

Az elemzés a szakképző intézményekben tanulók családi hátterét is figyelembe vette, mivel ezek igen fontos magyarázó változók az iskolai és munkaerő-piaci pályafutás vizsgálatában. A felmérés során több, mint 2400 frissen végzett szakmunkást kérdeztünk meg (2013-ban és 2012-ben 2000 főt, a korábbi években 3000 főt), ami kellőképpen nagy minta ahhoz, hogy a 2015-ben végző szakmunkások várható viselkedésére tudjunk ebből következtetni.

A „Szakiskolai férőhelyek meghatározása a regionális fejlesztési és képzési bizottságok (RFKB-k) részére” című kutatási program 2008-ban indult el a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara szervezésével és irányításával, a Munkaerő-piaci Alap anyagi támogatásával. A kutatási program 2009-ben kibővítve került megvalósításra, így ekkor nyílt először lehetőségünk a vállalati kereslet felmérése mellett a pályakezdő szakképzettek munkaerőpiacra történő belépésének feltérképezésére is. 2015-ben immár a nyolcadik vállalati és hetedik tanulói felmérést végeztük el.

A szakképzett pályakezdők körében végzett újabb vizsgálatról azt reméljük, hogy jelentősen elősegíti a kellően megalapozott döntéshozatalt a szakképző évfolyamok keretszámait illetően, mivel ezen felmérés révén az egyes képzések *minőségével* kapcsolatos információknak is birtokába jutunk.

A pályakezdők mintájának kialakításánál nem változtattunk a korábbi évek koncepcióján: a kritériumoknak megfelelő, 2013-ban korlátozás nélkül beiskolázható szakmát elvégzett, és a

² Azon szakmák kerültek be a kutatásba, amelyek az összes megyében korlátozás nélkül beiskolázhatóak voltak, emellett – az összehasonlíthatóság érdekében – a listát bővítettük azon szakmákkal, melyeket a korábbi években már vizsgáltunk.

képzés ideje alatt tanulósz szerződéssel rendelkező fiatalok sokaságából szakma és megye szerinti arányok alapján vettünk mintát.

Az adatfelvétel szakmai koncepciójának kialakítását, a mintavételt és a kérdőív összeállítását az MKIK Gazdaság és Vállalkozáskutató Intézete (GVI) végezte el. Az adatfelvételt a GVI szervezte, annak lebonyolítását részben a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara (MKIK) területi hálózata, részben a GVI irányította. Az adatfelvétel eredményeit a GVI elemezte.

A 2015-ös kutatást az előző évek tapasztalatainak figyelembevételével alakítottuk ki amellet, hogy az alapvető cél változatlan maradt: tapasztalati adatokra és a munkaerő-piaci szereplők várakozásainak felmérésére építve becslést adni a versenyszektor várható munkaerő-keresletéről és a szakképzett munkaerő kínálatának várható alakulásáról. Ez a kutatás a jövőben tovább folytatódva megteremtheti a pontosabb előrejelző rendszerek kiépítésének lehetőségét.

1. Az adatfelvétel

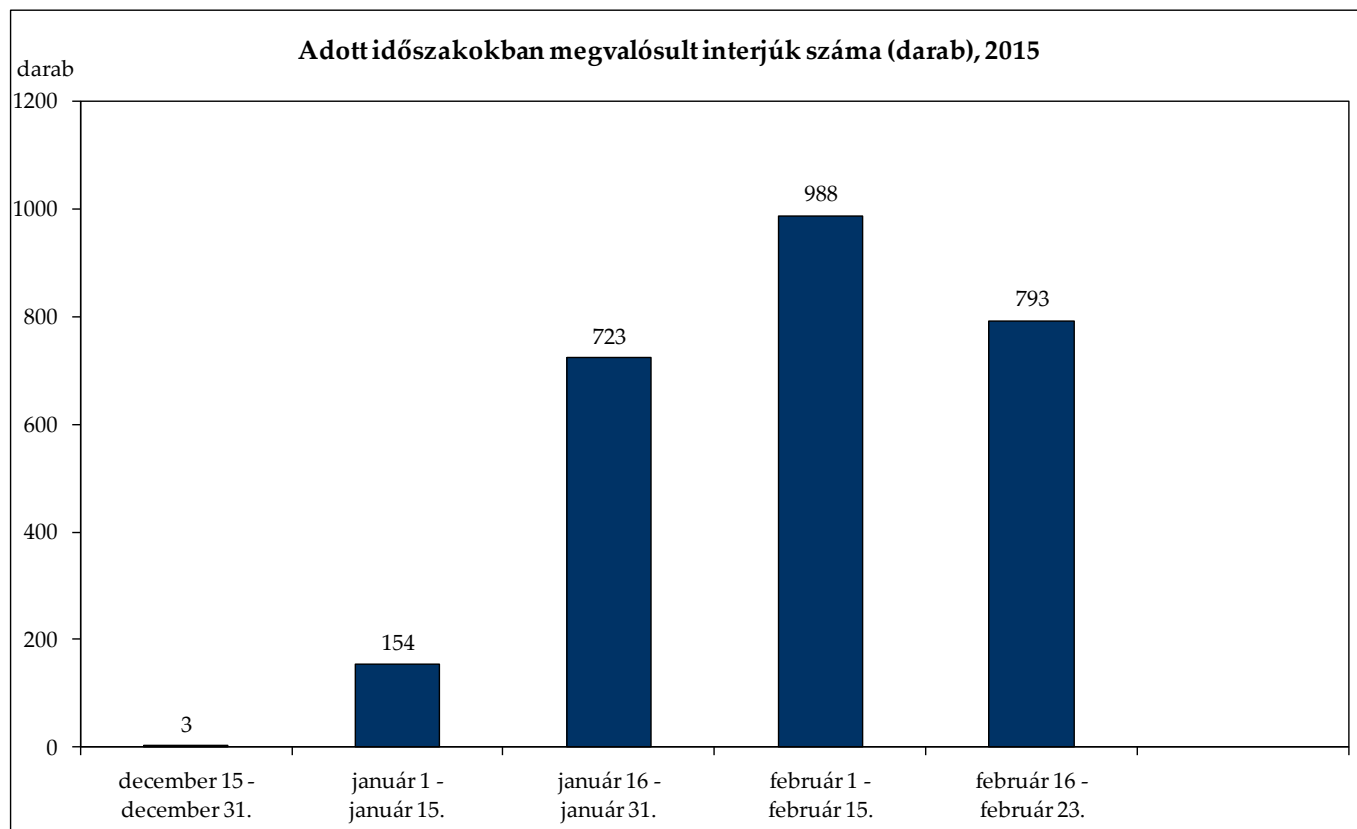
Az MKIK GVI irányításával és a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara (MKIK) szervezésében lezajlott kérdőíves adatfelvétel során 2661 frissen végzett szakképzett fiatal kerestek fel a kérdezőbiztosok.

A szakképzettek mintájának alapját az MKIK által fenntartott és gondozott ISZIIR adatbázis (<http://www.isziir.hu/frontend/index.php>) képezte. Az alapsokaságba azok a pályakezdő szakmunkások kerültek be, akik a nyilvántartás szerint azon szakmák egyikében végeztek a 2012/13-as tanévben, melyek mind a 19 megyében korlátozás nélkül beiskolázhatóak voltak³, és a képzés ideje alatt rendelkeztek tanulószerszódéssel. Kutatásunk összesen 36 szakmára terjedt ki. Az adatfelvétel mintáját úgy határoztuk meg, hogy az arányos legyen a végzett tanulók szakmánkénti és megyénkénti súlyával.

Az adatfelvételt a kérdezést lebonyolító területi kamarák 2014. december 15. és 2015. február 23. között végezték. Az 1.1. ábrán látható, hogy a megkérdezettek döntő többségét februárban keresték fel a kérdezők.

³ A kutatásba bevont szakmák listáját alapvetően a fenti kritérium alapján határoztuk meg, azonban az összehasonlíthatóság érdekében a listát bővítettük egyes további szakmákkal, melyeket a korábbi években vizsgáltunk.

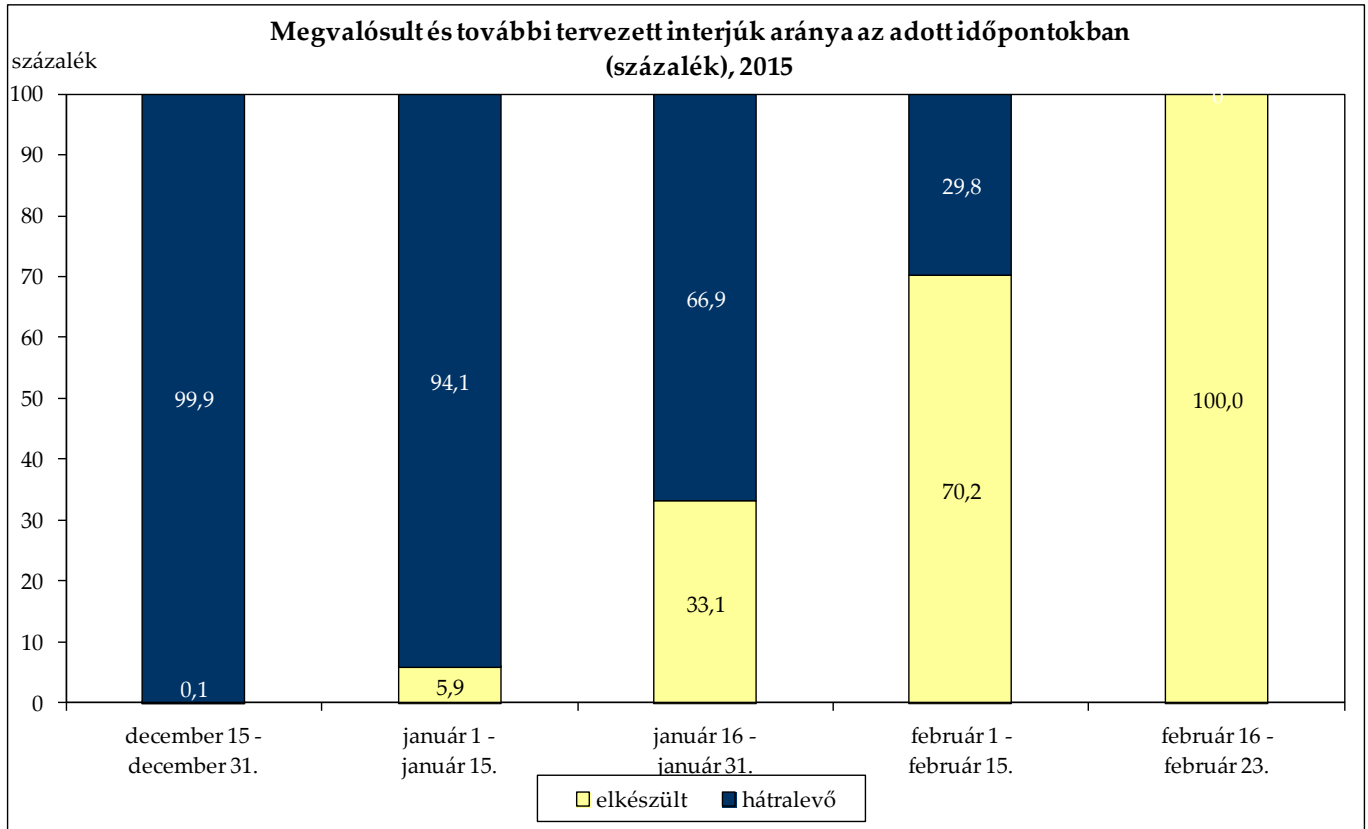
1.1. ábra: Adott időszakokban megvalósult interjúk száma (darab), 2015, N=2661

Forrás: KERESLET_TANULO_2015

Az 1.2. ábrán az látható, hogy a kéthetenként megadott időszakokban a végső minta mekkora része került már lekérdezésre és mennyi volt még hátra abból.

1.2. ábra: Megvalósult és tervezett interjúk aránya az adott időpontokban (százalék), 2015, N=2661

Forrás: KERESLET_TANULO_2015

2. A minta jellemzői

A területi kamarák hálózata segítségével összesen 2661 szakképző iskolát (szakiskolát vagy szakközépiskolát) végzett fiatalhoz jutottak el a kérdezőbiztosok. A kutatás célja 2015-ben a 2013-ban szakképző iskolát végzettek munkaerő-piaci helyzetének vizsgálata, ezért csak azon eseteket vizsgálhattuk, akik 2013-as szakképző iskolai végzettségről számoltak be. Kérdezői hibák miatt a kritériumnak nem megfelelő alanyok is bekerültek az adatbázisba, ezért az elemzésből ki kellett hagynunk 251 esetet. Közülük 28 fő nem kiemelten támogatott szakmában szerzett szakképesítést 2013-ban, 7 fő nem tanult szakmát, 216 fő esetében pedig nem ismerjük a megszerzett szakmát. 141 fő nem 2013-ban végzett, közülük 22 fő 2010-ben vagy korábban, 14 fő 2011-ben, 58 fő 2012-ben, 41 fő 2014-ben, 6 fő pedig 2015-ben szerezte végzettségét. További 42 fő esetében ismeretlen a végzés éve. A statisztikai számítások során így végül 2410 fő válaszait vettük figyelembe.

A minta megyék szerinti megoszlása⁴ a 2.1. táblázatban látható. Nógrád megye (34 fő) kivételével minden megyében legalább 70 szakképzett fiatal töltötte ki a kérdőívet, a legnagyobb esetszámot Budapest (193 fő), Borsod-Abaúj-Zemplén megye (189 fő), Bács-Kiskun megye (184 fő) és Pest megye (158 fő) esetében tapasztaltuk. A régiók szerinti megoszlás kiegyenlítettebb, minden régió esetében legalább 280 fős az elemszám. Legnagyobb számban a közép-dunántúli régióhoz kötődő fiatalok válaszoltak kérdőívünkre (395 fő). (lásd a 2.1. és 2.2. táblázatokat)

⁴ A megye nem a megkérdezett lakóhelyét jelöli, hanem azt, hogy melyik megyei kamarával kötött tanulószerveződést a képzés során.

2.1. táblázat: A minta megyék szerinti megoszlása, 2015, N=2410

Megye	Elemzés	Százalék
Bács-Kiskun	184	7,6
Baranya	97	4,0
Békés	94	3,9
Borsod-Abaúj-Zemplén	189	7,8
Budapest	193	8,0
Csongrád	115	4,8
Fejér	111	4,6
Győr-Moson-Sopron	107	4,4
Hajdú-Bihar	136	5,6
Heves	125	5,2
Jász-Nagykun-Szolnok	120	5,0
Komárom-Esztergom	119	4,9
Nógrád	34	1,4
Pest	158	6,6
Somogy	94	3,9
Szabolcs-Szatmár-Bereg	139	5,8
Tolna	95	3,9
Vas	72	3,0
Veszprém	121	5,0
Zala	107	4,4
Összesen	2410	100,0

Forrás: KERESLET_TANULO_2015

2.2. táblázat: A minta régiók szerinti megoszlása, 2015, N=2410

Régió	Elemzés	Százalék
Közép-Magyarország	348	14,4
Közép-Dunántúl	395	16,4
Nyugat-Dunántúl	393	16,3
Dél-Dunántúl	351	14,6
Dél-Alföld	351	14,6
Észak-Alföld	286	11,9
Észak-Magyarország	286	11,9
Összesen	2410	100,0

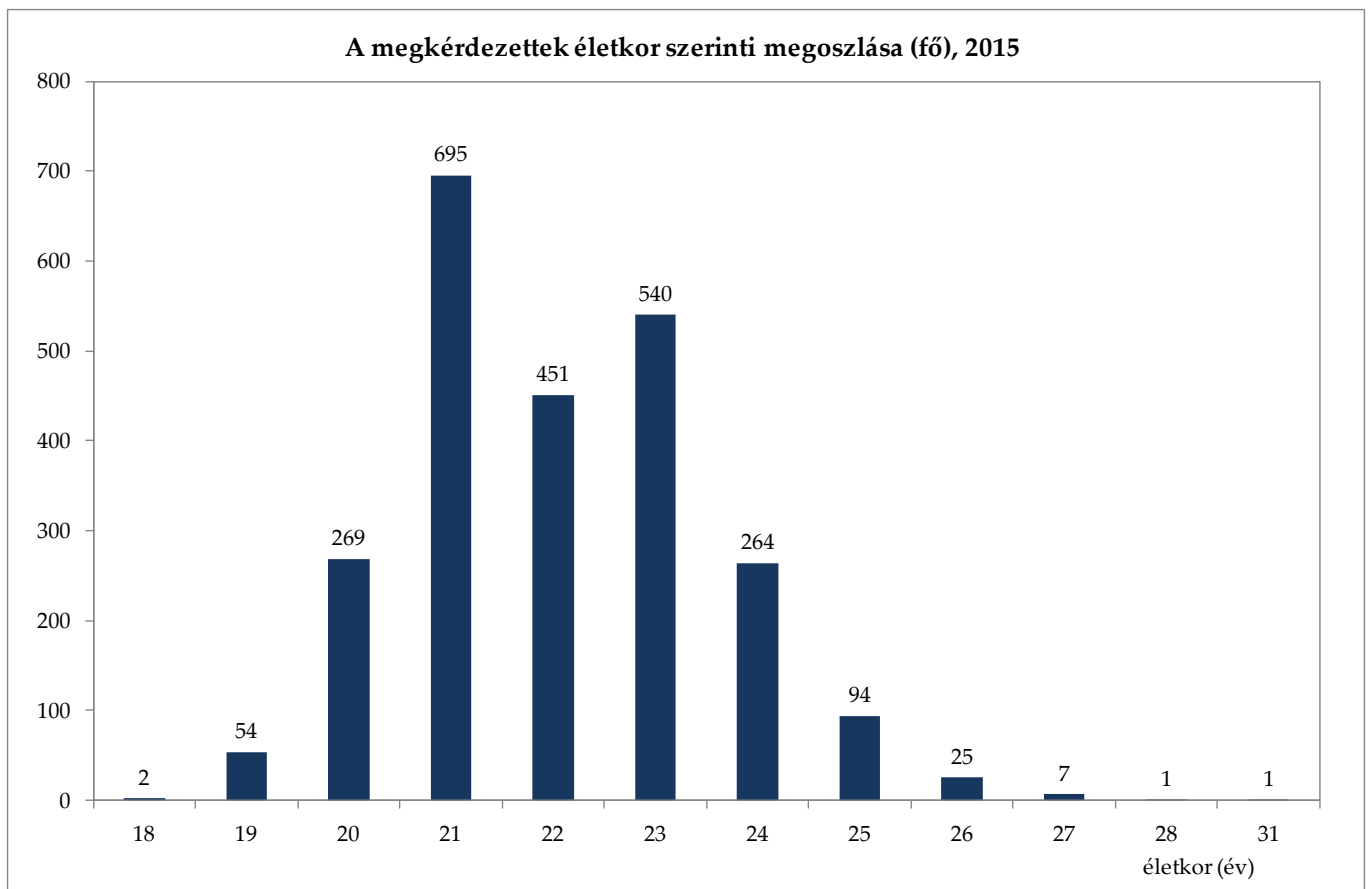
Forrás: KERESLET_TANULO_2015

3. A megkérdezettek alapjellemzői

A megkérdezettek alapjellemzőinek tekintetében számottevő változást nem tapasztaltunk a korábbi évek adatfelvételeinek eredményeihez képest.

A kérdőíves kutatás során megkérdezettek 14%-a 20 éves vagy fiatalabb, 70%-uk 21 és 23 év közötti, 16%-uk pedig ennél idősebb, így átlagos életkoruk 22 év.

3.1. ábra: A megkérdezettek megoszlása életkor szerint, fő, 2015, N=2403

Forrás: KERESLET_TANULO_2015

A mintában a nemek szerinti megoszlás azt mutatja, hogy a válaszadók 78%-a férfi és 22%-a nő.

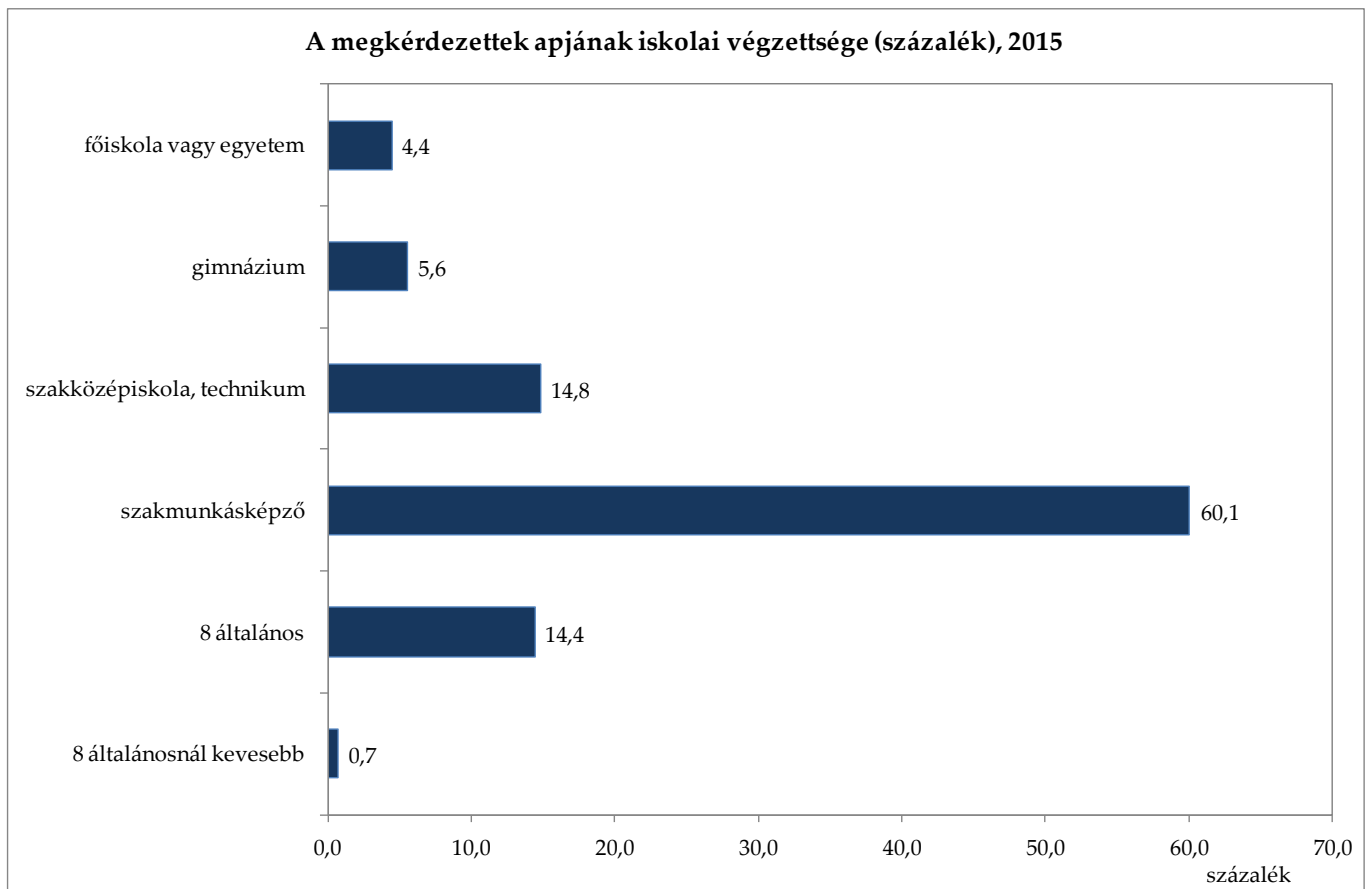
Budapesten él a megkérdezettek 6%-a, egyéb városban lakik 54%-uk, 39%-uk községi lakos, 1%-uk pedig külföldön él.

A mintába legnagyobb gyakorisággal a bolti eladó (216 fő), illetve a szakács (168 fő) szakmát végzettek kerültek be ezen kívül legalább 100 főt sikerült elérni a cukrász, gépi forgácsoló,

pincér, kőműves, hegesztő, autószerelő, karosszerialakatos és a bútorasztalos szakmát végzettek közül is.

A megkérdezettek apjának iskolai végzettsége a válaszadók 15%-ának esetében legfeljebb 8 általános, többségük (60%) esetében szakmunkásképző, 15%-uknál szakközépiskola vagy technikum. 6%-uk végzett gimnáziumot és 4%-uk főiskolát vagy egyetemet (lásd a 3.2. ábrát).

3.2. ábra: A megkérdezettek apjának iskolai végzettsége, százalék, 2015, N=2208

Forrás: KERESLET_TANULO_2015

A megkérdezettek apja 6%-uk esetében önálló vagy vállalkozó, 2%-uknál vezető beosztású, 4%-uk esetében beosztott értelmiségi és 3%-uk apja irodai alkalmazott. Kiemelkedően magas, 45%-os azok aránya, akiknek apja szakmunkásként dolgozik, 9% esetében segédmunkás vagy betanított munkás, 1%-uknál alkalmi munkás, 2% esetében pedig közmunkás. A válaszadók 5%-ának apja munkanélküli, 6%-uk apja pedig egyéb okból nem dolgozik (pl. nyugdíjas). A megkérdezettek 6%-ának apja már nem él és 12%-uk nem válaszolt a kérdésre. A fenti arányok csak igen enyhe eltérést mutatnak az elmúlt évek adataihoz képest.

A válaszadók döntő többsége (82%, tavaly 73%, tavalyelőtt 74%) számolt be arról, hogy apjának van szakképesítése, tehát elmondható, hogy a szakiskolai, szakközépiskolai végzettséggel rendelkező apák gyermekei különösen nagy arányban szereznek ilyen képesítést.

4. Iskolai előmenetel és az iskoláról alkotott vélemények

A szakképzett pályakezdőket – az elmúlt évekhez hasonlóan – megkérdeztük iskolai eredményeikről, középiskolai pályafutásukról és szakképzettségük megszerzésének körülményeiről.⁵ Ez azért képezte vizsgálatunk fontos részét, mert ezáltal kiderülhet, hogy az iskolában elért eredmények milyen hatást gyakorolnak a későbbi munkaerő-piaci pályafutásra. Emellett több kérdés segítségével próbáltuk meg feltárni a fiatal szakképzettek szakiskoláról és szakmájukról alkotott véleményét. A 2015 és 2013 között gyűjtött adataink korlátozottan hasonlíthatóak össze a korábbi adatfelvételek eredményeivel, mivel a 2009 és 2012 közötti adatfelvételek esetében a válaszadók 9 hónapot töltöttek a munkaerőpiacon a megkérdezés időpontjáig, a 2015 és 2013 közötti adatfelvételek esetében pedig 19 hónapot. Bár tanulmányunkban megkíséreljük feltérképezni a korábbi évekhez képest bekövetkezett változásokat is, eredményeink értelmezésénél óvatosan kell eljárni.

A megkérdezett tanulók általános iskolai utolsó éves tanulmányi átlageredménye az összes válaszadó átlagában 3,6, mely szinte megegyezik a 2014-ben mért értékkel (3,5). 2013-ban ez 3,51 volt, 2012-ben 3,48, 2011-ben 3,46, 2010-ben 3,42, 2009-ben pedig 3,49.

Középiskolai tanulmányait a 2015-ben megkérdezett tanulók 60,4%-a szakiskolában kezdte (2014-ben 71,6%, 2013-ban 69%, 2012-ben 67%, 2011-ben 71%, 2010-ben 75%, 2009-ben pedig 70% volt a megfelelő arány). 32,6%-uk (2014-ben 23,2%, 2013-ban 26%, 2012-ben 28%, 2011-ben 25%, 2010-ben 22%, 2009-ben 25%) szakközépiskolába, 7,1%-uk (2014-ben 5,2%, 2013-ban 5,4%, 2012-ben 4,6%, 2011-ben 4,4%, 2010-ben 4%, 2009-ben 5%) pedig gimnáziumba járt az általános iskola befejezése után. A gimnáziumban tanuló 165 fő 81,2%-a (134 fő) érettségi bizonyítványt,

⁵ A megkérdezettek szakiskolában, szakközépiskolában, illetve TISzK-ben szerezhettek szakmát. A szakiskola olyan középfokú oktatási intézmény, ahol az iskolai rendszerű szakképzésben olyanok is részt vehetnek, akik nem rendelkeznek érettségivel. A 9-10. évfolyamon közismereti képzés is folyik, de emellett nagy hangsúlyt kap a pályorientáció, később pedig a szakmai előkészítés és a szakmai alapozás. A 10. évfolyam elvégzése, illetve a tanköteles kor betöltése után lehet elkezdni a szakképző évfolyamokon a szakmai vizsgára való felkészülést. A szakközépiskola olyan középiskola, ahol a 9-12. évfolyamon közismereti, az érettségire felkészítő képzés folyik. Emellett az első két évben szakmai orientációs, a második két évben pedig szakmai alapozó tantárgyakat is tanítanak. A tanulmányok befejeztével az érettségi megszerzését követően kezdődik a szakmai képzés, mely után a tanult szakmából szakmai vizsga tehető. A Térségi Integrált Szakképző Központok (TISzK-ek) pedig szakképző iskolák, esetleg felsőfokú szakképzést folytató felsőoktatási intézmények társulása szakképzési feladatok összehangoltan történő ellátására. /Forrás: <http://www.szakkepesites.hu/fogalomtar.html/>

18,8%-uk (31 fő) pedig még végzés előtt abbahagyta a gimnáziumi képzést. Ezután mind a 165 fő részt vett szakképzésben is (így kerülhettek be mintánkba): 105 fő szakiskolában tanult tovább, 58 fő szakközépiskolában vagy technikumban, 2 fő pedig egy másik gimnáziumban. (Ők később a harmadik középiskolájukban szereztek szakmunkás bizonyítványt.) A gimnáziumi érettségivel rendelkező 134 tanulóból 87 fő szakiskolában, 47 fő pedig szakközépiskolában szerzett szakmát. A gimnáziumi tanulmányait félbehagyó 31 főből 25-en szakiskolában, 6-an pedig szakközépiskolában szereztek szakmunkás képesítést.

Első középiskolájában a megkérdezett fiatalok a 60%-a (2014-ben 72%, 2013-ban 69%, 2012-ben 66%, 2011-ben 68%, 2010-ben 72%, 2009-ben 68%) szakmunkás bizonyítványt szerzett. 22%-uk (2014-ben 15%, 2013-ban 13%, 2012-ben 14%, 2011-ben és 2010-ben 12%, 2009-ben 13%) érettségi bizonyítványt, 8%-uk (2014-ben 5%, 2013-ban 9%, 2012-ben 7%, 2011-ben 6%, 2010-ben 3%, 2009-ben 10%) mindkettőt, 10%-uk (2014-ben 8%, 2013-ban 9%, 2012-ben 13%, 2011-ben 14%, 2010-ben 13%, 2009-ben 9%) pedig végzés előtt abbahagyta a képzést. Az érettségi bizonyítványt szerzők 75%-a szakközépiskolában, 25%-a pedig gimnáziumban végzett (utóbbiak később szereztek szakmát egy másik iskolában).

A 2015-ben megkérdezett 2410 tanuló közül 932 fő járt második középiskolába is. Ebből 686 fő az első középiskola elvégzése után tanult tovább, 240 fő pedig iskolát, illetve iskolatípust váltott (az első befejezése nélkül). Az első iskola befejezése után továbbtanulók 56%-a szakiskolában, 43%-uk szakközépiskolában vagy technikumban, 2%-uk pedig gimnáziumban tanult tovább. A végzés előtt középiskolát váltók 77%-a szakiskolában, 20%-a szakközépiskolában, 3%-uk pedig gimnáziumban folytatta tanulmányait.

A megkérdezettek utolsó éves középiskolai tanulmányi átlaga (az összes megkérdezett átlagában) 3,8 volt, mely megegyezik a 2012-es értékkel és kissé jobb, mint a 2014-es, 2013-as és 2011-es érték (ezekben az években 3,7 volt). (2010-ben és 2009-ben 3,6 volt az átlagérték).

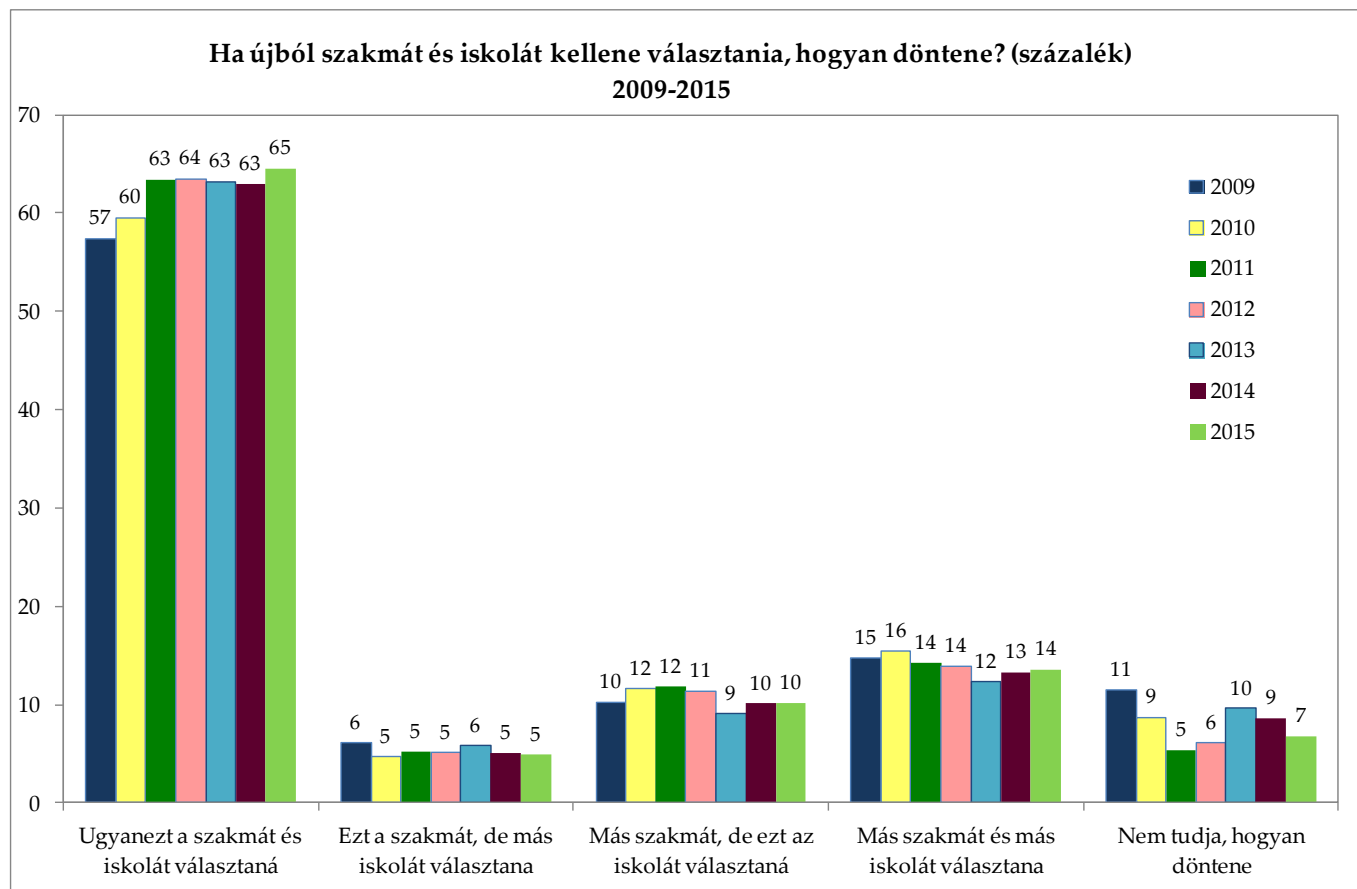
A szakiskolából gimnáziumba, szakközépiskolába, vagy technikumba a megkérdezett szakképzetteknek mindössze 13%-a próbált meg átkerülni. Tavaly 12% volt ez az arány, 2013-ban 15%, 2012-ben 13,5%, 2011-ben 14%, 2010-ben 17%, 2009-ben pedig még 18%-uk számolt be ez irányú szándékról.

(A tipikus szakképzési pályafutásokat a függelékben található F1. ábra mutatja be.)

A szakiskolát végzettek – a korábbi évek eredményeihez hasonlóan – idén is szakmájukkal való elégedettségüknek adtak hangot. 87%-uk válaszolt igenlően arra a kérdésre, hogy olyan szakmát tanult-e a szakiskolában, amivel később is szívesen foglalkozna. Ez alacsonyabb érték a 2013-as és 2012-es 90%-nál és megegyezik a 2014-es, illetve 2010-es eredménnyel. (2011-ben 89%, 2009-ben 84%).

A tanulók szakmájukkal és iskolájukkal való általános elégedettsége továbbra is magasnak mondható. Az elmúlt három év eredményeivel szinte azonos módon 2015-ben is a tanulók 65%-a jelezte, hogy ha újra választania kellene, újra ugyanazt a szakmát és iskolát választaná (2014-ben 63%, 2010-ben 60%, 2009-ben pedig 57% volt a megfelelő arány). 2015-ben a tanulók 5%-a maradna szakmájánál, de másik iskola mellett döntene (2014-ben 5%, 2009-ben 6%, 2010 és 2012 között 5%, 2013-ban 6%), és 10%-uk választana más szakmát, de ugyanazt az iskolát (2014-ben 10%, 2013-ban 9%, 2012-ben 11%, 2010-ben és 2011-ben 12%, 2009-ben 10%). A megkérdezettek 14%-a keresne új szakmát és új iskolát, ha újra döntési helyzetbe kerülne, mely arány 2014-ben 13%, 2013-ban 12%, 2012-ben és 2011-ben 14%, 2010-ben 16%, 2009-ben pedig 15% volt. A megkérdezettek 7%-a (2013-ban 10%, 2012-ben 6%, 2011-ben 5%, 2010-ben 9%, 2009-ben 12%) nem tudott választ adni a kérdésre (lásd a 4.1. ábrát).

4.1. ábra: Ha újból szakmát és iskolát kellene választania, hogyan döntene? (százalék), 2009-2015, $N_{2009}=2899$, $N_{2010}=2916$, $N_{2011}=2919$, $N_{2012}=1872$, $N_{2013}=1850$, $N_{2014}=2079$, $N_{2015}=2410$

Forrás: KERESLET_TANULO_2015

Az érettségivel rendelkező megkérdezettek (780 fő) 78%-a nem felvételizett sem egyetemre, sem főiskolára, mely a tavalyihoz (81%) hasonlóan magas arány, 2013-ban még csupán 65%, 2012-ben 61%, 2011-ben 66%, 2010-ben 69%, 2009-ben pedig 51% volt ez az arány. 17%-uk felvételizett és fel is vették, mely arány csekély növekedést mutat a tavalyihoz képest: 2014-ben 15%-uk, 2013-ban 30%-uk, 2012-ben 35%-uk jelezte ezt, 2011-ben 30%-uk, 2010-ben 26%-uk, 2009-ben pedig csupán 3%-uk. A megkérdezettek 5%-a sikertelen felvételi vizsgáról számolt be – ez az arány 2014-ben 4%, 2013-ban szintén 4%, 2012-ben 5%, 2011-ben 4%, 2010-ben 5%, 2009-ben pedig 16% volt.

A szakképzettek nyelvtudásával kapcsolatban idén kedvezőbb eredmények születtek, mint a megelőző év adatfelvétele során. A megkérdezettek 75%-a (2014-ben 68%, 2013-ban 70%, 2012-ben 69%, 2011-ben 72%, 2010-ben 71%, 2009-ben 60%) jelezte, hogy meg tudja értetni magát a magyaron kívül más nyelven is. Angolul 47%-uk beszél, németül 35%-uk (2014-ben rendre 40%

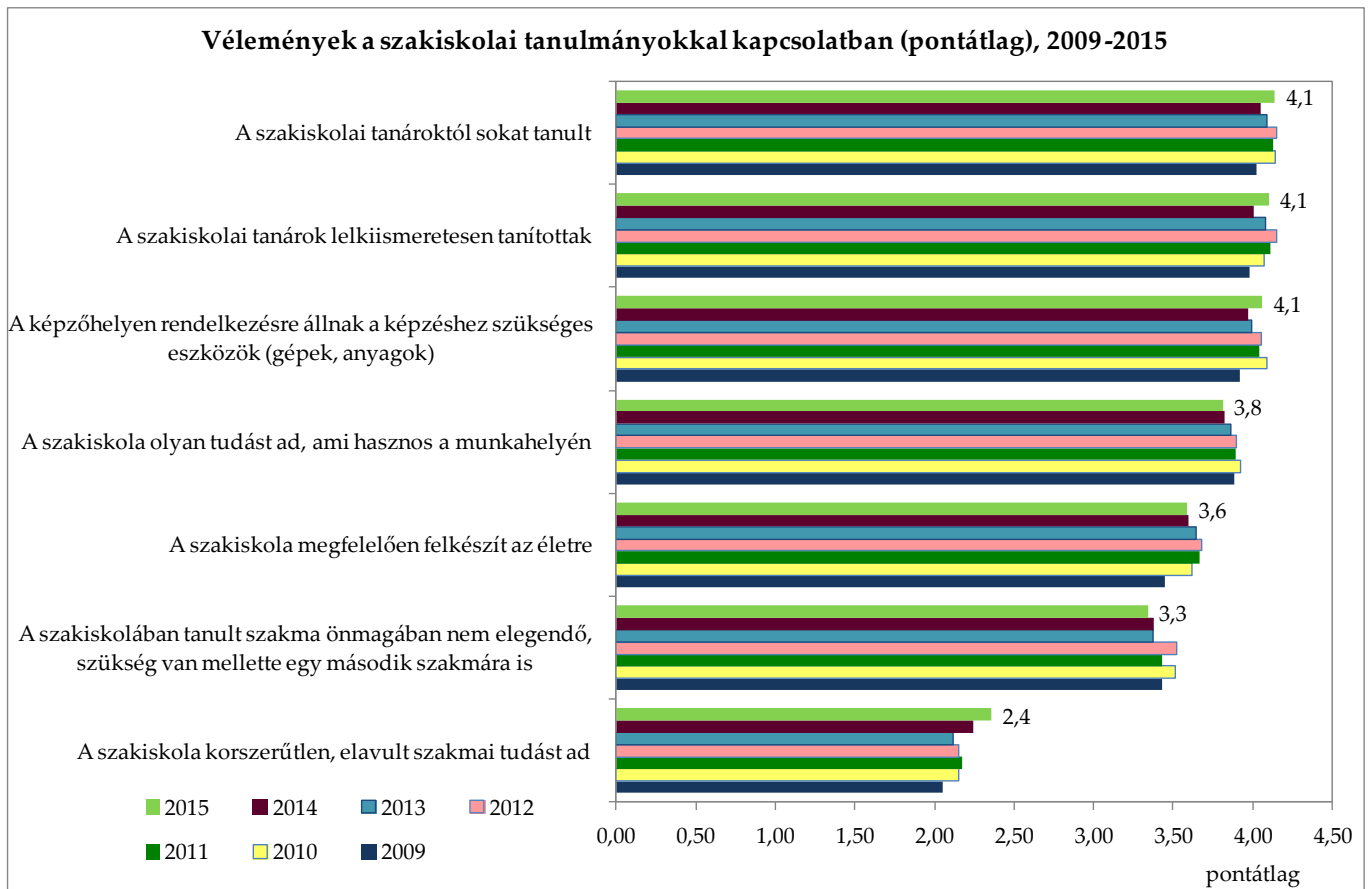
és 34%, 2013-ban 41% és 36%, 2012-ben 40% és 36%, 2011-ben 40% és 38%, 2010-ben 39%, illetve 37%, 2009-ben pedig csak 33%, illetve 31% voltak a megfelelő arányok). Franciaul, spanyolul, olaszul, oroszul, illetve egyéb nyelven csak igen kevés megkérdezett (0-37 fő) beszélt mind a hat vizsgálati időpontban.

A szakiskolai tanulmányokkal kapcsolatban a korábbi években tapasztalt magas elégedettségi szinthez hasonlóan kedvező képet mutatnak az adatok.⁶ A megkérdezettek a 4.2. ábrán látható állításokat 1-től 5-ig osztályozták (az 5-ös jelentette a teljes egyetértést, az 1-es pedig azt, hogy egyáltalán nem ért egyet az állítással). A legmagasabb átlagos pontszámot 2015-ben – a korábbi évekhez hasonlóan – a szakiskolai tanároktól sokat tanult, illetve a szakiskolai tanárok lelkiismeretesen tanítottak kapcsolatos állításoknál mértük, valamint a képzőhelyen rendelkezésre álló eszközökkel (gépekkel, anyagokkal) is újfent igen elégedettek voltak a végzett tanulók.

A véleményeket jelző átlagpontszámok 2014-hez képest a szempontok többsége esetében nem változtak. Kissé erőteljesebben jelent meg az a vélemény, hogy a szakiskola korszerűtlen, elavult szakmai tudást ad (az átlagpontszám értéke 2,36, 2014-ben 2,25, 2013-ban 2,12 volt), illetve csekély mértékben emelkedett az átlagpontszám két állítás esetében: a szakiskolai tanárok lelkiismeretesen tanítottak (az átlagpontszám értéke 4,10, 2014-ben 4,01 volt), a szakiskolai tanároktól sokat tanult (az átlagpontszám értéke 4,14, 2014-ben 4,05 volt).

⁶ Megjegyzés: lehetséges, hogy eredményeinket torzítja, hogy felmérésünk csak a kiemelten támogatott szakmákat tanulóakra vonatkozott. Elképzelhető, hogy a nem kiemelt szakmákat tanuló fiatalok kevésbé elégedettek a szakképző intézménnyel.

4.2. ábra: Vélemények a szakiskolai tanulmányokkal kapcsolatban (pontátlag), 2009-2015, $N_{2009}=2781-2882$, $N_{2010}=2835-2906$, $N_{2011}=2836-2916$, $N_{2012}=1793-1863$, $N_{2013}=1764-1838$, $N_{2014}=1975-2053$, $N_{2015}=2249-2394$

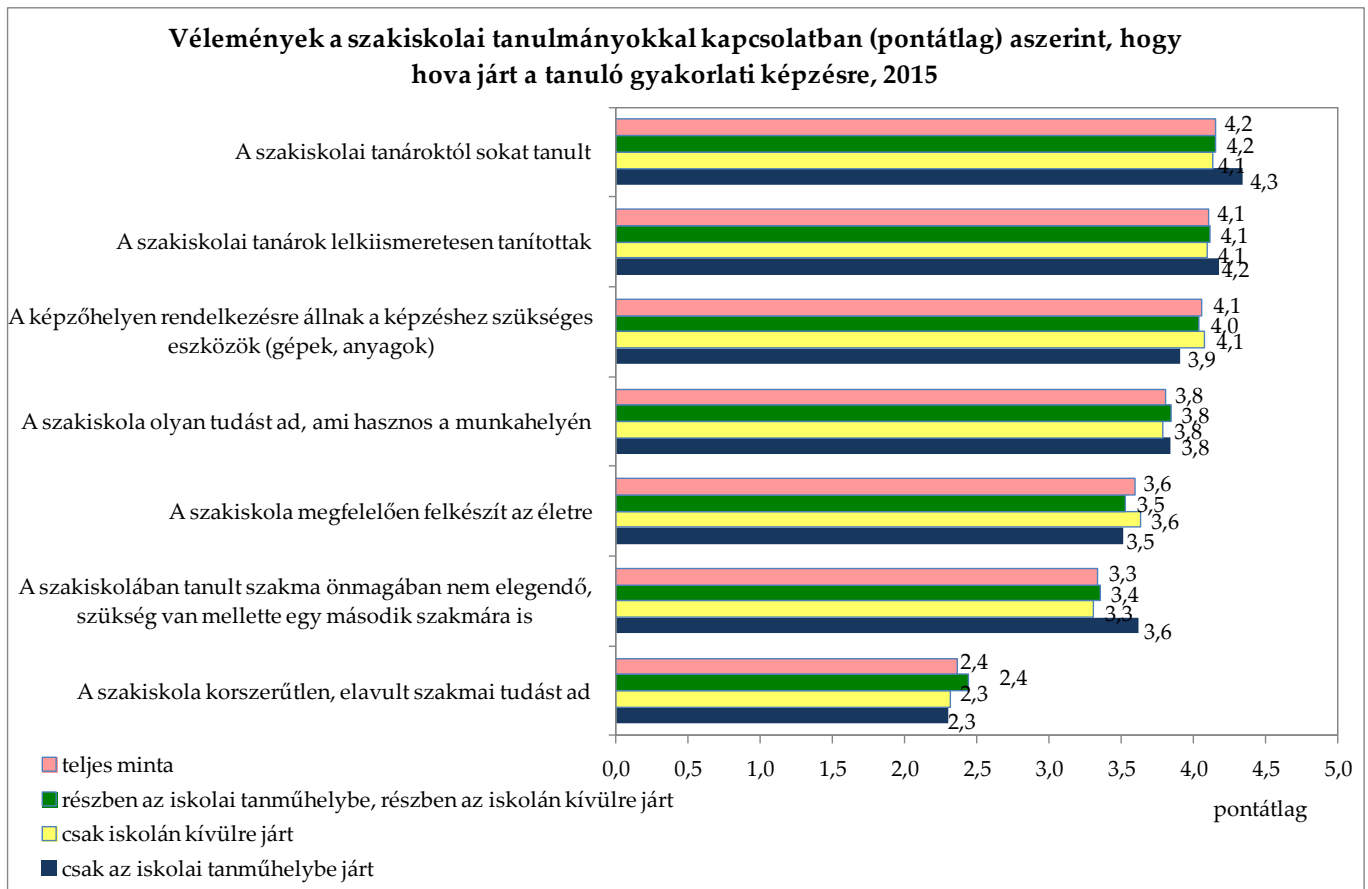

Megjegyzés: a megkérdezettek az állításokat 1-től 5-ig osztályozhatták, az 5-ös jelentette a teljes egyetértést, az 1-es pedig azt, hogy egyáltalán nem ért egyet az állítással

Forrás: KERESLET_TANULO_2015

A szakiskolai tanulmányokkal kapcsolatos véleményeket megvizsgáltuk a szerint is, hogy a tanuló csak az iskolai tanműhelybe járt gyakorlati képzésre, vállalathoz járt, vagy mindkét típusú képzésben részt vett. Az eredmények szerint a három csoport között nem figyelhető meg jelentős eltérés az elégedettség terén. Ez alól kivételt jelent két tényező: a csak a szakiskolai tanműhelybe járt tanulók inkább egyetértenek azzal, hogy a szakiskolában tanult szakma önmagában nem elegendő, szükség van mellette egy második szakmára is, illetve azzal, hogy a szakiskolai tanáraiktól sokat tanultak (lásd a 4.3. ábrát).

4.3. ábra: Vélemények a szakiskolai tanulmányokkal kapcsolatban (pontátlag) aszerint, hogy hova járt a tanuló gyakorlati képzésre, 2015, $N_{2015}=2249-2394$

Megjegyzés: a megkérdezettek az állításokat 1-től 5-ig osztályozhatták, az 5-ös jelentette a teljes egyetértést, az 1-es pedig azt, hogy egyáltalán nem ért egyet az állítással

Forrás: KERESLET_TANULO_2015

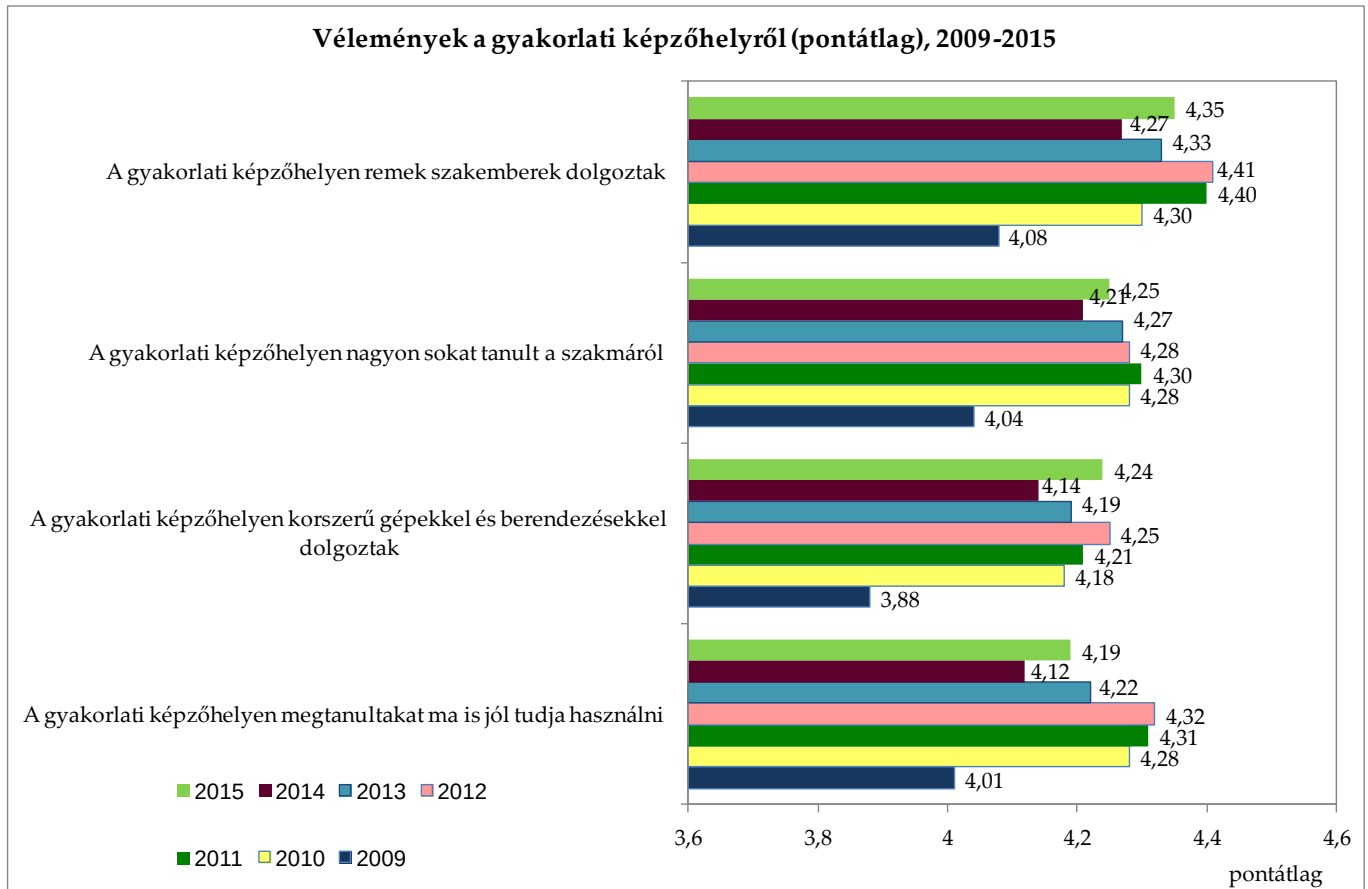
A megkérdezettek 70%-a véli úgy, hogy a szakiskolában az elméleti és a gyakorlati oktatás aránya megfelelő volt – ez enyhe romlást jelent az előző évhez képest (2014-ben 71%, 2013-ban 69%, 2012-ben 70%, 2011-ben 72%, 2010-ben 74% volt a megfelelő arány), de még mindig sokkal magasabb érték, mint a 2009-es (63%). A válaszadók 29%-a (2014-ben 26%, 2013-ban 27%, 2012-ben 26%, 2011-ben 24%, 2010-ben 22%, 2009-ben 33%) szerint túl sok volt az elméleti oktatás, és mindössze 2%-uk sokallta a gyakorlati oktatást (2014-ben 3%, 2010-től 2013-ig 4%, 2009-ben 5%).

Az adatok azt mutatják, hogy a megkérdezett fiatalok körében a szakmai gyakorlati képzés havi óraszám az utolsó tanévben átlagosan 90 óra volt (2014-ben 94 óra, 2013-ban 88,3 óra, 2012-ben 86,5 óra, 2011-ben 89,4 óra, 2010-ben 89,5 óra, 2009-ben 86 óra). 2009-ben szakiskolai tanulmányai során a megkérdezettek 31%-a csak az iskolai tanműhelybe járt gyakorlati

képzésre, 38%-uk csak céghez járt, 31%-uk pedig mindkét helyre. 2010-től azonban a mintavételünk alapját a képzése során tanuló szerződéssel rendelkező fiatalok sokasága alkotja, így az idei mintában a megkérdezettek 62%-a járt céghez gyakorlati képzésre, 34%-uk pedig iskolai tanműhelyben és cégnél is végzett gyakorlatot (2014-ben a megfelelő arányok 66% és 28%, 2013-ban 64% és 22%, 2012-ben 69% és 25%, 2011-ben 73% és 24%, 2010-ben pedig 73% és 25% voltak). A megkérdezettek 4%-a számolt be arról, hogy kizárólag az iskolai tanműhelybe járt gyakorlati képzésre.

A végzett tanulók gyakorlati képzőhelyükkel kapcsolatban kedvező véleményeket fogalmaztak meg minden vizsgálati évben, ráadásul a 2013 után megkezdődött romló tendencia idén megtört. A 2009-es, 4 körüli átlagpontok után 2010-ben 4,2-4,3 pont körül alakultak az átlagértékek. 2011-ben és 2012-ben csak igen enyhe (statisztikailag valószínűleg nem szignifikáns), 1-2 századpontos javulást mutattak az adatok. 2013-ban 4,2-4,3 körüli szintre csökkentek az átlagpontszámok. A 2014-es adatok minden vizsgált szempont szerint újabb visszaesést mutattak, az átlagértékek 4,1 és 4,3 pont között mozogtak. A 2015-ös értékek 4,2-4,4 pont között mozognak, minden szempont esetében enyhe javulás mutatható ki. A legmagasabb elégedettségi szintet mind a hét évben a gyakorlati képzőhelyeken dolgozó szakemberekkel kapcsolatban mértük (lásd a 4.4. ábrát).

4.4. ábra: Vélemények a gyakorlati képzőhelyről (pontátlag), 2009-2015, $N_{2009}=2806-2877$, $N_{2010}=2856-2909$, $N_{2011}=2846-2916$, $N_{2012}=1838-1865$, $N_{2013}=1821-1845$, $N_{2014}=2028-2065$, $N_{2015}=2352-2400$

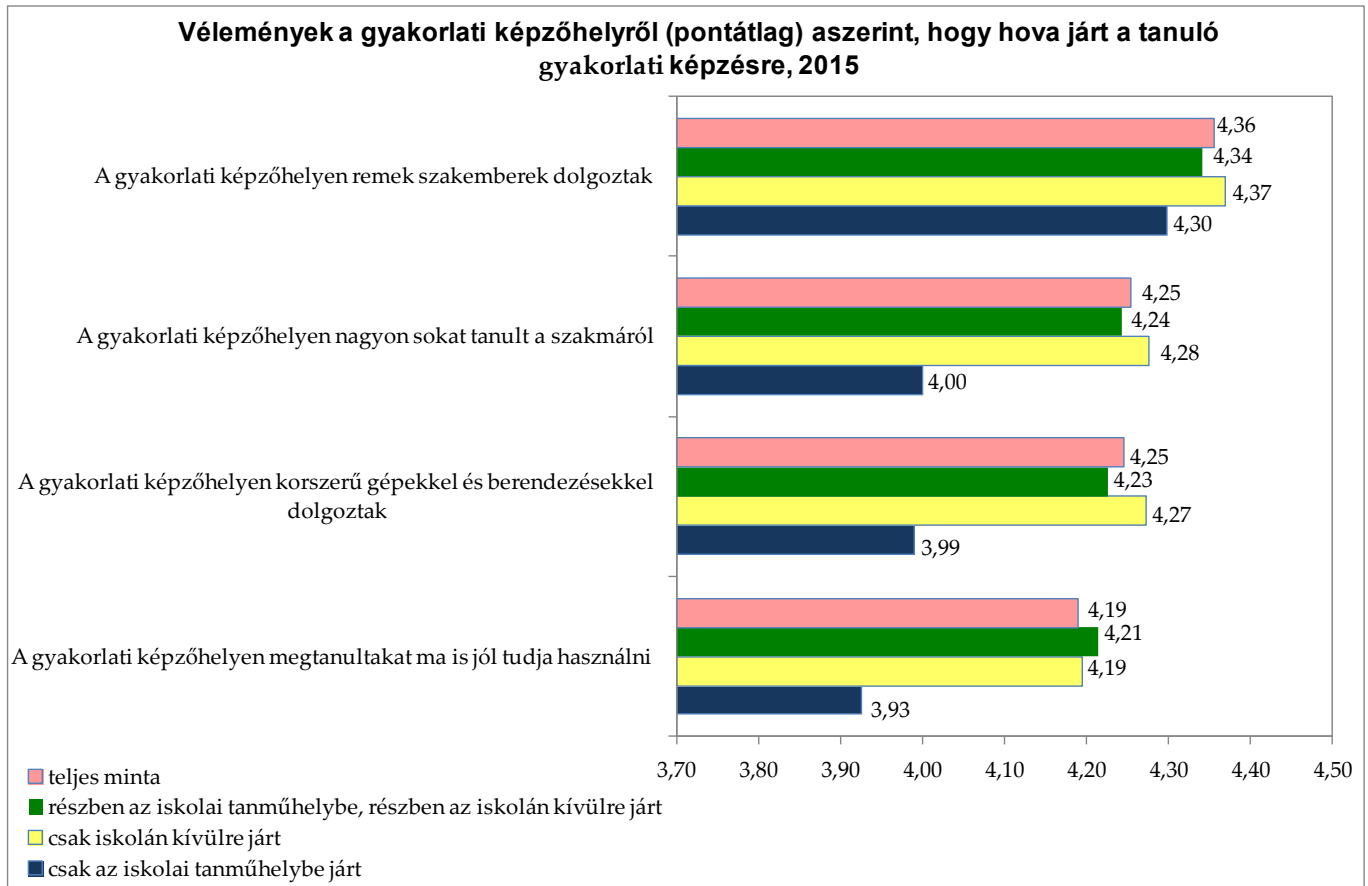

Megjegyzés: a megkérdezettek az állításokat 1-től 5-ig osztályozhatták, az 5-ös jelentette a teljes egyetértést, az 1-es pedig azt, hogy egyáltalán nem ért egyet az állítással

Forrás: KERESLET_TANULO_2015

A gyakorlati képzőhellyel kapcsolatos véleményeket is megvizsgáltuk a szerint, hogy a tanuló az iskolai tanműhelybe járt gyakorlati képzésre, vagy külső céghez (is). Az eredmények 2014-ben is azt mutatják, hogy képzőhelyükkel minden szempontból elégedettebbek azok a tanulók, akik vállalatához (is) jártak gyakorlati képzésre. A csak iskolai gyakorlati képzésben részt vett megkérdezettek pontátlagai 3,9-4,3 között szóródnak idén, a többi tanulóé pedig 4,2-4,4 között (lásd a 4.5. ábrát). Ebből azt a következtetést vonhatjuk le, hogy a vállalatoknál korszerűbb gépek használatára van mód, mint az iskolai tanműhelyekben, és az ott elsajátított tudást a munka során jobban használhatóbbnak érzik a szakképzettek.

4.5. ábra: Vélemények a gyakorlati képzőhelyről (pontátlag) aszerint, hogy hova járt a tanuló gyakorlati képzésre, 2015, $N_{2015}=2352-2400$

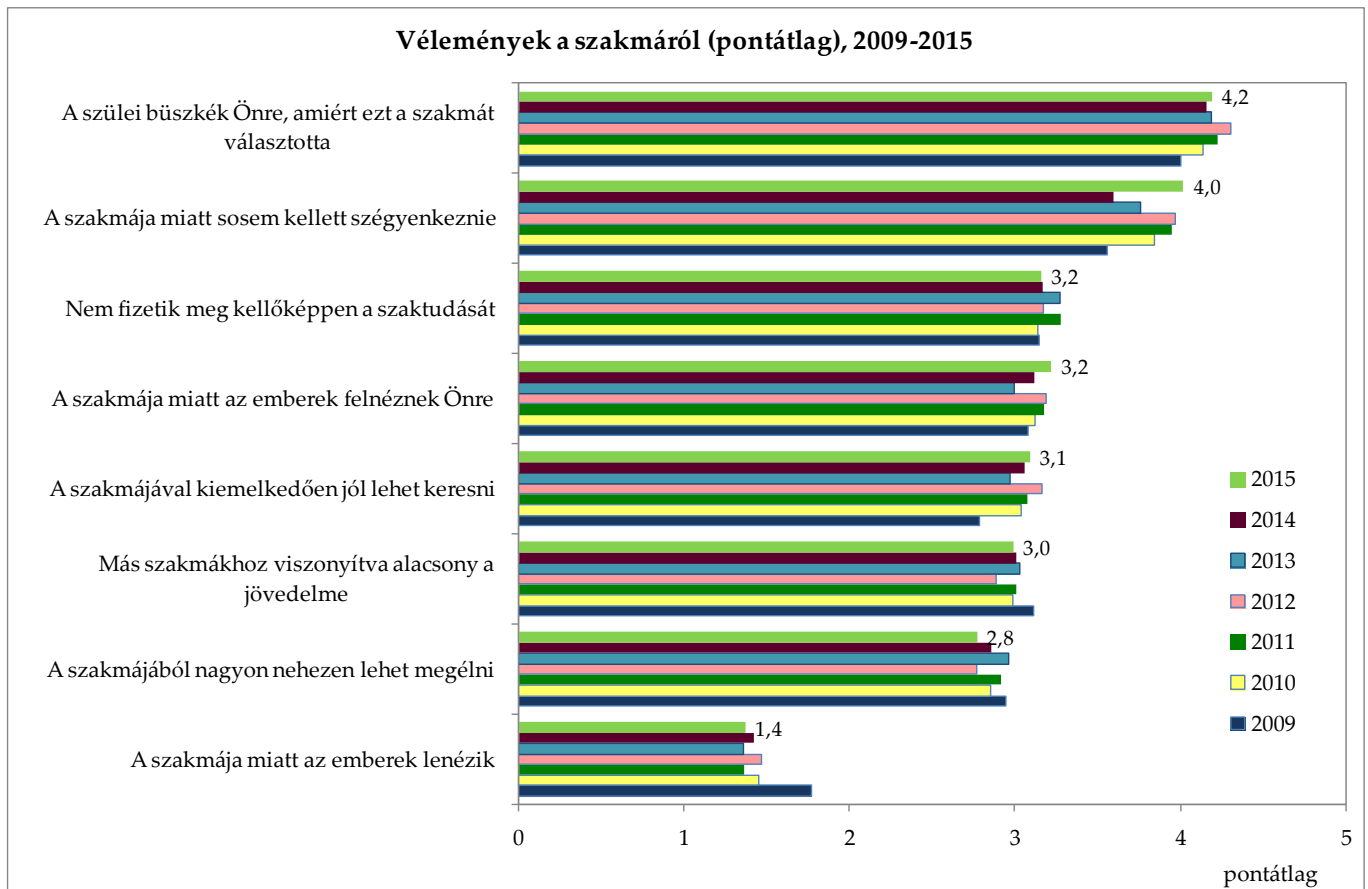
Megjegyzés: a megkérdezettek az állításokat 1-től 5-ig osztályozhatták, az 5-ös jelentette a teljes egyetértést, az 1-es pedig azt, hogy egyáltalán nem ért egyet az állítással

Forrás: KERESLET_TANULO_2015

A szakmáról alkotott vélemények enyhe javulást mutatnak az elmúlt év adataihoz képest. A tanulók jelentős része 2015-ben is úgy látja, szakmáját tisztelik az emberek és szülei büszkék rá, amiért ezt a szakmát választotta. A szakmája miatt sosem kellett szégyenkeznie állítás esetében figyelhető meg a legjelentősebb javulás: a tavalyi 3,6 pontról 4,0 pontra emelkedett ez az érték.

A jövedelemmel kapcsolatos benyomások 2009 és 2010 közötti javulása 2011-ben megtört, majd 2012-ben javulást mutattak az adatok, 2013-ban pedig újfent romlott a helyzet, 2014-ben enyhe javulás történt. 2015-ben ismét kis mértékű javulásnak lehetünk tanúi: kissé csökkent azok száma, akik úgy látják, hogy más szakmákhoz viszonyítva alacsony a jövedelmük, illetve hogy szakmájukból nehezen lehet megélni. Azon vélemény elterjedtsége, mely szerint kiemelkedően jól lehet keresni a szakmával, enyhe növekedést mutat. 2014-hoz képest gyengébben jelent meg az a vélemény, mely szerint a szaktudást nem fizetik meg kellőképpen (lásd a 4.6. ábrát).

4.6. ábra: Vélemények a szakmáról (pontátlag), 2009-2015, $N_{2009}=2503-2776$, $N_{2010}=2475-2873$, $N_{2011}=2484-2861$, $N_{2012}=1569-1804$, $N_{2013}=1381-1729$, $N_{2014}=1651-1916$, $N_{2015}=1978-2238$

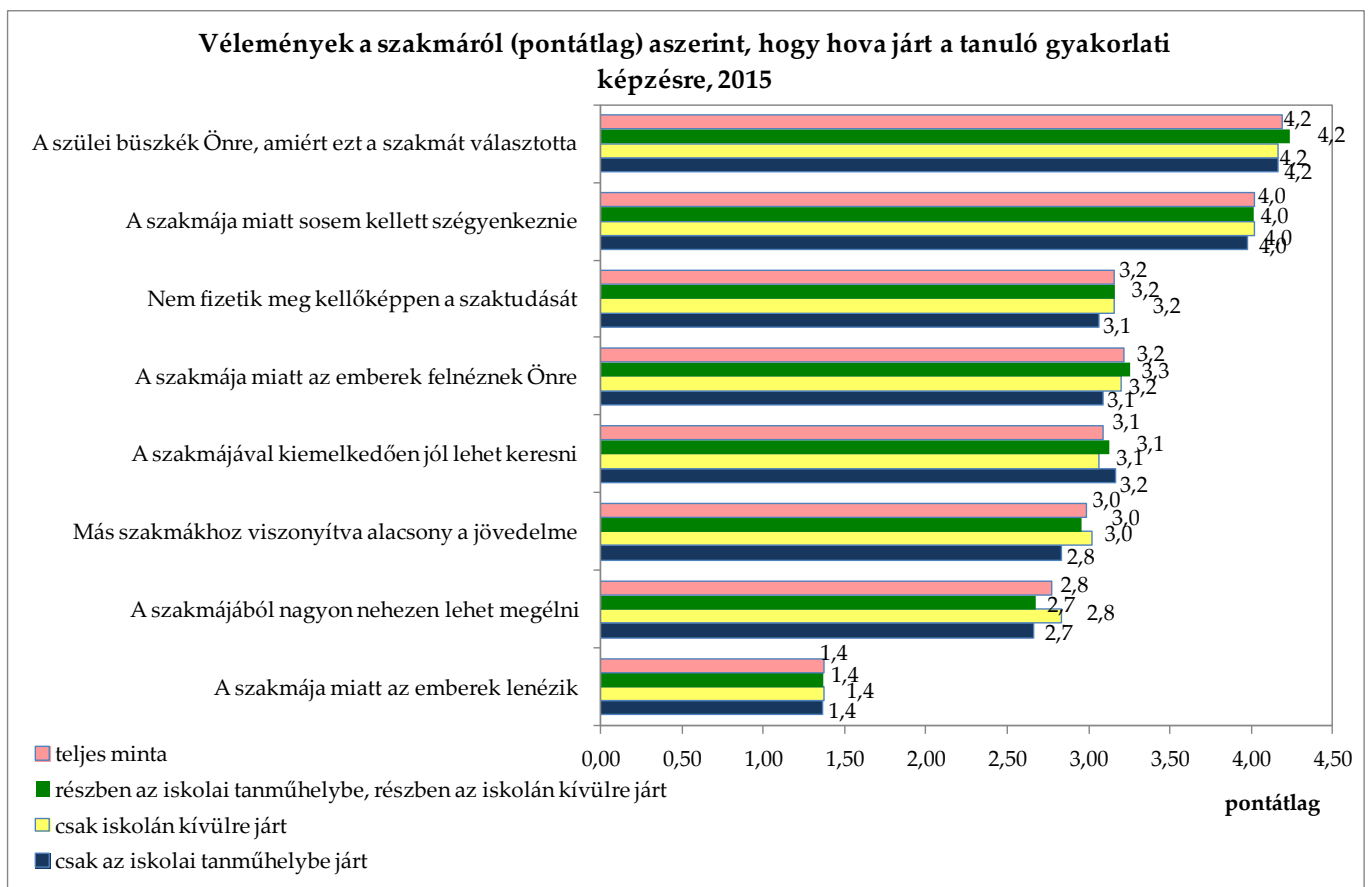

Megjegyzés: a megkérdezettek az állításokat 1-től 5-ig osztályozhatták, az 5-ös jelentette a teljes egyetértést, az 1-es pedig azt, hogy egyáltalán nem ért egyet az állítással

Forrás: KERESLET_TANULO_2015

A szakmáról alkotott vélemények esetében megfigyelhető, hogy a pozitív állítások (pl. a szakmája miatt felnéznek rá, a szakmájával kiemelkedően jól lehet keresni) esetén a gyakorlatot cégnél (is) elvégző tanulók átlagos pontszáma rendre magasabb, tehát ezek a tanulók jobb véleménnyel vannak a szakmájukról, mint a csak iskolai tanműhelybe járók. Kivételt jelent ez alól egy állítás: a szakmájával kiemelkedően jól lehet keresni, mivel ezen állítás esetében a csak az iskolai tanműhelybe járók átlagos pontszáma magasabb. A negatív állításokkal (pl. alacsony a jövedelme, a szakmájából nehezen lehet megélni) szintén inkább azok értettek egyet, akik a gyakorlatot cégnél (is) végezték (lásd a 4.7. ábrát).

4.7. ábra: Vélemények a szakmáról (pontátlag) aszerint, hogy hova járt a tanuló gyakorlati képzésre, 2015, $N_{2015}=1978-2238$

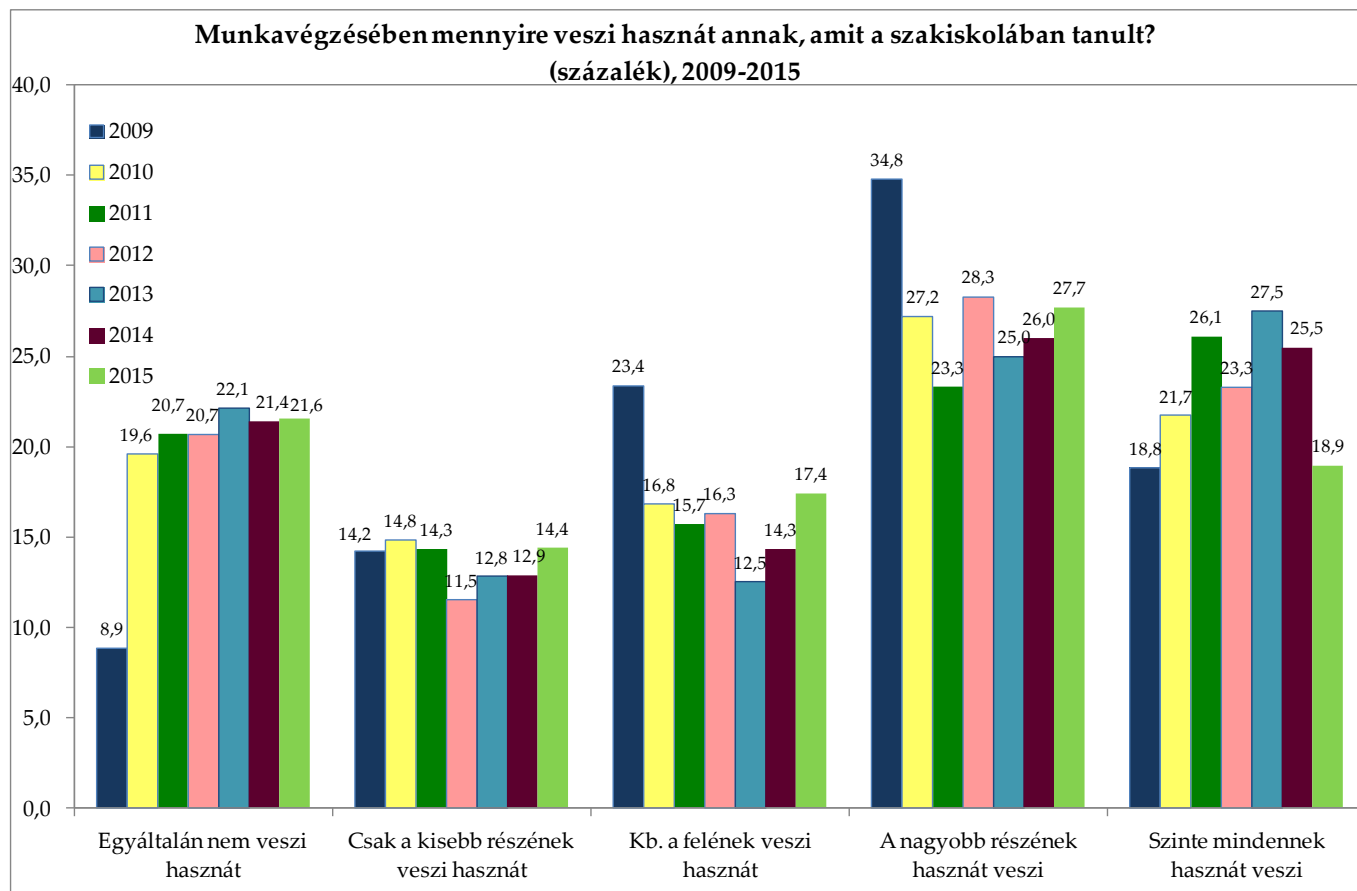
Megjegyzés: a megkérdezettek az állításokat 1-től 5-ig osztályozhatták, az 5-ös jelentette a teljes egyetértést, az 1-es pedig azt, hogy egyáltalán nem ért egyet az állítással

Forrás: KERESLET_TANULO_2015

A szakiskolában elsajátított tudás munkahelyeken történő hasznosíthatósága az adatok szerint 2010-ben és 2011-ben romlott, majd 2011 és 2012 között némileg javult. 2013-ban enyhe negatív, 2014-ben kis mértékű pozitív, 2015-ben pedig ismét negatív elmozdulást tapasztaltunk, bár ezek a tendenciák nem egyértelműek. (Ahogy azt a fejezet elején is megjegyeztük, a hat adatpontból csak igen óvatos következtetéseket vonhatunk le.)

A munkába állt tanulók 64%-a számolt be arról, hogy a szakiskolában tanultaknak legalább a felét hasznosítani tudja munkája során – tavaly ez az arány 66% volt, 2013-ban 65%, 2012-ben 68%, 2011-ben 65%, 2010-ben 66%, 2009-ben pedig 77%. Azonban a tavalyi 26%-ról 19%-ra csökkent azok aránya, akik szinte mindennek hasznát veszik, amit a szakiskolában tanultak (2013-ban 28%, 2012-ben 23%, 2011-ben 26%, 2010-ben 22%, 2009-ben 19% volt ez az arány). 22%-ra tehető azok aránya, akik egyáltalán nem tudják munkahelyükön hasznosítani az iskolában tanultakat (2014-ben 21%, 2013-ban 22%, 2012-ben és 2011-ben 21%, 2010-ben 20%, 2009-ben pedig még csak 9% volt ez az arány). Az adatok arra utalhatnak, hogy az utóbbi években növekedett azon tanulók száma, akik végzettségüktől eltérő szakmában tudtak csak elhelyezkedni, és így a szakiskolában elsajátított tudást egyáltalán nem tudják hasznosítani. (lásd a 4.8. ábrát).

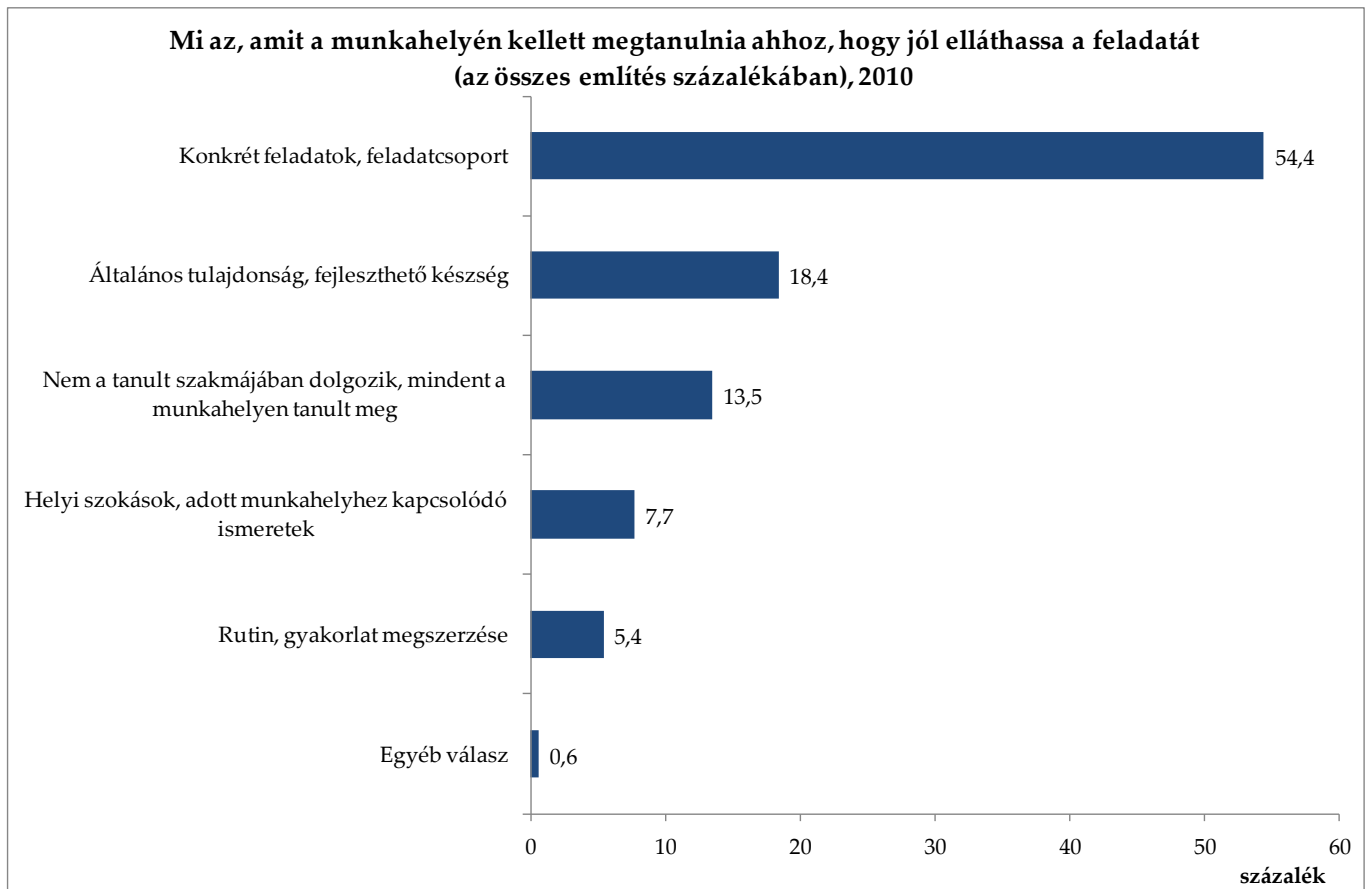
4.8. ábra: Munkavégzésében mennyire veszi hasznát annak, amit a szakiskolában tanult? (százalék), 2009-2015, $N_{2009}=1297$, $N_{2010}=1171$, $N_{2011}=1326$, $N_{2012}=880$, $N_{2013}=927$, $N_{2014}=1174$, $N_{2015}=1642$

Forrás: KERESLET_TANULO_2015

A 2010-es adatfelvétel során kérdőívünk első ízben tért ki arra a témára, hogy a kérdezés időpontjában dolgozó válaszadóknak mely készségeket kellett a munkahelyükön elsajátítaniuk ahhoz, hogy ott jól elláthassák feladataikat, tehát mely szükséges készségeket nem tudták megtanulni szakiskolai tanulmányaik alatt. Az eredmények szerint a válaszadóknak a legtöbb esetben (az összes említés 54%-a) konkrét feladatot, feladatcsoportot (pl. gépkezelés, hegesztés, adatrögzítés) kellett megtanulniuk munka közben. Az említések 18%-ában általános tulajdonságot kellett elsajátítaniuk. A megkérdezettek 14%-ának mindent a munkahelyen kellett megtanulnia, mivel nem eredeti szakmájában helyezkedett el. 8%-uknak helyi szokásokat és az adott munkahelyhez kötődő ismereteket kellett megtanulnia, 5%-uknak rutint kellett szereznie, 0,6%-uk pedig egyéb választ adott (lásd a 4.9. ábrát).

4.9. ábra: Mi az, amit a munkahelyén kellett megtanulnia ahhoz, hogy jól elláthassa a feladatát (az összes említés százalékában), 2010, N=1359

Forrás: KERESLET_TANULO_2010

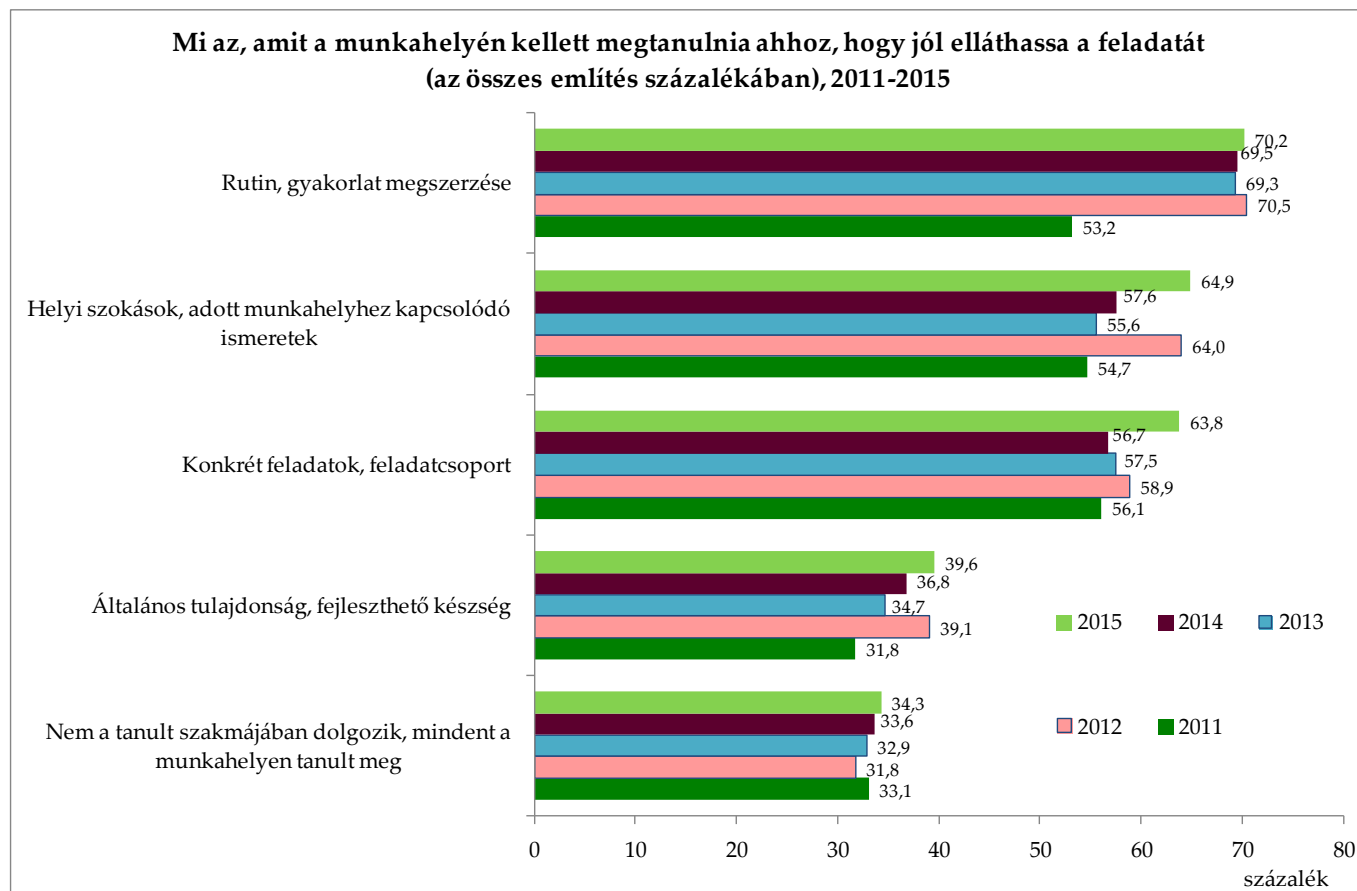
2011-ben⁷ a kérdésre 1359, a kérdezés időpontjában dolgozó fiatal válaszolt. Közülük 166-an (12%) azt jelezték, hogy semmit nem kellett a munkahelyükön megtanulniuk, mivel a szakiskolában mindent megtanultak. További 1193 fő arról számolt be, hogy volt olyan készség, amit a munkahelyén kellett elsajátítania. A 2012-es adatfelvételkor 903 foglalkoztatott státuszú megkérdezett válaszolt a kérdésre, közülük 91 fő (10%) jelezte, hogy minden szükséges dolgot megtanult az iskolában, 812 fő pedig beszámolt olyan készségekről, melyeket munkahelyén tanult meg. 2013-ban 945 válaszadónak volt munkahelye, közülük 70 fő jelezte, hogy semmi újat nem kellett a munkahelyén elsajátítania, 875 fő pedig beszámolt a munkahelyén megtanult készségekről. 2014-ben 1132-an válaszoltak a kérdésre, ebből 84 fő (7%) jelezte, hogy semmit

⁷ Ezen kérdés esetében a 2010-es és 2011-es eredmények nem hasonlíthatók össze, mivel a 2010-es kérdőívben nyitott, a 2011-esben pedig zárt kérdés segítségével jutottunk az adatokhoz, és emiatt azok jelentős eltérést mutatnak. A 2011-es és az azután keletkezett adatok viszont – az azonos módszertan miatt – összehasonlíthatóak.

nem kellett munkahelyén megtanulnia, míg 1048 főnek munka közben kellett elsajátítania egyes képességeket. 2015-ben 1642 fő válaszolt a kérdésre, közülük 227 főnek (14%) nem kellett semmit megtanulnia a munkahelyén, 1414-en (86%) azt válaszolták, hogy volt még olyan, amit meg kellett tanulniuk.

Az adatelemzés eredménye azt mutatja (lásd a 4.10. ábrát), hogy azok közül, akik valamilyen új ismereteket sajátítottak el a munkahelyükön, 2012 óta minden évben a legnagyobb arányban a rutint, gyakorlatot kellett munka közben megszerezniük. Ez az arány 2015-ben és 2014-ben 70%, 2013-ban 69%, 2012-ben 71%, 2011-ben pedig mindössze 53% volt. A helyi szokásokat és az adott munkahelyhez kötődő speciális ismereteket 2014-ben a kérdésre válaszoló szakképzett fiatalok 65%-ának kellett megtanulnia munkahelyén (2014-ben 58%, 2013-ban 56%, 2012-ben 64%, 2011-ben 55%). A megemlített, munkahelyen elsajátított készségek konkrét feladatra, illetve feladatcsoportra (pl. gépkezelés, hegesztés, adatrögzítés) vonatkoztak az esetek 64%-ában (tavaly 57%, 2013-ban 58%, 2012-ben 59%, 2011-ben 56%). A fenti arány 40% az általános tulajdonságok, készségek (pl. precizitás, önálló munkavégzés) fejlesztése területén (tavaly 37%, 2013-ban 35%, 2012-ben 39% volt, 2011-ben 32%). A válaszadók 34%-a jelezte, hogy mindent a munkahelyén tanult meg, mivel nem saját szakmájában helyezkedett el (tavaly 34% volt a megfelelő arány, 2013-ban 33%, 2012-ben 32%, 2011-ben 33%).

4.10. ábra: Mi az, amit a munkahelyén kellett megtanulnia ahhoz, hogy jól elláthassa a feladatát, 2011-2015, $N_{2011}=1193$, $N_{2012}=903$, $N_{2013}=945$, $N_{2014}=984$, $N_{2015}=1414$

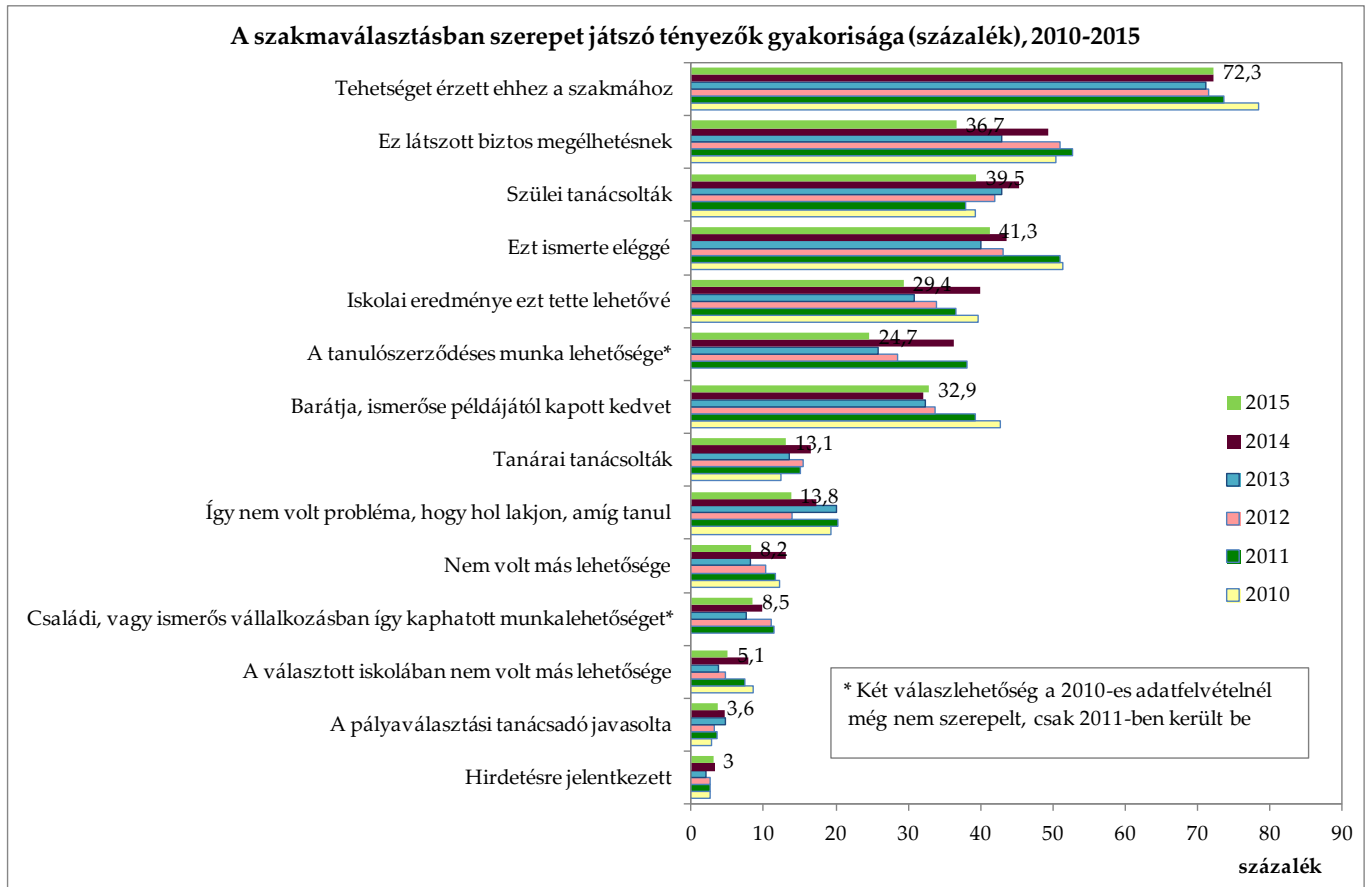
Forrás: KERESLET_TANULO_2015

Először a 2010-es kutatásban kérdeztük meg a szakképzett fiatalokat a szakmaválasztásukban szerepet játszó tényezőkről. Ezáltal képet kaphatunk arról, hogy az általános iskola befejezése után a szakmát választók általában milyen hatások eredményeképpen döntenek későbbi szakmájukról, valamint megtudhatjuk, hogy milyen információforrásokat, tanácsadókat vesznek leginkább igénybe a fiatalok. (A válaszadók több válaszlehetőséget is megjelölhettek.) A kérdést 2011-ben újfent feltettük és két új válaszlehetőséget is megadtunk: a szakma kiválasztásában szerepet játszó tényezők között így már szerepelt a családi, vagy ismerős vállalkozásban történő elhelyezkedés és a tanulószerveződéses munka lehetősége is. 2014-ben, 2013-ban és 2012-ben a 2011-eshez képest változatlan formában ismételtük meg a kérdést.

Az adatok ismét azt mutatják, hogy a legtöbb szakképzett fiatal idén is azért választott egy adott szakmát, mert tehetséget érzett magában ahhoz (72%, 2014-ben 72%, 2013-ban 71%, 2012-ben szintén 72%, 2011-ben 74%, 2010-ben 79%). 2015-ben 37%-uk jelezte, hogy a biztos megélhetés reményében választotta meg szakmáját, mely jelentős csökkenés az elmúlt évekhez képest (2014-ben 49%, 2013-ban 43%, 2012-ben 51%, 2011-ben 53%, 2010-ben 51%). Idén a válaszadók 40%-a választott szakmát szülei tanácsára (tavaly 45%, 2013-ban 43%, 2012-ben 42%, 2011-ben 38%, 2010-ben 39%). A pályakezdő szakmunkások 41%-a választotta szakmáját elegendőnek érzett előzetes ismeretei alapján – tavaly 44%, 2013-ban 40%, 2012-ben 43%, a megelőző két évben pedig még 51% volt ez az arány. A megkérdezettek 29%-ának iskolai eredménye ezt a szakmát tette lehetővé, mely jelentős csökkenés a tavalyi 40%-hoz képest (2013-ban 31%, 2012-ben 34%, 2011-ben 37%, 2010-ben 40%). A tanulószerveződéses munka lehetősége 25%-uknál jelent meg mint befolyásoló tényező, mely szintén jelentős csökkenés a 2014-es 36%-hoz képest (2013-ban 26%, 2012-ben 29%, 2011-ben 38%). Barátai, ismerősei példája alapján 33%-uk választott szakmát, mely tényező gyakorisága folyamatos csökkenést mutat (tavaly és 2013-ban 32%, 2012-ben 34%, 2011-ben 39%, 2010-ben 43%). Idén kevesebben számoltak be arról, hogy tanáraik tanácsa alapján döntöttek (13%, 2014-ben 17%, 2013-ban 14%, 2012-ben 16%, 2011-ben 15%, 2010-ben 13%). A lakhatási problémák megoldása a megkérdezettek 14% esetében játszott szerepet a pályaválasztáskor, mely kisebb visszaesés a tavalyi, 17%-os arányhoz képest (2013-ban 20%, 2012-ben 14%, 2011-ben 20%, 2010-ben 19% volt az arány). Nem volt más lehetősége a válaszadók 8%-ának, a családi, vagy ismerős vállalkozásban való munkalehetőség pedig csak 9%-uknál jelentett segítséget a választásnál. A választott iskolában nem tudott más szakmát választani a megkérdezettek 5%-a. A pályaválasztási tanácsadók javaslatai még mindig csak keveseknél nyújtottak támpontot (4%) és hirdetésre jelentkezett 3%-uk.

Az adatok idén is arra engednek következtetni, hogy a szakmaválasztás előtt álló fiatalok továbbra is inkább informális úton tájékozódnak, és csak igen kevesen fordulnak hozzáértő személyhez (pl. tanáraikhoz, vagy a pályaválasztási tanácsadó-rendszer munkatársaihoz). Továbbra is sokan választanak szakmát saját tehetségük szerint, illetve a biztos megélhetés reményében (lásd a 4.11. ábrát).

4.11. ábra: A szakmaválasztásban szerepet játszó tényezők gyakorisága (százalék), 2010-2015, $N_{2010}=2653-2829$, $N_{2011}=2731-2813$, $N_{2012}=1744-1797$, $N_{2014}=1893-1974$, $N_{2015}=2093-2255$

Forrás: KERESLET_TANULO_2015

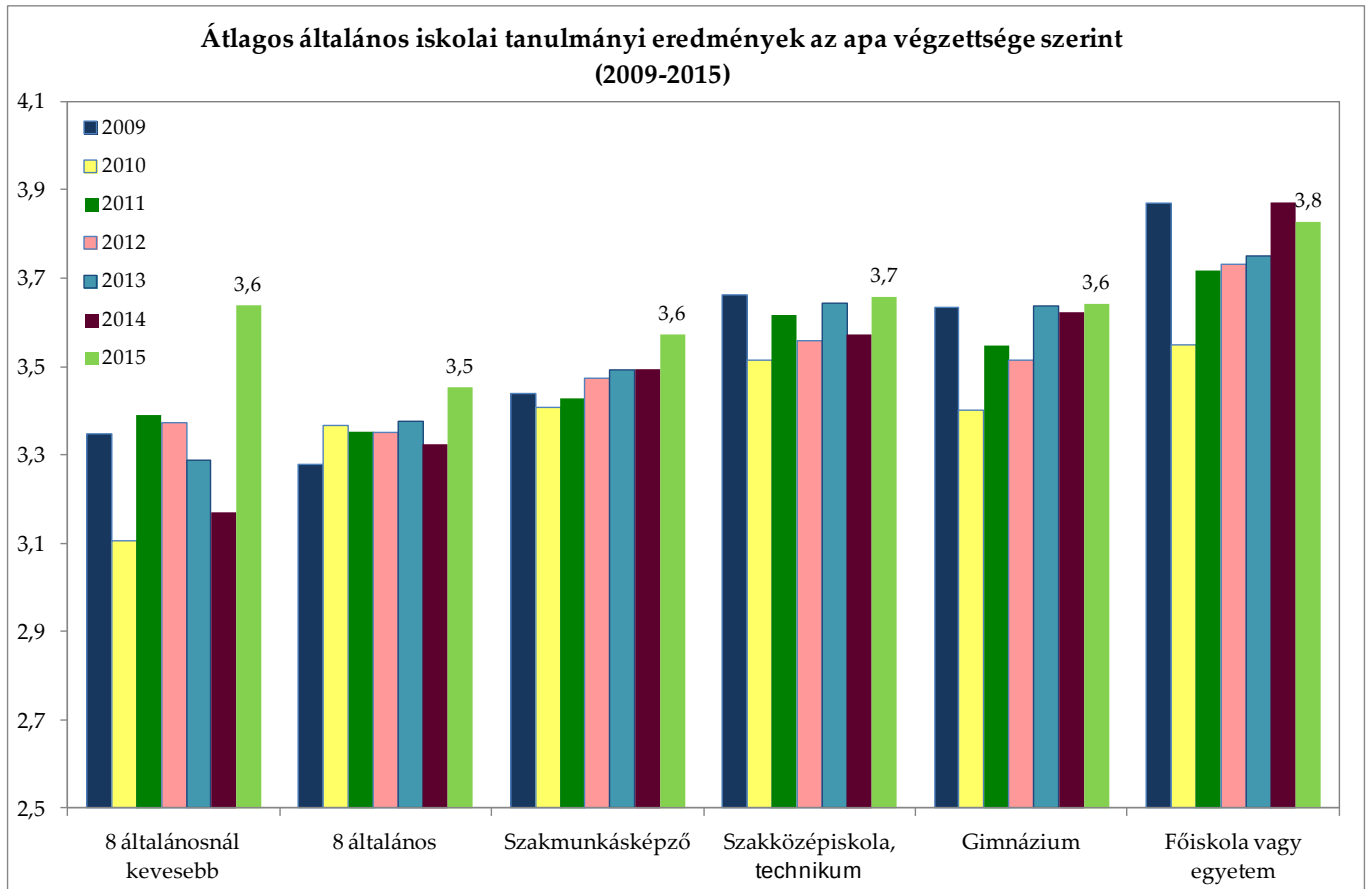
4.1. A családi háttér iskolai előmenetelre gyakorolt hatása

A családi (kulturális) háttér nagyban befolyásolja a felnövekvő gyermek iskolai (és később munkaerő-piaci) előmenetelét. Ezt a kapcsolatot jelen elemzésben a megkérdezett apjának iskolai végzettségén és munkaerő-piaci pozícióján keresztül vizsgálhatjuk meg. Adataink összehasonlíthatók az elmúlt négy év adatfelvételeinek vonatkozó eredményeivel.

Az adatok az elmúlt évekhez hasonlóan 2015-ben is azt mutatják, hogy a megkérdezettek apja iskolai végzettségének emelkedésével nő a fiatal szakképzettek általános iskolai tanulmányi átlaga (lásd a 4.1.1. ábrát). Az apa iskolai végzettségének emelkedése stabilan, iskolai végzettségi kategóriánként körülbelül egy tizeddel növeli gyermekének átlagos tanulmányi eredményét. E trendbe nem illeszkednek a 8 általánosnál alacsonyabb iskolai végzettségű apával rendelkező tanulók (13 fő), akiknek az átlageredménye azonos a gimnáziumi végzettségű apák gyermekeivel, azonban ez valószínűleg csupán az alacsony esetszámnak tudható be. Az adatok azt mutatják, hogy a szakközépiskolát és a gimnáziumot végzett apák gyermekeinek átlageredményei gyakorlatilag megegyeznek, tehát úgy tűnik, hogy az érettségi megléte számít, a középiskola típusa kevésbé.

2015-ben csaknem minden végzettségi kategóriában magasabb átlagokkal találkozunk, mint tavaly, mely alól kivételt képeznek a gimnáziumi és a felsőfokú végzettségű apák gyermekei, akiknek átlaga nem változott a 2014-es értékhez képest. A 8 általánosnál alacsonyabb végzettségű apák gyermekeinél 2014-hez képest nőtt az átlageredmény 3,2-ről 3,6-ra. A 8 általánost végzett apák gyermekeinek átlaga 3,3-ról 3,5-re emelkedett. A szakmunkásképzőt végzett apák gyermekeinek körében az átlageredmény 3,5-ről 3,6-ra nőtt. A szakközépiskolát vagy technikumot végzett apák gyermekeinek átlaga 3,6-ról 3,7-re emelkedett. A gimnáziumi érettségivel rendelkező apák (3,6) és a felsőfokú végzettségű (3,8) apák gyermekeinek körében nem változott az átlageredmény.

4.1.1. ábra: Átlagos általános iskolai tanulmányi eredmények az apa végzettsége szerint (2009-2015),
 $N_{2009}=2386$, $N_{2010}=2556$, $N_{2011}=2283$, $N_{2012}=1468$, $N_{2013}=1345$, $N_{2014}=1559$, $N_{2015}=1934$

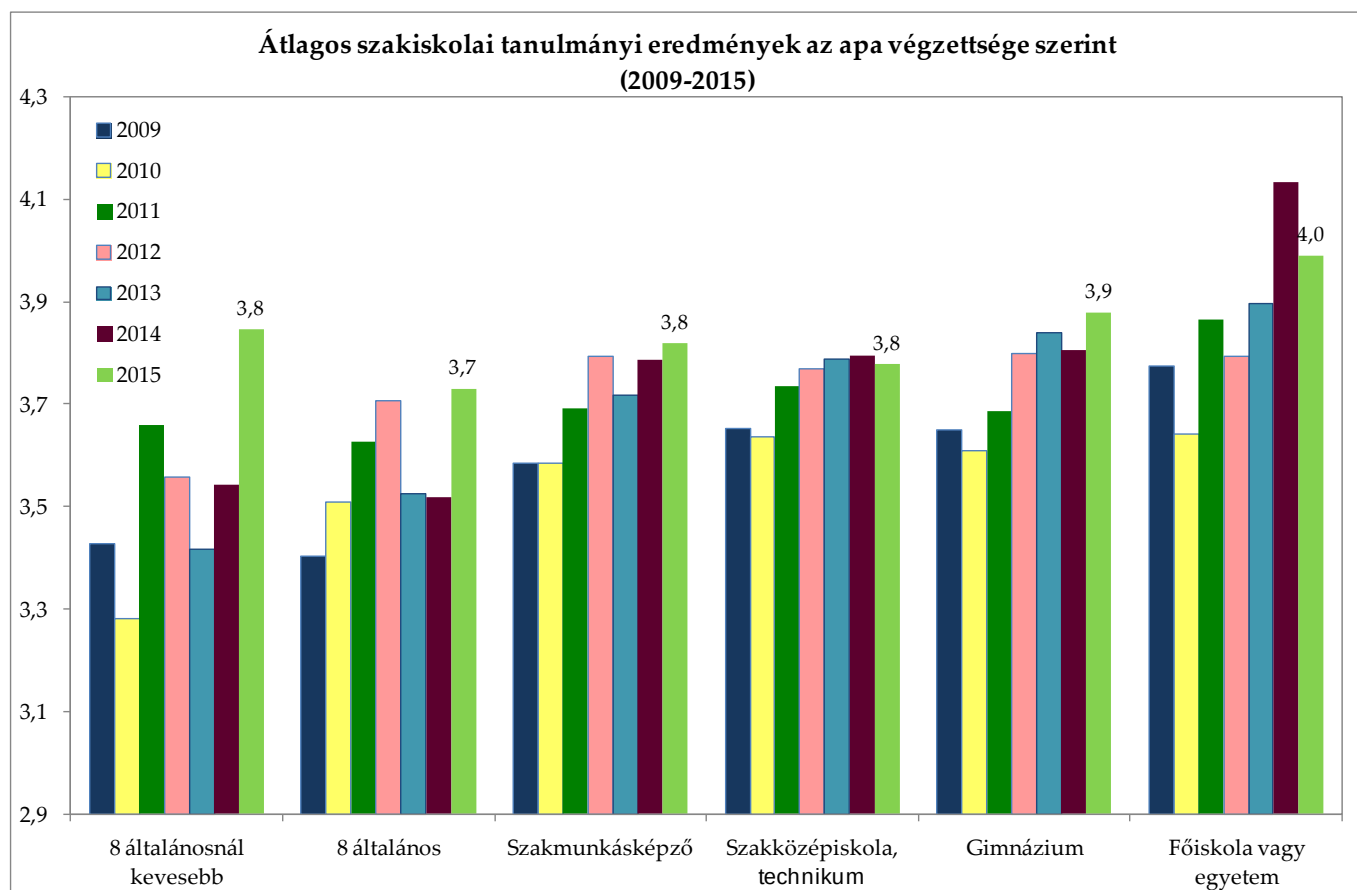

Forrás: KERESLET_TANULO_2015

A szakiskolai utolsó éves tanulmányi átlag esetében hasonló képet mutatnak az adatok: az átlag itt is nő az apa iskolai végzettségének emelkedésével – e trendbe nem illeszkednek a 8 általánosnál alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkező apák gyermekei, akiknek átlageredménye azonos a szaktanárképzőt, illetve szakközépiskolát végzett apák gyermekeiével, azonban ez valószínűleg csupán az alacsony esetszámnak tudható be. A 2015-es adatfelvétel tanúsága szerint a 8 általánosnál kevesebbet végzett apák gyermekeinek átlageredménye 3,5-ről 3,8-ra nőtt tavaly óta. A 8 általánost végzett apák gyermekeinél 3,5-ről 3,7-re nőtt az átlageredmény 2014-hez képest. A szaktanárképzőt végzett apák gyermekeinek körében nem változott az átlag (3,8) az előző évhez képest. A szakközépiskolát végzettek gyermekeinek átlageredménye 3,8-on stagnált, a gimnáziumot végzettek gyermekeinek esetében pedig igen enyhén javult (3,8-ról 3,9-re). A főiskolát vagy egyetemet végzett szülők gyermekeinél enyhe csökkenést tapasztaltunk 2015-ben: 4,1-ről 4,0-ra romlott az átlag (lásd a

4.1.2. ábrát). Így jelentősen csökkent a különböző iskolai végzettségű apák gyermekei közötti különbség – tavaly a 8 általánosnál alacsonyabb iskolai végzettségű és a diplomával rendelkező apák gyermekeinek átlagai között 0,59 volt az eltérés (2013-ban pedig csak 0,48), ez idén 0,14-re csökkent.

4.1.2. ábra: Átlagos szakiskolai tanulmányi eredmények az apa végzettsége szerint (2009-2015),
 $N_{2009}=2498$, $N_{2010}=2633$, $N_{2011}=2373$, $N_{2012}=1548$, $N_{2013}=1511$, $N_{2014}=1661$, $N_{2015}=2028$

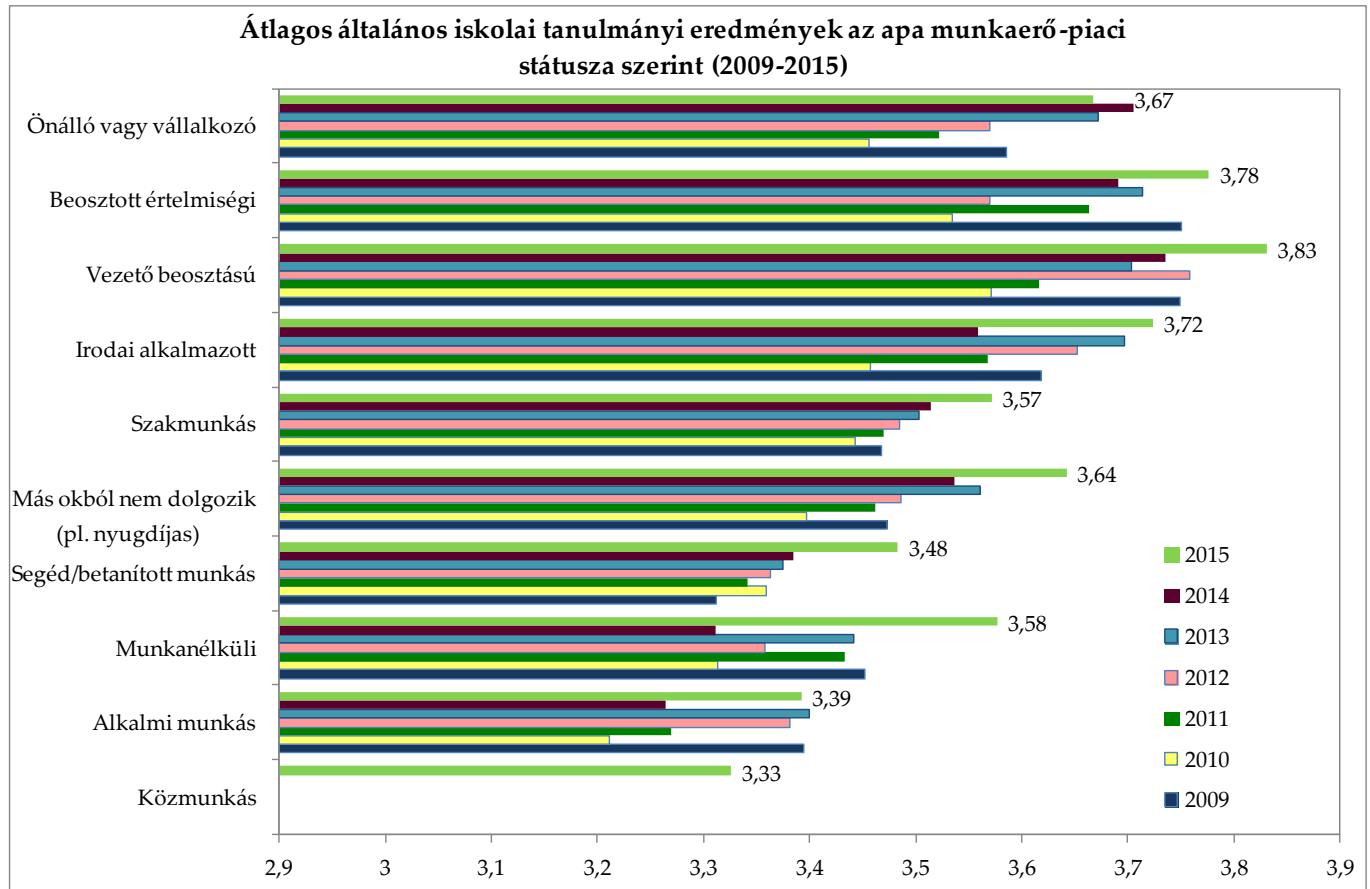
Forrás: KERESLET_TANULO_2015

Az apa munkaerő-piaci státusza is fontos magyarázó tényező az iskolai eredmények tekintetében.⁸ A legjobb általános iskolai eredményekkel 2015-ben az önálló vagy vállalkozó, a beosztott értelmiségi, az irodai alkalmazott és a vezető beosztású apák gyermekei rendelkeznek (3,7-3,8 körüli átlagértékekkel), a legrosszabbal pedig az alkalmi munkások és a közmunkások gyermekei (3,3-3,4 körüli átlagértékekkel). (Az összefüggésben az apák iskolai végzettsége is közrejátszik.)

Az adatok azt mutatják, hogy a legtöbb vizsgált csoportban 2009 és 2010 között romlott, majd 2010 és 2013 között a legtöbb kategóriában javult, majd 2014-ben ismét romlott a fiatal szakmunkások által jelzett átlagos általános iskolai eredmény. 2015-ben a legtöbb csoportban javulást mutatnak az adatok – az elmúlt évhez képest a legnagyobb növekedést a munkanélküliek és az irodai alkalmazottak gyermekeinek adatai mutatták. Kizárólag az önálló vagy vállalkozó apák gyermekei esetében nem változtak az adatok (lásd a 4.1.3. ábrát).

⁸ Azon megkérdezettek esetében, akiknek apja önálló vagy vállalkozó, az eredmények az alacsony esetszámok miatt fenntartásokkal kezelendők.

4.1.3. ábra: Átlagos általános iskolai tanulmányi eredmények az apa munkaerő-piaci státusza szerint (2009-2015) $N_{2009}=2417$, $N_{2010}=2556$, $N_{2011}=2303$, $N_{2012}=1471$, $N_{2013}=1453$, $N_{2014}=1543$, $N_{2015}=1855$

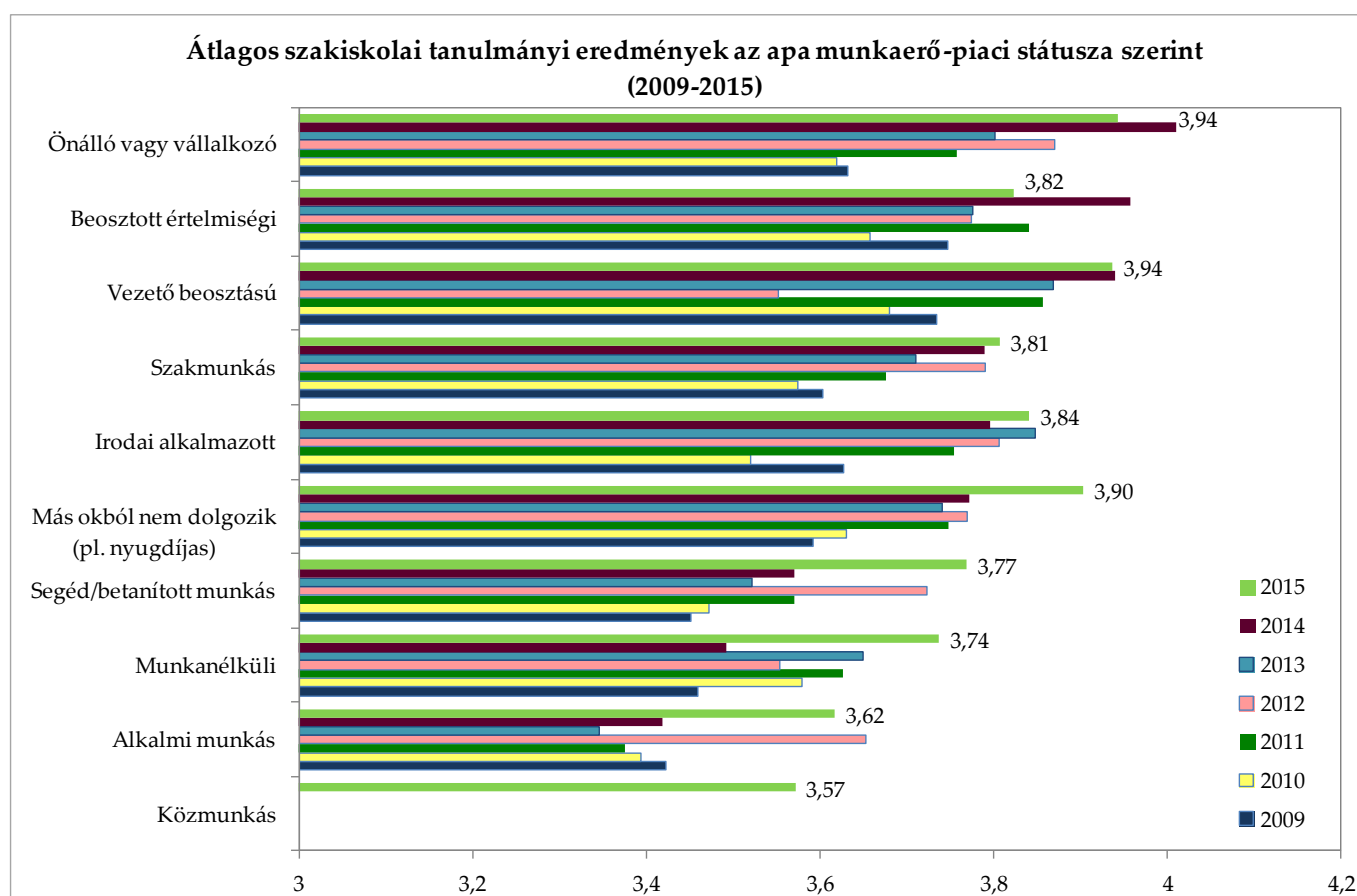

Forrás: KERESLET_TANULO_2015

A szakiskolai eredményekről elmondható, hogy 2015-ben az önálló vagy vállalkozó, a vezető beosztású és a más okból nem dolgozó apák gyermekei rendelkeznek a legmagasabb átlagos osztályzatokkal.

A szakiskolai utolsó éves átlagosztályzatok esetében a legtöbb kategóriában emelkedést figyelhetünk meg. Érdekeség, hogy éppen a kedvezőtlenebb munkaerő-piaci státuszú apák gyermekeinek átlageredménye nőtt jelentősebben. A munkanélküli apák, az alkalmi munkás, illetve a segéd- és betanított munkás apák gyermekeinek átlageredménye 0,20-0,25 ponttal nőtt. Jelentősebb negatív elmozdulást csak a beosztott értelmiségi apák gyermekei esetében tapasztaltunk (3,96-ról 3,82-re), kis mértékben romlott az önálló vagy vállalkozó apák gyermekeinek átlaga: 4,01-ről 3,94-re (lásd a 4.1.4. ábrát).

4.1.4. ábra: Átlagos szakiskolai tanulmányi eredmények az apa munkaerő-piaci státusza szerint (2009-2015), $N_{2009}=2535$, $N_{2010}=2639$, $N_{2011}=2391$, $N_{2012}=1555$, $N_{2013}=1618$, $N_{2014}=1642$, $N_{2015}=1942$

Forrás: KERESLET_TANULO_2015

5. Jelenlegi munkaerő-piaci pozíció

Vizsgálatunk gerincét 2015-ben éppúgy, mint az elmúlt hat évben a fiatal pályakezdők munkaerő-piaci pozíciójának feltárása képezte. Kérdőívünk végigkövette a fiatalok pályáját az iskola elvégzése és az adatfelvétel között eltelt körülbelül 19 hónapban, minden munkahelyet számításba véve. Itt fontos megjegyeznünk, hogy a 2009 és 2012 közötti években a szakmaszerzés és az adatfelvétel között 9 hónap telt el, így a kutatás módszertani változása miatt az utóbbi három év eredményei csak korlátozottan összehasonlíthatóak a korábbi évek eredményeivel.

Az elemzés során ismét megvizsgáltuk a munkaerő-piacra történő belépést, a foglalkoztatottsági mutatókat, az esetleges kilépést (inaktívvá válás), valamint a munkanélkülivé válás, illetve a szakiskola (szakközépiskola) utáni továbbtanulás esélyeit. A szakma elhagyását külön fejezetben tárgyaljuk (8. fejezet). A korábbi évek adatfelvételeiből származó adatokkal történő összehasonlításra ismét jelentős hangsúlyt helyezünk, de ahogy az iskolai előmenetellel foglalkozó 4. fejezetben, itt is ügyelünk arra, hogy a mindössze hét időpontra kiterjedő adatfelvételtől ne vonjunk le túlságosan messzemenő következtetéseket.

A 2015-ös adatfelvétel eredményei szerint – az elmúlt évek pozitív tendenciájába illeszkedően – a megkérdezettek között tovább nőtt az alkalmazottak aránya, 55%-ról 65%-ra (2009-ben 45%, 2010-ben 39%, 2011-ben 45%, 2012-ben 46%, 2013-ban 50% volt ez az arány).⁹ A jelentős növekedés fő oka valószínűsíthetően a gazdasági növekedés erősödése (a KSH előzetes adatai alapján a GDP 2014-ben 3,5%-kal nőtt) következtében élénkülő munkaerő-kereslet. Ezzel egyidejűleg a munkanélküliek aránya tovább csökkent, méghozzá jelentős mértékben: 23%-ról 14%-ra (2009-ben 20%, 2010-ben 24%, 2011-ben 23%, 2012-ben 28%, 2013-ban 25% volt a megfelelő arány). Mintánkban a megkérdezés időpontjában tanulók aránya az elmúlt évekhez hasonlóan további jelentős csökkenést mutatott és a felmérés történetének legalacsonyabb értékét vette fel, 15%-ot (tavaly 17%, 2013-ban 20%, 2012-ben 23%, 2011-ben 29%, 2010-ben 32%,

⁹ Az utóbbi három évben megfigyelt nagyobb mértékű növekedés egyik oka az lehet, hogy a 2013-ban vagy azután megkérdezettek jóval hosszabb ideje léptek be a munkaerőpiacra, mint a korábbi évek válaszadói, így nagyobb esélyük volt állást találni.

2009-ben 29% volt az arányuk). A vállalkozók aránya enyhén nőtt (de így is alig haladja meg az 1%-ot), valamint az egyéb inaktívak aránya is kissé növekedett az előző évhez képest. Az alkalmi munkások aránya 1 százalékponttal 2%-ra csökkent. Idén először a közfoglalkoztatottak arányát is mértük (1%), az alkalmi munkások arányának csökkenése ennek is betudható (lásd az 5.1. ábrát).

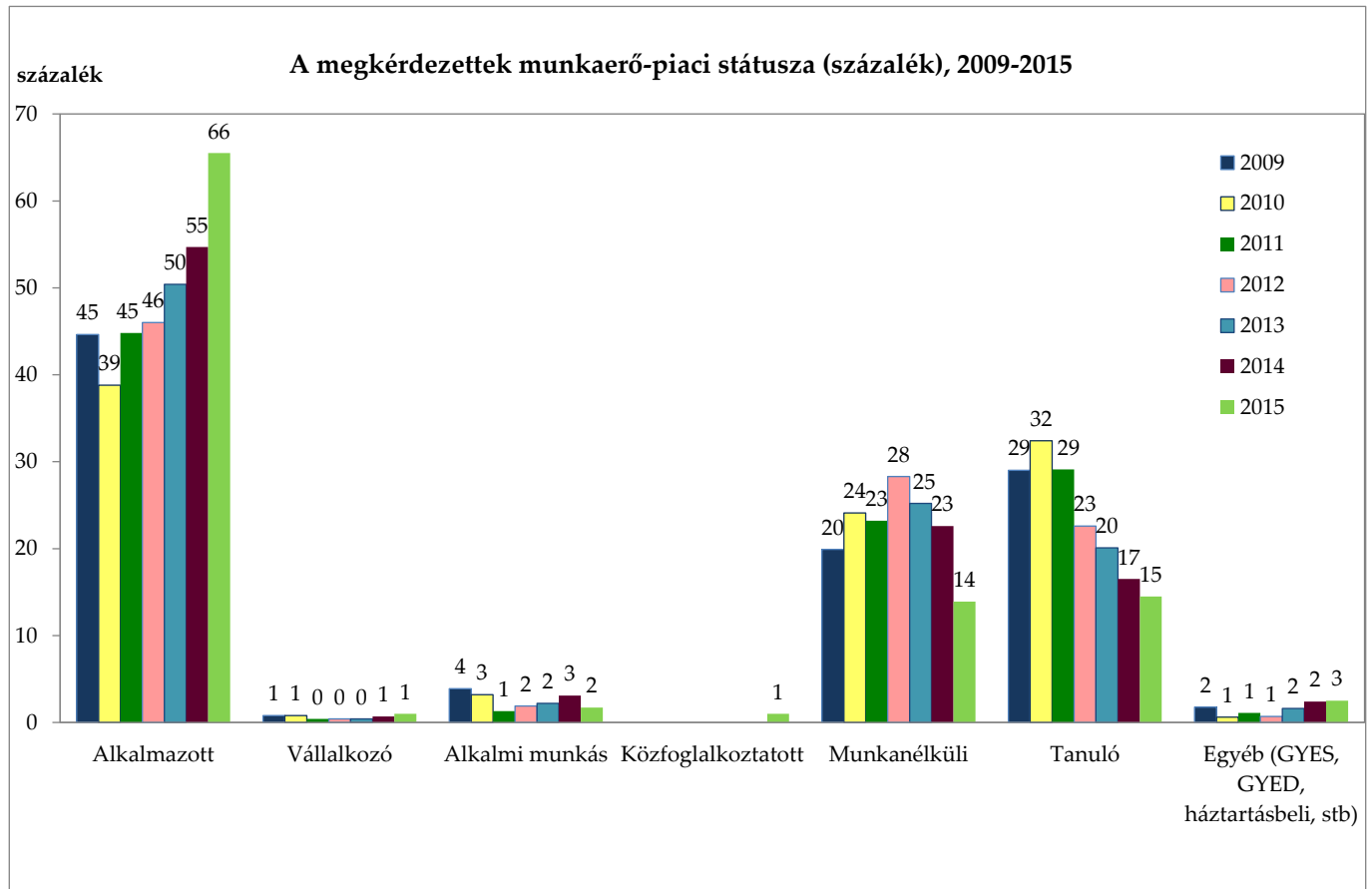
A kutatásba bevont szakmákat tekintve megállapíthatjuk, hogy idén az autótechnikus és a szerszámkészítő szakmával rendelkező fiatalok helyezkedtek el a legnagyobb arányban alkalmazottként a kérdezés időpontjáig. Ezen kívül a szerkezetlakatos és a hűtő- és klímaberendezés-szerelő, szakmát végzettek között tapasztaltunk magas elhelyezkedési arányokat. A legritkábban a pék és a bolti eladó szakmát végzettek dolgoztak alkalmazottként a kérdezés idején. Munkanélküliségről leggyakrabban a burkoló a hegesztő és a bolti eladó végzettségűek számoltak be.

Alkalmazottként dolgozókat a legnagyobb arányban az elektrotechnika-elektronika, a közlekedés és a gépészet szakmacsoportokban, a legkisebb arányban pedig a könnyűipar és a kereskedelem-marketing, üzleti adminisztráció területén találtunk. A munkanélküliség a szakképzettek körében leginkább kereskedelem-marketing, üzleti adminisztráció, és az építészet szakmacsoportokra, legkevésbé pedig az elektrotechnika-elektronika szakmacsoportra jellemző. Továbbtanulásról leggyakrabban a könnyűipar, legritkábban a közlekedés szakmacsoportokban végzettek számoltak be.

Régiók szerint azt láthatjuk, hogy alkalmazottként legnagyobb arányban a nyugat- és közép-dunántúli fiatalok, legkisebb arányban pedig az észak-magyarországiak helyezkedtek el. Munkanélküliségről leginkább az Észak-Alföldön végzettek, legritkábban pedig a Közép-Dunántúlon végzettek számoltak be. A továbbtanulás a közép-magyarországiak és a dél-alföldiek körében a leggyakoribb.

Megyék szerint az alkalmazotti státusz Győr-Moson-Sopronban és Vas megyében a leggyakoribb, a munkanélküliség pedig Somogy, Hajdú-Bihar és Borsod-Abaúj-Zemplén megyékben a legelterjedtebb a megkérdezett fiatalok körében (lásd az 5.1-5.4. táblázatokat).

5.1. ábra: A megkérdezettek munkaerő-piaci státusza (százalék), 2009-2015, $N_{2009}=2884$, $N_{2010}=2911$, $N_{2011}=2915$, $N_{2012}=1868$, $N_{2013}=1779$, $N_{2014}=2078$, $N_{2015}=2404$

Forrás: KERESLET_TANULO_2015

5.1. táblázat: A megkérdezettek jelenlegi munkaerő-piaci státusza megyék szerint, 2015

	Alkalmazott		Vállalkozó		Alkalmi munkás		Köfoglalkoztatott		Munkanélküli		Tanuló		Egyéb (GYES, GYED, háztartásbeli stb.)		Összesen	
	Eset-szám	%	Eset-szám	%	Eset-szám	%	Eset-szám	%	Eset-szám	%	Eset-szám	%	Eset-szám	%	Eset-szám	%
Baranya	56	58,3	1	1,0	0	0,0	4	4,2	18	18,8	15	15,6	2	2,1	96	100,0
Bács-Kiskun	117	63,9	2	1,1	8	4,4	0	0,0	33	18,0	21	11,5	2	1,1	183	100,0
Békés	61	64,9	1	1,1	1	1,1	1	1,1	14	14,9	15	16,0	1	1,1	94	100,0
Borsod-Abaúj-Zemplén	93	49,5	1	0,5	5	2,7	5	2,7	41	21,8	36	19,1	7	3,7	188	100,0
Budapest	133	68,9	3	1,6	4	2,1	0	0,0	27	14,0	22	11,4	4	2,1	193	100,0
Csongrád	80	69,6	1	0,9	3	2,6	2	1,7	13	11,3	16	13,9	0	0,0	115	100,0
Fejér	84	76,4	0	0,0	1	0,9	0	0,0	4	3,6	20	18,2	1	0,9	110	100,0
Győr-Moson-Sopron	95	88,8	1	0,9	0	0,0	0	0,0	8	7,5	2	1,9	1	0,9	107	100,0
Hajdú-Bihar	84	61,8	2	1,5	0	0,0	2	1,5	33	24,3	13	9,6	2	1,5	136	100,0
Heves	64	51,2	1	0,8	3	2,4	1	0,8	16	12,8	31	24,8	9	7,2	125	100,0
Jász-Nagykun-Szolnok	73	60,8	0	0,0	2	1,7	3	2,5	19	15,8	20	16,7	3	2,5	120	100,0
Komárom-Esztergom	90	76,3	0	0,0	1	0,8	0	0,0	4	3,4	21	17,8	2	1,7	118	100,0
Nógrád	22	64,7	0	0,0	0	0,0	1	2,9	6	17,6	4	11,8	1	2,9	34	100,0
Pest	113	71,5	2	1,3	5	3,2	3	1,9	12	7,6	19	12,0	4	2,5	158	100,0
Somogy	50	53,2	0	0,0	1	1,1	0	0,0	23	24,5	15	16,0	5	5,3	94	100,0
Szabolcs-Szatmár-Bereg	77	55,4	1	0,7	1	0,7	1	0,7	27	19,4	24	17,3	8	5,8	139	100,0
Tolna	66	69,5	2	2,1	2	2,1	0	0,0	11	11,6	13	13,7	1	1,1	95	100,0
Vas	57	79,2	1	1,4	0	0,0	1	1,4	5	6,9	8	11,1	0	0,0	72	100,0
Veszprém	88	72,7	2	1,7	2	1,7	0	0,0	9	7,4	17	14,0	3	2,5	121	100,0
Zala	71	67,0	3	2,8	2	1,9	1	0,9	10	9,4	16	15,1	3	2,8	106	100,0
Összesen	1574	65,5	24	1,0	41	1,7	25	1,0	333	13,9	348	14,5	59	2,5	2404	100,0

Forrás: KERESLET_TANULO_2015

5.2. táblázat: A megkérdezettek jelenlegi munkaerő-piaci státusza régiók szerint, 2015

	Alkalmazott		Vállalkozó		Alkalmi munkás		Közfoglalkoztatott		Munkanélküli		Tanuló		Egyéb (GYES, GYED, háztartásbeli stb.)		Összesen	
	Eset-szám	%	Eset-szám	%	Eset-szám	%	Eset-szám	%	Eset-szám	%	Eset-szám	%	Eset-szám	%	Eset-szám	%
Közép-Magyarország	246	70,1	5	1,4	9	2,6	3	0,9	39	11,1	41	11,7	8	2,3	351	100,0
Közép-Dunántúl	262	75,1	2	0,6	4	1,1	0	0,0	17	4,9	58	16,6	6	1,7	349	100,0
Nyugat-Dunántúl	223	78,2	5	1,8	2	0,7	2	0,7	23	8,1	26	9,1	4	1,4	285	100,0
Dél-Dunántúl	172	60,4	3	1,1	3	1,1	4	1,4	52	18,2	43	15,1	8	2,8	285	100,0
Dél-Alföld	258	65,8	4	1,0	12	3,1	3	0,8	60	15,3	52	13,3	3	,8	392	100,0
Észak-Alföld	234	59,2	3	0,8	3	0,8	6	1,5	79	20,0	57	14,4	13	3,3	395	100,0
Észak-Magyarország	179	51,6	2	0,6	8	2,3	7	2,0	63	18,2	71	20,5	17	4,9	347	100,0
Összesen	1574	65,5	24	1,0	41	1,7	25	1,0	333	13,9	348	14,5	59	2,5	2404	100,0

Forrás: KERESLET_TANULO_2015

5.3. táblázat: A megkérdezettek jelenlegi munkaerő-piaci státusza szakmák szerint, 2015

	Alkalmazott		Vállalkozó		Alkalmi munkás		Közfoglalkoztatott		Munkanélküli		Tanuló		Egyéb (GYES, GYED, háztartásbeli stb.)		Összesen	
	Eset-szám	%	Eset-szám	%	Eset-szám	%	Eset-szám	%	Eset-szám	%	Eset-szám	%	Eset-szám	%	Eset-szám	%
Bolti eladó	107	49,8	1	0,5	2	0,9	4	1,9	43	20,0	41	19,1	17	7,9	215	100,0
Gépi forgácsoló	84	69,4	1	0,8	1	0,8	1	0,8	12	9,9	21	17,4	1	0,8	121	100,0
Géplakatos, ipari gépész	27	67,5	2	5,0	0	0,0	1	2,5	3	7,5	7	17,5	0	0,0	40	100,0
Hegesztő	80	68,4	0	0,0	1	0,9	2	1,7	25	21,4	9	7,7	0	0,0	117	100,0
Szerkezetlakatos	40	83,3	0	0,0	0	0,0	0	0,0	4	8,3	4	8,3	0	0,0	48	100,0
Járműfényező	27	73,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	5	13,5	5	13,5	0	0,0	37	100,0
Karosszérialakatos	67	65,7	1	1,0	3	2,9	0	0,0	17	16,7	12	11,8	2	2,0	102	100,0
Húsipari termékgyártó	33	71,7	0	0,0	1	2,2	2	4,3	4	8,7	5	10,9	1	2,2	46	100,0
Épületasztalos	19	50,0	0	0,0	2	5,3	1	2,6	7	18,4	9	23,7	0	0,0	38	100,0
Épületgépészeti csőhálózat- és berendezés-szerelő	33	80,5	0	0,0	1	2,4	0	0,0	3	7,3	4	9,8	0	0,0	41	100,0
Központifűtés- és csőhálózat-szerelő	31	68,9	0	0,0	0	0,0	0	0,0	6	13,3	8	17,8	0	0,0	45	100,0
Vízvezeték- és vízkészülék-szerelő	17	60,7	1	3,6	1	3,6	1	3,6	4	14,3	4	14,3	0	0,0	28	100,0
Kőműves	72	61,0	0	0,0	3	2,5	2	1,7	22	18,6	17	14,4	2	1,7	118	100,0

Szerszámkészítő	28	84,8	0	0,0	0	0,0	0	0,0	4	12,1	1	3,0	0	0,0	33	100,0
Hűtő- és klíma-berendezés-szerelő, karbantartó	4	80,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	20,0	0	0,0	5	100,0
Villanyszerelő	56	70,9	2	2,5	0	0,0	1	1,3	7	8,9	13	16,5	0	0,0	79	100,0
Elektronikai műszerész	12	70,6	0	0,0	0	0,0	0	0,0	2	11,8	3	17,6	0	0,0	17	100,0
Motorkerékpár-szerelő	11	55,0	1	5,0	0	0,0	0	0,0	3	15,0	4	20,0	1	5,0	20	100,0
Pék	25	47,2	0	0,0	1	1,9	1	1,9	10	18,9	11	20,8	5	9,4	53	100,0
Pék-cukrász	31	54,4	0	0,0	0	0,0	0	0,0	12	21,1	10	17,5	4	7,0	57	100,0
Kárpitos	4	66,7	0	0,0	0	0,0	1	16,7	1	16,7	0	0,0	0	0,0	6	100,0
Női szabó	5	29,4	0	0,0	1	5,9	0	0,0	3	17,6	5	29,4	3	17,6	17	100,0
Bútorasztalos	67	66,3	1	1,0	1	1,0	2	2,0	13	12,9	15	14,9	2	2,0	101	100,0
Ács, állványozó	29	67,4	1	2,3	4	9,3	0	0,0	5	11,6	4	9,3	0	0,0	43	100,0
Burkoló	23	50,0	0	0,0	3	6,5	1	2,2	12	26,1	7	15,2	0	0,0	46	100,0
Festő, mázó és tapétázó	48	62,3	3	3,9	4	5,2	3	3,9	15	19,5	3	3,9	1	1,3	77	100,0
Cukrász	69	53,1	1	0,8	0	0,0	1	0,8	15	11,5	35	26,9	9	6,9	130	100,0
Pincér	81	68,1	1	0,8	1	0,8	0	0,0	17	14,3	15	12,6	4	3,4	119	100,0
Szakács	108	64,3	2	1,2	2	1,2	1	0,6	17	10,1	33	19,6	5	3,0	168	100,0
Autótechnikus	50	94,3	0	0,0	0	0,0	0	0,0	2	3,8	1	1,9	0	0,0	53	100,0
Autószerelő	87	79,1	4	3,6	3	2,7	0	0,0	4	3,6	10	9,1	2	1,8	110	100,0
Mechatronikai műszerész	16	69,6	0	0,0	0	0,0	0	0,0	2	8,7	5	21,7	0	0,0	23	100,0
Autóelektronikai műszerész	61	74,4	0	0,0	2	2,4	0	0,0	15	18,3	4	4,9	0	0,0	82	100,0
Vendéglős	60	66,7	0	0,0	3	3,3	0	0,0	16	17,8	11	12,2	0	0,0	90	100,0
Gépgyártás-technológiai technikus	60	78,9	2	2,6	1	1,3	0	0,0	3	3,9	10	13,2	0	0,0	76	100,0
Elektronikai technikus	2	66,7	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	33,3	0	0,0	3	100,0
Összesen	1574	65,5	24	1,0	41	1,7	25	1,0	333	13,9	348	14,5	59	2,5	2404	100,0

Forrás: KERESLET_TANULO_2015

5.4. táblázat: A megkérdezettek jelenlegi munkaerő-piaci státusza szakmacsoportok szerint, 2015

	Alkalmazott		Vállalkozó		Alkalmi munkás		Közfoglalkoztatott		Munkanélküli		Tanuló		Egyéb (GYES, GYED, háztartásbeli stb.)		Összesen	
	Eset-szám	%	Eset-szám	%	Eset-szám	%	Eset-szám	%	Eset-szám	%	Eset-szám	%	Eset-szám	%	Eset-szám	%
Elektrotechnika-elektronika	86	70,5	2	1,6	0	0,0	1	0,8	11	9,0	22	18,0	0	0,0	122	100,0
Élelmiszeripar	89	57,1	0	0,0	2	1,3	3	1,9	26	16,7	26	16,7	10	6,4	156	100,0
Építészeti	172	60,6	4	1,4	14	4,9	6	2,1	54	19,0	31	10,9	3	1,1	284	100,0
Faipar	90	62,1	1	0,7	3	2,1	4	2,8	21	14,5	24	16,6	2	1,4	145	100,0
Gépészet	404	72,9	6	1,1	5	0,9	5	0,9	64	11,6	69	12,5	1	0,2	554	100,0
Kereskedelem-marketing, üzleti adminisztráció	107	49,8	1	0,5	2	0,9	4	1,9	43	20,0	41	19,1	17	7,9	215	100,0
Közlekedés	303	75,0	6	1,5	8	2,0	0	0,0	46	11,4	36	8,9	5	1,2	404	100,0
Vendéglátás-idegenforgalom	318	62,7	4	0,8	6	1,2	2	0,4	65	12,8	94	18,5	18	3,6	507	100,0
Könnyűipar	5	29,4	0	0,0	1	5,9	0	0,0	3	17,6	5	29,4	3	17,6	17	100,0
Összesen	1574	65,5	24	1,0	41	1,7	25	1,0	333	13,9	348	14,5	59	2,5	2404	100,0

Forrás: KERESLET_TANULO_2015

A 2015-ös adatok azt mutatják, hogy a foglalkoztatottak 78%-a határozatlan idejű munkaszerződéssel dolgozott, mely megegyezik a tavalyi értékkel. A határozott idejű szerződéssel foglalkoztatottak aránya változatlanul 21%. A megbízási szerződéssel alkalmazottak aránya a tavalyihoz hasonlóan 1% közeli (1,3%).

A megkérdezettek jelentős részének (18%, 440 fő) még egy munkahelye sem volt életében. Ez az arány jelentős csökkenést jelent az elmúlt évekhez képest (2014-ben 31%, 2013-ban 36%, 2012-ben 42%, 2011-ben 44%, 2010-ben 49%, 2009-ben 47%). A válaszadók 47%-ának (tavaly 46%, 2013-ban 43%, 2012-ben 47%, 2011-ben 43%, 2010-ben 39%, 2009-ben 41%) egy munkahelye volt, 22%-uk számolt be két munkahelyről (2014-ben 17%, 2013-ban 15%, 2012-ben 9%, 2011-ben 10%, 2010-ben és 2009-ben 9%), 13%-uk (2014-ben 6,5%, 2013-ban 5,7%, 2012-ben 2,4%, 2011-ben 3,3%, 2010-ben 2,8%, 2009-ben 3,6%) pedig ennél több munkahelyen dolgozott már.

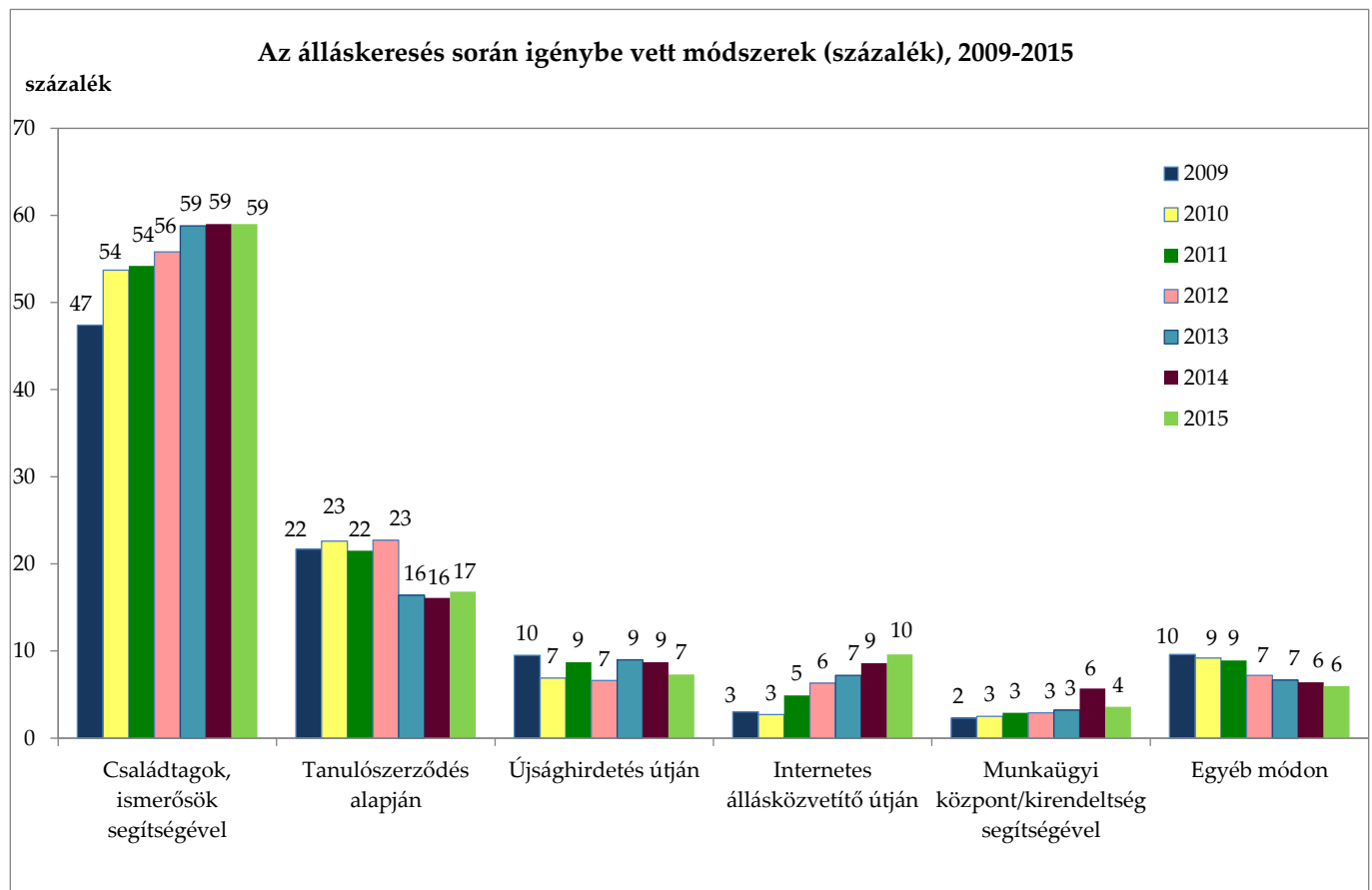
Végzésük, tehát a 2012/13-as tanév vége és 2015 eleje között eltelt, körülbelül 19 hónapos időszakban a foglalkoztatott státuszú válaszadók 60%-ának (tavaly 69%) egy munkahelye volt, 27%-uknak (tavaly szintén 27%) kettő, 18%-uknak (tavaly 8%), pedig ennél több.

Az első munkahelyre vonatkozó kérdésekre 1900-an válaszoltak. Ezen csoport 21%-a (2014-ben 23%-a, 2013-ban 24%, 2012-ben 30%, 2011-ben 29%, 2010-ben 34%, 2009-ben 40%) járt korábban gyakorlati képzésre a céghez és nettó havibérük átlagosan 99 000 forint volt itt (tavaly 93 000, 2013-ban 90 000 forint, 2012-ben 92 000 forint, 2011-ben 87 000 forint, a megelőző két évben 84 000 forint volt az átlag). A második munkahelyre vonatkozóan 741 választ elemeztünk, mely esetben a megkérdezettek 2%-a (2014-ben 6%, 2013-ban 4%, 2012-ben 9%, 2011-ben 6%, 2010-ben 7%, 2009-ben 13%) járt a céghez gyakorlati képzésre és átlagos nettó bérük 104 000 forint volt (tavaly 93 000 forint, 2013-ban 92 000 forint, 2012-ben 93 000 forint, 2011-ben 94 000 forint, a megelőző két évben 89 000 forint). A harmadik munkahelyre vonatkozó kérdésre 239 fő válaszolt, nekik kevesebb, mint 1%-a (11 fő) járt a céghez gyakorlati képzésre. Az adatokból az elmúlt évekhez hasonlóan idén is az a következtetés vonható le, hogy a gyakorlati képzés általában csak az első munkahely esetében jelent munkalehetőséget a végzett tanulók számára.

A megkérdezett fiatalok közül 1664 fő volt foglalkoztatott, őket arról is megkérdeztük, hogy milyen módszereket vettek igénybe álláskereséskor. (A válaszadók több módszert is megjelölhettek.) Az adatok azt mutatják, hogy az elmúlt évekhez hasonlóan idén is családtagok, ismerősök segítségével talált munkát a legtöbb szakképzett fiatal, arányuk továbbra is 59% (2014-ben és 2013-ban is 59%, 2012-ben 56%, 2011-ben és 2010-ben 54%, 2009-ben 47%). Azok aránya, akik korábbi tanulószerveződésük alapján vették fel a kapcsolatot munkaadójukkal 17%, ami alig jelent változást az előző két évhez képest (2014-ben és 2013-ban 16% volt ez az arány, 2012-ben 23%, 2011-ben 22%, 2010-ben 23%, 2009-ben 22%). Az újsághirdetések segítségével állást keresők aránya 7%-ra csökkent (2014-ben és 2013-ban 9%, 2012-ben 7%, 2011-ben 9%, 2010-ben 7%, 2009-ben 10% volt). Idén újra valamivel többen vették igénybe az internetet az álláskeresés során: a tavalyi 9%-ról 10%-ra nőtt az arány (2013-ban 7%, 2012-ben 6%, 2011-ben 5%, 2010-ben és 2009-ben 3% volt), bár még ez is relatíve kevésnek számít. A munkaügyi központok, munkaügyi kirendeltségek segítségét az elmúlt évben tapasztalt kisebb növekedés után ismét csak 4% vette igénybe (tavaly 6%, 2013-ban és előtte 3%). Egyéb módszert idén a

megkérdezettek 6%-a alkalmazott (lásd az 5.2. ábrát). Az adatokból azt a következtetést vonhatjuk le, hogy az álláskeresés informális útja több év távlatában is a legnépszerűbb álláskeresői módszer a szakképzett fiatalok körében, emellett a tanulószerveződésen keresztül kiépített kapcsolatok is fontos lehetőséget jelentenek a későbbi munkavállalás szempontjából. Az internetes álláskereső azonban csak igen lassan terjed.

5.2. ábra: Az álláskereső során igénybe vett módszerek (százalék), 2009-2015, $N_{2009}=1422$, $N_{2010}=1247$, $N_{2011}=1359$, $N_{2012}=903$, $N_{2013}=945$, $N_{2014}=1216$, $N_{2015}=1638$

Forrás: KERESLET_TANULO_2015

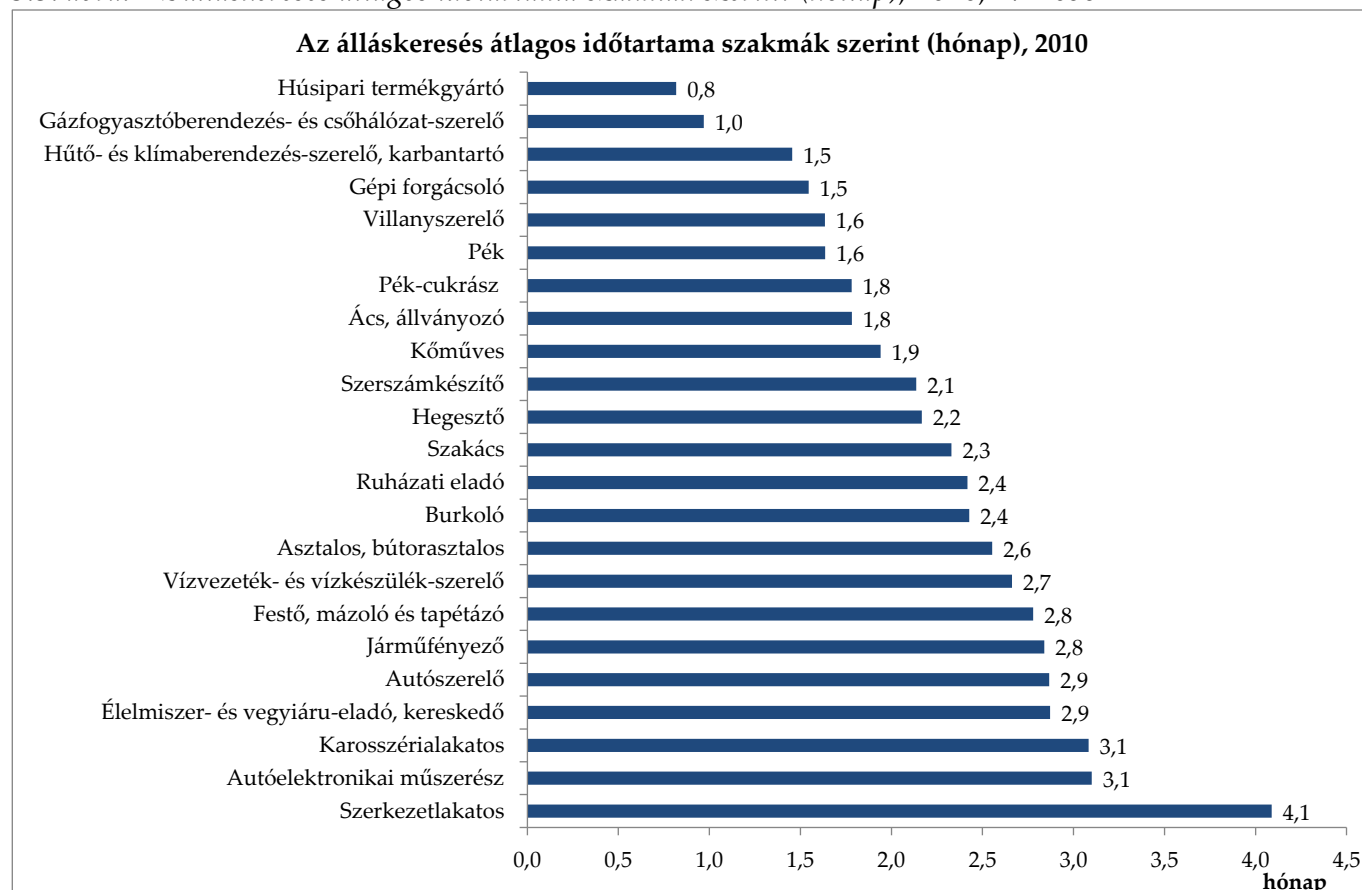
2015-ben a megkérdezett pályakezdők átlagosan 2,3 hónapos álláskeresési időszakról számoltak be, mely kis mértékű csökkenést jelent a megelőző évben mért átlagos időtartamhoz képest (2014-ben 2,9 hónap, 2013-ban 2,8 hónap, 2012-ben 1,9 hónap, 2011-ben 2,2 hónap, 2010-ben 2,4 hónap, 2009-ben 1,5 hónap). A szakképzettek iránti élénk munkaerő-piaci keresletet mutatja, hogy a kérdezés időpontjában foglalkoztatott válaszadók között változatlanul jelentős arányt (57%) képviselnek azok, akik a szakiskola elvégzését követően igen gyorsan, egy hónapnál rövidebb idő alatt el tudtak helyezkedni (2014-ben 53%, 2013-ban 47%, 2012-ben és 2011-ben 51%, 2010-ben 46%, 2009-ben 59%). A megkérdezettek 7%-a (2014-ben 6%, 2013-ban 7%, 2012-ben 10%, 2011-ben 5%, 2010-ben 8%, 2009-ben 11%) egy hónapig keresett állást, 28%-uk (2014-ben 36%, 2013-ban 35%, 2012-ben 34%, 2011-ben 36%, 2010-ben 38%, 2009-ben 28%) pedig 2 és 6 hónap közötti ideig. Fél évnél hosszabb ideig a megkérdezettek 9%-a keresett munkát, mielőtt elhelyezkedett (tavaly 10%, 2013-ban 11%, 2012-ben 5%, 2011-ben 8%, 2010-ben 9%, 2009-ben 2%).

A szakmák szerinti adatelemzésből az derült ki az, hogy 2015-ben a leggyorsabban (átlagosan fél hónapos munkakeresés után) az elektronikai műszerész szakmát végzettek tudtak elhelyezkedni a szakiskola elvégzése után. Továbbá viszonylag gyorsan (átlagosan kevesebb, mint 1,5 hónap alatt) munkát találtak a szerszámkészítő és a gépgyártás-technológiai technikus szakmában végzett tanulók is.

A munkakeresés átlagos időtartama a vízvezeték- és vízkészülék-szerelő (3,8 hónap) és az ács, állványozó (3,5 hónap) végzettségűek esetében volt a leghosszabb (lásd az 5.8. ábrát).¹⁰

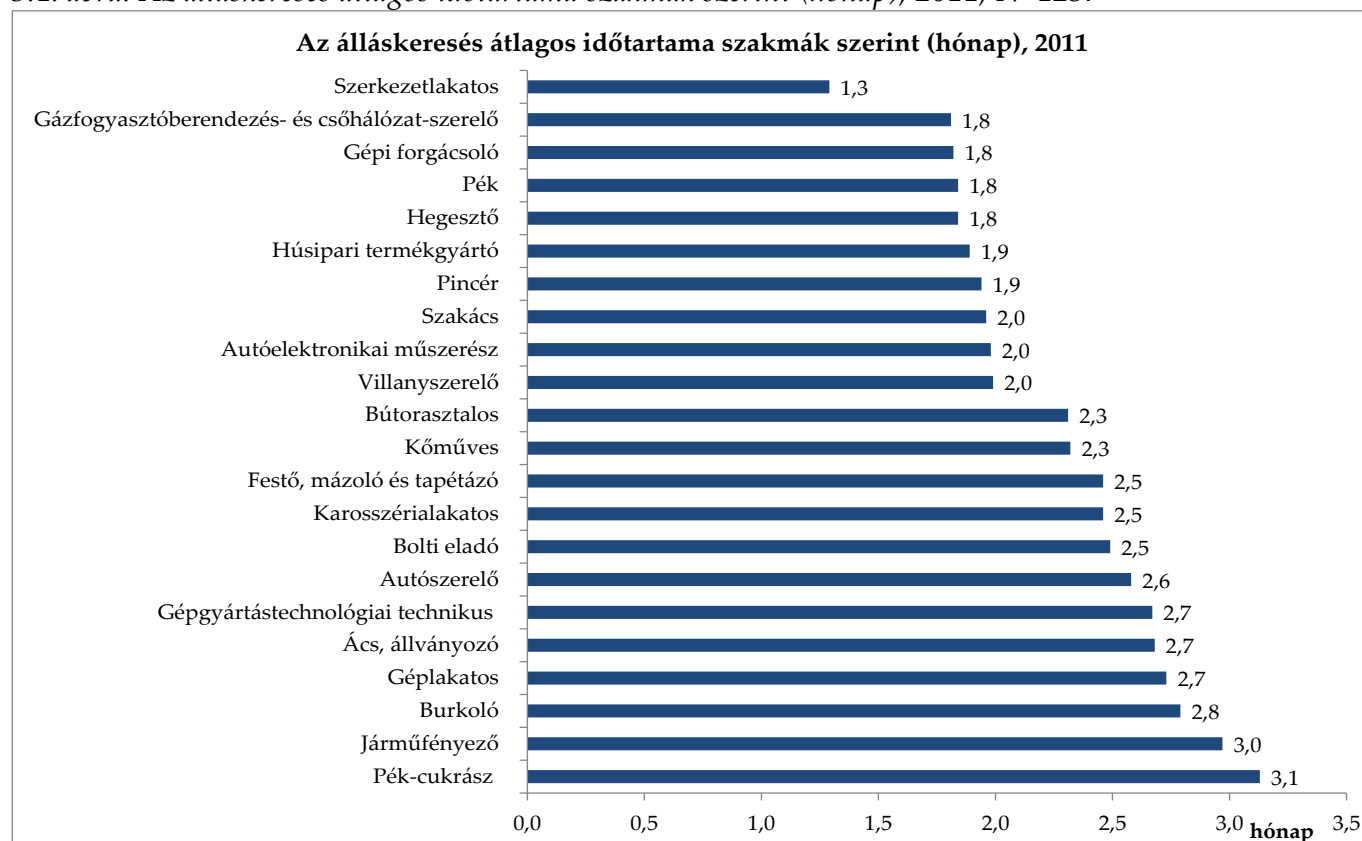
¹⁰ A kárpitos, a női szabó, a hűtő- és klímaberendezés-szerelő, karbantartó, a motorkerékpár-szerelő valamint az elektronikai technikus szakmákban végzettek adatai az alacsony esetszámok miatt nem szerepelnek az ábrán.

5.3. ábra: Az álláskeresés átlagos időtartama szakmák szerint (hónap), 2010, N=1099

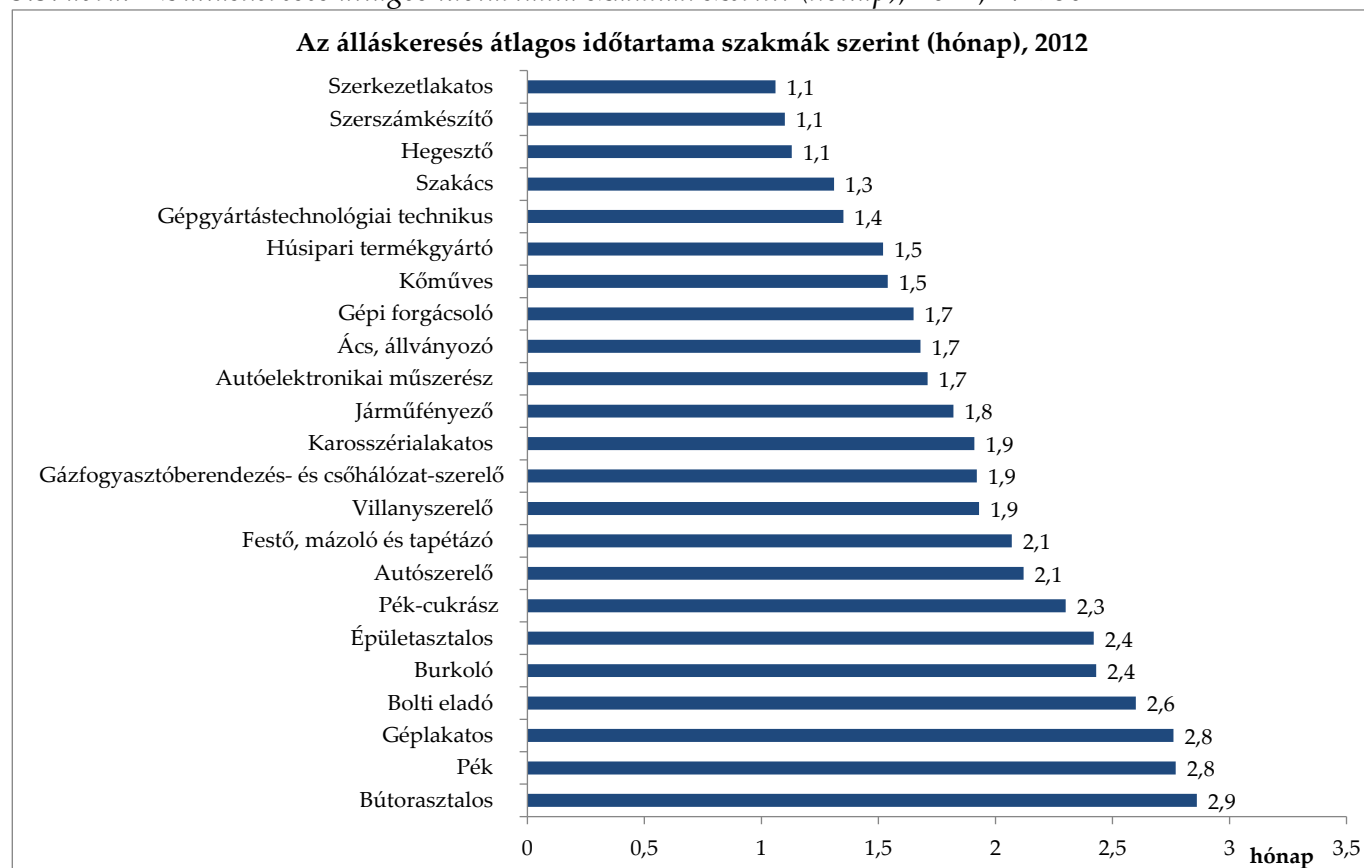
Forrás: KERESLET_TANULO_2010

5.4. ábra: Az álláskeresés átlagos időtartama szakmák szerint (hónap), 2011, N=1237

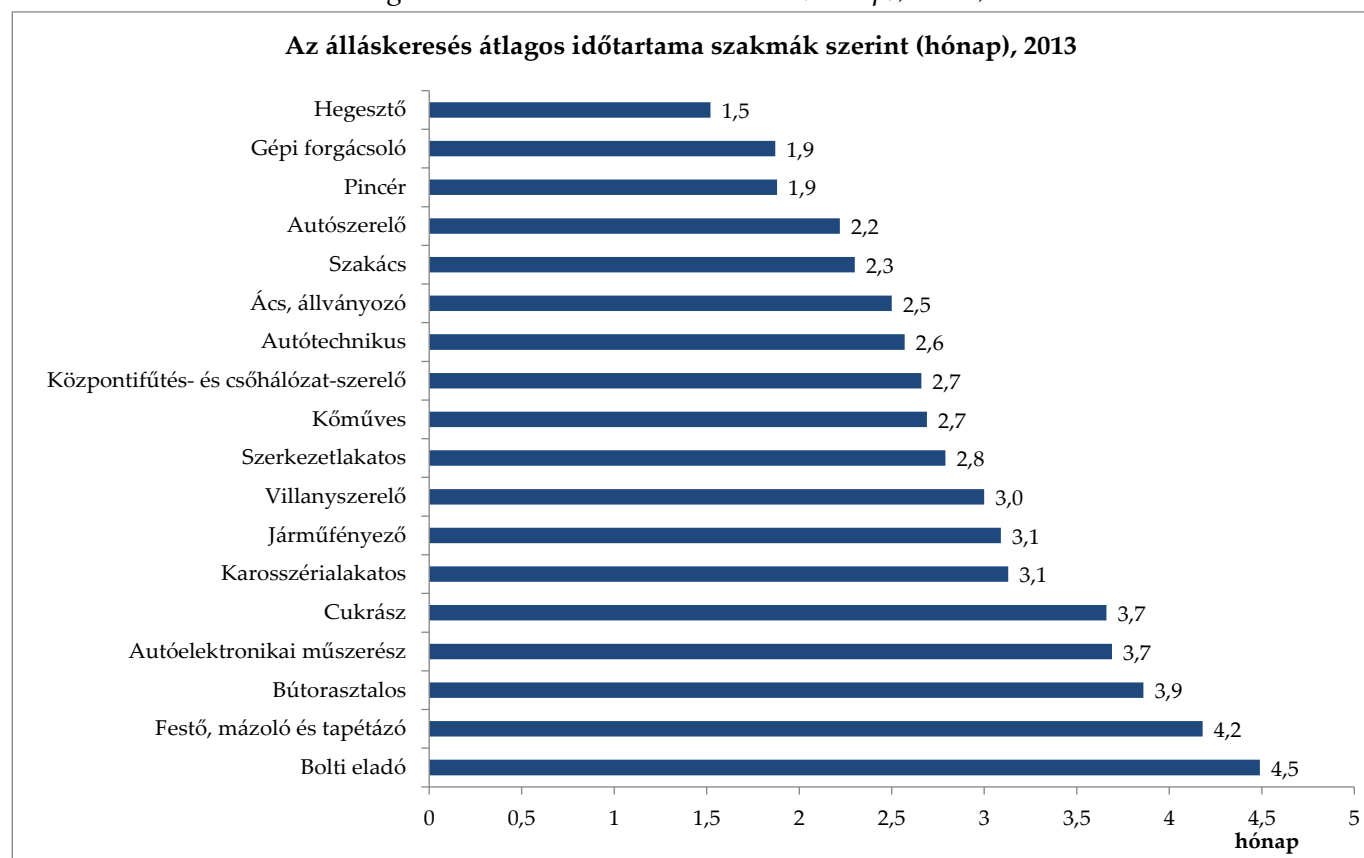
Forrás: KERESLET_TANULO_2011

5.5. ábra: Az álláskeresés átlagos időtartama szakmák szerint (hónap), 2012, N=786

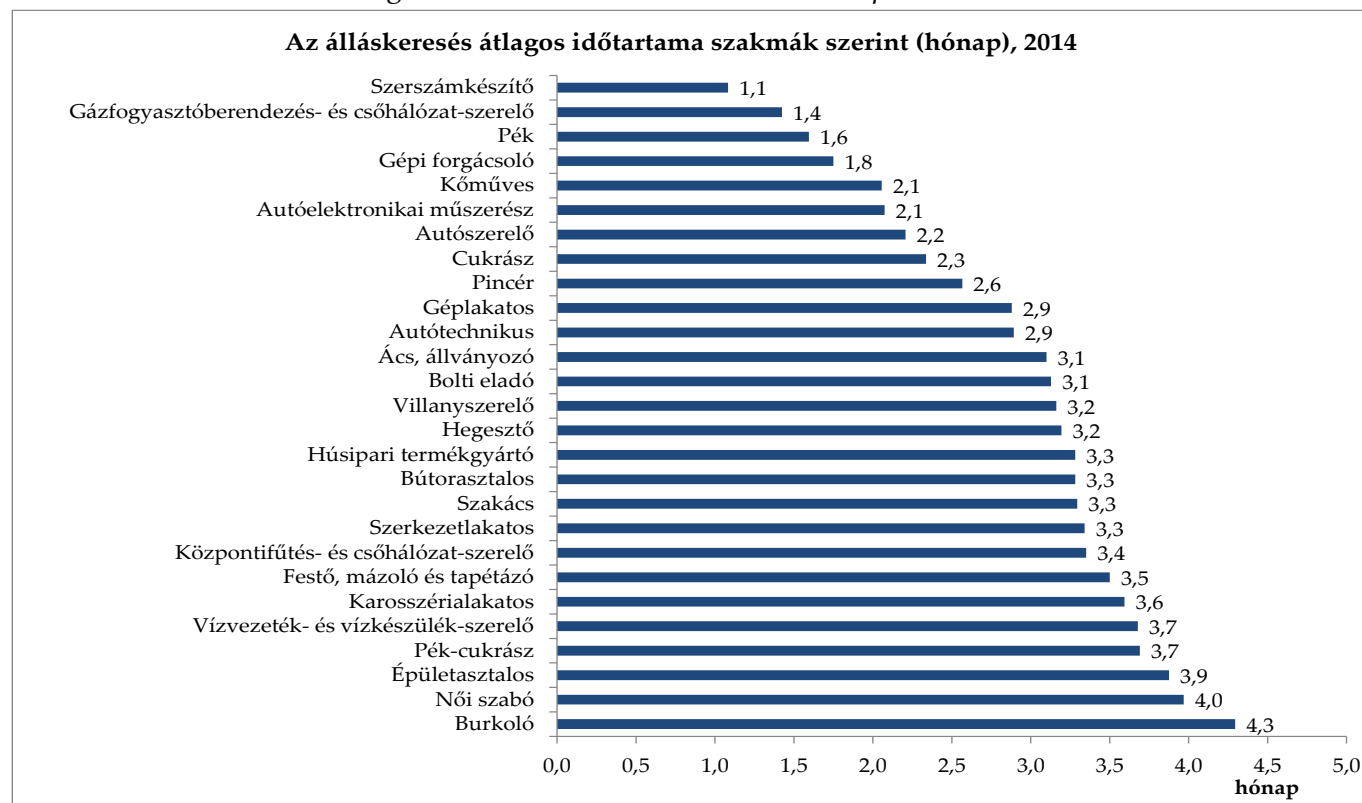
Forrás: KERESLET_TANULO_2012

5.6. ábra: Az álláskeresés átlagos időtartama szakmák szerint (hónap), 2013, N=730

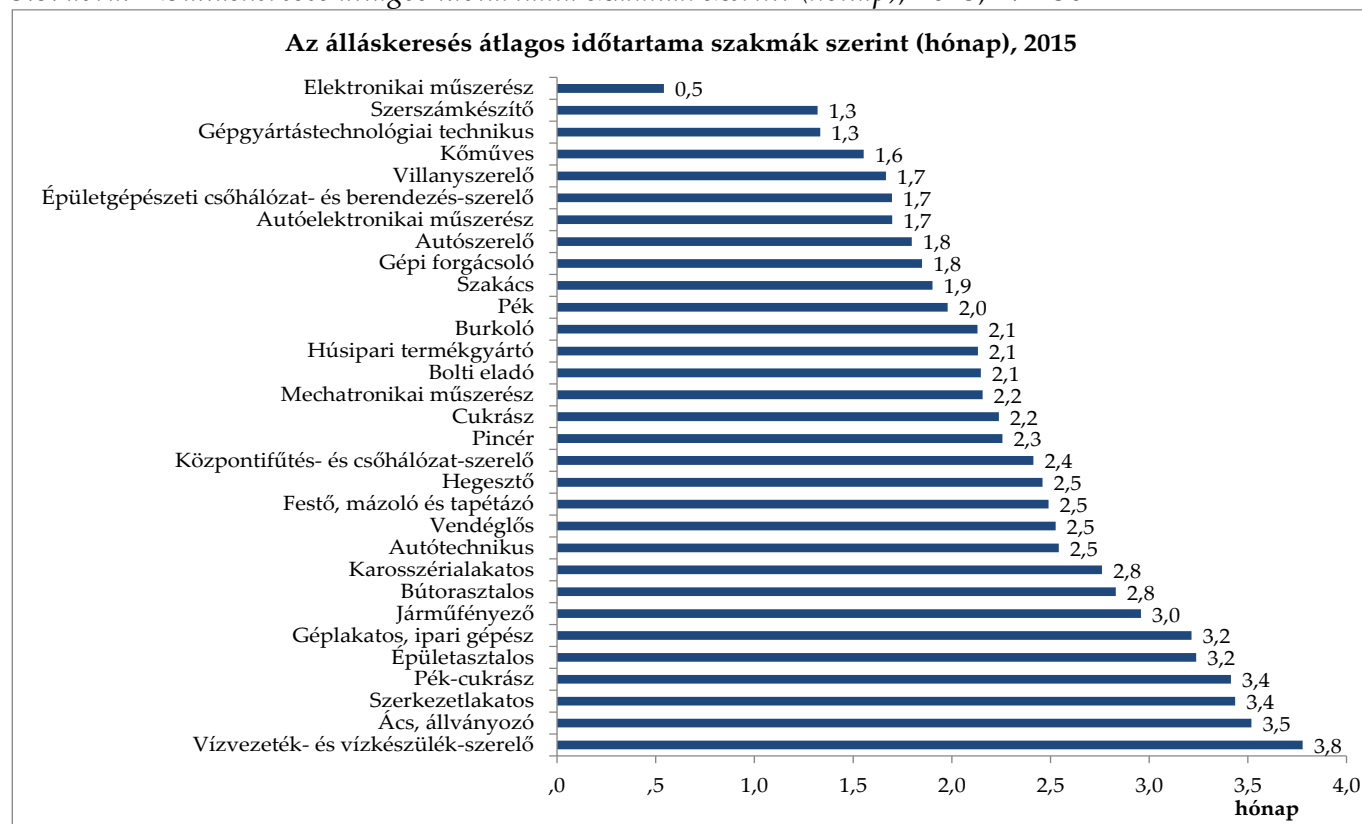
Forrás: KERESLET_TANULO_2013

5.7. ábra: Az álláskeresés átlagos időtartama szakmák szerint (hónap), 2014, N=1093

Forrás: KERESLET_TANULO_2014

5.8. ábra: Az álláskeresés átlagos időtartama szakmák szerint (hónap), 2015, N=1501

Forrás: KERESLET_TANULO_2015

A fiatal szakképzettek körében a munkahellyel való elégedettség vizsgálata során idén is viszonylag magas pontszámokat mértünk. Továbbra is a munkatársakkal való elégedettség mutatja a legmagasabb átlagértéket. Magas szintű, és a tavalyi évhez képest enyhén magasabb elégedettséget tapasztaltunk a munkavégzés körülményeivel és a berendezések, gépek állapotával kapcsolatban. Emellett a munkakörrel való elégedettség is jellemző, a tavalyival szinte megegyező értéket mértünk. A legkevésbé magas elégedettség – a korábbi évek eredményeihez hasonlóan – a továbblépési lehetőségekhez kapcsolódik, de ebben a tekintetben 2015-ben javulást mutatnak az adatok a tavalyi eredményekhez képest. Viszonylag alacsony elégedettségi szintet, de enyhe növekedést tapasztaltunk a fizetések tekintetében (lásd az 5.5. táblázatot).

5.5. táblázat: A munkahellyel való elégedettség, 2009-2015

	2009		2010		2011		2012		2013		2014		2015	
	Eset- szám	Pont- átlag	Eset- szám	Pont- átlag	Eset- szám	Pont- átlag	Eset- szám	Pont- átlag	Eset- szám	Pont- átlag	Eset- szám	Pont- átlag	Eset- szám	Pont- átlag
Jelenlegi munkakörrel való elégedettség	1298	3,94	1176	4,02	1327	4,10	883	4,24	928	4,06	1181	4,09	1625	4,10
A munkaidővel, műszakbeosztással való elégedettség	1299	3,83	1177	3,94	1327	4,06	883	4,20	929	4,00	1179	4,01	1623	4,10
A munkavégzés körülményeivel, a berendezések, gépek állapotával való elégedettség	1297	3,94	1176	4,14	1325	4,20	880	4,30	924	4,14	1179	4,12	1625	4,21
A munkatársakkal való elégedettség	1294	4,30	1173	4,42	1323	4,54	884	4,50	925	4,44	1175	4,41	1615	4,43
A fizetéssel való elégedettség	1295	3,09	1169	3,36	1319	3,43	878	3,52	925	3,45	1178	3,42	1617	3,55
A továbblépési lehetőségekkel való elégedettség	1219	3,15	1063	3,27	1205	3,27	820	3,41	870	3,21	1097	3,30	1484	3,46

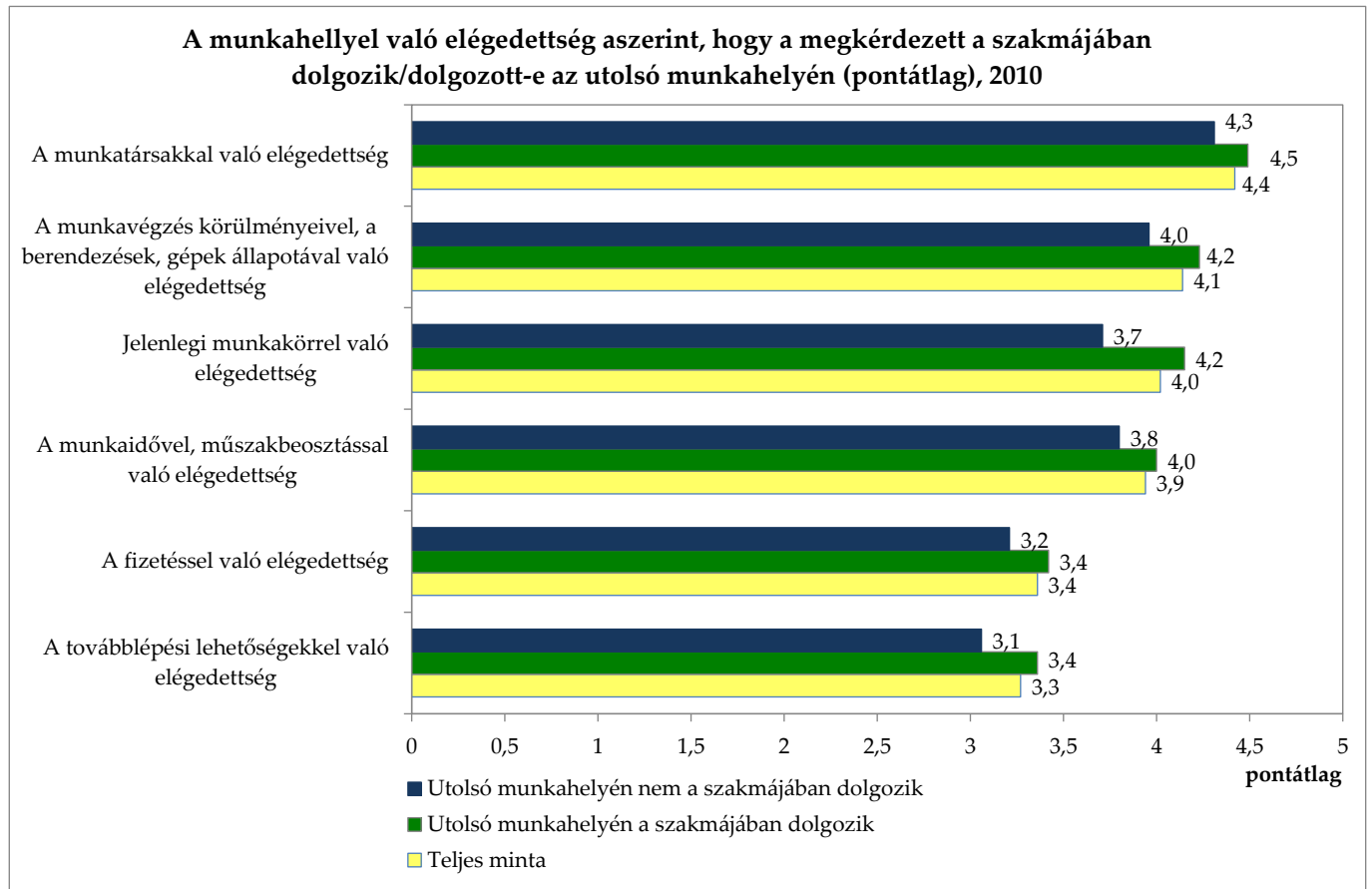
Megjegyzés: a megkérdezettek az állításokat 1-től 5-ig osztályozhatták, az 5-ös jelentette a teljes egyetértést, az 1-es pedig azt, hogy egyáltalán nem ért egyet az állítással

Forrás: KERESLET_TANULO_2015

Az elmúlt évek eredményeihez hasonlóan idén is azt láthatjuk, hogy minden vizsgált szempontra igaz, hogy azok a szakképzettek, akik a szakmájukban tudtak elhelyezkedni, átlagosan elégedettebbek munkahelyükkel, mint a teljes minta, a tanulttól eltérő szakmában dolgozók pedig – átlagosan – kevésbé elégedettek azzal. Idén ehhez azt is hozzátehetjük, hogy a nem saját szakmájukban, de saját szakmacsoportjukban elhelyezkedő fiatalok is elégedettebbek az átlagnál. Ebből arra következtethetünk, hogy a tanult szakmához képest teljesen máshol dolgozók több nehézséggel és konfliktussal találják szembe magukat munkájuk során – például az adott szakmában hiányosnak számító tudásuk miatt.

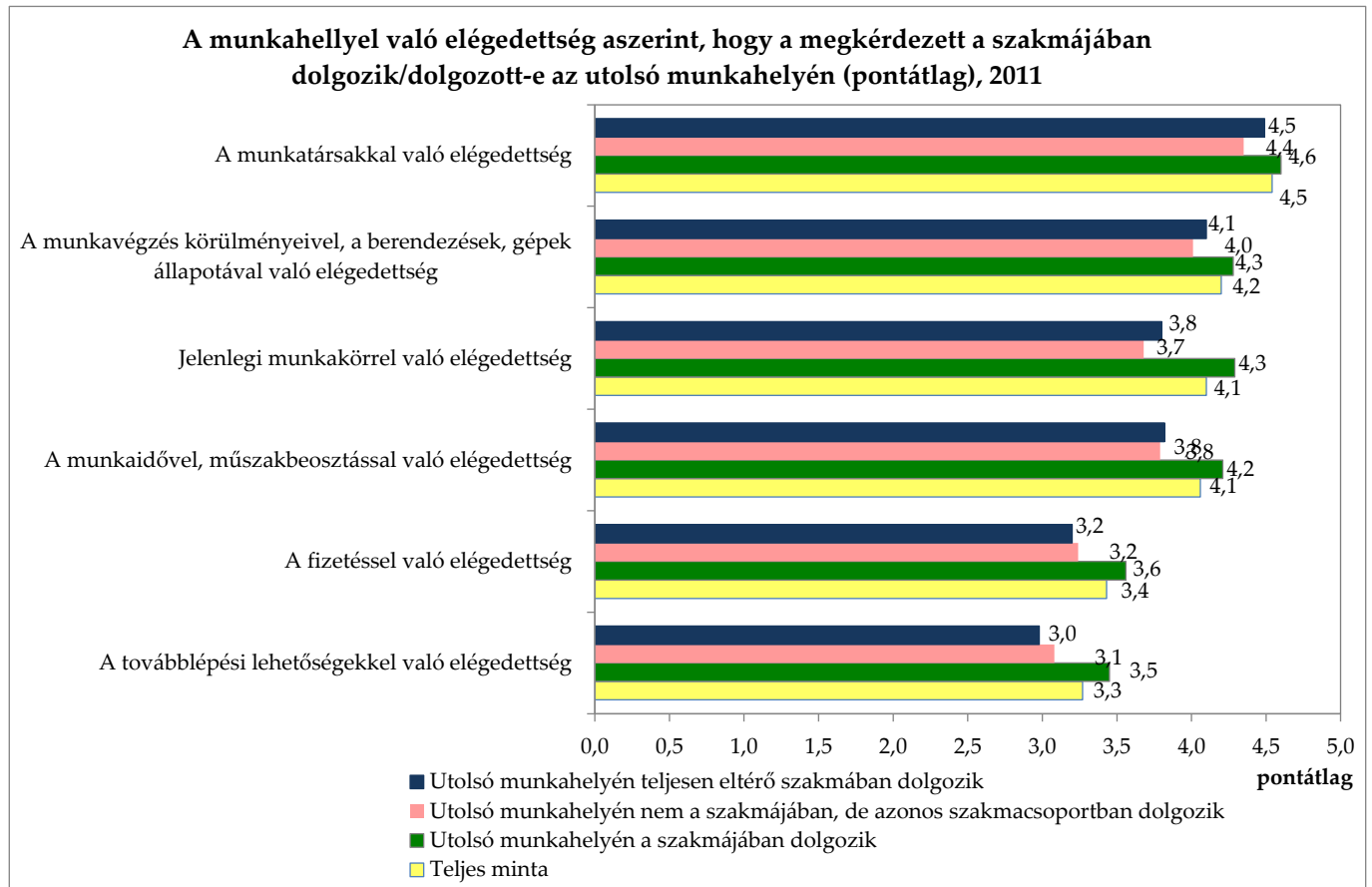
2011 óta a nem saját szakmában dolgozók csoportján belül megkülönböztetjük az ugyanazon szakmacsoport másik szakmájában munkát vállalókat és a teljesen eltérő szakmában elhelyezkedőket. Ez a megkülönböztetés 2015-ben azt mutatta meg, hogy minden tekintetben elégedettebbek azok a fiatalok, akik saját szakmájukhoz hasonló, szakmacsoporton belüli szakmában helyezkedtek el, mint akik teljesen eltérő szakmában dolgoznak. A fizetésükkel és a munkatársaikkal a szakmacsoporton belül, de nem a saját szakmájukban elhelyezkedő fiatalok még a saját szakmájukban elhelyezkedőknél is elégedettebbek (lásd az 5.9- 5.14. ábrákat).

5.9. ábra: A munkahellyel való elégedettség aszerint, hogy a megkérdezett a szakmájában dolgozik/dolgozott-e az utolsó munkahelyén (pontátlag), 2010, N=294-1177

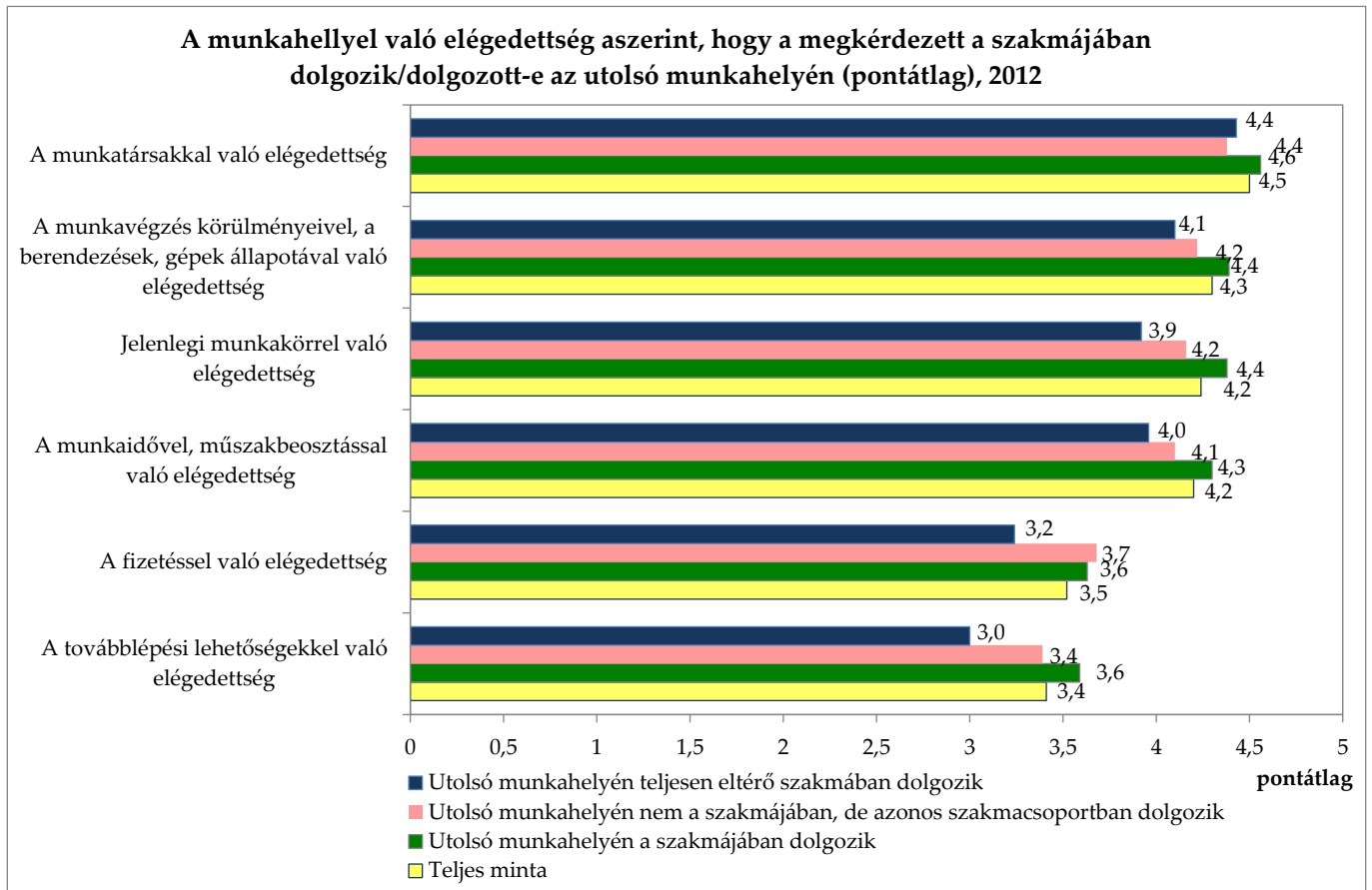
Forrás: KERESLET_TANULO_2010

5.10. ábra: A munkahellyel való elégedettség aszerint, hogy a megkérdezett a szakmájában dolgozik/dolgozott-e az utolsó munkahelyén (pontátlag), 2011, N=93-1327

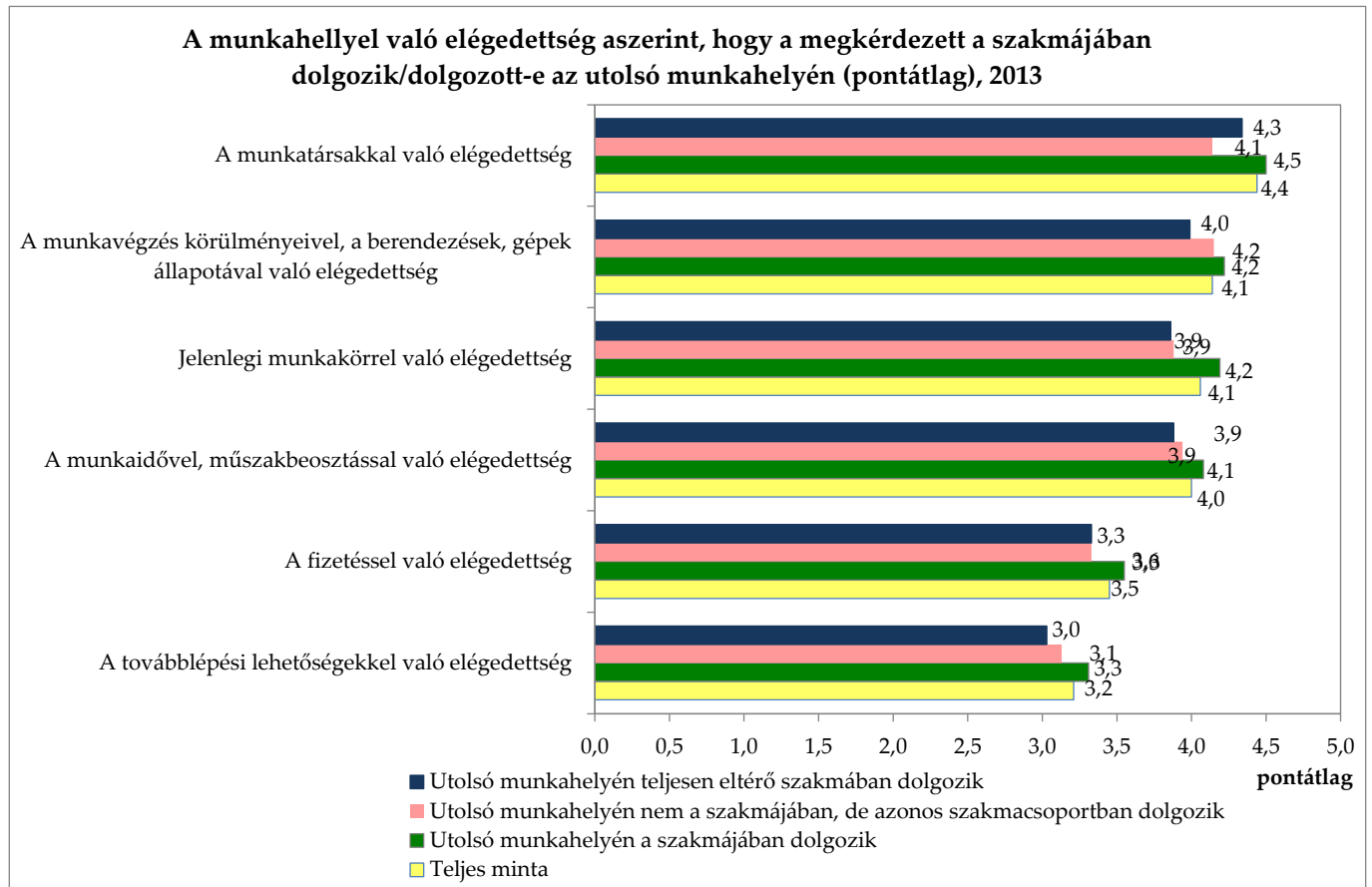
Forrás: KERESLET_TANULO_2011

5.11. ábra: A munkahellyel való elégedettség aszerint, hogy a megkérdezett a szakmájában dolgozik/dolgozott-e az utolsó munkahelyén (pontátlag), 2012, N=59-884

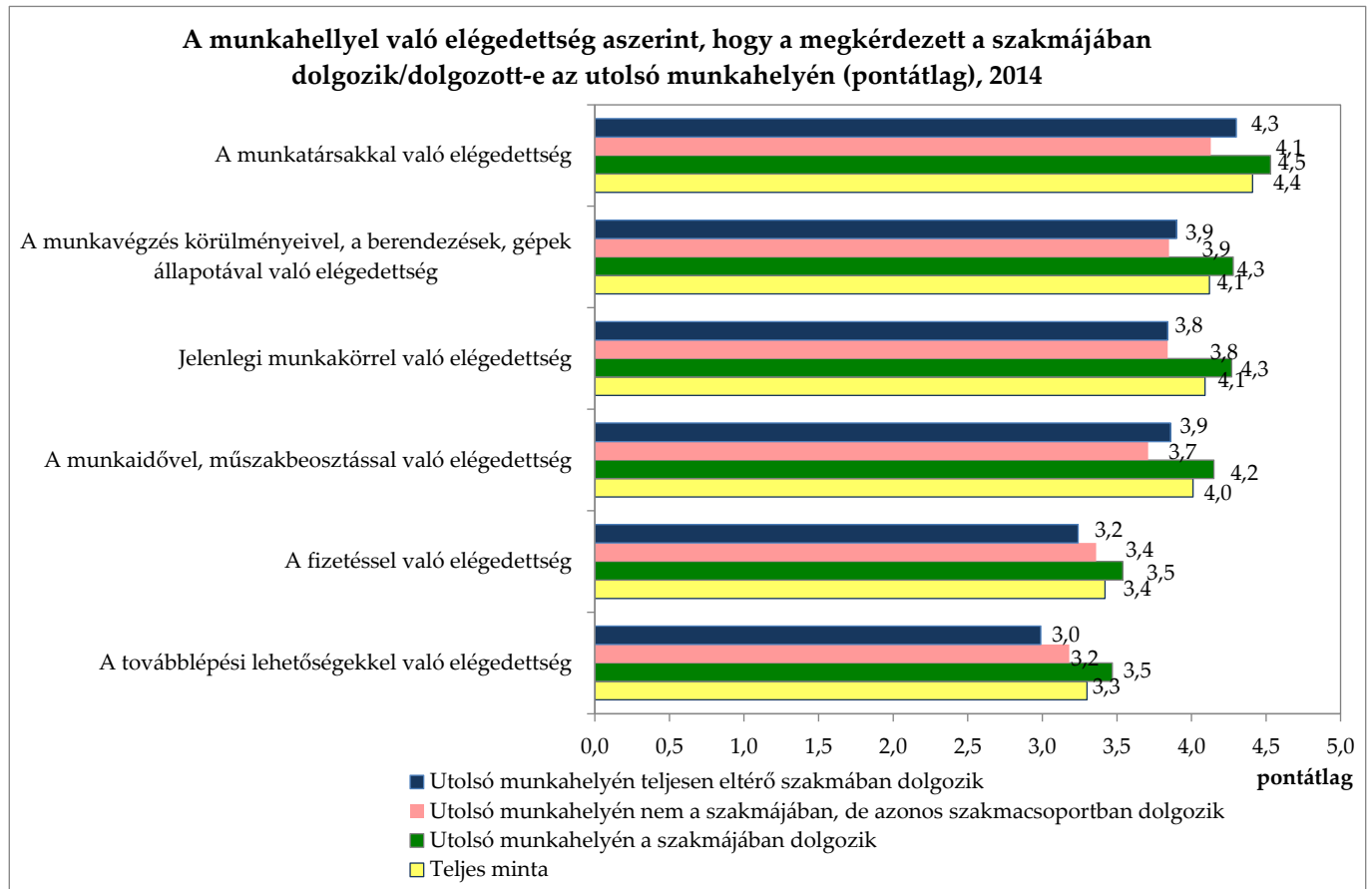
Forrás: KERESLET_TANULO_2012

5.12. ábra: A munkahellyel való elégedettség aszerint, hogy a megkérdezett a szakmájában dolgozik/dolgozott-e az utolsó munkahelyén (pontátlag), 2013, N=62-929

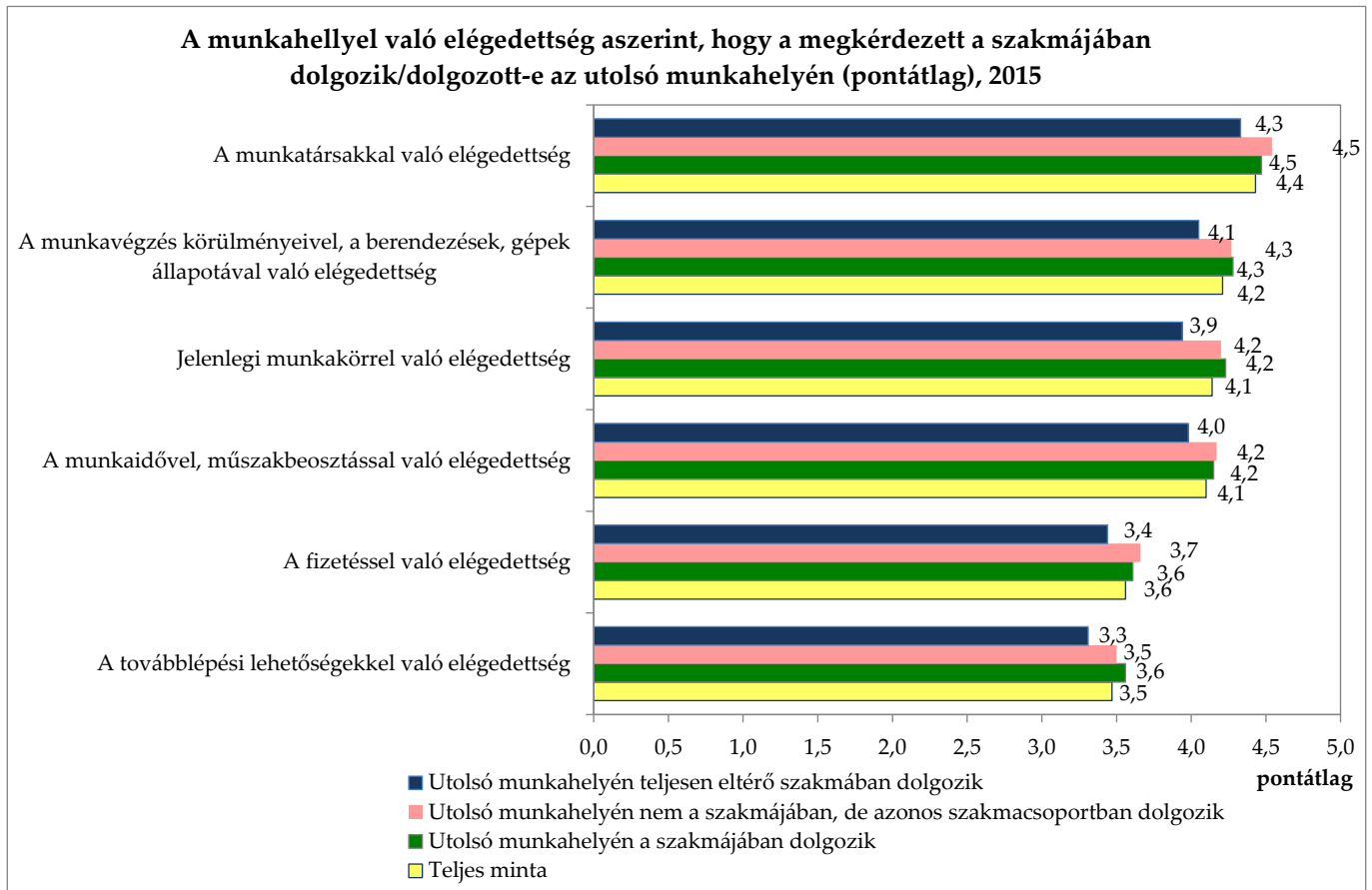
Forrás: KERESLET_TANULO_2013

5.13. ábra: A munkahellyel való elégedettség aszerint, hogy a megkérdezett a szakmájában dolgozik/dolgozott-e az utolsó munkahelyén (pontátlag), 2014, N=85-1181

Forrás: KERESLET_TANULO_2014

5.14. ábra: A munkahellyel való elégedettség aszerint, hogy a megkérdezett a szakmájában dolgozik/dolgozott-e az utolsó munkahelyén (pontátlag), 2015, N=131-1625

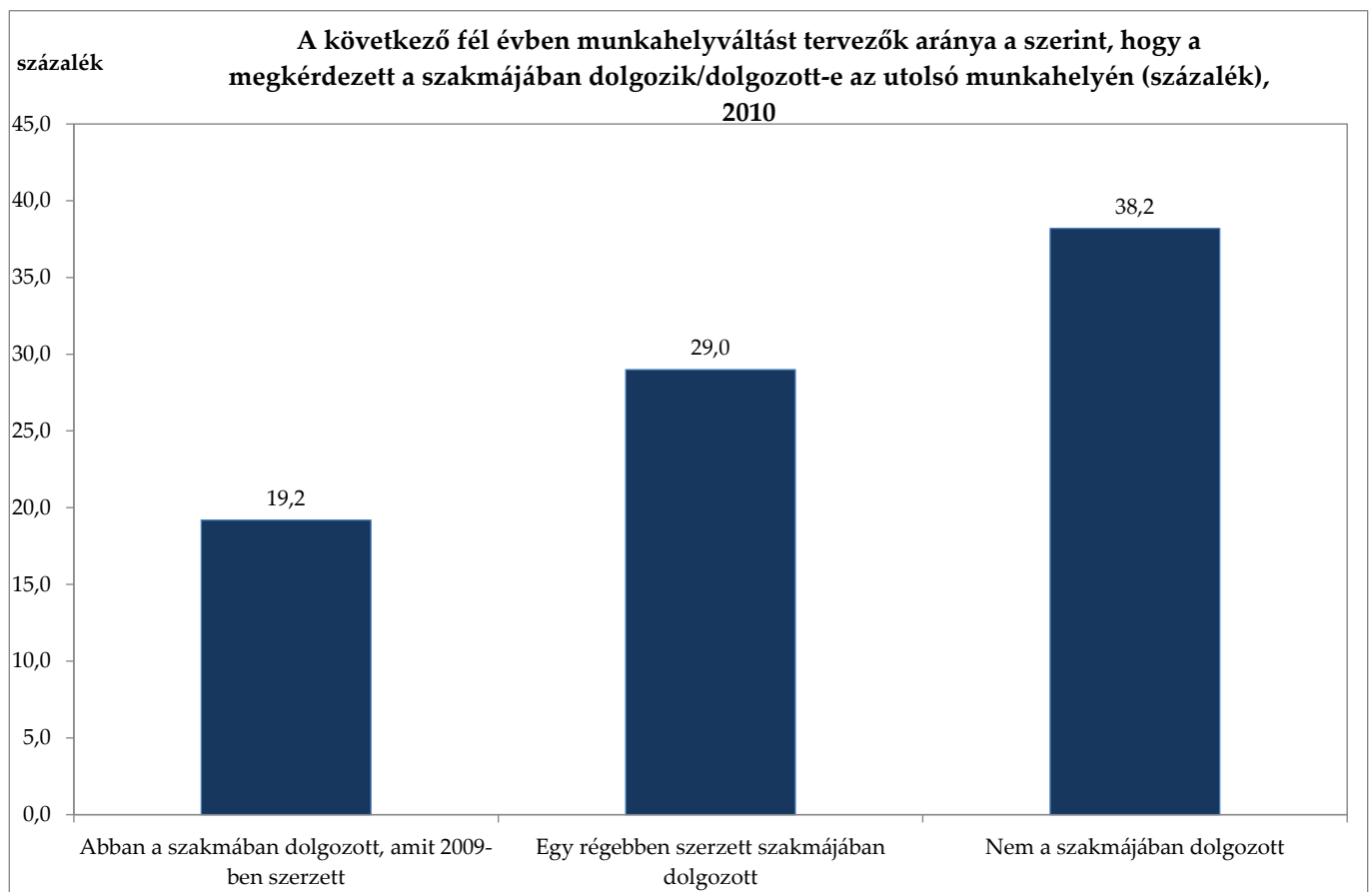

Forrás: KERESLET_TANULO_2015

Ezzel összhangban azt is megfigyelhetjük (lásd az 5.15-5.16. ábrákat), hogy a szakmájukban munkát találók kisebb arányban terveznek munkahelyváltást a következő fél év során, mint a többi pályakezdő. A munkahelyváltást fontolgatók aránya idén 16% azok között, akik 2013-ban szerzett szakmájukban dolgoznak, amely az előző években tapasztaltaknál magasabb, de így is alacsonyabb arány, mint amit azok között mértünk, akik nem saját szakmájukban dolgoznak (2014-ben 12%, 2013-ban 14%, 2012-ben 15%, 2011-ben 17% volt ez az arány). A tavalyi 35%-ról jelentősen, 17%-ra csökkent a munkahelyváltást tervezők aránya azon fiatalok között, akik nem saját szakmájukban, de saját szakmacsoportjukban helyezkedtek el (2013-ban 26%, 2012-ben 24%, 2011-ben 33% volt az arányuk). 2014-ig csökkenő tendenciát láttunk a teljesen eltérő szakmában munkát vállalók esetében, de idén a tavalyi 24%-ról 27%-ra emelkedett azok aránya, akik munkahelyváltást terveznek (2013-ban 29%, 2012-ben 34%, 2011-ben 37% volt). Az

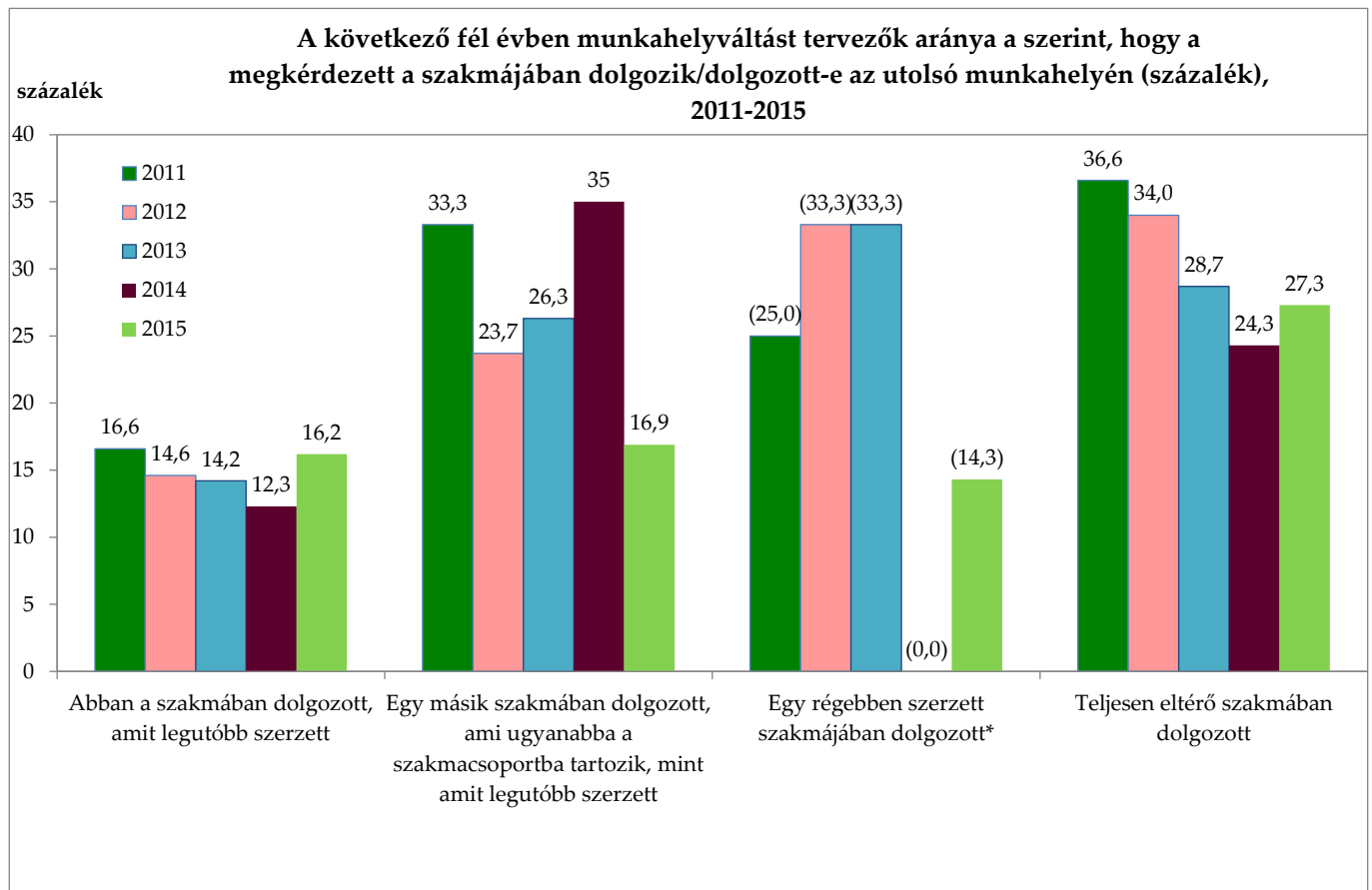
eredményekből arra a következtetésre juthatunk, hogy a saját szakmában történő elhelyezkedés nagyobb eséllyel jelent hosszabb távú munkavállalást az adott cégnél, a másik szakmában való munkavállalást pedig a fiatal szakképzettek inkább szánják ideiglenes állásnak, mely a saját szakmában történő munkakeresés idejére biztosítja a megélhetést. Idén az látszik az adatokból, hogy a saját szakmában illetve a nem saját szakmában, de saját szakmacsoportban végzett munkát hasonlóan ítélik meg a fiatalok: nagyjából ugyanannyira elégedettek vele, és ugyanannyira tekintik tartós munkahelynek.

5.15. ábra: A következő fél évben munkahelyváltást tervezők aránya aszerint, hogy a megkérdezett a szakmájában dolgozik/dolgozott-e az utolsó munkahelyén (százalék), 2010, N=1044

Forrás: KERESLET_TANULO_2010

5.16. ábra: A következő fél évben munkahelyváltást tervezők aránya a szerint, hogy a megkérdezett a szakmájában¹¹ dolgozik/dolgozott-e az utolsó munkahelyén (százalék), 2011-2015, $N_{2011}=1235$, $N_{2012}=805$, $N_{2013}=808$, $N_{2014}=1053$, $N_{2015}=1498$

Forrás: KERESLET_TANULO_2015

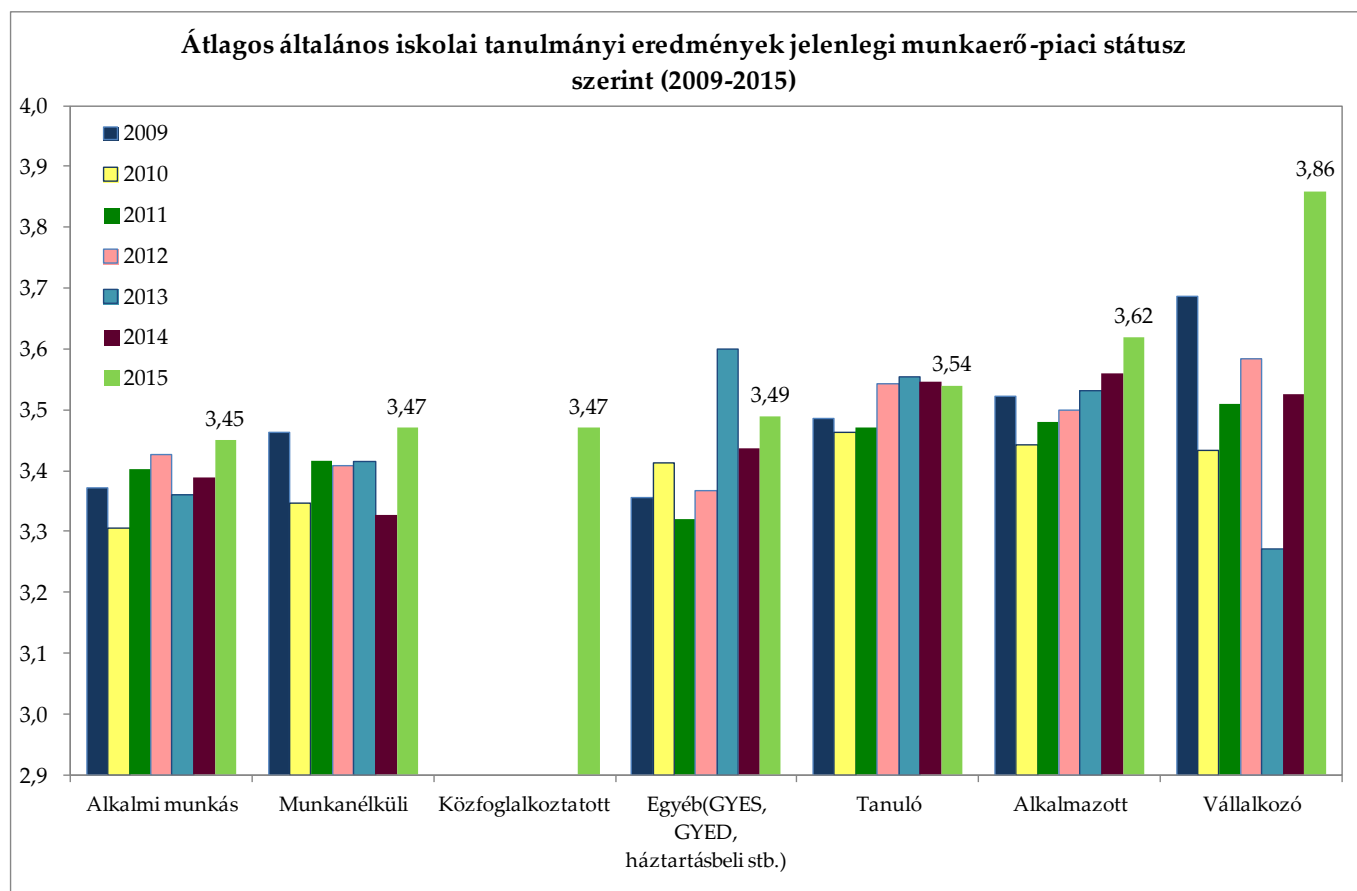
* Megjegyzés: a régebben szerzett szakmában dolgozók esetében az alacsony esetszám miatt a százalékos arányok esetlegesen és fenntartással kezelendők

¹¹ A „legutóbb szerzett” szakma a 2011-es adatsor esetén a 2010-ben megszerzett, a 2012-es és 2013-as adatsorok esetén a 2011-ben megszerzett, a 2014-es adatsor esetén a 2012-ben, a 2015-ös adatsor esetén pedig a 2013-ban megszerzett szakmára vonatkozik.

Mind a hét, szakképzett pályakezdők körében végzett adatfelvételünk eredményei arra utalnak, hogy a későbbi elhelyezkedési esélyek, illetve a vállalkozás indítása, vagy a továbbtanulás ténye szorosan összefügg az általános iskolai és főként a szakiskolai tanulmányi eredményekkel. A végzést követő körülbelül 19 (2012-ig 9) hónapban elhelyezkedni tudók és a továbbtanulók rendre jobb tanulmányi eredményeket értek el az adatfelvételek tanúsága szerint, mint akik munkanélküliek lettek, vagy alkalmi munkákból tartják fenn magukat.

Az 5.17. ábrán látható, hogy 2014 és 2015 között csak a tanulók csoportjában lévők között romlottak enyhén az átlagos általános iskolai (utolsó éves) tanulmányi eredmények, a többi, munkaerő-piaci státusz szerint képzett csoportban pedig javultak. A legjelentősebb pozitív elmozdulást a vállalkozók (3,53-ról 3,86-ra) között tapasztaltuk. Az adatok alapján elmondható, hogy az elmúlt évek eredményeihez hasonlóan a legjobb általános iskolai átlageredményeket a vállalkozó (3,86) az alkalmazásban álló (3,62), és a továbbtanuló (3,54), fiatalok érték el, a leggyengébb átlagot pedig az alkalmi munkások (3,45) a munkanélküliek és a közfoglalkoztatottak (mindkét csoportban 3,47).

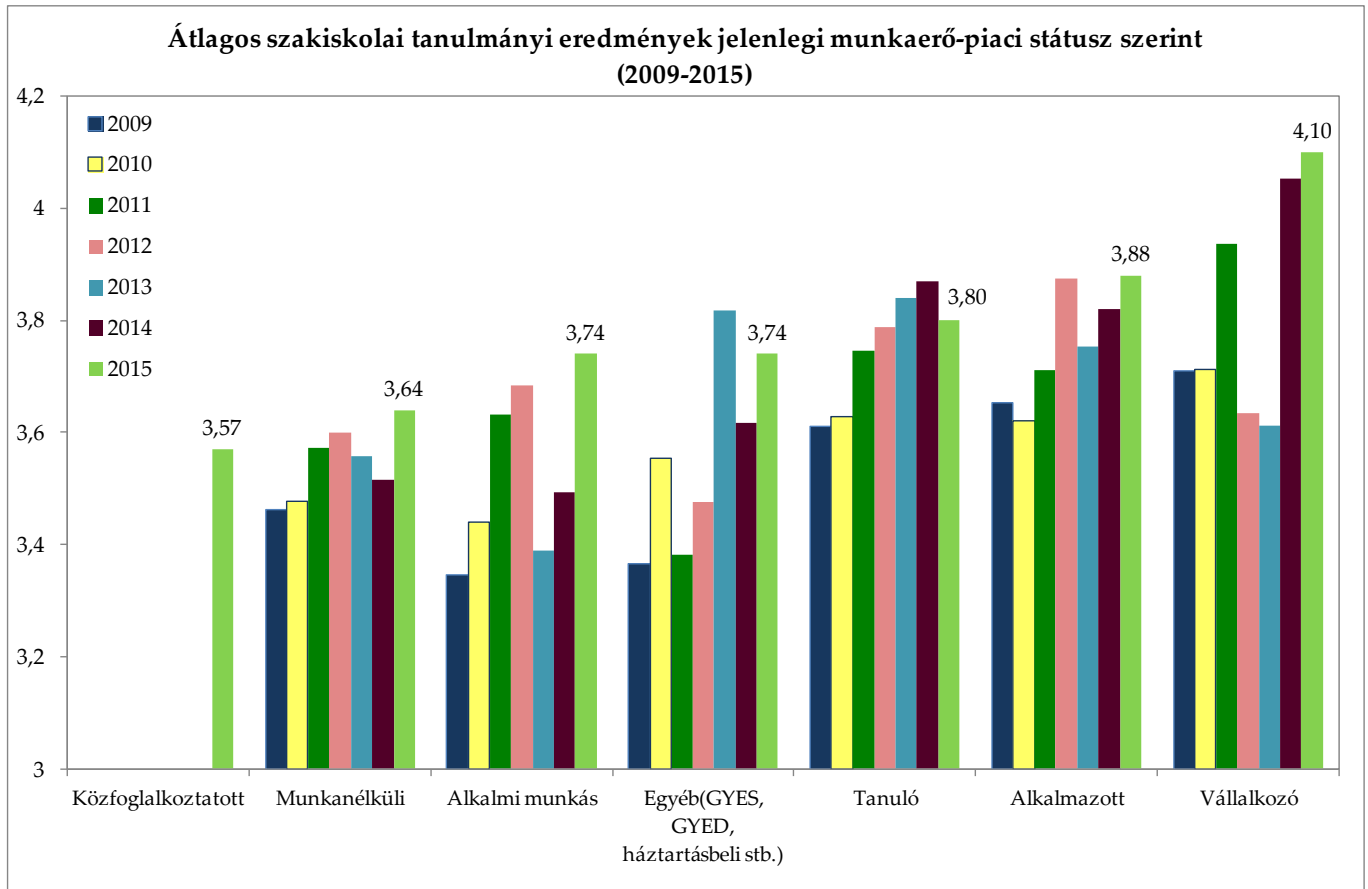
5.17. ábra: Átlagos általános iskolai tanulmányi eredmények jelenlegi munkaerő-piaci státusz szerint, 2009-2014, $N_{2009}=2489$, $N_{2010}=2661$, $N_{2011}=2422$, $N_{2012}=1536$, $N_{2013}=1349$, $N_{2014}=1649$, $N_{2015}=1649$

Forrás: KERESLET_TANULO_2015

Az 5.18. ábrán láthatjuk, hogy a szakiskolai utolsó éves eredmények a munkanélküliek az alkalmi munkások és a gyesen lévők között jelentősen javultak az előző évhez képest. Ezeknek a csoportoknak az eredményei idén közelebb kerültek a legjobb szakiskolai átlageredményeket elérő a vállalkozó, a továbbtanuló és az alkalmazásban álló fiatalok eredményihez, ugyanis ez utóbbi három csoportban nem javultak jelentősen az átlagok tavalyhoz képest, sőt a tanulók között le is csökkentek 3,87-ről 3,80-ra. 2014-hez képest a legjelentősebben az alkalmi munkások iskolai eredményei növekedtek, 3,49-ről 3,74-re. A legrosszabb átlaga az idén először mért közfoglalkoztatotti csoportnak volt (3,57).

5.18. ábra: Átlagos szakiskolai tanulmányi eredmények jelenlegi munkaerő-piaci státusz szerint (2009-2014), $N_{2009}=2617$, $N_{2010}=2742$, $N_{2011}=2521$, $N_{2012}=1625$, $N_{2013}=1524$, $N_{2014}=1751$, $N_{2015}=2187$

Forrás: KERESLET_TANULO_2015

5.1. A családi háttér munkaerő-piaci pozícióra gyakorolt hatása

A családi (kulturális) háttér a fiatalok munkaerő-piaci előmenetelére is jelentős hatást gyakorol, mely összefüggés kutatásunk adataiból mindegyik vizsgálati időpontban jól érzékelhető.

Vizsgálatunk során az apa iskolai végzettségét használtuk magyarázó változónak, mely az elmúlt hat évhez hasonlóan 2015-ben is fontos magyarázó tényezőnek bizonyult. 2009 –ben a szakközépiskolát vagy szakmunkásképzőt végzett apák gyermekei között találtunk a legnagyobb arányban alkalmazott státuszúakat (47-48%), míg 2010-ben a felsőfokú végzettségű apák gyermekei között volt a legmagasabb ez az arány (46%). 2011-ben ismét a szakmunkás vagy szakközépiskolai végzettségű apák gyermekei között találtunk a leggyakrabban (47-48%) alkalmazásban állókat. 2012-ben a 8 általánost (48%), illetve a szakközépiskolát (47%) végzett apák gyermekei helyezkedtek el a leggyakrabban alkalmazottként. 2013-ban a szakmunkásképzőt vagy szakközépiskolát végzettek gyermekei között volt a legtöbb alkalmazott (53%), 2014-ben pedig a szakmunkásképzőt végzettek gyermekei között (60%). 2015-ben a gimnáziumot végzett apák gyerekei között volt a legnagyobb aránya az alkalmazottként dolgozóknak (73%)

A munkanélküli státusz a 8 általánost végzett apák gyermekei között volt a leggyakoribb a 2009 és 2011 közti adatfelvételi években (2009-ben 31%, 2010-ben 34%, 2011-ben 32%), 2012-ben azonban a felsőfokú apák gyermekei között találtuk a legtöbb munkanélkülit, mely arány jelentős növekedést (16%-ról 39%-ra) mutatott 2011-hez képest. Ez az arány 2013-ra ismét jelentősen lecsökkent (24%-ra), így 2013-ban a 8 általánosnál kevesebbet végzett apák gyermekei voltak munkanélküliek a legnagyobb arányban (45,5%), őket követték a 8 általánost végzett apák gyermekei, akiknek pedig 30%-a volt munkanélküli. 2014-ben ehhez hasonló eredményeket láttunk, a két legalacsonyabb iskolai végzettségű csoportba tartozó apák gyermekei között találunk a legnagyobb arányban munkanélkülieket: a kevesebb, mint 8 általánost végzett apák esetében 39%, a 8 általánost végzetteknél pedig 33% volt az arányuk. 2015-ben is ugyanezen két iskolai végzettségi kategóriába eső apák gyermekei között voltak a legtöbb munkanélküliek (19-19%) (lásd az 5.1.1-5.1.4. táblázatokat).

5.1.1. táblázat: A jelenlegi munkaerő-piaci státusz az apa iskolai végzettsége szerint, 2012, N=1768

Jelenlegi munkaerő- piaci státusz	Apja iskolai végzettsége											
	8 általánosnál kevesebb		8 általános		Szakmunkás- képző		Szakközép- iskola, technikum		Gimnázium		Főiskola vagy egyetem	
	Eset- szám	Szá- zalék	Eset- szám	Szá- zalék	Eset- szám	Szá- zalék	Eset- szám	Szá- zalék	Eset- szám	Szá- zalék	Eset- szám	Szá- zalék
Alkalmazott	6	35,3	131	48,0	472	46,1	128	47,1	48	41,4	20	30,3
Vállalkozó	0	0,0	0	0,0	4	0,4	2	0,7	2	1,7	0	0,0
Alkalmi munkás	0	0,0	10	3,7	17	1,7	5	1,8	2	1,7	1	1,5
Munkanélküli	9	52,9	92	33,7	282	27,5	68	25,0	29	25,0	26	39,4
Tanuló	2	11,8	37	13,6	243	23,7	66	24,3	34	29,3	19	28,8
Egyéb (GYES, GYED, háztartásbeli)	0	0,0	3	1,1	6	0,6	3	1,1	1	0,9	0	0,0
Összesen	17	100,0	273	100,0	1024	100,0	272	100,0	116	100,0	66	100,0

Forrás: KERESLET_TANULO_2012

5.1.2. táblázat: A jelenlegi munkaerő-piaci státusz az apa iskolai végzettsége szerint, 2013, N=1665

Jelenlegi munkaerő- piaci státusz	Apja iskolai végzettsége											
	8 általánosnál kevesebb		8 általános		Szakmunkás- képző		Szakközép- iskola, technikum		Gimnázium		Főiskola vagy egyetem	
	Eset- szám	Szá- zalék	Eset- szám	Szá- zalék	Eset- szám	Szá- zalék	Eset- szám	Szá- zalék	Eset- szám	Szá- zalék	Eset- szám	Szá- zalék
Alkalmazott	9	40,9	133	49,1	485	53,4	133	53,0	53	41,1	35	42,2
Vállalkozó	0	0,0	3	1,1	2	0,2	3	1,2	0	0,0	0	0,0
Alkalmi munkás	1	4,5	9	3,3	21	2,3	5	2,0	3	2,3	0	0,0
Munkanélküli	10	45,5	81	29,9	225	24,8	50	19,9	26	20,2	20	24,1
Tanuló	2	9,1	41	15,1	165	18,1	52	20,7	47	36,4	27	32,5
Egyéb (GYES, GYED, háztartásbeli)	0	0,0	4	1,5	11	1,2	8	3,2	0	0,0	1	1,2
Összesen	22	100,0	271	100,0	909	100,0	251	100,0	129	100,0	83	100,0

Forrás: KERESLET_TANULO_2013

5.1.3. táblázat: A jelenlegi munkaerő-piaci státusz az apa iskolai végzettsége szerint, 2014, N=1961

Jelenlegi munkaerő- piaci státusz	Apja iskolai végzettsége											
	8 általánosnál kevesebb		8 általános		Szakmunkás- képző		Szakközép- iskola, technikum		Gimnázium		Főiskola vagy egyetem	
	Eset- szám	Szá- zalék	Eset- szám	Szá- zalék	Eset- szám	Szá- zalék	Eset- szám	Szá- zalék	Eset- szám	Szá- zalék	Eset- szám	Szá- zalék
Alkalmazott	10	35,7	124	43,4	644	60,4	172	54,3	83	51,2	57	56,4
Vállalkozó	1	3,6	1	0,3	6	0,6	3	0,9	3	1,9	0	0,0
Alkalmi munkás	1	3,6	12	4,2	30	2,8	9	2,8	5	3,1	2	2
Munkanélküli	11	39,3	94	32,9	222	20,8	76	24	22	13,6	11	10,9
Tanuló	3	10,7	36	12,6	147	13,8	55	17,4	47	29	29	28,7
Egyéb (GYES, GYED, háztartásbeli)	2	7,1	19	6,6	18	1,7	2	0,6	2	1,2	2	2,0
Összesen	28	100,0	286	100,0	1067	100,0	317	100,0	162	100,0	101	100,0

Forrás: KERESLET_TANULO_2014

5.1.4. táblázat: A jelenlegi munkaerő-piaci státusz az apa iskolai végzettsége szerint, 2015, N=2203

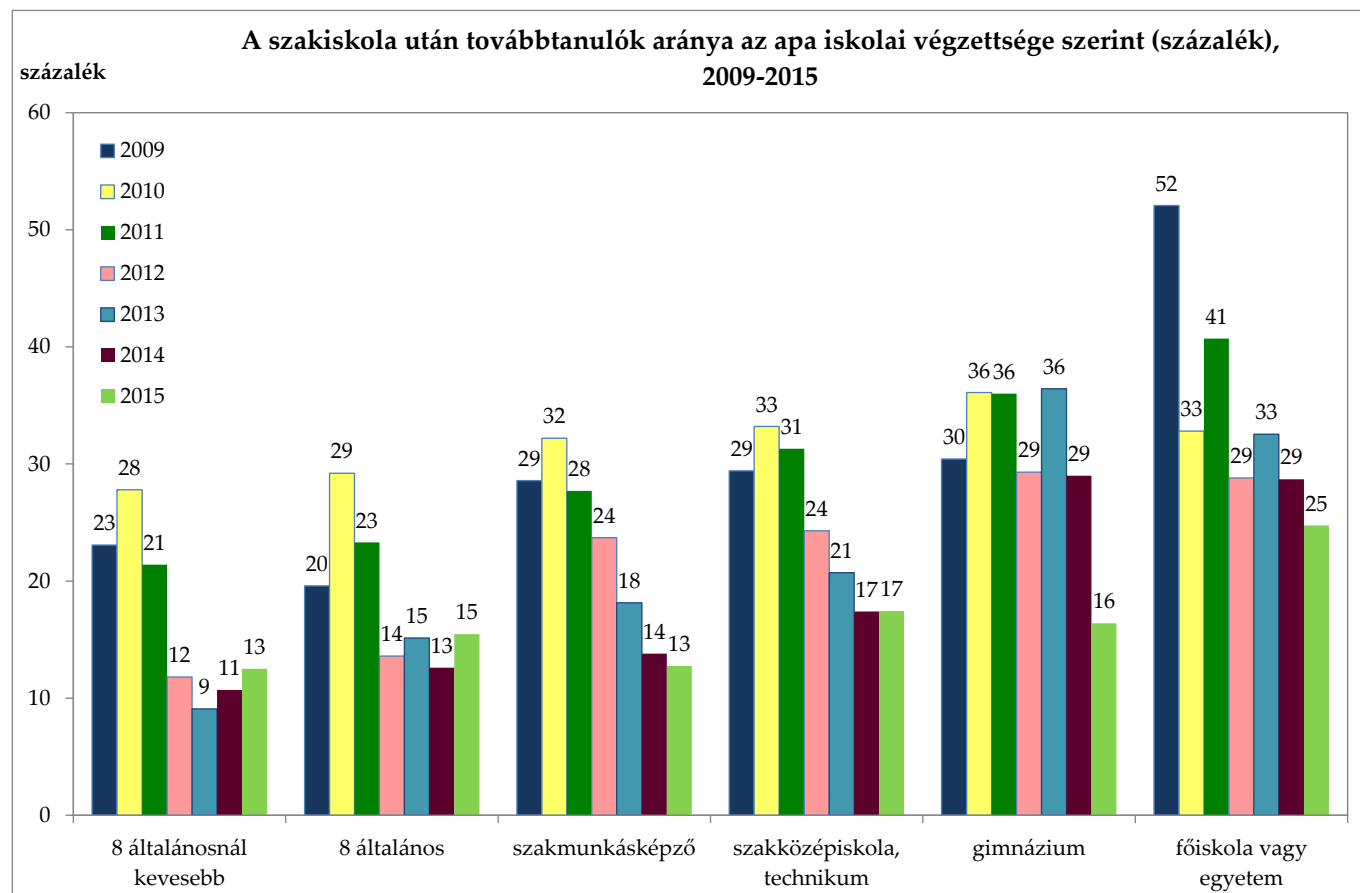
Jelenlegi munkaerő- piaci státusz	Apja iskolai végzettsége											
	8 általánosnál kevesebb		8 általános		Szakmunkás- képző		Szakközép- iskola, technikum		Gimnázium		Főiskola vagy egyetem	
	Eset- szám	Szá- zalék	Eset- szám	Szá- zalék	Eset- szám	Szá- zalék	Eset- szám	Szá- zalék	Eset- szám	Szá- zalék	Eset- szám	Szá- zalék
Alkalmazott	9	56,3	174	54,9	893	67,4	216	66,1	89	73,0	59	60,8
Vállalkozó	0	0,0	1	0,3	11	0,8	7	2,1	1	0,8	2	2,1
Alkalmi munkás	0	0,0	5	1,6	26	2,0	5	1,5	1	0,8	1	1,0
Közfoglalkoz- tatott	0	0,0	10	3,2	12	0,9	1	0,3	1	0,8	0	0,0
Munkanélküli	3	18,8	60	18,9	183	13,8	39	11,9	10	8,2	9	9,3
Tanuló	2	12,5	49	15,5	169	12,8	57	17,4	20	16,4	24	24,7
Egyéb (GYES, GYED, háztartásbeli)	2	12,5	18	5,7	30	2,3	2	0,6	0	0,0	2	2,1
Összesen	16	100,0	317	100,0	1324	100,0	327	100,0	122	100,0	97	100,0

Forrás: KERESLET_TANULO_2015

2009-ben azt tapasztaltuk, hogy a szakiskola után továbbtanuló fiatalok aránya apjuk iskolai végzettségével nő. 2010-ben ez az összefüggés nem volt teljesen egyértelmű, mivel a felsőfokú végzettségű apák gyermekei között a továbbtanulási arány 52%-ról 33%-ra esett vissza, így a szakközépiskolát vagy technikumot és a gimnáziumot végzett apák gyermekei között magasabb volt a továbbtanulók aránya, mint a főiskolát vagy egyetemet végzett apák gyermekei között. 2011-ben ismét a „papírforma” szerinti összefüggés érvényesült: minél magasabb az apa iskolai végzettsége, annál nagyobb a gyermekek között a továbbtanulók aránya. 2012-ben a felsőfokú végzettségű apák gyermekei körében jelentősen csökkent a továbbtanulók aránya, így a gimnáziumi érettségivel rendelkező apák gyermekei között magasabb a fenti arány. 2013-ban is hasonlóak voltak az eredmények – a legfeljebb érettségivel rendelkező apák gyermekeinél az apa iskolai végzettségével növekszik a továbbtanulók aránya, a főiskolát vagy egyetemet végzettek gyermekeinek pedig kisebb része tanul tovább, mint a gimnáziumot végzetteké. 2014-ben elmondható, hogy minél magasabb az apa iskolai végzettsége, annál valószínűbb, hogy gyermeke továbbtanul – a 8 általánosnál kevesebbet végzett apák gyermekeinek 8%-a, a gimnáziumot vagy egyetemet végzett apák gyermekeinek 29%-a tanul tovább a szakiskola elvégzése után. 2015-ben a gimnáziumot végzett apák gyermekeinek az előző évekhez képest jóval kisebb része, mindössze 16%-a tanult tovább. A főiskolát végzett apák gyermekeinek is a korábbinál kisebb százaléka (25%) tanult a megkérdezés időpontjában, viszont a 8 általánost vagy kevesebbet végzett apák gyermeki között valamivel nőtt a továbbtanulók aránya.

2010 óta tapasztalható az a tendencia, hogy az érettségivel nem rendelkező és a szakközépiskolát végzett apák gyermekei egyre kisebb arányban tanulnak tovább. 2014-ben azonban nem csak az ő körükben csökkent a továbbtanulási arány 2013-hoz képest, hanem a gimnáziumot és a főiskolát vagy egyetemet végzett apák gyermekeinek körében is. 2015-ben a szakközépiskolát és szakmunkásképzőt végzett apák gyermekei között csak enyhén, a főiskolát vagy egyetemet illetve gimnáziumot végzettek gyermeki között jelentősen csökkent a továbbtanulók aránya (lásd az 5.1.1. ábrát).

5.1.1. ábra: A szakiskola után továbbtanulók aránya az apa iskolai végzettsége szerint, százalék, 2009-2012, $N_{2009}=2711$, $N_{2010}=2786$, $N_{2011}=2733$, $N_{2012}=1768$, $N_{2013}=1665$, $N_{2014}=1961$, $N_{2015}=2203$

Forrás: KERESLET_TANULO_2015

Az adatelemzés eredménye minden adatfelvételi időpontban azt mutatta, hogy az apa munkaerő-piaci státusza is jelentős hatást gyakorol a gyermek munkaerő-piaci helyzetére.

2009-ben a legtöbb alkalmazott a szakmunkás (49,5%), illetve az irodai alkalmazott (46%) apák gyermekei közül került ki, 2010-ben az önálló (vállalkozó) apák gyermekei között volt a legnagyobb ez az arány (44%), 2011-ben pedig az önálló (vállalkozó) és szakmunkás apák gyermekei között (49%). 2012-ben a legtöbb alkalmazotti státuszú fiataalt a szakmunkás (49%), illetve a segéd- és betanított munkás (51%) apák gyermekei között találtuk. 2013-ban az önálló vagy vállalkozó és a szakmunkásapák gyermekei között voltak a legnagyobb arányban megtalálhatóak az alkalmazottak (rendre 58% és 54%). 2014-ben a legnagyobb arányban az

önálló és a szakmunkás apák gyermekei voltak alkalmazottak (70%, illetve 61%), míg 2015-ben az önállóak, a vezető beosztásúak és a szakmunkások gyermekei (rendre 72, 70 és 70%).

A felvétel első két évében az önálló (vállalkozó) apák gyermekei között volt a legtöbb vállalkozó (2009-ben 2,7%, 2010-ben 1,8%), 2011-ben azonban a vezető beosztású apák gyermekei között mértük a legmagasabb arányt (1%). 2012-ben az önálló vagy vállalkozó és a beosztott értelmiségi apák gyermekei között találtuk a legtöbb vállalkozót (mindkét csoportban 1,4%). 2013-ban a vállalkozó és vezető beosztású apák gyermekei közül került ki a legtöbb vállalkozó (4% és 3%). 2014-ben ehhez hasonlóan a vállalkozó és a vezető beosztású apák gyermekei között volt a legmagasabb (5%-os) a vállalkozók aránya, 2015-ben viszont az irodai alkalmazottak gyermekei vállalkoztak a legnagyobb arányban (5%).

Mind a hat évben az alkalmi munkások gyermekei között találtuk relatíve a legtöbb alkalmi munkást, de 2012-ig csökkenő tendenciát láttunk (2009-ben 12%, 2010-ben 11%, 2011-ben 10%, 2012-ben 8%), 2013-ban viszont kisebb növekedést tapasztaltunk (10%), és 2014-re tovább nőtt ez az arány 13%-ra, meghaladva a 2009-es értéket, 2015-re azonban visszaesett 5%-ra.

Idén a közmunkások arányát is megvizsgáltuk a fiatal szakképzettek között. A közmunkás és a munkanélküli apák gyermekei között a legmagasabb a közmunkások aránya (6% illetve 3%), míg a más foglalkozású apák gyermekei között 0 és 1,5% között mozog.

Az alkalmi munkás, illetve a munkanélküli apák gyermekei voltak a legnagyobb arányban munkanélküliek az első három kérdezési időpontban (2009-ben rendre 32% és 30%, 2010-ben 42% és 31%, 2011-ben pedig 35% és 40%). 2012-ben a munkanélküliek, valamint a segéd- és betanított munkások gyermekei között találtuk a legtöbb munkanélkület (rendre 38% és 32%), 2013-ban az alkalmi munkások és a munkanélküliek gyermekei között volt a legnagyobb a munkanélküliek aránya (rendre 40% és 37%), ahogy 2014-ben is (44% és 50%). 2015-ben a munkanélküli és közmunkás apák gyermekei voltak a legnagyobb arányban munkanélküliek (rendre 22% és 17%).

A tanuló státuszú megkérdezettek (akik szakiskolai vagy szakközépiskolai tanulmányaik után továbbtanultak) 2009-ben és 2010-ben a legnagyobb arányban a vezető beosztásúak (2009-ben

45%, 2010-ben 37%) és a beosztott értelmiségiek (2009-ben 37%, 2010-ben 40%) családjából kerültek ki. 2011-ben viszont az irodai alkalmazottak (49%) és a beosztott értelmiségiek (43%) gyermekei között találtuk a legmagasabb arányokat. 2012-ben ismét a vezető beosztásúak (30%) és a beosztott értelmiségiek (31%) gyermekei között láthatjuk a legmagasabb továbbtanulási arányokat. 2013-ban az irodai munkás és a beosztott értelmiségi apák gyermekei tanultak tovább a legnagyobb arányban (43% és 34%). 2014-ben továbbra is az irodai alkalmazottak gyermekei között volt a legmagasabb a tanulók aránya (30%), és a beosztott értelmiségiek gyermekei közötti arány is megközelítette ezt (27%). Idén a beosztott értelmiségi, az irodai alkalmazott és a közmunkás apák gyermekei között haladta meg a 20%-ot a továbbtanulók aránya (rendre 20%, 21% és 25%) (lásd az 5.1.4-5.1.7. táblázatokat).

5.1.4. táblázat: A megkérdezett jelenlegi munkaerő-piaci státusza az apa munkaerő-piaci státusza szerint (százalék), 2012, N=1783

Apja munkaerő-piaci státusza	Jelenlegi munkaerő-piaci státusz						Összesen
	Alkalmazott	Vállalkozó	Alkalmi munkás	Munkanélküli	Tanuló	Egyéb (GYES, GYED, háztartás-beli stb.)	
Önálló vagy vállalkozó	44,0	1,4	2,1	22,7	29,1	0,7	100,0
Vezető beosztású	46,7	0,0	0,0	23,3	30,0	0,0	100,0
Beosztott értelmiségi	38,9	1,4	2,8	26,4	30,6	0,0	100,0
Irodai alkalmazott	47,5	0,0	1,7	22,0	28,8	0,0	100,0
Szakt munkás	49,1	0,4	2,0	26,8	21,1	0,5	100,0
Segéd/betanított munkás	51,2	0,0	0,5	32,0	15,8	0,5	100,0
Alkalmi munkás	37,5	0,0	8,3	25,0	29,2	0,0	100,0
Munkanélküli	37,1	0,0	3,4	38,3	20,6	0,6	100,0
Más okból nem dolgozik (pl. nyugdíjas)	41,8	1,2	0,6	27,9	26,7	1,8	100,0

Forrás: KERESLET_TANULO_2012

5.1.5. táblázat: A megkérdezett jelenlegi munkaerő-piaci státusza az apa munkaerő-piaci státusza szerint (százalék), 2013, N=1679

Apja munkaerő-piaci státusza	Jelenlegi munkaerő-piaci státusz						Összesen
	Alkalmazott	Vállalkozó	Alkalmi munkás	Munkanélküli	Tanuló	Egyéb (GYES, GYED, háztartás-beli stb.)	
Önálló vagy vállalkozó	58,2	3,6	2,7	17,3	18,2	0,0	100,0
Vezető beosztású	42,4	3,0	0,0	27,3	27,3	0,0	100,0
Beosztott értelmiségi	40,3	0,0	1,5	22,4	34,3	1,5	100,0
Irodai alkalmazott	37,6	0,0	2,6	15,4	42,7	1,7	100,0
Szakt munkás	54,0	0,1	2,0	25,1	17,6	1,2	100,0
Segéd/betanított munkás	48,3	0,4	4,0	28,1	18,0	1,3	100,0
Alkalmi munkás	35,0	0,0	10,0	40,0	15,0	0,0	100,0
Munkanélküli	39,7	0,0	4,4	36,8	14,7	4,4	100,0
Más okból nem dolgozik (pl. nyugdíjas)	52,5	0,6	0,6	23,5	21,6	1,2	100,0

Forrás: KERESLET_TANULO_2013

5.1.6. táblázat: A megkérdezett jelenlegi munkaerő-piaci státusza az apa munkaerő-piaci státusza szerint (százalék), 2014, N=1827

Apja munkaerő-piaci státusza	Jelenlegi munkaerő-piaci státusz						Összesen
	Alkalmazott	Vállalkozó	Alkalmi munkás	Munkanélküli	Tanuló	Egyéb (GYES, GYED, háztartás-beli stb.)	
Önálló vagy vállalkozó	70,0	5,0	4,0	10,0	11,0	0,0	100,0
Vezető beosztású	54,0	4,0	0,0	18,0	24,0	0,0	100,0
Beosztott értelmiségi	58,7	1,1	3,3	9,8	27,2	0,0	100,0
Irodai alkalmazott	45,3	0,0	2,0	20,9	30,4	1,4	100,0
Szakmunkás	61,2	0,5	3,0	19,1	14,4	1,9	100,0
Segéd/betanított munkás	55,1	0,0	2,0	25,5	13,8	3,6	100,0
Alkalmi munkás	28,1	0,0	12,5	43,8	12,5	3,1	100,0
Munkanélküli	31,5	0,6	5,4	50,0	8,3	4,2	100,0
Más okból nem dolgozik (pl. nyugdíjas)	49,7	1,2	2,5	23,9	19,6	3,1	100,0

Forrás: KERESLET_TANULO_2014

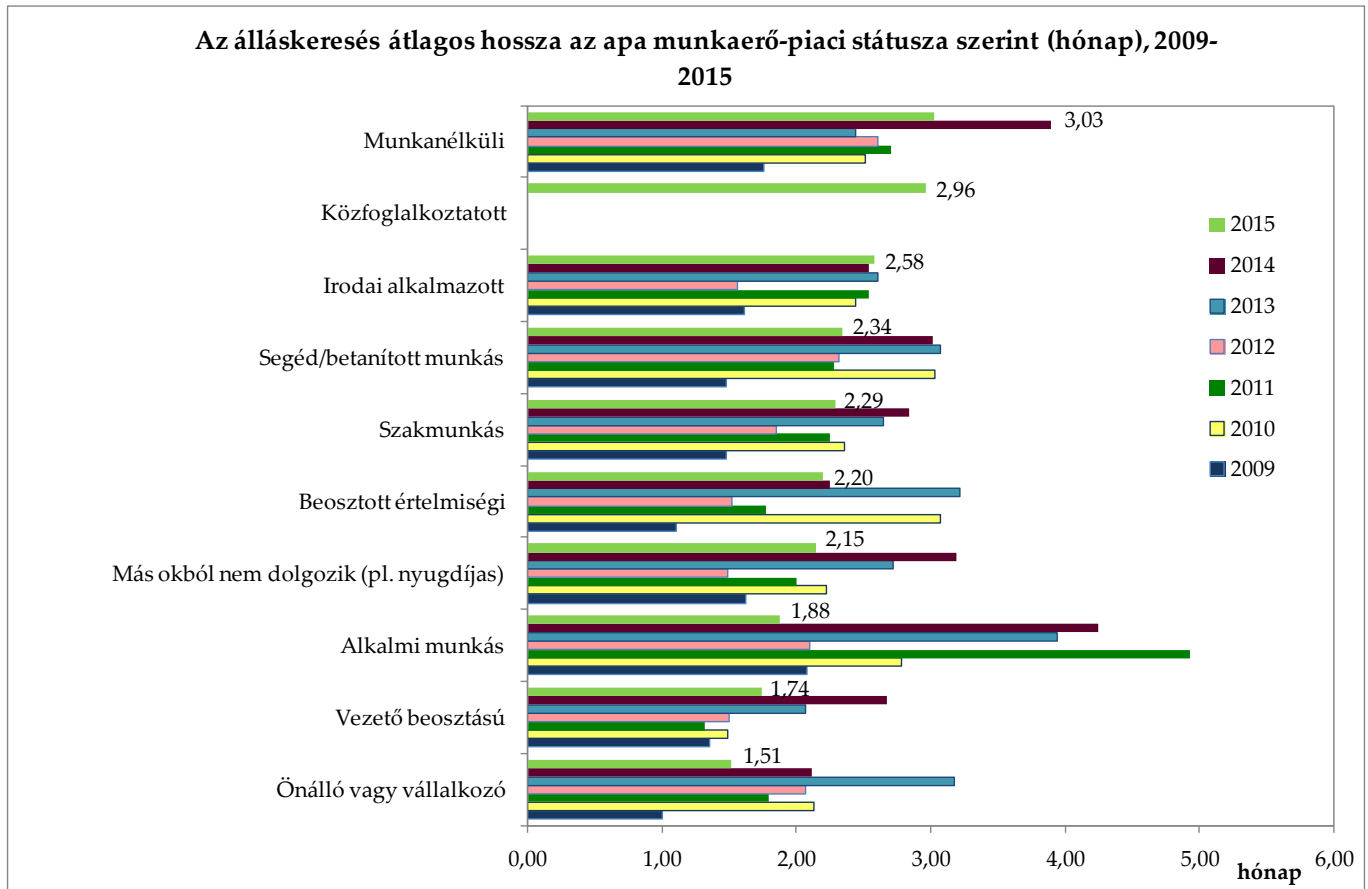
5.1.7. táblázat: A megkérdezett jelenlegi munkaerő-piaci státusza az apa munkaerő-piaci státusza szerint (százalék), 2015, N=1992

Apja munkaerő-piaci státusza	Jelenlegi munkaerő-piaci státusz							Összesen
	Alkal-mazott	Vállalko-zó	Alkalmi munkás	Közfog-lalkozta-tott	Munka-nélküli	Tanuló	Egyéb (GYES, GYED, háztartás-beli stb.)	
Önálló vagy vállalkozó	72,1	2,2	0,7	1,5	12,5	8,1	2,9	100,0
Vezető beosztású	69,5	1,7	0,0	0,0	8,5	16,9	3,4	100,0
Beosztott értelmiségi	65,2	0,0	2,2	0,0	12,4	20,2	0,0	100,0
Irodai alkalmazott	62,7	4,5	1,5	0,0	9,0	20,9	1,5	100,0
Szakmunkás	69,5	0,7	1,7	0,8	12,8	12,2	2,2	100,0
Segéd/betanított munkás	66,5	0,5	1,8	0,9	15,6	12,8	1,8	100,0
Közfoglalkoztatott	41,7	2,1	2,1	6,3	16,7	25,0	6,3	100,0
Alkalmi munkás	68,4	0,0	5,3	0,0	5,3	10,5	10,5	100,0
Munkanélküli	52,1	0,0	1,7	3,3	22,3	14,9	5,8	100,0
Más okból nem dolgozik (pl. nyugdíjas)	66,2	2,0	0,0	0,0	16,2	14,9	0,7	100,0

Forrás: KERESLET_TANULO_2015

Az álláskeresés időtartama szinte az összes foglalkozási csoportba tartozó apa gyermekei között csökkent tavalyhoz képest, kivételt képeznek az irodai alkalmazottak gyermekei, ahol enyhén (2,5 hónapról 2,6 hónapra) növekedett az álláskeresés időtartama. 2015-ben átlagosan a legtöbb ideig a munkanélküliek és a közmunkások gyermekének tartott, hogy munkát találjanak (3-3 hónapig). Az irodai alkalmazottak, a segéd-és betanított munkások, a szakmunkások, a beosztott értelmiségiek és a nem munkanélküli, de más okból nem dolgozók gyermekei 2-2 és fél hónapig kerestek átlagosan munkát. Az alkalmi munkások, a vezető beosztásúak és a vállalkozók gyermekei ennél is rövidebb idő alatt (1,5 – 1,9 hónap) helyezkedtek el.

5.1.2. ábra: Az álláskeresés átlagos hossza az apa munkaerő-piaci státusza szerint (hónap), 2009-2015, $N_{2009}=1168$, $N_{2010}=1106$, $N_{2011}=1229$, $N_{2012}=812$, $N_{2013}=796$, $N_{2014}=1033$, $N_{2015}=1284$

Forrás: KERESLET_TANULO_2015

5.2. Munkanélküliség a szakképzettek körében

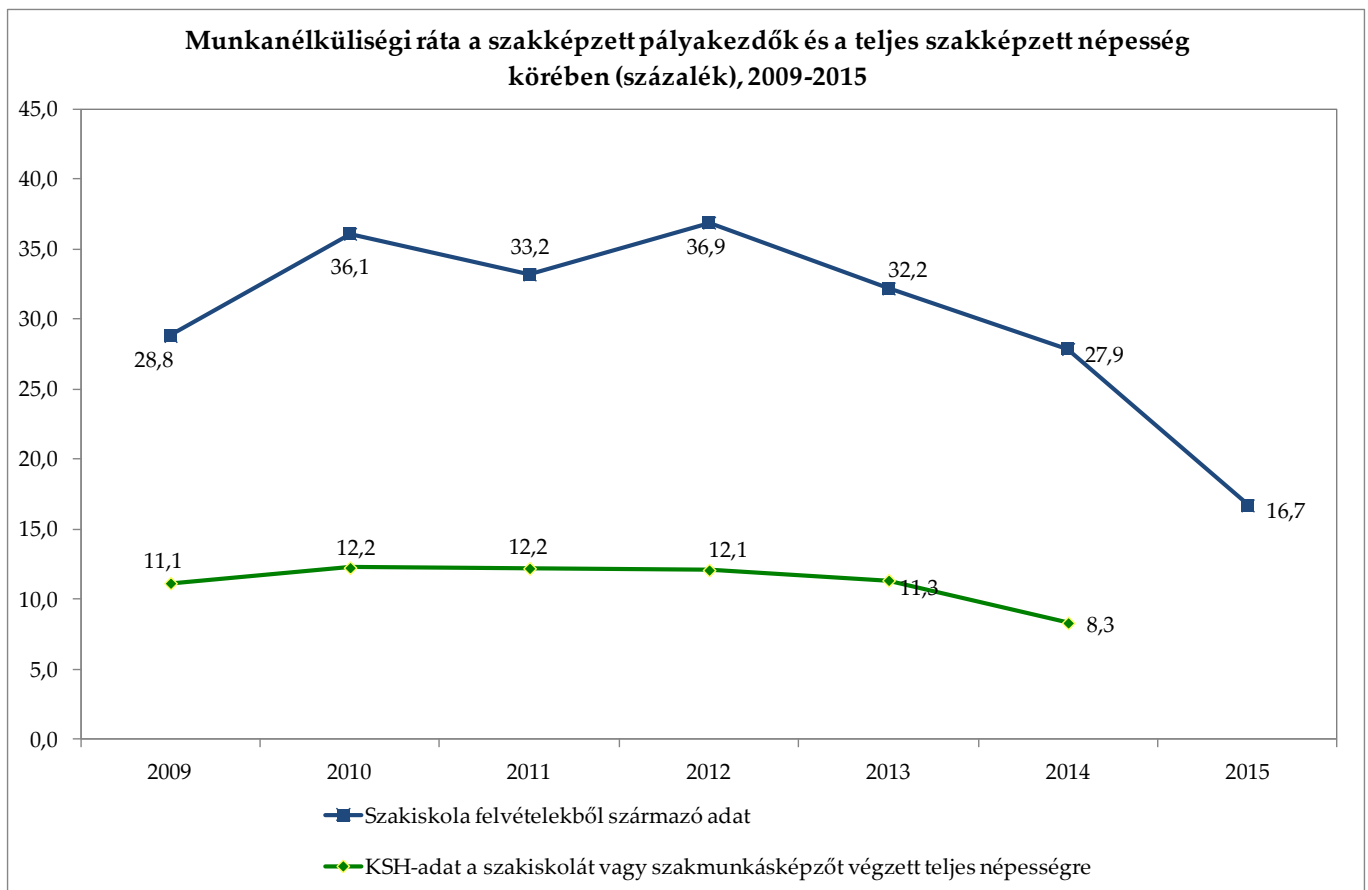
2014-ben az elemzésbe bevont 2410 megkérdezett közül 333 fő volt munkanélküli a kérdezés időpontjában. A teljes mintában ez 17%-os munkanélküliségi rátát¹² jelent, amely jelentős csökkenést jelent az elmúlt öt év adataihoz képest (2014-ben 28%, 2013-ban 32,2%, 2012-ben 36,9%, 2011-ben 33,2%, 2010-ben 36,1%, 2009-ben 28,8%). Ennek fő oka valószínűsíthetően a gazdasági növekedés erősödése (a KSH előzetes adatai alapján a GDP 2014-ben 3,5%-kal nőtt) következtében élénkülő munkaerő-kereslet. Az 5.2.1. ábrán látható, hogy az adatfelvételeinkből származó adatok minden évben igen jelentősen, 18-25 százalékponttal meghaladják a szakképzett népességre vonatkozó országos munkanélküliségi rátát. Ennek az lehet az oka, hogy a teljes szakképzett népességben az idősebb korcsoportok is szerepelnek, akik már sok éve jelen vannak a munkaerőpiacon és körükben alacsonyabb a munkanélküliség, mint a szakképzett pályakezdekők között. Ez a munkaerőpiacra való belépés nehézségeire hívja fel a figyelmet.

A 2014-ről 2015-re bekövetkezett jelentős csökkenés a munkanélküliek arányában szinte az összes általunk vizsgált alcsoportban tapasztalható, tehát nem mondhatjuk azt, hogy a munkanélküliségi ráta csökkenése annak tudható be, hogy például egy bizonyos megyében vagy egy bizonyos szakmában drasztikusan csökkent volna ez a mutató. Viszont azt is látjuk, hogy a pályakezdő szakképzettek körében nem azért mértünk ennyivel alacsonyabb munkanélküliséget, mert a teljes szakképzett népességben jelentősen csökkent volna a munkanélküliségi ráta. A KSH adatai azt mutatják, hogy az összes szakképzettet vizsgálva 2013 és 2014 között csak 2 százalékponttal csökkent a munkanélküliségi ráta. A jelenség egy lehetséges magyarázata, hogy a munkanélküliség csökkenése az összes szakképzett között nem annak tudható be, hogy a korábban munkanélkülivé vált szakképzettek sikeresen elhelyezkedtek a munkaerőpiacon, hanem annak, hogy a pályakezdekők könnyebben el tudtak helyezkedni. Az, hogy a cégek a megüresedett helyekre pályakezdekőket vettek fel, nem pedig tapasztaltabb munkaerőt, több tényezőnek is betudható. Egyrészt például lehetséges, hogy a

¹² A munkanélküliek aránya az aktívak, azaz a foglalkoztatottak (amely kategóriába a közfoglalkoztatottakat is beleértjük) és a munkanélküliek összegének százalékában

pályakezdőket a cégek alacsonyabb bérért tudják foglalkoztatni. Másrészt az is befolyásolhatja ezt, hogy azok az idősebb munkanélküliek, akiknek esélye van visszakerülni a munkaerőpiacra, inkább közfoglalkoztatottként helyezkednek el, és ezáltal nehezebben tudnak más munkát keresni és találni. A pályakezdők viszont könnyebben megtehetik, hogy (esteleg szüleik anyagi támogatásával) több hónap munkát is kihagynak azért, hogy közmunka helyett az elsődleges munkaerőpiacon helyezkedjenek el.

5.2.1. ábra: Munkanélküliségi ráta a szakképzett pályakezdők és a teljes szakképzett népesség körében (százalék), 2009-2015

Forrás: KERESLET_TANULO_2015, KSH

Megjegyzés: a Szakiskola felvételekből származó munkanélküliségi ráta a munkanélküliek aránya az aktívak, azaz a foglalkoztatottak és munkanélküliek összegének százalékában. Így ezeket az adatokat a pályakezdő szakképzettek munkanélküliségi rátájaként lehet értelmezni.

A munkanélküli megkérdezettek átlagos tanulmányi eredménye a 2015-ös felvétel eredményei szerint az általános iskolában 3,47, a szakiskola utolsó évére vonatkozóan pedig 3,65, ami relatíve alacsonynak számít a teljes mintához képest, de pozitív elmozdulást jelent a tavalyi adatokhoz képest (rendre 3,33 és 3,49) (lásd az 5.17-5.18. ábrákat).

Az 5.2.1-5.2.7. táblázatokból látható, hogy 2009-ben azon szakképzettek körében volt a legmagasabb (41%) a munkanélküliségi ráta, akiknek apja 8 általános végzettségű. 2010-ben azok körében volt legmagasabb ez az arány, akik apja 8 általános (49%), vagy ennél alacsonyabb végzettségű¹³ (46%) volt. 2011-ben a 8 általánosnál alacsonyabb végzettségűek gyermekei körében csökkent a munkanélküliek aránya, és így már azok körében volt a legmagasabb az arány (43%), akiknek apja 8 általánost végzett. A felsőfokú iskolai végzettséggel jellemezhető családból származó fiatalok körében ritkábban tapasztaltunk munkanélküliséget, de az arány 2010 és 2011 között 23%-ról 26%-ra nőtt, 2012-ben pedig a korábbi évek tendenciájával ellentétben a felsőfokú végzettségűek gyermekeinek körében volt a legmagasabb a munkanélküliségi ráta (55%). 2011 és 2012 között minden kategóriában növekedést tapasztaltunk, kivéve a 8 általánost végzettek gyermekeit, amely csoportban 43%-ról 40%-ra csökkent a fenti arány. 2013-ban az ismeretlen végzettségű apák gyermekei körében találtuk a legmagasabb munkanélküliséget (43%), de ezen kívül az összes többi kategóriában a munkanélküliségi ráta csökkenését figyelhettük meg. Az ismert végzettségű apák közül a felsőfokú végzettségű (36%) és a 8 általánost végzettek (36%) gyermekei között tapasztaltuk a legmagasabb munkanélküliségi arányt. 2013 és 2014 között csak a 8 általánost és a szakközépiskolát vagy technikumot végzett apák gyermekei között tapasztalhattuk a munkanélküliség növekedését, a többi kategóriában csökkent az arány. A legmagasabb munkanélküliségi ráta a 8 általánost (41%), vagy ennél kevesebbet (48%)¹⁴ végzett apák gyermekeinek csoportját jellemzi 2014-ben. 2015-ben is ebben a két csoportban volt a legmagasabb a munkanélküliségi ráta, de az előző évhez képest jelentősen lecsökkent, a 8

¹³ Azok megkérdezettek esetében, akik apja 8 általánosnál alacsonyabb iskolai végzettségű, az eredmények az alacsony esetszámok miatt fenntartásokkal kezelendők.

¹⁴ Azok megkérdezettek esetében, akik apja 8 általánosnál alacsonyabb iskolai végzettségű, az eredmények az alacsony esetszámok miatt fenntartásokkal kezelendők.

általánost végzett apák esetében 25, az annál kevesebbet végzetek esetén 24%¹⁵-ra. A legalacsonyabb munkanélküliségi ráta a gimnáziumot végzett apák gyermekeinél volt a legalacsonyabb (10%).

5.2.1. táblázat: A munkanélküli és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek az apa iskolai végzettsége szerint, 2009¹⁶

Az apa iskolai végzettsége	Munkanélküliek a mintában		Foglalkoztatottak a mintában		Összesen	
	Esetszám	Százalék*	Esetszám	Százalék	Esetszám	Százalék
8 általánosnál kevesebb	(7)	(36,8)	(12)	(63,2)	(19)	(100,0)
8 általános	121	41,0	174	59,0	295	100,0
Szakmunkásképző	267	26,1	757	73,9	1024	100,0
Szakközépiskola, technikum	87	26,0	247	74,0	334	100,0
Gimnázium	39	31,0	87	69,0	126	100,0
Főiskola vagy egyetem	20	24,7	61	75,3	81	100,0
Ismeretlen	33	28,2	84	71,8	117	100,0
Összesen	574	28,8	1422	71,2	1996	100,0

* Az adat az adott csoporton belüli munkanélküliségi rátának fogható fel, mely a munkanélküliek arányát jelöli az összes aktív (foglalkoztatott és munkanélküli együttesen) százalékában

Forrás: KERESLET_TANULO_2009

¹⁵ Azok megkérdezettek esetében, akik apja 8 általánosnál alacsonyabb iskolai végzettségű, az eredmények az alacsony esetszámok miatt fenntartásokkal kezelendők.

¹⁶ Az alacsony (kategóriánként 20 alatti) esetszámok miatt a százalékos adatok egyes esetekben fenntartással kezelendők, ezeket zárójellel jelöltük.

5.2.2. táblázat: A munkanélküli és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek az apa iskolai végzettsége szerint, 2010¹⁷

Az apa iskolai végzettsége	Munkanélküliek a mintában		Foglalkoztatottak a mintában		Összesen	
	Esetszám	Százalék*	Esetszám	Százalék	Esetszám	Százalék
8 általánosnál kevesebb	(6)	(46,2)	(7)	(53,8)	(13)	(100,0)
8 általános	133	49,1	138	50,9	271	100,0
Szakmunkásképző	379	34,6	717	65,4	1096	100,0
Szakközépiskola, technikum	100	31,8	214	68,2	314	100,0
Gimnázium	32	32,7	66	67,3	98	100,0
Főiskola vagy egyetem	19	23,2	63	76,8	82	100,0
Ismeretlen	34	44,7	42	55,3	76	100,0
Összesen	703	36,1	1247	63,9	1950	100,0

* Az adat az adott csoporton belüli munkanélküliségi rátának fogható fel, mely a munkanélküliek arányát jelöli az összes aktív (foglalkoztatott és munkanélküli együttesen) százalékában

Forrás: KERESLET_TANULO_2010

5.2.3. táblázat: A munkanélküli és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek az apa iskolai végzettsége szerint, 2011¹⁸

Az apa iskolai végzettsége	Munkanélküliek a mintában		Foglalkoztatottak a mintában		Összesen	
	Esetszám	Százalék*	Esetszám	Százalék	Esetszám	Százalék
8 általánosnál kevesebb	(3)	(27,3)	(8)	(72,7)	(11)	(100,0)
8 általános	142	43,0	188	57,0	330	100,0
Szakmunkásképző	366	32,4	762	67,6	1128	100,0
Szakközépiskola, technikum	75	28,6	187	71,4	262	100,0
Gimnázium	29	26,6	80	73,4	109	100,0
Főiskola vagy egyetem	21	26,3	59	73,8	80	100,0
Ismeretlen	39	34,2	75	65,8	114	100,0
Összesen	675	33,2	1359	66,8	2034	100,0

* Az adat az adott csoporton belüli munkanélküliségi rátának fogható fel, mely a munkanélküliek arányát jelöli az összes aktív (foglalkoztatott és munkanélküli együttesen) százalékában

Forrás: KERESLET_TANULO_2011

¹⁷ Az alacsony (kategóriánként 20 alatti) esetszámok miatt a százalékos adatok egyes esetekben fenntartással kezelendők, ezeket zárójellel jelöltük.

¹⁸ Az alacsony (kategóriánként 20 alatti) esetszámok miatt a százalékos adatok egyes esetekben fenntartással kezelendők, ezeket zárójellel jelöltük.

5.2.4. táblázat: A munkanélküli és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek az apa iskolai végzettsége szerint, 2012¹⁹

Az apa iskolai végzettsége	Munkanélküliek a mintában		Foglalkoztatottak a mintában		Összesen	
	Esetszám	Százalék*	Esetszám	Százalék	Esetszám	Százalék
8 általánosnál kevesebb	(9)	(60,0)	(6)	(40,0)	(15)	(100,0)
8 általános	92	39,5	141	60,5	233	100,0
Szakmunkásképző	282	36,4	493	63,6	775	100,0
Szakközépiskola, technikum	68	33,5	135	66,5	203	100,0
Gimnázium	29	35,8	52	64,2	81	100,0
Főiskola vagy egyetem	26	55,3	21	44,7	47	100,0
Ismeretlen	22	28,6	55	71,4	77	100,0
Összesen	528	36,9	903	63,1	1431	100,0

* Az adat az adott csoporton belüli munkanélküliségi rátának fogható fel, mely a munkanélküliek arányát jelöli az összes aktív (foglalkoztatott és munkanélküli együttesen) százalékában.

Forrás: KERESLET_TANULO_2012

5.2.5. táblázat: A munkanélküli és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek az apa iskolai végzettsége szerint, 2013²⁰

Az apa iskolai végzettsége	Munkanélküliek a mintában		Foglalkoztatottak a mintában		Összesen	
	Esetszám	Százalék*	Esetszám	Százalék	Esetszám	Százalék
8 általánosnál kevesebb	(10)	(50,0)	(10)	(50,0)	(20)	(100,0)
8 általános	81	35,8	145	64,2	226	100,0
Szakmunkásképző	225	30,7	508	69,3	733	100,0
Szakközépiskola, technikum	50	26,2	141	73,8	191	100,0
Gimnázium	26	31,7	56	68,3	82	100,0
Főiskola vagy egyetem	20	36,4	35	63,6	55	100,0
Ismeretlen	37	42,5	50	57,5	87	100,0
Összesen	412	32,2	895	67,8	1394	100,0

* Az adat az adott csoporton belüli munkanélküliségi rátának fogható fel, mely a munkanélküliek arányát jelöli az összes aktív (foglalkoztatott és munkanélküli együttesen) százalékában.

Forrás: KERESLET_TANULO_2013

¹⁹ Az alacsony (kategóriánként 20 alatti) esetszámok miatt a százalékos adatok egyes esetekben fenntartással kezelendők, ezeket zárójellel jelöltük.

²⁰ Az alacsony (kategóriánként legfeljebb 20 fős) esetszámok miatt a százalékos adatok egyes esetekben fenntartással kezelendők, ezeket zárójellel jelöltük.

5.2.6. táblázat: A munkanélküli és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek az apa iskolai végzettsége szerint, 2014²¹

Az apa iskolai végzettsége	Munkanélküliek a mintában		Foglalkoztatottak a mintában		Összesen	
	Esetszám	Százalék*	Esetszám	Százalék	Esetszám	Százalék
8 általánosnál kevesebb	(11)	(47,8)	(12)	(52,2)	(23)	(100,0)
8 általános	94	40,7	137	59,3	231	100,0
Szakmunkásképző	222	24,6	680	75,4	902	100,0
Szakközépiskola, technikum	76	29,2	184	70,8	260	100,0
Gimnázium	22	19,5	91	80,5	113	100,0
Főiskola vagy egyetem	(11)	(15,7)	59	84,3	70	100,0
Ismeretlen	34	39,1	53	60,9	87	100,0
Összesen	470	27,9	1216	72,1	1686	100,0

* Az adat az adott csoporton belüli munkanélküliségi rátának fogható fel, mely a munkanélküliek arányát jelöli az összes aktív (foglalkoztatott és munkanélküli együttesen) százalékában.

Forrás: KERESLET_TANULO_2014

5.2.7. táblázat: A munkanélküli és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek az apa iskolai végzettsége szerint, 2015²²

Az apa iskolai végzettsége	Munkanélküliek a mintában		Foglalkoztatottak a mintában		Összesen	
	Esetszám	Százalék*	Esetszám	Százalék	Esetszám	Százalék
8 általánosnál kevesebb	(3)	(25,0)	(9)	(75,0)	(12)	100,0
8 általános	60	24,0	190	76,0	250	100,0
Szakmunkásképző	183	16,3	942	83,7	1125	100,0
Szakközépiskola, technikum	39	14,6	229	85,4	268	100,0
Gimnázium	10	9,8	92	90,2	102	100,0
Főiskola vagy egyetem	9	12,7	62	87,3	71	100,0
Ismeretlen	29	17,2	140	82,8	169	100,0
Összesen	333	16,7	1664	83,3	1997	100,0

* Az adat az adott csoporton belüli munkanélküliségi rátának fogható fel, mely a munkanélküliek arányát jelöli az összes aktív (foglalkoztatott és munkanélküli együttesen) százalékában.

Forrás: KERESLET_TANULO_2015

²¹ Az alacsony (kategóriánként legfeljebb 20 fős) esetszámok miatt a százalékos adatok egyes esetekben fenntartással kezelendők, ezeket zárójellel jelöltük.

²² Az alacsony (kategóriánként legfeljebb 20 fős) esetszámok miatt a százalékos adatok egyes esetekben fenntartással kezelendők, ezeket zárójellel jelöltük.

2009-ben a szakképzett pályakezdők között Nógrád megyében és Heves megyében volt a legmagasabb a munkanélküliségi ráta (rendre 53% és 47%), 2010-ben Borsod-Abaúj-Zemplén és Nógrád megyében tapasztaltuk a legkedvezőtlenebb adatokat (rendre 59%, illetve 47%), 2011-ben pedig a Hajdú-Bihar és Szabolcs-Szatmár-Bereg megyékben tanuló szakképzetteket sújtotta leginkább a munkanélküliség (az arányok rendre 59% és 53%). 2012-ben a legmagasabb munkanélküliségi rátát Tolna, Szabolcs-Szatmár-Bereg, Hajdú-Bihar és Nógrád megyékben tapasztaltuk (rendre 82%, 53%, 53%, 52%), 2013-ban pedig szintén Tolna, Hajdú-Bihar, Nógrád és Szabolcs-Szatmár-Bereg megyékben volt a legmagasabb a munkanélküliek aránya (rendre 63%, 59%, 53%, 52%). 2014-ben Borsod-Abaúj-Zemplén, Somogy és Szabolcs-Szatmár-Bereg megyékben tapasztaltuk a legmagasabb munkanélküliséget a szakképzett pályakezdők között (rendre 66%, 45%, 42%). 2015-ben a munkanélküliségi ráta három megyében érte el a 25%-ot: Borsod-Abaúj-Zemplén megyében 28%, Heves megyében 27%, Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében 25% volt²³

A legalacsonyabb munkanélküliségi rátát 2009-ben Vas és Békés megyékben (12%, illetve 15%) mértük. 2010-ben a legalacsonyabb értékeket Heves és Somogy megyékben (21%, illetve 22%), 2011-ben pedig a Dunántúl egyes területein, azaz Vas, Győr-Moson-Sopron és Komárom-Esztergom megyékben tapasztaltuk (rendre 14%, 17% és 21% a megfelelő arányok). 2012-ben ismét Győr-Moson-Sopron (17%) és Vas megye (19%) mutatta a legkedvezőbb értékeket. 2013-ban Győr-Moson-Sopron (15%), Komárom-Esztergom (17%) és Budapest (17%) szakképzett pályakezdői között volt a legalacsonyabb a munkanélküliség, 2014-ben pedig szintén Komárom-Esztergomban (7%) Budapesten (10%) és Győr-Moson-Sopronban (12%) tapasztaltuk a legkedvezőbb adatokat. 2015-ben a legalacsonyabb munkanélküliségi rátát Komárom-Esztergom és Fejér megyében mértük (4 illetve 5%-ot)²⁴.

2014 és 2015 között Bács-Kiskun és Békés megye kivételével mindenhol csökkent a munkanélküliség. Kiugróan nagy volt a csökkenés (több, mint 30 százalékpont) Borsod-Abaúj-

²³ Az alacsony (20 alatti) esetszámok miatt a munkanélküliekre vonatkozó százalékos adatok fenntartással kezelendők.

²⁴ Az alacsony (20 alatti) esetszámok miatt a munkanélküliekre vonatkozó százalékos adatok fenntartással kezelendők.

Zemplén és Fejér megyében, de további tíz megyében is több, mint 10 százalékponttal csökkent a munkanélküliségi ráta (lásd az 5.2.8- 5.2.14. táblázatokat).

2015-ben (a megelőző évhez hasonlóan) Észak-Magyarországon, az Észak-Alföldön és a Dél-Dunántúlon tapasztaltuk a legmagasabb – szakképzett pályakezdők körében mért – munkanélküliséget (rendre 24%, 24%, 22%), de így is jelentős a csökkenés mindhárom régióban az előző évhez képest. A legalacsonyabb munkanélküliségi rátát pedig a Közép-Dunántúlon és a Nyugat-Dunántúlon tapasztaltuk (rendre 6%-ot és 9%-ot). Ezekben a régiókban is csökkent a munkanélküliek aránya 2014-hez képest. (lásd az 5.2.15-21. táblázatokat).

A szakmacsoportok szerinti bontásból látható, hogy 2015-ben minden szakmacsoportban alacsonyabb a munkanélküliség, mint tavaly. A legmagasabb munkanélküliség a Kereskedelem-marketing, üzleti adminisztráció (27%) szakmát tanult fiatalokat sújtja, körükben tavaly is az átlagosnál magasabb volt a munkanélküliség. Ezen kívül még az élelmiszeripar és építészet szakmacsoportba tartozó szakmát végzettek között magasabb 20%-nál a munkanélküliség (22%). A legalacsonyabb munkanélküliség idén is az elektrotechnika-elektronika (11%) szakmacsoportra jellemző, de a közlekedés és a gépészet szakmacsoportban is alacsony (13%) (lásd az 5.2.22-5.2.28. táblázatokat).

5.2.8. táblázat: A munkanélküli és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek megyék szerinti megoszlása, 2009

Megye	Munkanélküliek a mintában		Foglalkoztatottak a mintában		Összesen	
	Esetszám	Százalék*	Esetszám	Százalék	Esetszám	Százalék
Baranya	20	21,5	73	78,5	93	100,0
Bács-Kiskun	25	18,4	111	81,6	136	100,0
Békés	10	15,2	56	84,8	66	100,0
Borsod-Abaúj-Zemplén	36	35,0	67	65,0	103	100,0
Budapest	63	37,5	105	62,5	168	100,0
Csongrád	56	36,8	96	63,2	152	100,0
Fejér	16	26,2	45	73,8	61	100,0
Győr-Moson-Sopron	29	24,4	90	75,6	119	100,0
Hajdú-Bihar	33	33,7	65	66,3	98	100,0
Heves	41	46,6	47	53,4	88	100,0
Jász-Nagykun-Szolnok	23	31,5	50	68,5	73	100,0
Komárom-Esztergom	10	18,5	44	81,5	54	100,0
Nógrád	32	53,3	28	46,7	60	100,0
Pest	28	17,2	135	82,8	163	100,0
Somogy	29	31,2	64	68,8	93	100,0
Szabolcs-Szatmár-Bereg	36	39,6	55	60,4	91	100,0
Tolna	30	27,5	79	72,5	109	100,0
Vas	10	12,0	73	88,0	83	100,0
Veszprém	20	29,4	48	70,6	68	100,0
Zala	20	20,0	80	80,0	100	100,0
Ismeretlen	7	38,9	11	61,1	18	100,0
Összesen	574	28,8	1422	71,2	1996	100,0

* Az adat az adott csoporton belüli munkanélküliségi rátának fogható fel, mely a munkanélküliek arányát jelöli az összes aktív (foglalkoztatott és munkanélküli együttesen) százalékában

Forrás: KERESLET_TANULO_2009

5.2.9. táblázat: A munkanélküli és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek megyék szerinti megoszlása, 2010

Megye	Munkanélküliek a mintában		Foglalkoztatottak a mintában		Összesen	
	Esetszám	Százalék*	Esetszám	Százalék	Esetszám	Százalék
Baranya	23	25,0	69	75,0	92	100,0
Bács-Kiskun	49	30,1	114	69,9	163	100,0
Békés	22	34,9	41	65,1	63	100,0
Borsod-Abaúj-Zemplén	67	58,8	47	41,2	114	100,0
Budapest	105	36,7	181	63,3	286	100,0
Csongrád	43	37,4	72	62,6	115	100,0
Fejér	26	31,0	58	69,0	84	100,0
Győr-Moson-Sopron	36	23,8	115	76,2	151	100,0
Hajdú-Bihar	50	37,6	83	62,4	133	100,0
Heves	9	20,5	35	79,5	44	100,0
Jász-Nagykun-Szolnok	27	40,3	40	59,7	67	100,0
Komárom-Esztergom	30	42,9	40	57,1	70	100,0
Nógrád	14	46,7	16	53,3	30	100,0
Pest	31	39,2	48	60,8	79	100,0
Somogy	13	21,7	47	78,3	60	100,0
Szabolcs-Szatmár-Bereg	33	42,3	45	57,7	78	100,0
Tolna	50	51,5	47	48,5	97	100,0
Vas	18	32,1	38	67,9	56	100,0
Veszprém	30	30,0	70	70,0	100	100,0
Zala	27	39,7	41	60,3	68	100,0
Összesen	703	36,1	1247	63,9	1950	100,0

* Az adat az adott csoporton belüli munkanélküliségi rátának fogható fel, mely a munkanélküliek arányát jelöli az összes aktív (foglalkoztatott és munkanélküli együttesen) százalékában

Forrás: KERESLET_TANULO_2010

5.2.10. táblázat: A munkanélküli és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek megyék szerinti megoszlása, 2011

Megye	Munkanélküliek a mintában		Foglalkoztatottak a mintában		Összesen	
	Esetszám	Százalék*	Esetszám	Százalék	Esetszám	Százalék
Baranya	33	35,1	61	64,9	94	100,0
Bács-Kiskun	62	37,8	102	62,2	164	100,0
Békés	28	41,8	39	58,2	67	100,0
Borsod-Abaúj-Zemplén	47	44,8	58	55,2	105	100,0
Budapest	50	33,8	98	66,2	148	100,0
Csongrád	46	41,8	64	58,2	110	100,0
Fejér	24	28,2	61	71,8	85	100,0
Győr-Moson-Sopron	23	16,7	115	83,3	138	100,0
Hajdú-Bihar	64	58,7	45	41,3	109	100,0
Heves	32	33,7	63	66,3	95	100,0
Jász-Nagykun-Szolnok	32	30,2	74	69,8	106	100,0
Komárom-Esztergom	13	20,6	50	79,4	63	100,0
Nógrád	10	29,4	24	70,6	34	100,0
Pest	46	25,3	136	74,7	182	100,0
Somogy	26	31,0	58	69,0	84	100,0
Szabolcs-Szatmár-Bereg	45	52,9	40	47,1	85	100,0
Tolna	39	38,2	63	61,8	102	100,0
Vas	8	13,8	50	86,2	58	100,0
Veszprém	27	23,7	87	76,3	114	100,0
Zala	20	22,0	71	78,0	91	100,0
Összesen	675	33,2	1359	66,8	2034	100,0

* Az adat az adott csoporton belüli munkanélküliségi rátának fogható fel, mely a munkanélküliek arányát jelöli az összes aktív (foglalkoztatott és munkanélküli együttesen) százalékában

Forrás: KERESLET_TANULO_2011

5.2.11. táblázat: A munkanélküli és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek megyék szerinti megoszlása, 2012²⁵

Megye	Munkanélküliek a mintában		Foglalkoztatottak a mintában		Összesen	
	Esetszám	Százalék*	Esetszám	Százalék	Esetszám	Százalék
Baranya	23	35,4	42	64,6	65	100,0
Bács-Kiskun	28	23,0	94	77,0	122	100,0
Békés	23	45,1	28	54,9	51	100,0
Borsod-Abaúj-Zemplén	50	51,5	47	48,5	97	100,0
Budapest	47	49,5	48	50,5	95	100,0
Csongrád	29	42,6	39	57,4	68	100,0
Fejér	19	32,8	39	67,2	58	100,0
Győr-Moson-Sopron	18	16,8	89	83,2	107	100,0
Hajdú-Bihar	46	52,9	41	47,1	87	100,0
Heves	28	45,9	33	54,1	61	100,0
Jász-Nagykun-Szolnok	26	34,7	49	65,3	75	100,0
Komárom-Esztergom	19	34,5	36	65,5	55	100,0
Nógrád	15	51,7	14	48,3	29	100,0
Pest	37	28,2	94	71,8	131	100,0
Somogy	17	29,3	41	70,7	58	100,0
Szabolcs-Szatmár-Bereg	40	53,3	35	46,7	75	100,0
Tolna	14	82,4	3	17,6	17	100,0
Vas	9	19,1	38	80,9	47	100,0
Veszprém	22	28,9	54	71,1	76	100,0
Zala	18	31,6	39	68,4	57	100,0
Összesen	528	36,9	903	63,1	1431	100,0

* Az adat az adott csoporton belüli munkanélküliségi rátának fogható fel, mely a munkanélküliek arányát jelöli az összes aktív (foglalkoztatott és munkanélküli együttesen) százalékában

Forrás: KERESLET_TANULO_2012

²⁵ Az alacsony (20 alatti) esetszámok miatt a munkanélküliekre vonatkozó százalékos adatok fenntartással kezelendők.

5.2.12. táblázat: A munkanélküli és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek megyék szerinti megoszlása, 2013²⁶

Megye	Munkanélküliek a mintában		Foglalkoztatottak a mintában		Összesen	
	Esetszám	Százalék*	Esetszám	Százalék	Esetszám	Százalék
Baranya	29	43,9	37	56,1	66	100,0
Bács-Kiskun	29	23,6	94	76,4	123	100,0
Békés	18	34,6	34	65,4	52	100,0
Borsod-Abaúj-Zemplén	55	39,0	86	61,0	141	100,0
Budapest	20	17,4	95	82,6	115	100,0
Csongrád	21	28,0	54	72,0	75	100,0
Fejér	7	14,3	42	85,7	49	100,0
Győr-Moson-Sopron	12	15,0	68	85,0	80	100,0
Hajdú-Bihar	45	59,2	31	40,8	76	100,0
Heves	18	32,1	38	67,9	56	100,0
Jász-Nagykun-Szolnok	13	24,5	40	75,5	53	100,0
Komárom-Esztergom	15	16,7	75	83,3	90	100,0
Nógrád	9	52,9	8	47,1	17	100,0
Pest	37	35,6	67	64,4	104	100,0
Somogy	28	48,3	30	51,7	58	100,0
Szabolcs-Szatmár-Bereg	31	51,7	29	48,3	60	100,0
Tolna	19	63,3	11	36,7	30	100,0
Vas	12	33,3	24	66,7	36	100,0
Veszprém	18	33,3	36	66,7	54	100,0
Zala	13	22,0	46	78,0	59	100,0
Összesen	449	32,2	945	67,8	1394	100,0

* Az adat az adott csoporton belüli munkanélküliségi rátának fogható fel, mely a munkanélküliek arányát jelöli az összes aktív (foglalkoztatott és munkanélküli együttesen) százalékában

Forrás: KERESLET_TANULO_2013

²⁶ Az alacsony (20 alatti) esetszámok miatt a munkanélküliekre vonatkozó százalékos adatok fenntartással kezelendők.

5.2.13. táblázat: A munkanélküli és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek megyék szerinti megoszlása, 2014²⁷

Megye	Munkanélküliek a mintában		Foglalkoztatottak a mintában		Összesen	
	Esetszám	Százalék*	Esetszám	Százalék	Esetszám	Százalék
Baranya	24	29,3	58	70,7	82	100,0
Bács-Kiskun	22	19,6	90	80,4	112	100,0
Békés	7	17,1	34	82,9	41	100,0
Borsod-Abaúj-Zemplén	91	65,9	47	34,1	138	100,0
Budapest	13	9,7	121	90,3	134	100,0
Csongrád	12	26,7	33	73,3	45	100,0
Fejér	35	40,2	52	59,8	87	100,0
Győr-Moson-Sopron	16	11,9	118	88,1	134	100,0
Hajdú-Bihar	33	41,3	47	58,8	80	100,0
Heves	17	21,3	63	78,8	80	100,0
Jász-Nagykun-Szolnok	20	23,8	64	76,2	84	100,0
Komárom-Esztergom	6	6,7	83	93,3	89	100,0
Nógrád	8	30,8	18	69,2	26	100,0
Pest	26	28,6	65	71,4	91	100,0
Somogy	27	45,0	33	55,0	60	100,0
Szabolcs-Szatmár-Bereg	30	42,3	41	57,7	71	100,0
Tolna	34	26,8	93	73,2	127	100,0
Vas	11	22,4	38	77,6	49	100,0
Veszprém	10	27,8	26	72,2	36	100,0
Zala	28	23,3	92	76,7	120	100,0
Összesen	470	27,9	1216	72,1	1686	100,0

* Az adat az adott csoporton belüli munkanélküliségi rátának fogható fel, mely a munkanélküliek arányát jelöli az összes aktív (foglalkoztatott és munkanélküli együttesen) százalékában

Forrás: KERESLET_TANULO_2014

²⁷ Az alacsony (20 alatti) esetszámok miatt a munkanélküliekre vonatkozó százalékos adatok fenntartással kezelendők.

5.2.14. táblázat: A munkanélküli és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek megyék szerinti megoszlása, 2015²⁸

Megye	Munkanélküliek a mintában		Foglalkoztatottak a mintában		Összesen	
	Esetszám	Százalék*	Esetszám	Százalék	Esetszám	Százalék
Baranya	18	22,8	61	77,2	79	100,0
Bács-Kiskun	33	20,6	127	79,4	160	100,0
Békés	14	17,9	64	82,1	78	100,0
Borsod-Abaúj-Zemplén	41	28,3	104	71,7	145	100,0
Budapest	27	16,2	140	83,8	167	100,0
Csongrád	13	13,1	86	86,9	99	100,0
Fejér	4	4,5	85	95,5	89	100,0
Győr-Moson-Sopron	8	7,7	96	92,3	104	100,0
Hajdú-Bihar	33	27,3	88	72,7	121	100,0
Heves	16	18,8	69	81,2	85	100,0
Jász-Nagykun-Szolnok	19	19,6	78	80,4	97	100,0
Komárom-Esztergom	4	4,2	91	95,8	95	100,0
Nógrád	6	20,7	23	79,3	29	100,0
Pest	12	8,9	123	91,1	135	100,0
Somogy	23	31,1	51	68,9	74	100,0
Szabolcs-Szatmár-Bereg	27	25,2	80	74,8	107	100,0
Tolna	11	13,6	70	86,4	81	100,0
Vas	5	7,8	59	92,2	64	100,0
Veszprém	9	8,9	92	91,1	101	100,0
Zala	10	11,5	77	88,5	87	100,0
Összesen	333	16,7	1664	83,3	1997	100,0

* Az adat az adott csoporton belüli munkanélküliségi rátának fogható fel, mely a munkanélküliek arányát jelöli az összes aktív (foglalkoztatott és munkanélküli együttesen) százalékában

Forrás: KERESLET_TANULO_2015

²⁸ Az alacsony (20 alatti) esetszámok miatt a munkanélküliekre vonatkozó százalékos adatok fenntartással kezelendők.

5.2.15. táblázat: A munkanélküli és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek régiók szerinti megoszlása, 2009

Régió	Munkanélküliek a mintában		Foglalkoztatottak a mintában		Összesen	
	Esetszám	Százalék*	Esetszám	Százalék	Esetszám	Százalék
Közép-Magyarország	53	17,7	246	82,3	299	100,0
Közép-Dunántúl	46	25,1	137	74,9	183	100,0
Nyugat-Dunántúl	59	19,5	243	80,5	302	100,0
Dél-Dunántúl	69	25,7	199	74,3	268	100,0
Dél-Alföld	112	32,2	236	67,8	348	100,0
Észak-Alföld	92	35,1	170	64,9	262	100,0
Észak-Magyarország	136	43,0	180	57,0	316	100,0
Ismeretlen	7	38,9	11	61,1	18	100,0
Összesen	574	28,8	1422	71,2	1996	100,0

* Az adat az adott csoporton belüli munkanélküliségi rátának fogható fel, mely a munkanélküliek arányát jelöli az összes aktív (foglalkoztatott és munkanélküli együttesen) százalékában

Forrás: KERESLET_TANULO_2009

5.2.16. táblázat: A munkanélküli és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek régiók szerinti megoszlása, 2010

Régió	Munkanélküliek a mintában		Foglalkoztatottak a mintában		Összesen	
	Esetszám	Százalék*	Esetszám	Százalék	Esetszám	Százalék
Közép-Magyarország	136	37,3	229	62,7	365	100,0
Közép-Dunántúl	86	33,9	168	66,1	254	100,0
Nyugat-Dunántúl	81	29,5	194	70,5	275	100,0
Dél-Dunántúl	86	34,5	163	65,5	249	100,0
Dél-Alföld	114	33,4	227	66,6	341	100,0
Észak-Alföld	110	39,6	168	60,4	278	100,0
Észak-Magyarország	90	47,9	98	52,1	188	100,0
Összesen	703	36,1	1247	63,9	1950	100,0

* Az adat az adott csoporton belüli munkanélküliségi rátának fogható fel, mely a munkanélküliek arányát jelöli az összes aktív (foglalkoztatott és munkanélküli együttesen) százalékában

Forrás: KERESLET_TANULO_2010

5.2.17. táblázat: A munkanélküli és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek régiók szerinti megoszlása, 2011

Régió	Munkanélküliek a mintában		Foglalkoztatottak a mintában		Összesen	
	Esetszám	Százalék*	Esetszám	Százalék	Esetszám	Százalék
Közép-Magyarország	96	29,1	234	70,9	330	100,0
Közép-Dunántúl	64	24,4	198	75,6	262	100,0
Nyugat-Dunántúl	51	17,8	236	82,2	287	100,0
Dél-Dunántúl	98	35,0	182	65,0	280	100,0
Dél-Alföld	136	39,9	205	60,1	341	100,0
Észak-Alföld	141	47,0	159	53,0	300	100,0
Észak-Magyarország	89	38,0	145	62,0	234	100,0
Összesen	675	33,2	1359	66,8	2034	100,0

* Az adat az adott csoporton belüli munkanélküliségi rátának fogható fel, mely a munkanélküliek arányát jelöli az összes aktív (foglalkoztatott és munkanélküli együttesen) százalékában

Forrás: KERESLET_TANULO_2011

5.2.18. táblázat: A munkanélküli és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek régiók szerinti megoszlása, 2012

Régió	Munkanélküliek a mintában		Foglalkoztatottak a mintában		Összesen	
	Esetszám	Százalék*	Esetszám	Százalék	Esetszám	Százalék
Közép-Magyarország	84	37,2	142	62,8	226	100,0
Közép-Dunántúl	60	31,7	129	68,3	189	100,0
Nyugat-Dunántúl	45	21,3	166	78,7	211	100,0
Dél-Dunántúl	54	38,6	86	61,4	140	100,0
Dél-Alföld	80	33,2	161	66,8	241	100,0
Észak-Alföld	112	47,3	125	52,7	237	100,0
Észak-Magyarország	93	49,7	94	50,3	187	100,0
Összesen	528	36,9	903	63,1	1431	100,0

* Az adat az adott csoporton belüli munkanélküliségi rátának fogható fel, mely a munkanélküliek arányát jelöli az összes aktív (foglalkoztatott és munkanélküli együttesen) százalékában

Forrás: KERESLET_TANULO_2012

5.2.19. táblázat: A munkanélküli és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek régiók szerinti megoszlása, 2013

Régió	Munkanélküliek a mintában		Foglalkoztatottak a mintában		Összesen	
	Esetszám	Százalék*	Esetszám	Százalék	Esetszám	Százalék
Közép-Magyarország	57	26,0	162	74,0	219	100,0
Közép-Dunántúl	40	20,7	153	79,3	193	100,0
Nyugat-Dunántúl	37	21,1	138	78,9	175	100,0
Dél-Dunántúl	76	49,4	78	50,6	154	100,0
Dél-Alföld	68	27,2	182	72,8	250	100,0
Észak-Alföld	89	47,1	100	52,9	189	100,0
Észak-Magyarország	82	38,3	132	61,7	214	100,0
Összesen	449	32,2	945	67,8	1394	100,0

* Az adat az adott csoporton belüli munkanélküliségi rátának fogható fel, mely a munkanélküliek arányát jelöli az összes aktív (foglalkoztatott és munkanélküli együttesen) százalékában

Forrás: KERESLET_TANULO_2013

5.2.20. táblázat: A munkanélküli és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek régiók szerinti megoszlása, 2014

Régió	Munkanélküliek a mintában		Foglalkoztatottak a mintában		Összesen	
	Esetszám	Százalék*	Esetszám	Százalék	Esetszám	Százalék
Közép-Magyarország	39	17,3	186	82,7	225	100,0
Közép-Dunántúl	51	24,1	161	75,9	212	100,0
Nyugat-Dunántúl	55	18,2	248	81,8	303	100,0
Dél-Dunántúl	85	31,6	184	68,4	269	100,0
Dél-Alföld	41	20,7	157	79,3	198	100,0
Észak-Alföld	83	35,3	152	64,7	235	100,0
Észak-Magyarország	116	47,5	128	52,5	244	100,0
Összesen	470	27,9	1216	72,1	1686	100,0

* Az adat az adott csoporton belüli munkanélküliségi rátának fogható fel, mely a munkanélküliek arányát jelöli az összes aktív (foglalkoztatott és munkanélküli együttesen) százalékában

Forrás: KERESLET_TANULO_2014

5.2.21. táblázat: A munkanélküli és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek régiók szerinti megoszlása, 2015

Régió	Munkanélküliek a mintában		Foglalkoztatottak a mintában		Összesen	
	Esetszám	Százalék*	Esetszám	Százalék	Esetszám	Százalék
Közép-Magyarország	39	12,9	263	87,1	302	100,0
Közép-Dunántúl	17	6,0	268	94,0	285	100,0
Nyugat-Dunántúl	23	9,0	232	91,0	255	100,0
Dél-Dunántúl	52	22,2	182	77,8	234	100,0
Dél-Alföld	60	17,8	277	82,2	337	100,0
Észak-Alföld	79	24,3	246	75,7	325	100,0
Észak-Magyarország	63	24,3	196	75,7	259	100,0
Összesen	333	16,7	1664	83,3	1997	100,0

* Az adat az adott csoporton belüli munkanélküliségi rátának fogható fel, mely a munkanélküliek arányát jelöli az összes aktív (foglalkoztatott és munkanélküli együttesen) százalékában

Forrás: KERESLET_TANULO_2015

5.2.22. táblázat: A munkanélküli és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek szakmacsoportok szerinti megoszlása, 2009²⁹

Szakmacsoport	Munkanélküliek a mintában		Foglalkoztatottak a mintában		Összesen	
	Esetszám	Százalék*	Esetszám	Százalék	Esetszám	Százalék
Egészségügy	4	3,7	104	96,3	108	100,0
Szociális szolgáltatások	(1)	(14,3)	(6)	(85,7)	(7)	(100,0)
Oktatás	(0)	(0,0)	(2)	(100,0)	(2)	(100,0)
Művészet, közművelődés, kommunikáció	(0)	(0,0)	(1)	(100,0)	(1)	(100,0)
Gépészet	129	31,9	275	68,1	404	100,0
Elektrotechnika-elektronika	59	37,1	100	62,9	159	100,0
Informatika	(0)	(0,0)	(1)	(100,0)	(1)	(100,0)
Vegyipar	(3)	(20,0)	(12)	(80,0)	(15)	(100,0)
Építészet	119	36,1	211	63,9	330	100,0
Könnyűipar	9	34,6	17	65,4	26	100,0
Faipar	38	23,9	121	76,1	159	100,0
Közlekedés	61	27,2	163	72,8	224	100,0
Környezetvédelem-vízgazdálkodás	(1)	(16,7)	(5)	(83,3)	(6)	(100,0)
Kereskedelem-marketing, üzleti adminisztráció	51	24,6	156	75,4	207	100,0
Vendéglátás-idegenforgalom	37	24,3	115	75,7	152	100,0
Egyéb szolgáltatások	(0)	(0,0)	(10)	(100,0)	(10)	(100,0)
Mezőgazdaság	44	34,9	82	65,1	126	100,0
Élelmiszeripar	18	30,5	41	69,5	59	100,0
Összesen	574	28,8	1422	71,2	1996	100,0

* Az adat az adott csoporton belüli munkanélküliségi rátának fogható fel, mely a munkanélküliek arányát jelöli az összes aktív (foglalkoztatott és munkanélküli együttesen) százalékában

Forrás: KERESLET_TANULO_2009

²⁹ Az alacsony (szakmacsoportonként 20 alatti) esetszámok miatt a százalékos adatok egyes esetekben fenntartással kezelendők, ezeket zárójellel jelöltük.

5.2.23. táblázat: A munkanélküli és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek szakmacsoportok szerinti megoszlása, 2010³⁰

Szakmacsoport	Munkanélküliek a mintában		Foglalkoztatottak a mintában		Összesen	
	Esetszám	Százalék*	Esetszám	Százalék	Esetszám	Százalék
Elektrotechnika-elektronika	39	35,5	71	64,5	110	100,0
Élelmiszeripar	30	27,8	78	72,2	108	100,0
Építészet	151	35,0	280	65,0	431	100,0
Faipar	79	39,5	121	60,5	200	100,0
Gépészet	95	37,0	162	63,0	257	100,0
Kereskedelem-marketing, üzleti adminisztráció	113	52,6	102	47,4	215	100,0
Közlekedés	110	35,8	197	64,2	307	100,0
Vegyipar	(6)	(60,0)	(4)	(40,0)	(10)	(100,0)
Vendéglátás-idegenforgalom	76	25,6	221	74,4	297	100,0
Ismeretlen	(4)	(26,7)	(11)	(73,3)	(15)	(100,0)
Összesen	703	36,1	1247	63,9	1950	100,0

* Az adat az adott csoporton belüli munkanélküliségi rátának fogható fel, mely a munkanélküliek arányát jelöli az összes aktív (foglalkoztatott és munkanélküli együttesen) százalékában

Forrás: KERESLET_TANULO_2010

³⁰ Az alacsony (szakmacsoportonként 20 alatti) esetszámok miatt a százalékos adatok egyes esetekben fenntartással kezelendők, ezeket zárójellel jelöltük.

5.2.24. táblázat: A munkanélküli és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek szakmacsoportok szerinti megoszlása, 2011

Szakmacsoport	Munkanélküliek a mintában		Foglalkoztatottak a mintában		Összesen	
	Esetszám	Százalék*	Esetszám	Százalék	Esetszám	Százalék
Elektrotechnika-elektronika	34	25,2	101	74,8	135	100,0
Élelmiszeripar	37	35,9	66	64,1	103	100,0
Építészeti	146	38,2	236	61,8	382	100,0
Faipar	58	36,5	101	63,5	159	100,0
Gépészet	78	23,5	254	76,5	332	100,0
Kereskedelem-marketing, üzleti adminisztráció	119	50,2	118	49,8	237	100,0
Közlekedés	119	33,2	239	66,8	358	100,0
Vendéglátás-idegenforgalom	84	25,6	244	74,4	328	100,0
Összesen	675	33,2	1359	66,8	2034	100,0

* Az adat az adott csoporton belüli munkanélküliségi rátának fogható fel, mely a munkanélküliek arányát jelöli az összes aktív (foglalkoztatott és munkanélküli együttesen) százalékában

Forrás: KERESLET_TANULO_2011

5.2.25. táblázat: A munkanélküli és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek szakmacsoportok szerinti megoszlása, 2012

Szakmacsoport	Munkanélküliek a mintában		Foglalkoztatottak a mintában		Összesen	
	Esetszám	Százalék*	Esetszám	Százalék	Esetszám	Százalék
Elektrotechnika-elektronika	24	23,5	78	76,5	102	100,0
Élelmiszeripar	52	41,3	74	58,7	126	100,0
Építészeti	118	42,4	160	57,6	278	100,0
Faipar	46	38,0	75	62,0	121	100,0
Gépészet	116	27,4	308	72,6	424	100,0
Kereskedelem-marketing, üzleti adminisztráció	38	55,9	30	44,1	68	100,0
Közlekedés	101	44,5	126	55,5	227	100,0
Vendéglátás-idegenforgalom	33	38,8	52	61,2	85	100,0
Összesen	528	36,9	903	63,1	1431	100,0

* Az adat az adott csoporton belüli munkanélküliségi rátának fogható fel, mely a munkanélküliek arányát jelöli az összes aktív (foglalkoztatott és munkanélküli együttesen) százalékában

Forrás: KERESLET_TANULO_2012

5.2.26. táblázat: A munkanélküli és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek szakmacsoportok szerinti megoszlása, 2013³¹

Szakmacsoport	Munkanélküliek a mintában		Foglalkoztatottak a mintában		Összesen	
	Esetszám	Százalék*	Esetszám	Százalék	Esetszám	Százalék
Elektrotechnika-elektronika	12	20,3	47	79,7	59	100,0
Élelmiszeripar	17	42,5	23	57,5	40	100,0
Építészet	79	43,9	101	56,1	180	100,0
Faipar	35	37,2	59	62,8	94	100,0
Gépészet	90	31,8	193	68,2	283	100,0
Kereskedelem-marketing, üzleti adminisztráció	36	36,4	63	63,6	99	100,0
Közlekedés	95	28,4	240	71,6	335	100,0
Vendéglátás-idegenforgalom	83	28,0	213	72,0	296	100,0
Könnyűipar	(2)	(25,0)	(6)	(75,0)	(8)	(100,0)
Összesen	449	32,2	945	67,8	1394	100,0

* Az adat az adott csoporton belüli munkanélküliségi rátának fogható fel, mely a munkanélküliek arányát jelöli az összes aktív (foglalkoztatott és munkanélküli együttesen) százalékában

Forrás: KERESLET_TANULO_2013

³¹ Az alacsony (szakmacsoportonként 20 alatti) esetszámok miatt a százalékos adatok egyes esetekben fenntartással kezelendők, ezeket zárójellel jelöltük.

5.2.27. táblázat: A munkanélküli és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek szakmacsoportok szerinti megoszlása, 2014³²

Szakmacsoport	Munkanélküliek a mintában		Foglalkoztatottak a mintában		Összesen	
	Esetszám	Százalék*	Esetszám	Százalék	Esetszám	Százalék
Elektrotechnika-elektronika	(14)	(13,0)	94	87,0	108	100,0
Élelmiszeripar	44	39,6	67	60,4	111	100,0
Építészet	82	36,9	140	63,1	222	100,0
Faipar	42	31,6	91	68,4	133	100,0
Gépészet	134	25,9	384	74,1	518	100,0
Kereskedelem-marketing, üzleti adminisztráció	24	39,3	37	60,7	61	100,0
Közlekedés	50	22,5	172	77,5	222	100,0
Vendéglátás-idegenforgalom	71	24,9	214	75,1	285	100,0
Könnyűipar	(9)	(34,6)	(17)	(65,4)	26	100,0
Összesen	470	27,9	1216	72,1	1559	100,0

* Az adat az adott csoporton belüli munkanélküliségi rátának fogható fel, mely a munkanélküliek arányát jelöli az összes aktív (foglalkoztatott és munkanélküli együttesen) százalékában

Forrás: KERESLET_TANULO_2014

³² Az alacsony (szakmacsoportonként 20 alatti) esetszámok miatt a százalékos adatok egyes esetekben fenntartással kezelendők, ezeket zárójellel jelöltük.

5.2.28. táblázat: A munkanélküli és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek szakmacsoportok szerinti megoszlása, 2015³³

Szakmacsoport	Munkanélküliek a mintában		Foglalkoztatottak a mintában		Összesen	
	Esetszám	Százalék*	Esetszám	Százalék	Esetszám	Százalék
Elektrotechnika-elektronika	11	11,0	89	89,0	100	100,0
Élelmiszeripar	26	21,7	94	78,3	120	100,0
Építészet	54	21,6	196	78,4	250	100,0
Faipar	21	17,6	98	82,4	119	100,0
Gépészet	64	13,2	420	86,8	484	100,0
Kereskedelem-marketing, üzleti adminisztráció	43	27,4	114	72,6	157	100,0
Közlekedés	46	12,7	317	87,3	363	100,0
Vendéglátás-idegenforgalom	65	16,5	330	83,5	395	100,0
Könnyűipar	(3)	(33,3)	(6)	(66,7)	(9)	100,0
Összesen	333	16,7	1664	83,3	1997	100,0

* Az adat az adott csoporton belüli munkanélküliségi rátának fogható fel, mely a munkanélküliek arányát jelöli az összes aktív (foglalkoztatott és munkanélküli együttesen) százalékában

Forrás: KERESLET_TANULO_2015

³³ Az alacsony (szakmacsoportonként 20 alatti) esetszámok miatt a százalékos adatok egyes esetekben fenntartással kezelendők, ezeket zárójellel jelöltük.

5.3. Továbbtanulás a szakképzettek körében

Az elemzésbe bevont 2410 válaszadó közül 348-an voltak tanuló, és 1664-en foglalkoztatott státuszúak az adatfelvétel időpontjában, így tovább csökkent a továbbtanulók foglalkoztatottakhoz viszonyított aránya (17%, tavaly 22%, 2013-ban 27%, 2012-ben 32%, 2011-ben 39%). Ezen fiatalok tanulmányi átlaga a tavalyival megegyezően 3,54 az általános iskola, és 3,80 (tavaly 3,87) a szakiskola utolsó évére vonatkozóan, amely jobb eredménynek számít, mint amit a közfoglalkoztatottak, a munkanélküliek, az alkalmi munkások, és a gyesen lévők között mértünk, de gyengébbnek, mint amit az alkalmazott és vállalkozó státuszúak között tapasztaltunk (lásd az 5.17-5.18. ábrákat).

2014 és 2015 között sok megyében csökkent a továbbtanulók aránya, a legjelentősebb visszaesés Budapesten, illetve Nógrád és Békés megyében tapasztalható. Jelentősebb növekedést Komárom-Esztergom és Heves megye esetében mutatnak az adatok. 2015-ben Heves megyében (31%) és Borsod-Abaúj-Zemplén megyében (26%) volt a legmagasabb a továbbtanulók aránya. A legalacsonyabb arányt Győr-Moson-Sopron megyében tapasztaltuk, ahol a tanulók aránya mindössze 2%.³⁴

Régiók szerinti bontásban azt mutatják az adatok, hogy Észak-Magyarország és a Közép-Dunántúl kivételével minden régióban csökkent a továbbtanulási ráta, a legnagyobb mértékben (14 százalékpont) Közép-Magyarországon. Idén a legmagasabb arányt az Észak-Magyarországon (27%) végzetek esetében láthatjuk, a legalacsonyabb pedig a Nyugat-Dunántúlt (10%) és Közép-Magyarországot (14%) jellemzi.

Szakmacsoport (tehát eredeti szakképesítés) szerinti bontásban 2010 és 2012 között a kereskedelem-marketing és üzleti adminisztráció területén volt a legmagasabb a továbbtanulók aránya, 2013-ban ez a csoport a második helyre esett vissza, majd 2014-ben újra az első helyen szerepelt 38%-os aránnyal. A legalacsonyabb továbbtanulási ráta a gépészet és építészet szakmacsoportot jellemezte (17% mindkét esetben). 2013 és 2014 között – igen enyhe – növekedést csak a gépészet és a kereskedelem-marketing, üzleti adminisztráció területén

³⁴ Az alacsony (megyéenként gyakran 20 alatti) esetszámok miatt az adatok fenntartással kezelendők.

tapasztaltunk. 2015-ben az előző évhez képest minden szakmacsoportban visszaesett a továbbtanulók aránya (kivéve a könnyűipari szakmacsoportban, ahol 46%-ra nőtt az arányuk, de itt rendkívül alacsony az esetszám, így a növekedés a véletlen ingadozásnak is betudható). A többi szakmacsoport közül a kereskedelem-marketing, üzleti adminisztráció és a vendéglátás-idegenforgalom területén a legmagasabb a tanulók aránya (27 illetve 22%). A legalacsonyabb továbbtanulási arányokat a közlekedés és a gépészet szakmacsoportban mértük (10 és 14%) (lásd az 5.3.1-5.3.21. táblázatokat).

5.3.1. táblázat: A tanuló és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek megyék szerinti megoszlása, 2009

Megye	Tanulók a mintában		Foglalkoztatottak a mintában		Összesen	
	Esetszám	Százalék	Esetszám	Százalék	Esetszám	Százalék
Baranya	32	30,5	73	69,5	105	100,0
Bács-Kiskun	56	33,5	111	66,5	167	100,0
Békés	23	29,1	56	70,9	79	100,0
Borsod-Abaúj-Zemplén	33	33,0	67	67,0	100	100,0
Budapest	63	37,5	105	62,5	168	100,0
Csongrád	38	28,4	96	71,6	134	100,0
Fejér	46	50,5	45	49,5	91	100,0
Győr-Moson-Sopron	36	28,6	90	71,4	126	100,0
Hajdú-Bihar	26	28,6	65	71,4	91	100,0
Heves	33	41,3	47	58,8	80	100,0
Jász-Nagykun-Szolnok	30	37,5	50	62,5	80	100,0
Komárom-Esztergom	34	43,6	44	56,4	78	100,0
Nógrád	15	34,9	28	65,1	43	100,0
Pest	39	22,4	135	77,6	174	100,0
Somogy	62	49,2	64	50,8	126	100,0
Szabolcs-Szatmár-Bereg	58	51,3	55	48,7	113	100,0
Tolna	56	41,5	79	58,5	135	100,0
Vas	54	42,5	73	57,5	127	100,0
Veszprém	74	60,7	48	39,3	122	100,0
Zala	26	24,5	80	75,5	106	100,0
Ismeretlen	3	21,4	11	78,6	14	100,0
Összesen	837	37,1	1422	62,9	2259	100,0

Forrás: KERESLET_TANULO_2009

5.3.2. táblázat: A tanuló és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek megyék szerinti megoszlása, 2010

Megye	Tanulók a mintában		Foglalkoztatottak a mintában		Összesen	
	Esetszám	Százalék	Esetszám	Százalék	Esetszám	Százalék
Baranya	32	31,7	69	68,3	101	100,0
Bács-Kiskun	56	32,9	114	67,1	170	100,0
Békés	42	50,6	41	49,4	83	100,0
Borsod-Abaúj-Zemplén	117	71,3	47	28,7	164	100,0
Budapest	80	30,7	181	69,3	261	100,0
Csongrád	42	36,8	72	63,2	114	100,0
Fejér	44	43,1	58	56,9	102	100,0
Győr-Moson-Sopron	55	32,4	115	67,6	170	100,0
Hajdú-Bihar	50	37,6	83	62,4	133	100,0
Heves	42	54,5	35	45,5	77	100,0
Jász-Nagykun-Szolnok	46	53,5	40	46,5	86	100,0
Komárom-Esztergom	26	39,4	40	60,6	66	100,0
Nógrád	8	33,3	16	66,7	24	100,0
Pest	13	21,3	48	78,7	61	100,0
Somogy	57	54,8	47	45,2	104	100,0
Szabolcs-Szatmár-Bereg	77	63,1	45	36,9	122	100,0
Tolna	41	46,6	47	53,4	88	100,0
Vas	24	38,7	38	61,3	62	100,0
Veszprém	32	31,4	70	68,6	102	100,0
Zala	59	59,0	41	41,0	100	100,0
Összesen	943	43,1	1247	56,9	2190	100,0

Forrás: KERESLET_TANULO_2010

5.3.3. táblázat: A tanuló és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek megyék szerinti megoszlása, 2011

Megye	Tanulók a mintában		Foglalkoztatottak a mintában		Összesen	
	Esetszám	Százalék	Esetszám	Százalék	Esetszám	Százalék
Baranya	42	40,8	61	59,2	103	100,0
Bács-Kiskun	61	37,4	102	62,6	163	100,0
Békés	50	56,2	39	43,8	89	100,0
Borsod-Abaúj-Zemplén	85	59,4	58	40,6	143	100,0
Budapest	33	25,2	98	74,8	131	100,0
Csongrád	59	48,0	64	52,0	123	100,0
Fejér	42	40,8	61	59,2	103	100,0
Győr-Moson-Sopron	45	28,1	115	71,9	160	100,0
Hajdú-Bihar	63	58,3	45	41,7	108	100,0
Heves	21	25,0	63	75,0	84	100,0
Jász-Nagykun-Szolnok	40	35,1	74	64,9	114	100,0
Komárom-Esztergom	16	24,2	50	75,8	66	100,0
Nógrád	10	29,4	24	70,6	34	100,0
Pest	43	24,0	136	76,0	179	100,0
Somogy	41	41,4	58	58,6	99	100,0
Szabolcs-Szatmár-Bereg	58	59,2	40	40,8	98	100,0
Tolna	37	37,0	63	63,0	100	100,0
Vas	23	31,5	50	68,5	73	100,0
Veszprém	38	30,4	87	69,6	125	100,0
Zala	42	37,2	71	62,8	113	100,0
Összesen	849	38,5	1359	61,5	2208	100,0

Forrás: KERESLET_TANULO_2011

5.3.4. táblázat: A tanuló és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek megyék szerinti megoszlása, 2012³⁵

Megye	Tanulók a mintában		Foglalkoztatottak a mintában		Összesen	
	Esetszám	Százalék	Esetszám	Százalék	Esetszám	Százalék
Baranya	25	37,3	42	62,7	67	100,0
Bács-Kiskun	24	20,3	94	79,7	118	100,0
Békés	25	47,2	28	52,8	53	100,0
Borsod-Abaúj-Zemplén	35	42,7	47	57,3	82	100,0
Budapest	29	37,7	48	62,3	77	100,0
Csongrád	24	38,1	39	61,9	63	100,0
Fejér	27	40,9	39	59,1	66	100,0
Győr-Moson-Sopron	13	12,7	89	87,3	102	100,0
Hajdú-Bihar	26	38,8	41	61,2	67	100,0
Heves	15	31,3	33	68,8	48	100,0
Jász-Nagykun-Szolnok	16	24,6	49	75,4	65	100,0
Komárom-Esztergom	28	43,8	36	56,3	64	100,0
Nógrád	2	12,5	14	87,5	16	100,0
Pest	26	21,7	94	78,3	120	100,0
Somogy	24	36,9	41	63,1	65	100,0
Szabolcs-Szatmár-Bereg	32	47,8	35	52,2	67	100,0
Tolna	2	40,0	3	60,0	5	100,0
Vas	12	24,0	38	76,0	50	100,0
Veszprém	22	28,9	54	71,1	76	100,0
Zala	16	29,1	39	70,9	55	100,0
Összesen	423	31,9	903	68,1	1326	100,0

Forrás: KERESLET_TANULO_2012

³⁵ Az alacsony (20 alatti) esetszámok miatt a tanulókra vonatkozó százalékos adatok fenntartással kezelendők.

5.3.5. táblázat: A tanuló és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek megyék szerinti megoszlása, 2013³⁶

Megye	Tanulók a mintában		Foglalkoztatottak a mintában		Összesen	
	Esetszám	Százalék	Esetszám	Százalék	Esetszám	Százalék
Baranya	11	22,9	37	77,1	48	100,0
Bács-Kiskun	24	20,3	94	79,7	118	100,0
Békés	7	17,1	34	82,9	41	100,0
Borsod-Abaúj-Zemplén	24	21,8	86	78,2	110	100,0
Budapest	82	46,3	95	53,7	177	100,0
Csongrád	14	20,6	54	79,4	68	100,0
Fejér	23	35,4	42	64,6	65	100,0
Győr-Moson-Sopron	8	10,5	68	89,5	76	100,0
Hajdú-Bihar	18	36,7	31	63,3	49	100,0
Heves	15	28,3	38	71,7	53	100,0
Jász-Nagykun-Szolnok	7	14,9	40	85,1	47	100,0
Komárom-Esztergom	8	9,6	75	90,4	83	100,0
Nógrád	2	20,0	8	80,0	10	100,0
Pest	12	15,2	67	84,8	79	100,0
Somogy	18	37,5	30	62,5	48	100,0
Szabolcs-Szatmár-Bereg	19	39,6	29	60,4	48	100,0
Tolna	35	76,1	11	23,9	46	100,0
Vas	14	36,8	24	63,2	38	100,0
Veszprém	6	14,3	36	85,7	42	100,0
Zala	10	17,9	46	82,1	56	100,0
Összesen	357	27,4	945	72,6	1302	100,0

Forrás: KERESLET_TANULO_2013

³⁶ Az alacsony (20 alatti) esetszámok miatt a tanulókra vonatkozó százalékos adatok fenntartással kezelendők.

5.3.6. táblázat: A tanuló és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek megyék szerinti megoszlása, 2014³⁷

Megye	Tanulók a mintában		Foglalkoztatottak a mintában		Összesen	
	Esetszám	Százalék	Esetszám	Százalék	Esetszám	Százalék
Baranya	11	15,9	58	84,1	69	100,0
Bács-Kiskun	34	27,4	90	72,6	124	100,0
Békés	18	34,6	34	65,4	52	100,0
Borsod-Abaúj-Zemplén	19	28,8	47	71,2	66	100,0
Budapest	59	32,8	121	67,2	180	100,0
Csongrád	11	25,0	33	75,0	44	100,0
Fejér	11	17,5	52	82,5	63	100,0
Győr-Moson-Sopron	19	13,9	118	86,1	137	100,0
Hajdú-Bihar	14	23,0	47	77,0	61	100,0
Heves	17	21,3	63	78,8	80	100,0
Jász-Nagykun-Szolnok	22	25,6	64	74,4	86	100,0
Komárom-Esztergom	4	4,6	83	95,4	87	100,0
Nógrád	8	30,8	18	69,2	26	100,0
Pest	12	15,6	65	84,4	77	100,0
Somogy	14	29,8	33	70,2	47	100,0
Szabolcs-Szatmár-Bereg	14	25,5	41	74,5	55	100,0
Tolna	26	21,8	93	78,2	119	100,0
Vas	10	20,8	38	79,2	48	100,0
Veszprém	9	25,7	26	74,3	35	100,0
Zala	11	10,7	92	89,3	103	100,0
Összesen	343	22,0	1216	78,0	1559	100,0

Forrás: KERESLET_TANULO_2014

³⁷ Az alacsony (20 alatti) esetszámok miatt a tanulókra vonatkozó százalékos adatok fenntartással kezelendők.

5.3.7. táblázat: A tanuló és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek megyék szerinti megoszlása, 2015³⁸

Megye	Tanulók a mintában		Foglalkoztatottak a mintában		Összesen	
	Esetszám	Százalék	Esetszám	Százalék	Esetszám	Százalék
Baranya	15	19,7	61	80,3	76	100,0
Bács-Kiskun	21	14,2	127	85,8	148	100,0
Békés	15	19,0	64	81,0	79	100,0
Borsod-Abaúj-Zemplén	36	25,7	104	74,3	140	100,0
Budapest	22	13,6	140	86,4	162	100,0
Csongrád	16	15,7	86	84,3	102	100,0
Fejér	20	19,0	85	81,0	105	100,0
Győr-Moson-Sopron	2	2,0	96	98,0	98	100,0
Hajdú-Bihar	13	12,9	88	87,1	101	100,0
Heves	31	31,0	69	69,0	100	100,0
Jász-Nagykun-Szolnok	20	20,4	78	79,6	98	100,0
Komárom-Esztergom	21	18,8	91	81,3	112	100,0
Nógrád	4	14,8	23	85,2	27	100,0
Pest	19	13,4	123	86,6	142	100,0
Somogy	15	22,7	51	77,3	66	100,0
Szabolcs-Szatmár-Bereg	24	23,1	80	76,9	104	100,0
Tolna	13	15,7	70	84,3	83	100,0
Vas	8	11,9	59	88,1	67	100,0
Veszprém	17	15,6	92	84,4	109	100,0
Zala	16	17,2	77	82,8	93	100,0
Összesen	348	17,3	1664	82,7	2012	100,0

Forrás: KERESLET_TANULO_2015

³⁸ Az alacsony (20 alatti) esetszámok miatt a tanulókra vonatkozó százalékos adatok fenntartással kezelendők.

5.3.8. táblázat: A tanuló és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek régiók szerinti megoszlása, 2009

Régió	Tanulók a mintában		Foglalkoztatottak a mintában		Összesen	
	Esetszám	Százalék	Esetszám	Százalék	Esetszám	Százalék
Közép-Magyarország	95	27,9	246	72,1	341	100,0
Közép-Dunántúl	154	52,9	137	47,1	291	100,0
Nyugat-Dunántúl	116	32,3	243	67,7	359	100,0
Dél-Dunántúl	141	41,5	199	58,5	340	100,0
Dél-Alföld	103	30,4	236	69,6	339	100,0
Észak-Alföld	114	40,1	170	59,9	284	100,0
Észak-Magyarország	111	38,1	180	61,9	291	100,0
Ismeretlen	3	21,4	11	78,6	14	100,0
Összesen	837	37,1	1422	62,9	2259	100,0

Forrás: KERESLET_TANULO_2009

5.3.9. táblázat: A tanuló és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek régiók szerinti megoszlása, 2010

Régió	Tanulók a mintában		Foglalkoztatottak a mintában		Összesen	
	Esetszám	Százalék	Esetszám	Százalék	Esetszám	Százalék
Közép-Magyarország	93	28,9	229	71,1	322	100,0
Közép-Dunántúl	102	37,8	168	62,2	270	100,0
Nyugat-Dunántúl	138	41,6	194	58,4	332	100,0
Dél-Dunántúl	130	44,4	163	55,6	293	100,0
Dél-Alföld	140	38,1	227	61,9	367	100,0
Észak-Alföld	173	50,7	168	49,3	341	100,0
Észak-Magyarország	167	63,0	98	37,0	265	100,0
Összesen	943	43,1	1247	56,9	2190	100,0

Forrás: KERESLET_TANULO_2010

5.3.10. táblázat: A tanuló és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek régiók szerinti megoszlása, 2011

Régió	Tanulók a mintában		Foglalkoztatottak a mintában		Összesen	
	Esetszám	Százalék	Esetszám	Százalék	Esetszám	Százalék
Közép-Magyarország	76	24,5	234	75,5	310	100,0
Közép-Dunántúl	96	32,7	198	67,3	294	100,0
Nyugat-Dunántúl	110	31,8	236	68,2	346	100,0
Dél-Dunántúl	120	39,7	182	60,3	302	100,0
Dél-Alföld	170	45,3	205	54,7	375	100,0
Észak-Alföld	161	50,3	159	49,7	320	100,0
Észak-Magyarország	116	44,4	145	55,6	261	100,0
Összesen	849	38,5	1359	61,5	2208	100,0

Forrás: KERESLET_TANULO_2011

5.3.11. táblázat: A tanuló és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek régiók szerinti megoszlása, 2012

Régió	Tanulók a mintában		Foglalkoztatottak a mintában		Összesen	
	Esetszám	Százalék	Esetszám	Százalék	Esetszám	Százalék
Közép-Magyarország	55	27,9	142	72,1	197	100,0
Közép-Dunántúl	77	37,4	129	62,6	206	100,0
Nyugat-Dunántúl	41	19,8	166	80,2	207	100,0
Dél-Dunántúl	51	37,2	86	62,8	137	100,0
Dél-Alföld	73	31,2	161	68,8	234	100,0
Észak-Alföld	74	37,2	125	62,8	199	100,0
Észak-Magyarország	52	35,6	94	64,4	146	100,0
Összesen	423	31,9	903	68,1	1326	100,0

Forrás: KERESLET_TANULO_2012

5.3.12. táblázat: A tanuló és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek régiók szerinti megoszlása, 2013

Régió	Tanulók a mintában		Foglalkoztatottak a mintában		Összesen	
	Esetszám	Százalék	Esetszám	Százalék	Esetszám	Százalék
Közép-Magyarország	94	36,7	162	63,3	256	100,0
Közép-Dunántúl	37	19,5	153	80,5	190	100,0
Nyugat-Dunántúl	32	18,8	138	81,2	170	100,0
Dél-Dunántúl	64	45,1	78	54,9	142	100,0
Dél-Alföld	45	19,8	182	80,2	227	100,0
Észak-Alföld	44	30,6	100	69,4	144	100,0
Észak-Magyarország	41	23,7	132	76,3	173	100,0
Összesen	357	27,4	945	72,6	1302	100,0

Forrás: KERESLET_TANULO_2013

5.3.13. táblázat: A tanuló és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek régiók szerinti megoszlása, 2014

Régió	Tanulók a mintában		Foglalkoztatottak a mintában		Összesen	
	Esetszám	Százalék	Esetszám	Százalék	Esetszám	Százalék
Közép-Magyarország	71	27,6	186	72,4	257	100,0
Közép-Dunántúl	24	13,0	161	87,0	185	100,0
Nyugat-Dunántúl	40	13,9	248	86,1	288	100,0
Dél-Dunántúl	51	21,7	184	78,3	235	100,0
Dél-Alföld	63	28,6	157	71,4	220	100,0
Észak-Alföld	50	24,8	152	75,2	202	100,0
Észak-Magyarország	44	25,6	128	74,4	172	100,0
Összesen	343	22,0	1216	78,0	1559	100,0

Forrás: KERESLET_TANULO_2014

5.3.14. táblázat: A tanuló és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek régiók szerinti megoszlása, 2015

Régió	Tanulók a mintában		Foglalkoztatottak a mintában		Összesen	
	Esetszám	Százalék	Esetszám	Százalék	Esetszám	Százalék
Közép-Magyarország	41	13,5	263	86,5	304	100,0
Közép-Dunántúl	58	17,8	268	82,2	326	100,0
Nyugat-Dunántúl	26	10,1	232	89,9	258	100,0
Dél-Dunántúl	43	19,1	182	80,9	225	100,0
Dél-Alföld	52	15,8	277	84,2	329	100,0
Észak-Alföld	57	18,8	246	81,2	303	100,0
Észak-Magyarország	71	26,6	196	73,4	267	100,0
Összesen	348	17,3	1664	82,7	2012	100,0

Forrás: KERESLET_TANULO_2015

5.3.15. táblázat: A tanuló és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek szakmacsoportok szerinti megoszlása, 2009³⁹

Szakmacsoport	Tanulók a mintában		Foglalkoztatottak a mintában		Összesen	
	Elemsszám	Százalék	Elemsszám	Százalék	Elemsszám	Százalék
Egészségügy	11	9,6	104	90,4	115	100,0
Szociális szolgáltatások	6	50,0	6	50,0	12	100,0
Oktatás	(0)	(0,0)	(2)	(100,0)	(2)	(100,0)
Művészet, közművelődés, kommunikáció	(4)	(80,0)	(1)	(20,0)	(5)	(100,0)
Gépészet	115	29,5	275	70,5	390	100,0
Elektrotechnika-elektronika	62	38,3	100	61,7	162	100,0
Informatika	(9)	(90,0)	(1)	(10,0)	(10)	(100,0)
Vegyipar	13	52,0	12	48,0	25	100,0
Építészet	62	22,7	211	77,3	273	100,0
Könnyűipar	20	54,1	17	45,9	37	100,0
Faipar	75	38,3	121	61,7	196	100,0
Közlekedés	122	42,8	163	57,2	285	100,0
Környezetvédelem-vízgazdálkodás	11	68,8	5	31,3	16	100,0
Kereskedelem-marketing, üzleti adminisztráció	144	48,0	156	52,0	300	100,0
Vendéglátás-idegenforgalom	69	37,5	115	62,5	184	100,0
Egyéb szolgáltatások	(0)	(0,0)	(10)	(100,0)	(10)	(100,0)
Mezőgazdaság	90	52,3	82	47,7	172	100,0
Élelmiszeripar	24	36,9	41	63,1	65	100,0
Összesen	837	37,1	1422	62,9	2259	100,0

Forrás: KERESLET_TANULO_2009

³⁹ Az alacsony (szakmacsoportonként 20 alatti) esetszámok miatt a százalékos adatok egyes esetekben fenntartással kezelendők, ezeket zárójellel jelöltük.

5.3.16. táblázat: A tanuló és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek szakmacsoportok szerinti megoszlása, 2010⁴⁰

Szakmacsoport	Tanulók a mintában		Foglalkoztatottak a mintában		Összesen	
	Elemszám	Százalék	Elemszám	Százalék	Elemszám	Százalék
Elektrotechnika-elektronika	55	43,7	71	56,3	126	100,0
Élelmiszeripar	28	26,4	78	73,6	106	100,0
Építészet	85	23,3	280	76,7	365	100,0
Faipar	92	43,2	121	56,8	213	100,0
Gépészet	88	35,2	162	64,8	250	100,0
Kereskedelem-marketing, üzleti adminisztráció	237	69,9	102	30,1	339	100,0
Közlekedés	234	54,3	197	45,7	431	100,0
Vegyipar	(2)	(33,3)	(4)	(66,7)	(6)	(100,0)
Vendéglátás-idegenforgalom	114	34,0	221	66,0	335	100,0
Ismeretlen	(8)	(42,1)	(11)	(57,9)	(19)	(100,0)
Összesen	943	43,1	1247	56,9	2190	100,0

Forrás: KERESLET_TANULO_2010

5.3.17. táblázat: A tanuló és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek szakmacsoportok szerinti megoszlása, 2011

Szakmacsoport	Tanulók a mintában		Foglalkoztatottak a mintában		Összesen	
	Elemszám	Százalék	Elemszám	Százalék	Elemszám	Százalék
Elektrotechnika-elektronika	56	35,7	101	64,3	157	100,0
Élelmiszeripar	33	33,3	66	66,7	99	100,0
Építészet	95	28,7	236	71,3	331	100,0
Faipar	79	43,9	101	56,1	180	100,0
Gépészet	98	27,8	254	72,2	352	100,0
Kereskedelem-marketing, üzleti adminisztráció	185	61,1	118	38,9	303	100,0
Közlekedés	227	48,7	239	51,3	466	100,0
Vendéglátás-idegenforgalom	76	23,8	244	76,3	320	100,0
Összesen	849	38,5	1359	61,5	2208	100,0

Forrás: KERESLET_TANULO_2011

⁴⁰ Az alacsony (szakmacsoportonként 20 alatti) esetszámok miatt a százalékos adatok egyes esetekben fenntartással kezelendők, ezeket zárójellel jelöltük.

5.3.18. táblázat: A tanuló és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek szakmacsoportok szerinti megoszlása, 2012

Szakmacsoport	Tanulók a mintában		Foglalkoztatottak a mintában		Összesen	
	Elemszám	Százalék	Elemszám	Százalék	Elemszám	Százalék
Elektrotechnika-elektronika	37	32,2	78	67,8	115	100,0
Élelmiszeripar	25	25,3	74	74,7	99	100,0
Építészet	46	22,3	160	77,7	206	100,0
Faipar	30	28,6	75	71,4	105	100,0
Gépészet	97	24,0	308	76,0	405	100,0
Kereskedelem-marketing, üzleti adminisztráció	35	53,8	30	46,2	65	100,0
Közlekedés	132	51,2	126	48,8	258	100,0
Vendéglátás-idegenforgalom	21	28,8	52	71,2	73	100,0
Összesen	423	31,9	903	68,1	1326	100,0

Forrás: KERESLET_TANULO_2012

5.3.19. táblázat: A tanuló és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek szakmacsoportok szerinti megoszlása, 2013⁴¹

Szakmacsoport	Tanulók a mintában		Foglalkoztatottak a mintában		Összesen	
	Elemszám	Százalék	Elemszám	Százalék	Elemszám	Százalék
Elektrotechnika-elektronika	16	25,4	47	74,6	63	100,0
Élelmiszeripar	19	45,2	23	54,8	42	100,0
Építészet	44	30,3	101	69,7	145	100,0
Faipar	27	31,4	59	68,6	86	100,0
Gépészet	35	15,4	193	84,6	228	100,0
Kereskedelem-marketing, üzleti adminisztráció	37	37,0	63	63,0	100	100,0
Közlekedés	91	27,5	240	72,5	331	100,0
Vendéglátás-idegenforgalom	81	27,6	213	72,4	294	100,0
Könnyűipar	(7)	(53,8)	(6)	(46,2)	(13)	(100,0)
Összesen	357	27,4	945	72,6	1302	100,0

Forrás: KERESLET_TANULO_2013

⁴¹ Az alacsony (szakmacsoportonként 20 alatti) esetszámok miatt a százalékos adatok egyes esetekben fenntartással kezelendők, ezeket zárójellel jelöltük.

5.3.20. táblázat: A tanuló és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek szakmacsoportok szerinti megoszlása, 2014⁴²

Szakmacsoport	Tanulók a mintában		Foglalkoztatottak a mintában		Összesen	
	Elemszám	Százalék	Elemszám	Százalék	Elemszám	Százalék
Elektrotechnika-elektronika	30	24,2	94	75,8	124	100,0
Élelmiszeripar	25	27,2	67	72,8	92	100,0
Építészet	29	17,2	140	82,8	169	100,0
Faipar	22	19,5	91	80,5	113	100,0
Gépészet	80	17,2	384	82,8	464	100,0
Kereskedelem-marketing, üzleti adminisztráció	23	38,3	37	61,7	60	100,0
Közlekedés	47	21,5	172	78,5	219	100,0
Vendéglátás-idegenforgalom	81	27,5	214	72,5	295	100,0
Könnyűipar	(6)	(26,1)	(17)	(73,9)	23	100,0
Összesen	343	22,0	1216	78,0	1440	100,0

Forrás: KERESLET_TANULO_2014

5.3.21. táblázat: A tanuló és foglalkoztatott státuszú megkérdezettek szakmacsoportok szerinti megoszlása, 2015⁴³

Szakmacsoport	Tanulók a mintában		Foglalkoztatottak a mintában		Összesen	
	Elemszám	Százalék	Elemszám	Százalék	Elemszám	Százalék
Elektrotechnika-elektronika	22	19,8	89	80,2	111	100,0
Élelmiszeripar	26	21,7	94	78,3	120	100,0
Építészet	31	13,7	196	86,3	227	100,0
Faipar	24	19,7	98	80,3	122	100,0
Gépészet	69	14,1	420	85,9	489	100,0
Kereskedelem-marketing, üzleti adminisztráció	41	26,5	114	73,5	155	100,0
Közlekedés	36	10,2	317	89,8	353	100,0
Vendéglátás-idegenforgalom	94	22,2	330	77,8	424	100,0
Könnyűipar	5	45,5	6	54,5	11	100,0
Összesen	348	17,3	1664	82,7	2012	100,0

Forrás: KERESLET_TANULO_2015

⁴² Az alacsony (szakmacsoportonként 20 alatti) esetszámok miatt a százalékos adatok egyes esetekben fenntartással kezelendők, ezeket zárójellel jelöltük.

⁴³ Az alacsony (szakmacsoportonként 20 alatti) esetszámok miatt a százalékos adatok egyes esetekben fenntartással kezelendők, ezeket zárójellel jelöltük.

6. Költözés, migráció, mobilitás

A kutatás az elmúlt évekhez hasonlóan 2015-ben is kitért a fiatal szakképzett munkavállalók földrajzi mobilitására. Megvizsgáltuk, hogy hányan járnak lakóhelyüktől eltérő településre dolgozni, milyen távolságot tesznek meg nap, mint nap lakóhelyük és munkahelyük között, valamint az esetleges másik településen történő munkavállalás iránti hajlandóságukat is felmértük. A földrajzi mobilitás azért fontos kérdés a szakképzettek munkaerő-piaci helyzetének szempontjából, mert az elhelyezkedés valószínűsége gyakran a lokális munkaerőpiac méretétől függ, valamint a foglalkoztatottsági szintre jelentős hatást gyakorol a munkaerő mobilitási hajlandósága – mind az ingázás, mind a költözés tekintetében.

A 2015-ös adatfelvétel eredményei azt mutatják, hogy nem változott a más településre ingázók aránya: a tavalyi eredménnyel megegyezően idén is 48% volt az arányuk. (2013-ban szintén a megkérdezettek 48%-a jelezte, hogy más településre jár dolgozni, 2012-ben 52%-uk, 2011-ben 55%-uk, 2010-ben 50%-uk, 2009-ben pedig 45%-uk.)

Az adatok 2014-hez hasonlóan 2015-ben is azt mutatják, hogy az éppen munkát keresők közül legtöbben ugyanabban a megyében keresnek állást, mint ahol laknak, kivéve Budapestet, mely minden megyéből (a legnagyobb számban Pest megyéből) vonzza a szakképzett pályakezdeket.

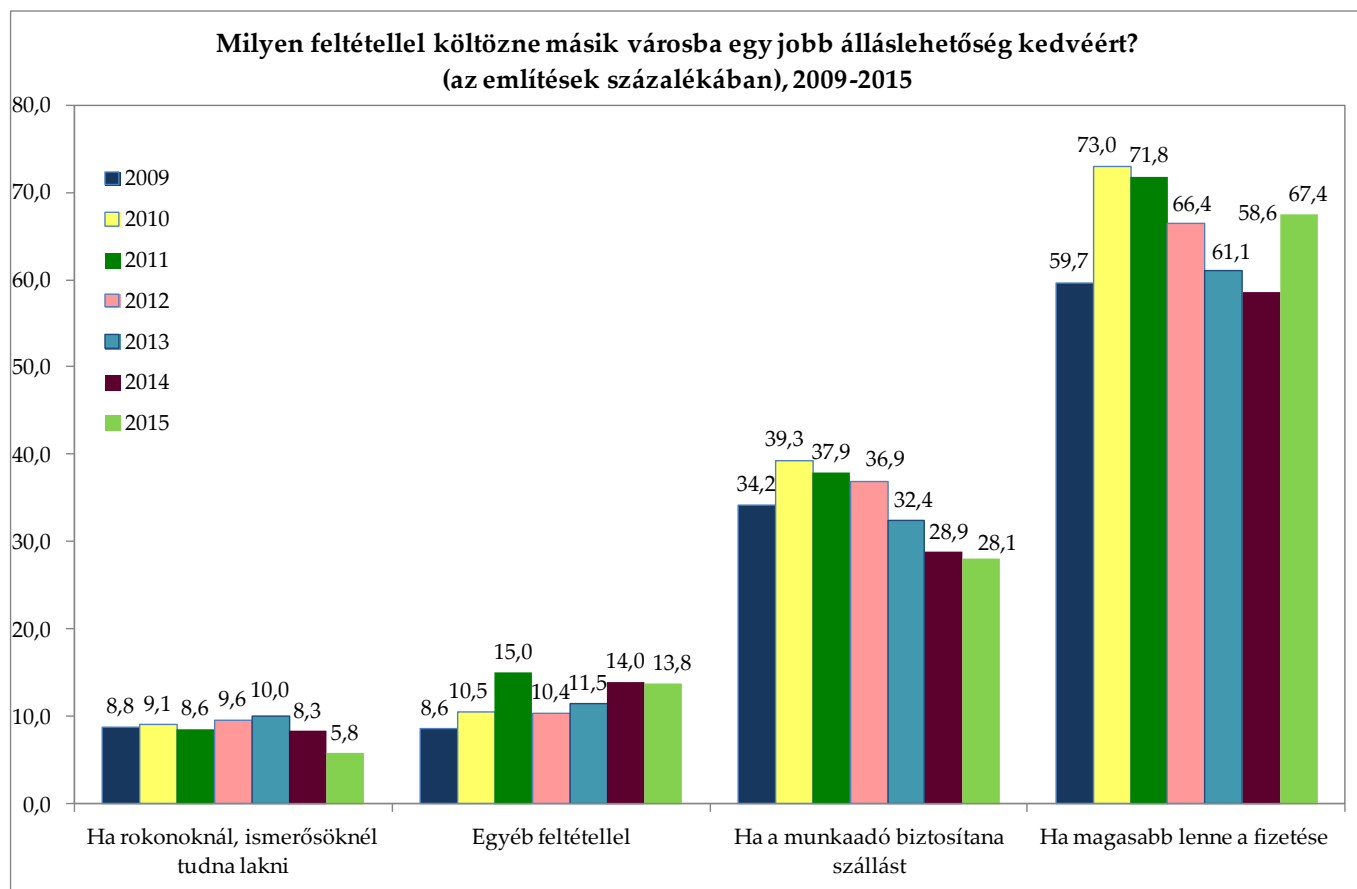
Az adatok azt mutatják, hogy az ingázók átlagosan 30 kilométerre laknak munkahelyüktől (tavaly 27, 2013-ban 32, 2012-ben 26, 2011-ben 27, 2010-ben 28, 2009-ben pedig 27 kilométer volt ez az adat), és átlagosan 34 percig tart, amíg lakóhelyükről a munkahelyükre érnek (tavaly 35 perc, 2013-ban 38 perc, 2012-ben és 2011-ben 36 perc, 2010-ben 37 perc, 2009-ben 42 perc).

2015-ben a válaszadók 29%-a jelezte, hogy saját autóval jár be munkahelyére (2014-ben és 2013-ban 24%, 2012-ben és 2011-ben csupán 12% volt a megfelelő arány). 10%-ukat (tavaly 11%) családtag, munkatárs viszi be autóval, 18%-uk pedig távolsági busszal jár dolgozni (tavaly 21%, tavalyelőtt 24%). 17%-uk helyi tömegközlekedési eszközt használ, amely 2%-kal alacsonyabb a tavalyi aránynál, de sokkal magasabb a korábbi évekénél (2012-ben 5%, 2011-ben 6% volt). Viszonylag kevesen vannak (3%, 2014-ben szintén 3%, 2013-ban 2%, 2012-ben 3%), akik vonattal járnak, és szintén kevesen, akik motorkerékpárral (idén és tavaly is 3%). 15% gyalog, és 13%

kerékpárral jár munkahelyére (a tavalyi arányok hasonlóak, 14% illetve 13%). Egyéb eszközzel utazik a válaszadók 6%-a (tavaly szintén 6%, tavalyelőtt 4%).

A tavalyi 32%-ról 37%-ra nőtt azoknak az aránya, akik semmilyen feltétellel nem költöznének el lakóhelyükről másik magyarországi városba egy jobb álláslehetőségért (2013-ban 34%, 2012-ben 27%, 2011-ben 30%, 2010-ben 27%, 2009-ben 26% volt ez az arány). A többi megkérdezett 67%-a (tavaly 59%, 2013-ban 61%, 2012-ben 66%, 2011-ben 72%, 2010-ben 73%, 2009-ben 60%) jelezte, hogy – átlagosan 113 ezer forinttal (tavaly 107 ezer forint, 2013-ban 99 ezer forint, 2012-ben 102 ezer forint, 2011-ben 97 ezer forint, 2010-ben 91 ezer forint, 2009-ben 90 ezer forint) – magasabb fizetésért elköltözne. 28%-uk (tavaly 29%, 2013-ban 32%, 2012-ben 37%, 2011-ben 38%, 2010-ben 39%, 2009-ben 34%) akkor költözne, ha a munkaadója biztosítana szállást számára. 6%-uk (tavaly 8%, 2013-ban és 2012-ben 10%, korábban 9%) akkor költözne el, ha rokonainál, ismerőseinél tudna lakni. 14%-uk (tavaly szintén 14%, 2013-ban 12%, 2012-ben 10%, 2012-ben 15%, 2010-ben 11%, 2009-ben 9%) pedig egyéb feltétellel költözne másik városba jobb álláslehetőségért (lásd a 6.1. ábrát).

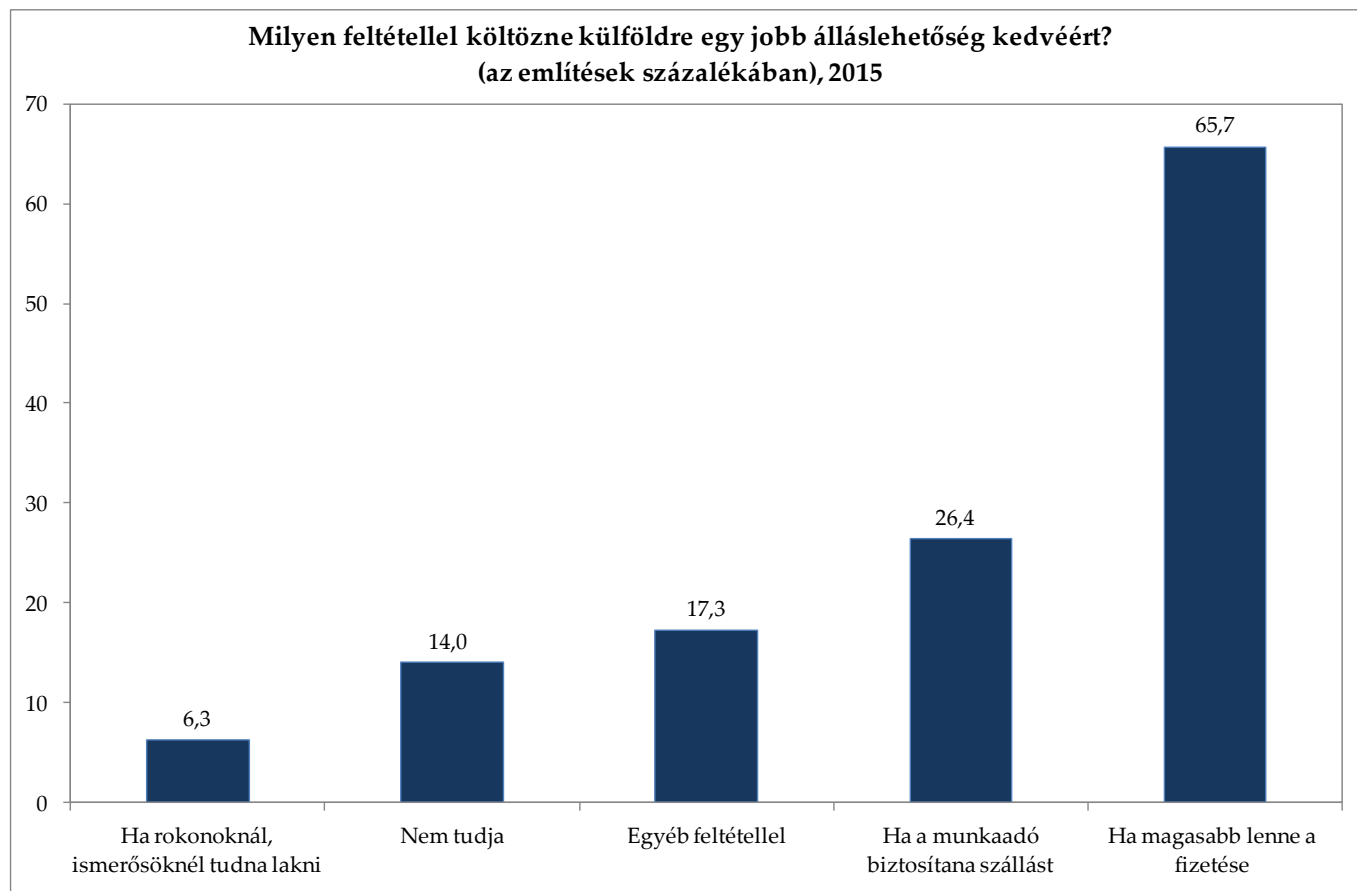
6.1. ábra: Milyen feltétellel költözne másik magyarországi városba egy jobb álláslehetőség kedvéért? (az említések százalékában), 2009-2015, $N_{2009}=2147$, $N_{2010}=2126$, $N_{2011}=2042$, $N_{2012}=1359$, $N_{2013}=1230$, $N_{2014}=1477$, $N_{2015}=1517$

Forrás: KERESLET_TANULO_2015

2015-ben első ízben tettük fel azt a kérdést, hogy a szakképzett pályakezdők milyen feltételekkel lennének hajlandóak külföldre költözni akkor, ha ott jobb álláslehetőséghez jutnának, mint lakóhelyük környékén. A válaszadók 36%-a semmilyen feltétellel nem költözne külföldre. A többi megkérdezett 66%-a magasabb fizetésért költözne el, 26%-uk akkor költözne, ha a munkaadója biztosítana szállást számára. 6%-uk akkor költözne el, ha rokonainál vagy ismerőseinél tudna lakni. 17%-uk egyéb feltétellel költözne külföldre jobb álláslehetőségért, viszonylag sokan (14%) pedig nem tudtak választ adni a kérdésre (lásd a 6.2. ábrát).

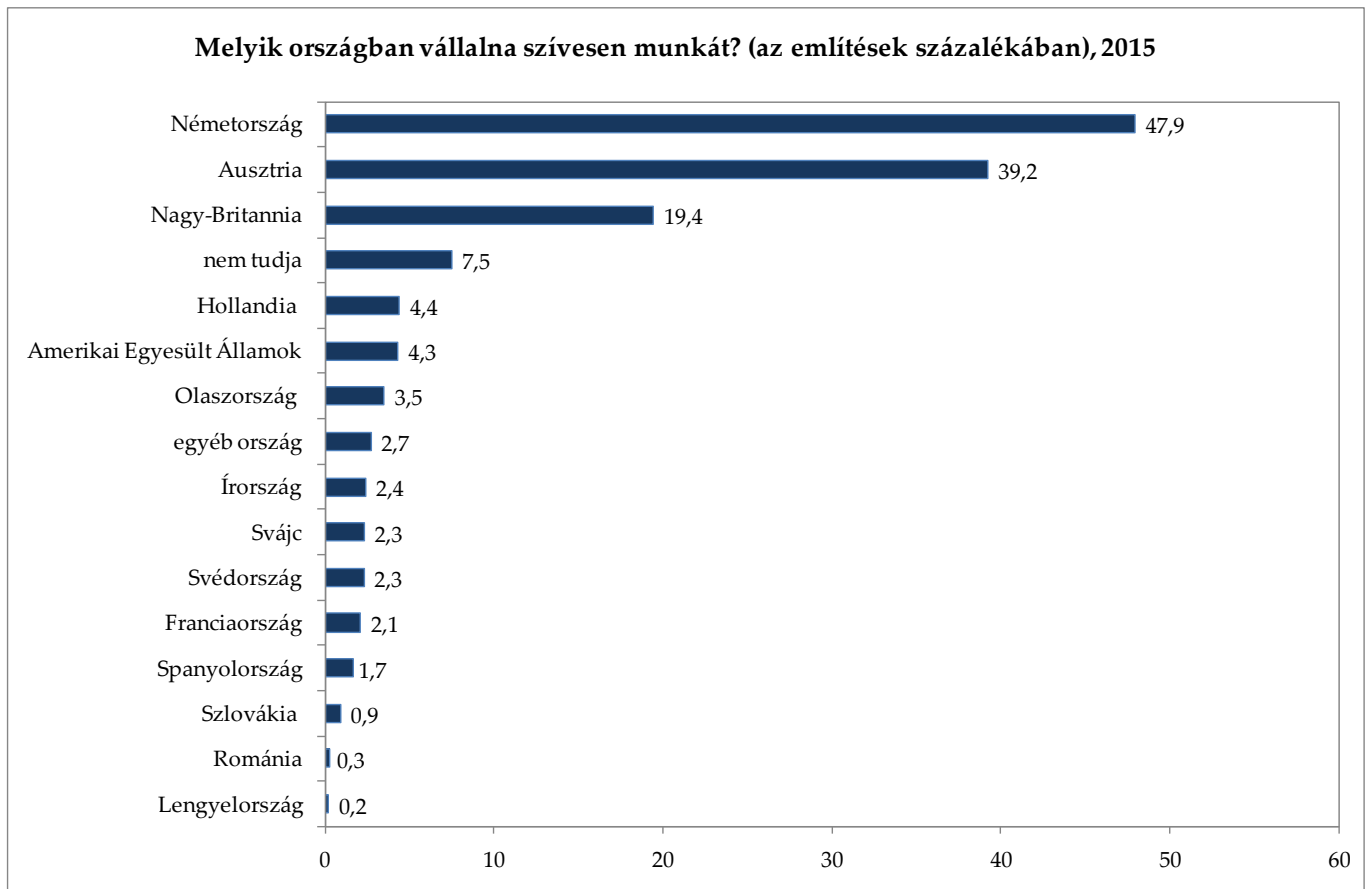
6.2. ábra: Milyen feltétellel költözne külföldre egy jobb álláslehetőség kedvéért? (az említések százalékában), 2015, $N_{2015}=1555$

Forrás: KERESLET_TANULO_2015

Azokat a válaszadókat, akik hajlandóak lennének külföldre költözni egy jobb álláslehetőség reményében, arról is megkérdeztük, hogy melyik országban vállalnának szívesen munkát. (A megkérdezettek több válaszlehetőséget is megjelölhettek.) Az adatok azt mutatják, hogy messze a legnépszerűbb cél Németország, melyet a válaszadók közel fele (48%) jelölt. Emellett Ausztria (39%) és Nagy-Britannia (19%) is gyakori célország. Viszonylag sokan (7,5%) jelezték, hogy még nem tudják, konkrétan melyik országba költöznének szívesen. 3%-nál többen jelölték be Hollandiát, az Amerikai Egyesült Államokat és Olaszországot. 2 és 3% között költöznének Írországra, Svájcra, Svédországra, Franciaországra és egyéb országokba (pl. Dánia, Japán, Kanada). A megkérdezettek nem egészen 2%-a költözne Spanyolországba, míg a régiókon belüli költözést (Szlovákia, Románia, Lengyelország) 1%-nál kevesebb válaszadó fontolgatja (lásd a 6.3. ábrát).

6.3. ábra: Melyik országban vállalna szívesen munkát? (az említések százalékában), 2015, $N_{2015}=1555$

Forrás: KERESLET_TANULO_2015

Össességében válaszadóink 23%-a jelezte, hogy jobb álláslehetőségért sem másik magyarországi városba, sem külföldre nem költözne. 14%-uk belföldi költözést nem vállalna, de külföldi munkavállalást igen. A megkérdezettek 12%-a csak belföldön költözne másik városba, de külföldre nem menne, 51%-uk pedig (kellő feltételek teljesülése esetén) megfontolná mind a belföldi, mind a külföldi költözést.

7. Továbbtanulási és munkaerő-piaci tervek

Kérdőívünk 2015-ben is tartalmazott a fiatal szakképzettek jövőbeli terveire vonatkozó kérdéseket, mely téma – többek között – azért fontos kutatásunk szempontjából, mivel ezáltal következtetéseket vonhatunk le arra vonatkozóan, hogy a szakiskolát végzettek átlagosan milyen mértékben tervezik a szakmájukon túli új ismeretek megszerzését. Magasabb esetszámok birtokában a szakmacsoportonkénti különbségek feltárásával azt is megbecsülhetnénk, hogy a végzettek mekkora része fog várhatóan saját szakmájában elhelyezkedni, de jelen kutatás keretei közt nem volt módunk ilyen becslést végezni.

Az adatok azt mutatják, hogy a fiatal szakképzettek között 2015-ben nem csökkent tovább a továbbtanulási szándékról beszámoló aránya: idén 48% volt ez az arány, tavaly 46%, 2013-ban 52%, 2012-ben 57%, 2011-ben 61%, 2010-ben 63%, 2009-ben pedig 62%. Abban továbbra is viszonylag nagy eltérések mutatkoznak, hogy a továbbtanulási szándékot jelző fiatalok milyen típusú iskolát választanak későbbi tanulmányaik során.

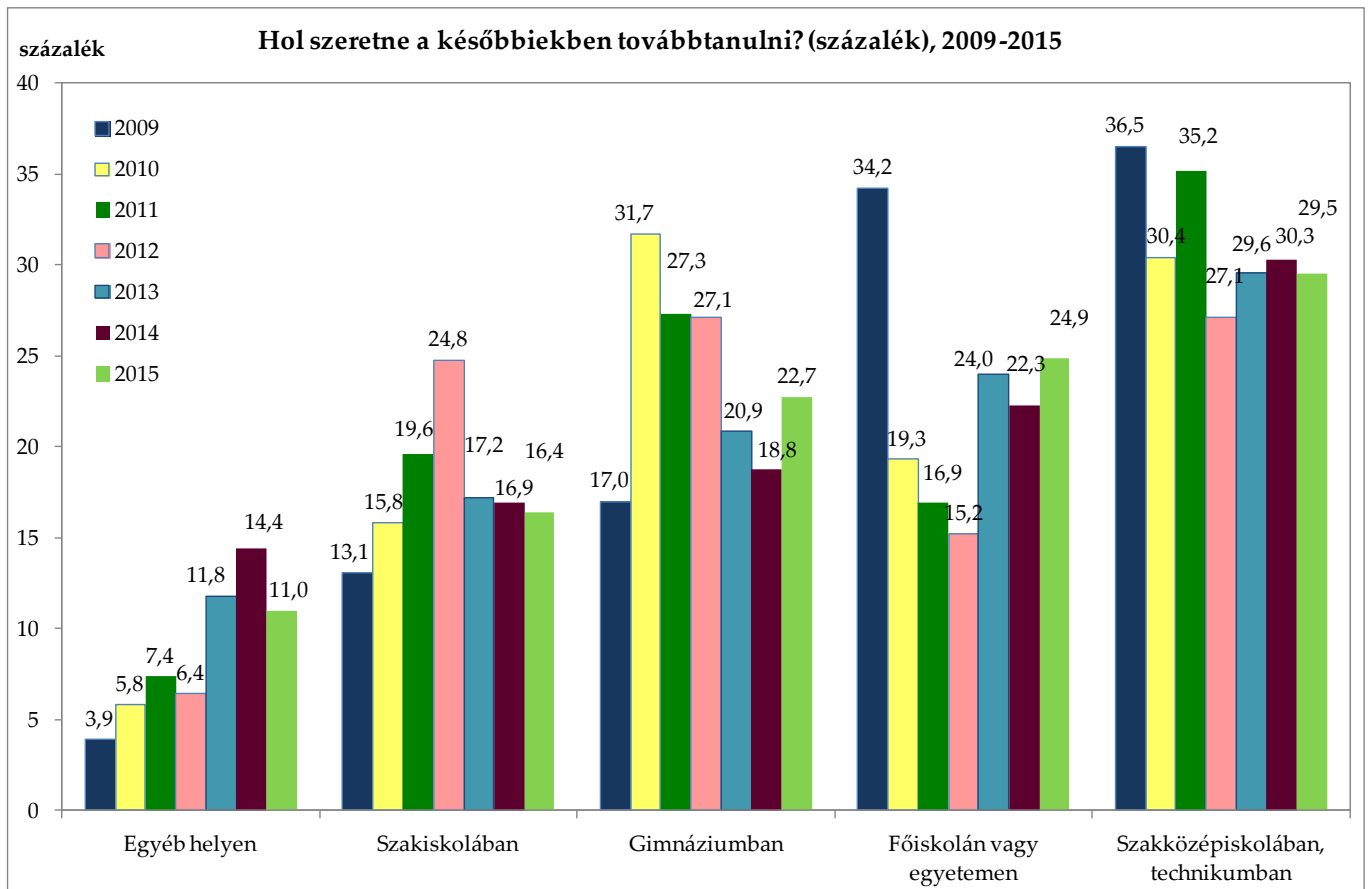
Míg 2009-ben a legtöbb válaszadó szakközépiskolában, technikumban (37%), illetve főiskolán vagy egyetemen (34%) szeretett volna továbbtanulni és gimnáziumban csak 17%-uk, 2010-ben már a gimnáziumot jelölte meg a legtöbb megkérdezett (32%) és a felsőfokú képzésben való részvételt tervezők aránya jelentősen csökkent (19%-ra). 2011-re újra a szakközépiskola és a technikum vált a legnépszerűbb továbbtanulási iránnyá (35%). Emellett 16%-ról 20%-ra nőtt a szakiskolát megjelölők aránya is. A gimnáziumi érettségit fontolgatók aránya 27%-ra mérséklődött, a felsőfokú képzésben való részvételt tervezők aránya pedig tovább csökkent (17%-ra). Bár 2012-ben a szakközépiskola, illetve a technikum népszerűsége 35%-ról 27%-ra esett vissza, az előző évhez hasonlóan még mindig ez a továbbtanulási irány volt a legnépszerűbb a gimnázium mellett (ez utóbbit szintén a válaszadók 27%-a említette tervei között). A szakiskolát megjelölők aránya tovább nőtt, ráadásul jelentős mértékben (20%-ról 25%-ra). A főiskolai vagy egyetemi képzésben való részvételt tervezők aránya tovább csökkent (17%-ról 15%-ra). 2013-ban továbbra is azt tapasztaltuk, hogy a legtöbben (30%) szakközépiskolában vagy technikumban tanulnának tovább. A 2009 óta tartó csökkenő tendenciát megtörve 2013-ra jelentősen nőtt azoknak az aránya, akik főiskolán vagy egyetemen

tanulnának tovább (a 2012-es 15%-ról 24%-ra). 27%-ról 21%-ra csökkent azok aránya, akik gimnáziumban folytatnák tanulmányaikat és a szakiskolai továbbtanulás lehetősége is vesztett népszerűségéből (25%-ról 17%-ra csökkent az arány). Emellett jelentősen növekedett az egyéb oktatási intézmények (pl. iskolarendszeren kívüli felsőfokú képzések, nyelvtanfolyamok) népszerűsége (6%-ról 12%-ra). 2014-re csak kis mértékben változtak a megelőző évben tapasztalt arányok. A szakközépiskolában és szakiskolában továbbtanulni kívánók aránya megegyezett a 2013-as értékekkel (rendre 30%, illetve 17%), míg a főiskolai vagy egyetemi és gimnáziumi tanulmányokat tervezők aránya enyhén csökkent (22%-ra, illetve 19%-ra).

2015-ben továbbra is a szakközépiskola, illetve a technikum a legnépszerűbb továbbtanulási irány, a tavalyi évhez hasonlóan a továbbtanulni szándékozó válaszadók 30%-a jelölte meg ezt az opciót. A második legnépszerűbb irány a felsőoktatásban való részvétel: 23%-ról 25%-ra nőtt azok aránya, akik főiskolán vagy egyetemen tanulnának tovább. Gimnáziumban 23%-uk, szakiskolában (enyhe csökkenés után) 16%-uk, egyéb oktatási intézményben pedig 11%-uk tanulna tovább (lásd a 7.1. ábrát).

Az adatok alapján tehát elmondható, hogy 2009 és 2012 között a szakképzettek körében folyamatosan nőtt a további szakképzésben, szakirányú továbbképzésben való részvétel igénye, ezzel párhuzamosan azonban a felsőfokú tanulmányok egyre kevésbé szerepeltek a tervek között. 2013 óta viszont jelentősen csökken a szakiskolákban tanulni vágyók aránya, míg a felsőoktatásban való részvétel igénye növekszik. Az érettségit adó képzésekben való részvétel tervei pedig a teljes vizsgálati időszakban hangsúlyosan jelennek meg a szakképzett pályakezdekők körében.

7.1. ábra: Hol szeretne a későbbiekben továbbtanulni? (százalék), 2009-2014, $N_{2009}=1404$, $N_{2010}=1561$, $N_{2011}=1573$, $N_{2012}=900$, $N_{2013}=743$, $N_{2014}=768$, $N_{2015}=973$

Forrás: KERESLET_TANULO_2015

Szakmacsoport szerint vizsgálva a továbbtanulási szándékokat az adatok azt mutatják, hogy 2015-ben magas arányban terveznek további szakiskolai tanulmányokat az élelmiszeripar, az építészet, valamint a közlekedés szakmacsoportokban szakmát szerzett tanulók. A szakközépiskolai továbbtanulás leginkább az építészet és a kereskedelem-marketing, üzleti adminisztráció szakmacsoportokban végzetek tervei között szerepel. Gimnáziumi érettségit legnagyobb arányban az élelmiszeripari végzettségűek szeretnék tenni. 2015-ben az elektrotechnika-elektronika és (a korábbi évek eredményeihez hasonlóan) a közlekedés szakmacsoportokba tartozó szakmákat végzetek közül jelezték a legtöbben, hogy főiskolán vagy egyetemen szeretnék továbbtanulni.

A 7.1. – 7.7. táblázatok mutatják be, hogy hogyan alakult az egyes szakmacsoportokban a különböző intézményekben továbbtanulók száma 2009 óta (az alacsony esetszámok miatt százalékos megoszlásokat nem közlünk).

7.1. táblázat: A továbbtanulni szándékozók szakmacsoport szerint (fő), 2009

Szakmacsoport	A továbbtanulás iránya				Összesen
	Szakiskola	Szakközép-iskola	Gimnázium	Főiskola, egyetem	
Egészségügy	4	3	10	47	64
Szociális szolgáltatások	3	0	3	4	10
Oktatás	0	0	0	1	1
Művészet, közművelődés, kommunikáció	1	0	0	4	5
Gépészet	51	101	28	65	245
Elektrotechnika-elektronika	6	34	20	45	105
Informatika	1	1	0	6	8
Vegyipar	0	2	0	12	14
Építészet	29	58	16	26	129
Könnyűipar	7	11	11	11	40
Faipar	13	47	21	25	106
Közlekedés	11	37	20	65	133
Környezetvédelem-vízgazdálkodás	1	2	0	7	10
Kereskedelem-marketing, üzleti adminisztráció	12	109	54	53	228
Vendéglátás-idegenforgalom	13	35	30	50	128
Egyéb szolgáltatások	0	0	1	7	8
Mezőgazdaság	23	56	17	43	139
Élelmiszeripar	9	16	7	9	41
Összesen	184	512	238	480	1414

Forrás: KERESLET_TANULO_2009

7.2. táblázat: A továbbtanulni szándékozók szakmacsoport szerint (fő), 2010

Szakmacsoport	A továbbtanulás iránya				Összesen
	Szakiskola	Szakközép-iskola	Gimnázium	Főiskola, egyetem	
Elektrotechnika-elektronika	9	29	31	26	95
Élelmiszeripar	12	23	20	9	64
Építészet	40	78	68	19	205
Faipar	22	50	54	23	149
Gépészet	33	63	49	27	172
Kereskedelem-marketing, üzleti adminisztráció	48	98	126	63	335
Közlekedés	58	73	46	71	248
Vegyipar	0	1	0	8	9
Vendéglátás-idegenforgalom	20	58	98	54	230
Összesen	242	473	492	300	1507

Forrás: KERESLET_TANULO_2010

7.3. táblázat: A továbbtanulni szándékozók szakmacsoport szerint (fő), 2011

Szakmacsoport	A továbbtanulás iránya				Összesen
	Szakiskola	Szakközép-iskola	Gimnázium	Főiskola, egyetem	
Elektrotechnika-elektronika	14	41	35	28	118
Élelmiszeripar	14	16	31	4	65
Építészet	71	70	70	12	223
Faipar	20	51	28	13	112
Gépészet	61	67	52	37	217
Kereskedelem-marketing, üzleti adminisztráció	38	120	95	32	285
Közlekedés	57	104	44	82	287
Vendéglátás-idegenforgalom	33	84	49	58	224
Összesen	308	553	404	266	1531

Forrás: KERESLET_TANULO_2011

7.4. táblázat: A továbbtanulni szándékozók szakmacsoport szerint (fő), 2012

Szakmacsoport	A továbbtanulás iránya				Összesen
	Szakiskola	Szakközép-iskola	Gimnázium	Főiskola, egyetem	
Elektrotechnika-elektronika	12	19	24	22	77
Élelmiszeripar	13	16	24	3	56
Építészet	36	38	31	7	112
Faipar	9	17	25	6	57
Gépészet	45	72	47	42	206
Kereskedelem-marketing, üzleti adminisztráció	9	20	34	5	68
Közlekedés	29	49	20	37	135
Vendéglátás-idegenforgalom	14	11	20	10	55
Összesen	167	242	225	132	768

Forrás: KERESLET_TANULO_2012

7.5. táblázat: A továbbtanulni szándékozók szakmacsoport szerint (fő), 2013⁴⁴

Szakmacsoport	A továbbtanulás iránya				Összesen
	Szakiskola	Szakközép-iskola	Gimnázium	Főiskola, egyetem	
Elektrotechnika-elektronika	4	10	7	12	33
Élelmiszeripar	4	9	12	5	30
Építészet	23	27	9	16	75
Faipar	3	14	9	9	35
Gépészet	26	39	36	21	122
Kereskedelem-marketing, üzleti adminisztráció	12	20	25	7	64
Közlekedés	27	31	15	78	151
Vendéglátás-idegenforgalom	28	67	41	30	166
Könnyűipar	(1)	(3)	(1)	(0)	(5)
Összesen	128	220	155	178	681

Forrás: KERESLET_TANULO_2013

⁴⁴ Az alacsony (10 alatti) esetszámú szakmacsoportokhoz tartozó adatokat zárójellel jelöltük.

7.6. táblázat: A továbbtanulni szándékozók szakmacsoport szerint (fő), 2014⁴⁵

Szakmacsoport	A továbbtanulás iránya				Összesen
	Szakiskola	Szakközép-iskola	Gimnázium	Főiskola, egyetem	
Elektrotechnika-elektronika	10	29	11	18	68
Élelmiszeripar	3	13	14	12	42
Építészet	21	23	21	7	72
Faipar	6	23	9	9	47
Gépészet	37	78	32	38	185
Kereskedelem-marketing, üzleti adminisztráció	13	13	11	6	43
Közlekedés	12	15	3	50	80
Vendéglátás-idegenforgalom	23	38	35	30	126
Könnyűipar	(5)	(1)	(8)	(1)	15
Összesen	130	233	144	171	678

Forrás: KERESLET_TANULO_2014

7.7. táblázat: A továbbtanulni szándékozók szakmacsoport szerint (fő), 2015⁴⁶

Szakmacsoport	A továbbtanulás iránya				Összesen
	Szakiskola	Szakközép-iskola	Gimnázium	Főiskola, egyetem	
Elektrotechnika-elektronika	3	13	15	21	52
Élelmiszeripar	12	17	18	7	54
Építészet	18	45	18	10	91
Faipar	6	10	11	9	36
Gépészet	31	60	49	46	186
Kereskedelem-marketing, üzleti adminisztráció	15	35	26	12	88
Közlekedés	28	37	18	54	137
Vendéglátás-idegenforgalom	45	68	49	81	243
Könnyűipar	(2)	(2)	(5)	(2)	11
Összesen	160	287	209	242	898

Forrás: KERESLET_TANULO_2015

⁴⁵ Az alacsony (10 alatti) esetszámú szakmacsoportokhoz tartozó adatokat zárójellel jelöltük.

⁴⁶ Az alacsony (10 alatti) esetszámú szakmacsoportokhoz tartozó adatokat zárójellel jelöltük.

Az adatelemzés eredményei azt mutatják, hogy a 2015-ben megkérdezettek közül többen tervezik, hogy a következő fél év során munkahelyet váltanak, mint tavaly, tehát a korábbi csökkenő tendencia idén megtört. 2015-ben a foglalkoztatott státuszú válaszadók 20%-a (303 fő) jelezte ezt, tavaly pedig 18%-uk (194 fő) (2013-ban 20% és 169 fő volt a megfelelő érték, 2012-ben 21% és 171 fő, 2011-ben 24% és 303 fő, 2010-ben 25% és 271 fő, 2009-ben pedig csupán 14%, ami 166 főt jelent).

A 303 főből 18-an akár a jelenlegi bérüknél alacsonyabb összegért is elhelyezkednének, 140-en legalább ugyanannyit szeretnének keresni, mint jelenlegi munkahelyükön, 137-en aktuális keresetüknél többet szeretnének kapni, nyolcan pedig nem tudtak válaszolni a kérdésre. Azok, akik magasabb összegért helyezkednének el, átlagosan havi 82 ezer forinttal többet szeretnének keresni (tavaly ez az érték 58 ezer forint volt, 2013-ban 48 ezer forint, 2012-ben 53 ezer forint, 2011-ben 52 ezer forint, 2010-ben 45 ezer forint, 2009-ben pedig 46 ezer forint).

A megkérdezettek jövőbeni karrierjük szempontjából 2015-ben azt tartják a legszükségesebbnek, hogy szakmai továbbképzéseken vegyenek részt: a tavalyi 3,12-hoz képest 3,36-ra növekedett az átlagos pontszám. Az idegennyelv-tudás fejlesztése így (a felmérés során először) a második helyre szorult vissza, mely lehetőségre adott átlagos pontszám a kutatás történetében a legalacsonyabb szintet (3,03) érte el. A szakképzett pályakezdők továbbra is kisebb jelentőséget tulajdonítanak karrierjük szempontjából annak, hogy leérettségizzenek, illetve, hogy jobban értsenek a számítógéphez (a pontátlag az előbbi esetben stagnált a tavalyi eredményhez képest, az utóbbi esetben enyhén csökkent). A megkérdezett fiatalok továbbra is a felsőoktatásban való részvételt tartják a legkevésbé fontos tényezőnek, a pontátlag 2015-ben is éppen hogy meghaladja a 2-es értéket (lásd a 7.8. táblázatot).

7.8. táblázat: A karrier szempontjából szükségesnek tartott tényezők, 2009-2015, $N_{2009}=2353-2825$, $N_{2010}=2355-2869$, $N_{2011}=2271-2877$, $N_{2012}=1388-1836$, $N_{2013}=1343-1818$, $N_{2014}=1569-2048$, $N_{2015}=1535-2381$

	2009		2010		2011		2012		2013		2014		2015	
	N	Pont- átlag	N	Pont- átlag	N	Pont- átlag	N	Pont- átlag	N	Pont- átlag	N	Pont- átlag	N	Pont- átlag
Jobb idegen nyelvtudás	2823	3,21	2869	3,27	2877	3,25	1836	3,31	1818	3,31	2048	3,26	2348	3,03
Szakmai továbbképzéseken való részvétel	2803	3,18	2851	3,17	2861	3,23	1821	3,19	1801	3,12	2042	3,14	2381	3,36
Jobb számítógépes tudás	2825	2,93	2854	2,82	2872	2,78	1828	2,83	1804	2,72	2024	2,77	2345	2,68
Érettségi	2353	3,01	2355	3,06	2271	2,96	1388	2,82	1343	2,82	1569	2,68	1535	2,67
Továbbtanulás felsőoktatási intézményben	2723	2,30	2759	2,18	2754	2,09	1736	1,99	1695	2,06	1967	2,02	2247	2,04

Megjegyzés: a megkérdezettek az állításokat 1-től 4-ig osztályozhatták, a 4-es jelentette, hogy nagyon szükségesnek tartja, az 1-es pedig azt, hogy teljesen szükségtelennek tartja

Forrás: KERESLET_TANULO_2015

8. Szakmából kilépés, kilépési arányok⁴⁷

A szakmájukból „kilépő”, tehát nem a saját szakmájukban dolgozó végzett szakképzettekre már a kutatás kezdetétől különös figyelmet fordítottunk, mivel ez a hiányszakmák újabb fontos vetületéről ad tájékoztatást. Belátható, hogy a jelentős kilépési aránnyal jellemezhető szakmákban hiába végez megfelelő számú tanuló, a munkaerőpiacon mégis hiány (túlkereslet) fog megjelenni.

A 2009-es adatfelvétel hiányosságaiból okulva 2010-ben és a további adatfelvételi időpontokban a korábbiaknál pontosabb adatokhoz jutottunk a tanult szakmában, illetve az attól eltérő szakmában való elhelyezkedést illetően. Ennek köszönhetően pontosabban definiált, „finomhangolt” kilépési arányokhoz jutottunk, így 2010 óta már összesen négyféle kilépési arányt számolunk. Erre azért van szükség, mert az adatfelvétel eredményei alapján többféle megközelítésben is vizsgálható a szakmában maradás kérdése. Ezen különböző megközelítések eltérő pillanatképet nyújtanak a szakiskolát végzettek sokrétű és dinamikusan változó munkaerő-piaci, iskolai, és munkaerőpiacon kívüli egyéb tevékenységeiről. Ugyanakkor a felvételtől kapott adatok alapján csak megközelítőleg lehet bemutatni, hogy pontosan mi zajlik le a szakiskolát végzettek életpályája során. Ezt a kérdést csak egy ismételt követéses vizsgálat segítségével lenne lehetséges megválaszolni, amely ugyanazokat az egyéneket követi végig pályájuk során, így szolgáltatva gazdag információt az összes előforduló élethelyzetről.

2011-ben tovább finomítottuk kilépési mutatóinkat, de csak kisebb változtatásokat hajtottunk végre, így ezek az eredmények összehasonlíthatóak a korábbi adatokkal. 2011 óta a nem saját szakmában munkát vállalókról azt is megtudjuk, hogy a legutoljára megszerzett szakmájukkal azonos szakmacsoportba tartozó szakmában, vagy teljesen eltérő szakmában dolgoznak. Így a korábbi, túlzottan szigorú megközelítést tartalmazó kilépési mutatókat a realitásokhoz közelítve módosítottuk: a hasonló szakmában elhelyezkedők nem számítanak kilépőnek. Ezen kívül a kérdezés időpontjában tanulói státuszú megkérdezettek esetében 2011 óta pontosabb adatokat gyűjtünk arról, hogy az illető saját szakmájában tanul tovább, másik szakmát tanul, vagy nem tanul szakmát. Ezen információkat is felhasználtuk a kilépési mutatók kiszámolásakor.

⁴⁷ A szerzők ezúton szeretnének köszönetet mondani Fazekas Mihálynak a fejezethez nyújtott szakmai segítségért.

A rendelkezésre álló adatok alapján tehát 2012-ben, 2013-ban, 2014-ben és 2015-ben is négy, alább részletezendő megközelítésben készítettünk kilépési mutatót – a 2011-es módszertannal megegyező módon. Mindegyik egy-egy kutatási kérdéshez köthető, melyek fontos közpolitikai relevanciával is bírnak. A 2011-nél korábbi adatokkal történő összehasonlíthatóság érdekében a 2009-es „Kilépés 1” –mutatóval összehasonlítható kilépési arányt is szerepeltetjük a fejezetben.

1. Az effektív munkakínálat mutatója

Kutatási kérdés: részét képezi-e a szakiskolát végzett egyén az adott szakmában megjelenő effektív munkakínálatnak a szakmaszerzést követő 19 (2013 előtt 9) hónap során?

Ennél a mutatónál az adott szakmában megjelenő munkakínálatba azok számítanak bele, akik legalább egyszer már dolgoztak saját, 19 (2013 előtt 9) hónapja megszerzett szakmájukban, vagy azzal azonos szakmacsoportba tartozó szakmában. Akik még soha nem dolgoztak, nem számítanak bele a kilépési arányba, tehát sem a kilépők, sem a nem kilépők számát nem növelik. Ezt a csoportot azért vettük ki a számításokból, mert nem lehet pontosan tudni, hogy aktívan keresnek-e munkát, és ha igen, akkor a saját szakmájukban, vagy másokban teszik ezt. Ez a mutató a munkaerő-piaci megközelítésre helyezi a hangsúlyt.

2. A társadalmi hasznosság mutatója

Kutatási kérdés: használta-e valaha a szakiskolát végzett egyén a 19 (2013 előtt 9) hónapja megszerzett szakmáját?

Ez a mutató azt jelzi, hogy az illető használta-e valaha a 19 (2013 előtt 9) hónapja megszerzett szakmáját akár a munkaerő-piacon (legalább egyszer már dolgozott saját, 19 (2013 előtt 9) hónapja szerzett szakmájában, vagy azzal azonos szakmacsoportba tartozó szakmában), akár tanulmányai során (pl. továbbtanulás az adott szakmában szakiskola után szakközépiskolában). Ez a mutató egy sajátos társadalmi megközelítést alkalmaz, mely az adott szakiskolai képzés társadalmi hasznosságát vizsgálja.

3. Az elhelyezkedési valószínűség mutatója

Kutatási kérdés: mekkora a szakiskolát végzett egyén saját szakmában való elhelyezkedési valószínűsége?

Ennél a mutatónál azok számítanak kilépőnek, akik még soha nem dolgoztak, illetve akik még soha nem dolgoztak a saját szakmájukban, vagy azzal azonos szakmacsoportba tartozó szakmában. A korábban szerzett szakmájukban továbbtanulók nem számítanak bele a kilépési arányba, tehát sem a kilépők, sem a nem kilépők számát nem növelik. Ez a mutató a szakiskolát elvégzett diák szemszögét veszi alapul, azt mutatja, hogy az adott szakma mennyire segíti a végzett diákokat a szakmájában való elhelyezkedésben.

4. A 2009-es „Kilépés 1” – mutatóval összehasonlítható kilépési arány

Ennél a mutatónál azok számítanak kilépőnek, akik nem a saját szakmájukban dolgoznak, a munkanélküliek, a GYES-en, GYED-en levők, valamint a korábbi szakmájuktól eltérő szakmát iskolarendszerben (szakiskola, szakközépiskola) tanulók. A saját szakmában továbbtanulók, valamint az iskolarendszeren kívül továbbtanulók (saját, vagy egyéb szakma esetén) nem számítanak bele az arányba, tehát sem a kilépők, sem a nem kilépők számát nem növelik. Ezt a mutatót annak érdekében számítottuk ki, hogy a 2009-es, kevésbé részletes megközelítéssel közvetlenül összehasonlítható arányszámot is bemutathassunk a tanulmányban.

(A négyféle mutató részletes definíciójáról lásd a 8.1., 8.2. és 8.3. táblázatokat.)

8.1. táblázat: Kilépési definíciók – 2009

Munkaerő-piaci pozíciók	Saját szakmájukban nem dolgozók	„Kilépés 1”	„Kilépés 2”
1. Aktív a munkaerőpiacon	-	-	-
1.1. Saját szakmájában dolgozik	nem kilépő	nem kilépő	nem kilépő
1.2. Nem a saját szakmájában dolgozik	kilépő	kilépő	kilépő
1.3. Munkanélküli	kilépő	kilépő	nem számít bele az arányba
2. Inaktív a munkaerőpiacon	-	-	-
2.1. GYES, GYED, háztartásbeli	kilépő	kilépő	nem számít bele az arányba
<u>2.2. Tanuló</u>	-	-	-
2.2.1. Saját szakmájában iskolarendszerben (szakiskola, szakközépiskola) tanul	kilépő	nem számít bele az arányba	nem számít bele az arányba
2.2.2. Saját szakmájában iskolarendszeren kívül tanul	kilépő	nem számít bele az arányba	nem számít bele az arányba
2.2.3. Más szakmában iskolarendszerben (szakiskola, szakközépiskola) tanul	kilépő	kilépő	kilépő
2.2.4. Más szakmában iskolarendszeren kívül tanul	kilépő	nem számít bele az arányba	nem számít bele az arányba

8.2. táblázat: Kilépési definíciók – 2010

	Esetszám (fő)	Effektív munka- kínálat mutatója	Társadalmi hasznos- ság mutatója	Elhelyez- kedési valószí- nűség mutatója
Jelenleg dolgozik				
- legalább egyszer dolgozott már saját, 2009-ben szerzett szakmájában	801	nem kilépő	nem kilépő	nem kilépő
- még soha nem dolgozott saját, 2009-ben szerzett szakmájában	325	kilépő	kilépő	kilépő
- nem tudjuk, hogy dolgozott-e saját, 2009-ben szerzett szakmájában	121	nem számít bele az arányba	nem számít bele az arányba	nem számít bele az arányba
Jelenleg munkanélküli				
- még soha nem dolgozott	513	nem számít bele az arányba	kilépő	kilépő
- dolgozott és legalább egyszer dolgozott már saját, 2009-ben szerzett szakmájában	122	nem kilépő	nem kilépő	nem kilépő
- dolgozott és még soha nem dolgozott saját, 2009-ben szerzett szakmájában	68	kilépő	kilépő	kilépő
- nem tudjuk, hogy dolgozott-e saját, 2009-ben szerzett szakmájában	0	nem számít bele az arányba	nem számít bele az arányba	nem számít bele az arányba
Jelenleg tanul				
- még soha nem dolgozott és szakközépiskolában tanul	411	nem számít bele az arányba	nem kilépő	nem számít bele az arányba
- még soha nem dolgozott és nem szakközépiskolában tanul	437	nem számít bele az arányba	kilépő	nem számít bele az arányba
- már dolgozott, és legalább egyszer dolgozott már saját, 2009-ben szerzett szakmájában	62	nem kilépő	nem kilépő	nem kilépő
- már dolgozott, de még soha nem dolgozott saját, 2009-ben szerzett szakmájában, szakközépiskolában tanul	10	kilépő	nem kilépő	kilépő
- már dolgozott, de még soha nem dolgozott saját, 2009-ben szerzett szakmájában, nem szakközépiskolában tanul	19	kilépő	kilépő	kilépő
- nem tudjuk, hogy dolgozott-e saját, 2009-ben szerzett szakmájában	4	nem számít bele az arányba	nem számít bele az arányba	nem számít bele az arányba
Jelenleg Gyés-en van, vagy egyéb okból inaktív				
- még soha nem dolgozott	15	nem számít bele az arányba	kilépő	kilépő
- dolgozott és legalább egyszer dolgozott már saját, 2009-ben szerzett szakmájában	3	nem kilépő	nem kilépő	nem kilépő
- dolgozott és még soha nem dolgozott saját, 2009-ben szerzett szakmájában	0	kilépő	kilépő	kilépő

- nem tudjuk, hogy dolgozott-e saját, 2009-ben szerzett szakmájában	0	nem számít bele az arányba	nem számít bele az arányba	nem számít bele az arányba
Nem ismerjük jelenlegi munkaerő-piaci pozícióját	5	nem számít bele az arányba	nem számít bele az arányba	nem számít bele az arányba
Összesen	2916			

8.3. táblázat: Kilépési definíciók – 2011-2015

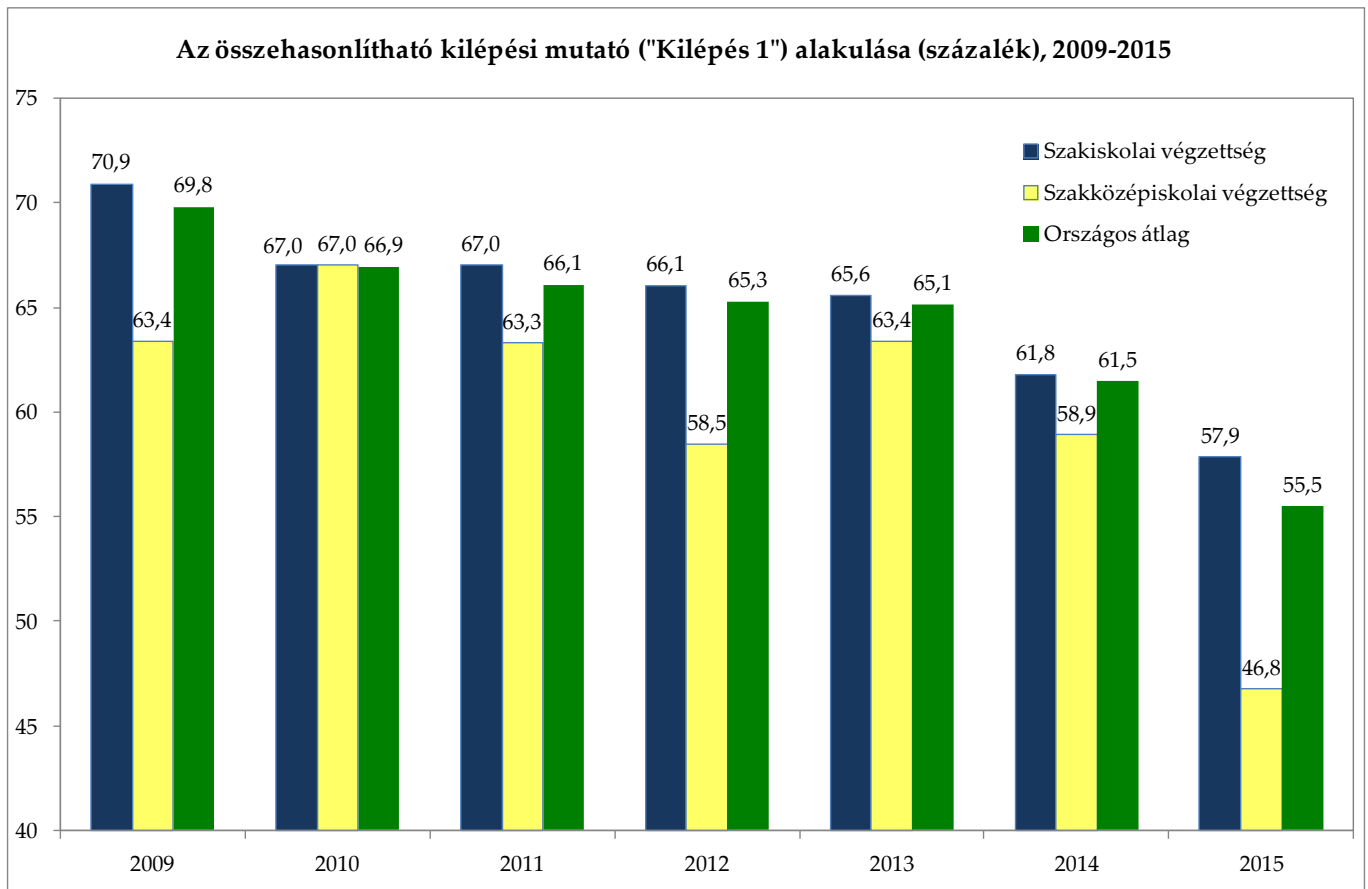
	Effektív munka- kínálat mutatója	Társadalmi hasznos- ság mutatója	Elhelyez- kedési valószí- nűség mutatója
Jelenleg dolgozik			
- legalább egyszer dolgozott már saját, 19 (2013 előtt 9) hónapja szerzett szakmájában	nem kilépő	nem kilépő	nem kilépő
- legalább egyszer dolgozott már 19 (2013 előtt 9) hónapja szerzett szakmájával azonos szakmacsoportba tartozó szakmában, de saját, 19 (2013 előtt 9) hónapja szerzett szakmájában még nem dolgozott	nem kilépő	nem kilépő	nem kilépő
- még soha nem dolgozott saját, 19 (2013 előtt 9) hónapja szerzett szakmájában, sem ezzel azonos szakmacsoportba tartozó szakmában	kilépő	kilépő	kilépő
- nem tudjuk, hogy dolgozott-e saját, 19 (2013 előtt 9) hónapja szerzett szakmájában, vagy azonos szakmacsoportba tartozó szakmában	nem számít bele az arányba	nem számít bele az arányba	nem számít bele az arányba
Jelenleg munkanélküli			
- még soha nem dolgozott	nem számít bele az arányba	kilépő	kilépő
- dolgozott és legalább egyszer dolgozott már saját, 19 (2013 előtt 9) hónapja szerzett szakmájában	nem kilépő	nem kilépő	nem kilépő
- dolgozott és legalább egyszer dolgozott már 19 (2013 előtt 9) hónapja szerzett szakmájával azonos szakmacsoportba tartozó szakmában, de saját, 19 (2013 előtt 9) hónapja szerzett szakmájában még nem dolgozott	nem kilépő	nem kilépő	nem kilépő
- dolgozott és még soha nem dolgozott saját, 19 (2013 előtt 9) hónapja szerzett szakmájában, sem ezzel azonos szakmacsoportba tartozó szakmában	kilépő	kilépő	kilépő
- dolgozott, de nem tudjuk, hogy dolgozott-e saját, 19 (2013 előtt 9) hónapja szerzett szakmájában, vagy azonos szakmacsoportba tartozó szakmában	nem számít bele az arányba	nem számít bele az arányba	nem számít bele az arányba
Jelenleg tanul			
- még soha nem dolgozott és a korábban szerzett szakmájában tanul tovább	nem számít bele az arányba	nem kilépő	nem számít bele az arányba
- még soha nem dolgozott és nem a korábban szerzett szakmájában tanul tovább	nem számít bele az arányba	kilépő	nem számít bele az arányba
- még soha nem dolgozott és nem tudjuk, hogy milyen szakmában tanul tovább	nem számít bele az arányba	nem számít bele az arányba	nem számít bele az arányba
- már dolgozott, és legalább egyszer dolgozott már saját, 19 (2013 előtt 9) hónapja szerzett szakmájában	nem kilépő	nem kilépő	nem kilépő

A táblázat a következő oldalon folytatódik

	Effektív munkakínálat mutatója	Társadalmi hasznosság mutatója	Elhelyezkedési valószínűség mutatója
- már dolgozott és legalább egyszer dolgozott már 19 (2013 előtt 9) hónapja szerzett szakmájával azonos szakmacsoportba tartozó szakmában, de saját, 19 (2013 előtt 9) hónapja szerzett szakmájában még nem dolgozott	nem kilépő	nem kilépő	nem kilépő
- már dolgozott, de még soha nem dolgozott saját, 19 (2013 előtt 9) hónapja szerzett szakmájában, sem ezzel azonos szakmacsoportba tartozó szakmában, a korábban szerzett szakmájában tanul tovább	kilépő	nem kilépő	kilépő
- már dolgozott, de még soha nem dolgozott saját, 19 (2013 előtt 9) hónapja szerzett szakmájában, sem ezzel azonos szakmacsoportba tartozó szakmában, nem a korábban szerzett szakmájában tanul tovább	kilépő	kilépő	kilépő
- már dolgozott, de még soha nem dolgozott saját, 19 (2013 előtt 9) hónapja szerzett szakmájában, sem ezzel azonos szakmacsoportba tartozó szakmában, nem tudjuk, hogy milyen szakmában tanul tovább	nem számít bele az arányba	nem számít bele az arányba	nem számít bele az arányba
- már dolgozott, de nem tudjuk, hogy dolgozott-e saját, 19 (2013 előtt 9) hónapja szerzett szakmájában, vagy azonos szakmacsoportba tartozó szakmában, és nem tudjuk, hogy milyen szakmában tanul tovább	nem számít bele az arányba	nem számít bele az arányba	nem számít bele az arányba
Jelenleg Gyes-en van, vagy egyéb okból inaktív			
- még soha nem dolgozott	nem számít bele az arányba	kilépő	kilépő
- dolgozott és legalább egyszer dolgozott már saját, 19 (2013 előtt 9) hónapja szerzett szakmájában	nem kilépő	nem kilépő	nem kilépő
- dolgozott és legalább egyszer dolgozott már 19 (2013 előtt 9) hónapja szerzett szakmájával azonos szakmacsoportba tartozó szakmában, de saját, 19 (2013 előtt 9) hónapja szerzett szakmájában még nem dolgozott	nem kilépő	nem kilépő	nem kilépő
- dolgozott és még soha nem dolgozott saját, 19 (2013 előtt 9) hónapja szerzett szakmájában, sem ezzel azonos szakmacsoportba tartozó szakmában	kilépő	kilépő	kilépő
- nem tudjuk, hogy dolgozott-e saját, 19 (2013 előtt 9) hónapja szerzett szakmájában, vagy azonos szakmacsoportba tartozó szakmában	nem számít bele az arányba	nem számít bele az arányba	nem számít bele az arányba
Nem ismerjük jelenlegi munkaerő-piaci pozícióját	nem számít bele az arányba	nem számít bele az arányba	nem számít bele az arányba
Összesen			

A megkérdezettek között 2009-ben 69,8% volt a „Kilépés 1” mutató értéke. 2010-ben az ezzel összehasonlítható mutató 66,9%-os, 2011-ben 66,1%-os, 2012-ben 65,3%-os, 2013-ban 65,1%-os, 2014-ben 61,5%-os arányt mutat, 2015-ben pedig 55,5%-ot. Tehát elmondható, hogy 2010-től 2013-ig alig, 2013 és 2015 között pedig nagyobb ütemben mérséklődött a nem saját szakmájukban elhelyezkedő szakképzettek aránya. A szakiskolát végzettek esetében a mutató értéke 2009 és 2010 között 70,9%-ról 67%-ra csökkent, 2011-ben ugyanezen a szinten maradt, 2012-ben 66,1%-ra, 2013-ban 65,6%-ra, 2014-ben 61,8%-ra, 2015-ben pedig 57,9%-ra csökkent. A kilépési mutató értéke a szakközépiskolát végzettek körében 2009-ben 63,4% volt, ez 2010-ben 67%-ra nőtt, így a két végzettségi csoport kilépési mutatója ebben az évben megegyezett. 2011-ben már csak 63,3%-ot ért el a mutató a szakközépiskolát végzettek körében, majd 2012-ben tovább csökkent 58,5%-ra. 2013-ban 63,4%-ra emelkedett, 2014-ben 58,9%-ra mérséklődött, 2015-ben pedig 46,8%-kal a kutatás történetének legalacsonyabb értékét vette fel. Így elmondható, hogy a 2010-es év kivételével minden évben a szakközépiskolát végzettek körében tapasztalható az alacsonyabb kilépési arány és 2015-ben mértük a két csoport közötti legnagyobb különbséget (lásd a 8.1. ábrát).

8.1. ábra: Az összehasonlítható kilépési mutató ("Kilépés 1") alakulása (százalék), 2009-2014, $N_{2009}=2762$, $N_{2010}=2284$, $N_{2011}=2401$, $N_{2012}=1598$, $N_{2013}=1520$, $N_{2014}=1784$, $N_{2015}=2142$

Forrás: KERESLET_TANULO_2015

A szakmánkénti elemzés⁴⁸ szerint 2009 és 2010 között a húsipari termékgyártó és a pék-cukrász szakmákban végzettek között csökkent legnagyobb mértékben az összehasonlítható kilépési arány, a legjelentősebb növekedést pedig a járműfényező végzettségűek körében tapasztaltuk. 2010 és 2011 között a kilépési arány a szerkezetlakatos, a járműfényező, valamint a gázfogyasztóberendezés- és csőhálózat-szerelő szakmákban mutatta a legjelentősebb csökkenést (rendre 39, 17 és 16 százalékpont). A nem saját szakmájukban elhelyezkedő szakképzettek arányának legnagyobb mértékű növekedését a pék-cukrász, az ács, állványozó, a vízvezeték- és vízkészülék-szerelő és a burkoló szakmák esetén tapasztaltuk (rendre 27, 18, 16 és 11 százalékpont). 2011 és 2012 között az összehasonlítható kilépési arány az autóelektronikai

⁴⁸ Az elemzést azon szakmákra korlátoztuk, melyek minden kutatásban egyaránt 20-nál nagyobb esetszámmal szerepeltek.

műszerész, a burkoló és a bolti eladó szakmákban mutatta a legnagyobb mértékű csökkenést (rendre 39, 37, 28 százalékpont). A kilépési arány a szerszámkészítő és a szerkezetlakatos szakmákban növekedett a leginkább (rendre 62 és 46 százalékpont). 2012 és 2013 között a kilépési arány – a mindkét évben a kutatásba bevont és megfelelő esetszámban megjelenő szakmák közül – az autóelektronikai műszerész, az ács, állványozó és az autószerelő szakmákban mutatta a legnagyobb mértékű csökkenést (rendre 20, 18, 16 százalékpont). A kilépési arány a villanyszerelő, a szerkezetlakatos és a gépi forgácsoló szakmákban növekedett a leginkább (rendre 17, 14, 11 százalékpont). 2013 és 2014 között az összehasonlítható kilépési arány az autótechnikus és a géplakatos (ipari gépész) szakmákban mutatta a legnagyobb mértékű csökkenést (rendre 29 és 20 százalékpont). A legnagyobb emelkedést az ács, állványozó szakmát tanultaknál mértük (21 százalékpont). A kilépési arány a vendéglős és a női szabó végzettségű pályakezdők körében volt a legmagasabb 2014-ben (rendre 86% és 84%).

2014 és 2015 között a kilépési arány legnagyobb mértékű csökkenését a vízvezeték- és vízkészülék-szerelő, a pék-cukrász és a bolti eladó szakmákban tapasztaltuk (rendre 26, 19 és 17 százalékpont). A legnagyobb növekedés a járműfényező szakmát tanultak között látható (9 százalékpont). 2015-ben az összehasonlítható kilépési arány a burkoló és az épületasztalos végzettségű pályakezdők körében volt a legmagasabb (rendre 81% és 79%).

Szakmacsoportokat tekintve 2009 és 2010 között az elektrotechnika-elektronika (18 százalékpont), az élelmiszeripar (31 százalékpont) és a vendéglátás-idegenforgalom (18 százalékpont) szakmacsoportban végzettek között láttuk a kilépési arányok jelentős csökkenését. A közlekedés (16 százalékpont) és a kereskedelem-marketing és üzleti adminisztráció (14 százalékpont) szakmacsoportokban pedig növekedett a mutató értéke. 2010 és 2011 között a legjelentősebb mértékben a gépészet (11 százalékpont) és az elektrotechnika-elektronika (9 százalékpont) szakmacsoportokban csökkent a kilépési arány. Ugyanebben az időszakban a leginkább az élelmiszeripar (17 százalékpont) szakmacsoportban növekedtek a kilépési arányok. 2011 és 2012 között a faipar szakmacsoportban csökkent legjelentősebben az összehasonlítható kilépési arány (4 százalékpont), a legnagyobb növekedést pedig a

vendéglátás-idegenforgalom szakmacsoportban tapasztaltuk (12 százalékpont). 2012 és 2013 között a közlekedés és a kereskedelem-marketing és üzleti adminisztráció szakmacsoportokban tapasztaltuk a kilépési arány legnagyobb mértékű csökkenését (rendre 10 és 7 százalékpont), a legnagyobb növekedés pedig a gépészet szakmacsoportban látható (6 százalékpont). 2013 és 2014 között a közlekedés szakmacsoportban mérséklődött leginkább a kilépési arány (13 százalékpont), a legjelentősebb emelkedést pedig a kereskedelem-marketing, üzleti adminisztráció szakmacsoportban láthatjuk (5 százalékpont). A legmagasabb kilépési arány (84%) a könnyűipar szakmacsoportot jellemzi, a legalacsonyabb pedig az elektrotechnika-elektronika szakmacsoportot (48%) (lásd a 8.4. táblázatot). 2014 és 2015 között a kereskedelem-marketing, üzleti adminisztráció szakmacsoportban tapasztaltuk a kilépési arány legjelentősebb csökkenését (17 százalékpont), viszonylag magas növekedést pedig az elektrotechnika-elektronika szakmacsoportban mutatnak az adatok (5 százalékpont). A legmagasabb kilépési arányt (80%) a könnyűipar szakmacsoportban mértük, a legalacsonyabbat pedig a gépészet szakmacsoportban (48%) (lásd a 8.4. táblázatot).

8.4. táblázat: Összehasonlítható kilépési arányok és a kilépők száma szakmacsoportok szerint, 2009-2015⁴⁹

Szakmacsoport megnevezése	2009		2010		2011		2012		2013		2014		2015	
	Eset-szám	Százalék	Eset-szám	Százalék	Eset-szám	Százalék	Eset-szám	Százalék	Eset-szám	Százalék	Eset-szám	Százalék	Eset-szám	Százalék
Elektrotechnika-elektronika	166	81,0	81	62,8	90	54,2	69	58,5	35	54,7	58	47,5	54	51,4
Élelmiszeripar	72	80,0	58	48,7	82	66,1	95	66,0	35	67,3	80	66,7	73	56,2
Építészet	277	69,3	275	63,1	302	69,7	209	70,1	140	71,8	160	71,1	160	62,0
Faipar	176	75,5	174	72,8	149	78,0	99	73,9	81	77,1	112	78,9	97	75,2
Gépészet	340	66,9	192	64,9	212	54,2	246	52,6	170	58,4	270	53,9	241	48,4
Kereskedelem-marketing, üzleti adminisztráció	240	68,2	262	81,9	249	81,6	69	81,2	93	74,4	68	80,0	117	62,2
Közlekedés	208	66,5	315	82,0	335	78,1	201	78,2	245	67,9	126	54,5	204	53,4
Vegyipar	(13)	(81,3)	(11)	(91,7)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vendéglátás-idegenforgalom	144	64,3	163	46,7	168	46,4	55	58,5	183	58,1	192	59,8	231	52,9
Könnyűipar	-	-	-	-	-	-	-	-	(8)	(66,7)	31	83,8	(12)	(80,0)
Összesen	1610		1531		1587		1043		990		1097		1189	

Forrás: KERESLET_TANULO_2015

⁴⁹ Az alacsony (20 alatti) esetszámok miatt a százalékos adatok egyes esetekben fenntartással kezelendők, ezeket zárójellel jelöltük.

Itt hívjuk fel a figyelmet arra, hogy a szakmacsoportonkénti elemzést egyes esetekben torzíthatja, hogy – a rendelkezésre álló adatok sajátosságai, tehát a kutatás a minden megyében korlátozás nélkül beiskolázható szakmákra korlátozása, valamint a fiatalok elérésének problémái miatt – bizonyos szakmacsoportokba csak kevés szakma volt sorolható. Két esetben ez a probléma különös figyelmet érdemel, mivel a kereskedelem-marketing, üzleti adminisztráció és a könnyűipar szakmacsoportokba csak egy-egy szakma került (rendre: bolti eladó, illetve női szabó). A kilépési mutató értelmezése és országos viszonyokra vetítése ezekben a szakmacsoportokban csak igen korlátozottan lehetséges, mivel az egy-egy szakmában való elhelyezkedési esélyeket nagyban befolyásolja az adott szakma iránti specifikus kereslet, de ugyanez a tendencia nem feltétlenül igaz a szakmacsoport egyéb szakmáira. Ezekből az inkább csak tájékoztató jellegű adatokból tehát nem vonhatunk le messzemenő következtetéseket. A szakmacsoportok összetételéről, tehát a vizsgált szakmák szakmacsoportonkénti számáról lásd az F15-F16. táblázatokat.

A régiók szerinti vizsgálat 2010-ben azt mutatta, hogy a 2009-es felmérés adataihoz képest az összehasonlítható kilépési mutató jelentősen csökkent a Közép-Dunántúlon, az Észak-Alföldön és Észak-Magyarországon, számottevő növekedést pedig Közép-Magyarország esetében tapasztaltunk. 2010 és 2011 között a kilépési arányok a legnagyobb mértékben Észak-Magyarországon és Közép-Magyarországon csökkentek, a legjelentősebb növekedést pedig a Dél-Alföld esetében láthattuk. 2011 és 2012 között a fenti mutató a legnagyobb mértékű csökkenést a Dél-Dunántúlon mutatta, a legnagyobb növekedést pedig Észak-Magyarország esetében tapasztaltuk. 2012 és 2013 között az összehasonlítható kilépési mutató legjelentősebben a Közép-Dunántúlon és Észak-Magyarországon csökkent, a legnagyobb mértékű növekedést pedig a Dél-Dunántúl esetében láthatjuk. A legmagasabb kilépési arány 2013-ban az Észak-Alföldet és a Dél-Dunántúlt jellemzi, a legalacsonyabb adatokat pedig a Közép-Dunántúl és a Nyugat-Dunántúl esetében tapasztaltuk. 2013 és 2014 között a kilépési arány legerősebben a Dél-Dunántúlon csökkent, a legnagyobb növekedés pedig Észak-Magyarországon ment végbe. 2014-ben a legmagasabb kilépési arányt Észak-Magyarországon mértük (76%), a legalacsonyabbat pedig a Nyugat-Dunántúlon (50%). A 2014 és 2015 közötti tendenciák azt mutatják, hogy a kilépési arány Észak-Magyarországon és az Észak-Alföldön csökkent a legnagyobb mértékben, növekedést pedig csak a Nyugat-Dunántúlon tapasztaltunk. 2015-ben a

keleti országrészben volt a legmagasabb az összehasonlítható kilépési mutató (Dél-Alföld, Észak-Alföld és Észak-Magyarország esetében is 58% körüli adatokat láthatunk), a legalacsonyabb pedig a Közép-Dunántúlon (52%). A régiók közötti különbségek 2015-ben jelentősen csökkentek (lásd a 8.5. táblázatot).

8.5. táblázat: Összehasonlítható kilépési arányok és a kilépők száma régiók szerint, 2009-2015⁵⁰

Régió megnevezése	2009		2010		2011		2012		2013		2014		2015	
	Eset-szám	Százalék	Eset-szám	Százalék	Eset-szám	Százalék	Eset-szám	Százalék	Eset-szám	Százalék	Eset-szám	Százalék	Eset-szám	Százalék
Közép-Magyarország	209	54,9	259	65,6	198	57,4	155	62,8	152	61,5	127	53,8	171	53,4
Közép-Dunántúl	234	74,1	182	65,2	202	64,5	148	65,2	109	52,2	115	53,0	162	51,8
Nyugat-Dunántúl	261	65,6	210	63,3	196	58,2	125	54,8	109	56,5	153	49,5	147	53,8
Dél-Dunántúl	297	74,6	232	71,2	234	69,0	103	62,8	144	76,2	194	65,5	143	55,9
Dél-Alföld	289	64,2	236	62,3	312	72,4	187	67,8	169	64,0	132	61,1	208	57,6
Észak-Alföld	273	73,4	240	68,4	257	72,8	178	69,3	155	79,9	180	71,7	202	57,5
Észak-Magyarország	348	81,5	184	75,7	188	66,4	147	73,9	152	67,9	196	75,7	156	58,2
Összesen	1911		1543		1587		1043		990		1097		1189	

Forrás: KERESLET_TANULO_2015

⁵⁰ Az alacsony (20 alatti) esetszámok miatt a százalékos adatok egyes esetekben fenntartással kezelendők, ezeket zárójellel jelöltük.

A finomabb megkülönböztetésre is lehetőséget adó háromféle kilépési mutató árnyalja ezt a képet. Az effektív munkakínálat mutatója⁵¹ szerint 2010-ben a szakképzett fiatalok 70%-a képezte részét a szakmájára vonatkozó munkakínálatnak és 30%-uk hagyta el ezt a munkapiacot. 2011-ben már a megkérdezettek 74%-a részét képezte a szakmájára vonatkozó munkakínálatnak és csak 26%-uk „lépett ki” onnan. 2012-ben újfent enyhe pozitív elmozdulást mutattak az adatok: ekkor a megkérdezettek 75%-a képezte részét a szakmájára vonatkozó munkakínálatnak és 25%-uk lépett ki erről a munkaerőpiacról. A 2013-as adatok szerint a helyzet első ízben romlott a kutatás kezdete óta: idén a megkérdezetteknek csak 72,5%-a képezi részét a szakmájára vonatkozó munkakínálatnak és 27,5%-uk kilépett erről a piacról. 2014-ben a pályakezdő szakképzettek 74%-a képezte részét a szakmájára vonatkozó munkakínálatnak, 26%-uk pedig nem. A 2015-ös adatfelvétel eredményei azt mutatják, hogy a válaszadók 75%-a részét képezte a szakmájára vonatkozó munkakínálatnak és 25%-uk nem.

A társadalmi hasznosság mutatója⁵² szerint 2010-ben a fiatal szakképzettek 51%-a használta valamilyen formában 2009-ben megszerzett szakmáját és ilyen szempontból 49%-uk számított kilépőnek. 2011-ben a megkérdezettek 48%-a használta szakmáját a munkaerőpiacon vagy további tanulmányai során, 52%-uk pedig a kilépők közé került. 2012-ben enyhén javult a társadalmi hasznosság mutatója: a fiatalok 49%-a hasznosította szakmáját és 51%-uk számított kilépőnek. 2013-ban jelentős javulást mutatnak az adatok, ekkor a társadalmi hasznosság mutatója szerint a válaszadók 55%-a már hasznosította valamilyen módon szakmáját és 45%-uk számított kilépőnek. A 2014-es adatok szerint a pályakezdő szakképzettek 56,9%-a használta szakmáját munka vagy további tanulmányok során és 43,1%-uk számított kilépőnek. 2015-ben jelentős javulást tapasztaltunk, mellyel a mutató elérte eddigi legkedvezőbb értékét: a szakképzett pályakezdők 67,7%-a használta már valamilyen formában a 19 hónappal a kérdés előtt szerzett szakmáját és a kilépők aránya 32,3%-ra csökkent.

⁵¹ Részt képezi-e a szakiskolát végzett egyén az adott szakmában megjelenő effektív munkakínálatnak a szakmaszerzést követő év során?

⁵² Használta-e valaha a szakiskolát végzett egyén a 2012-ben megszerzett szakmáját?

Az elhelyezkedési valószínűség mutatója⁵³ szerint 2010-ben a frissen végzett diákok 51%-os valószínűséggel helyezkedtek el a saját szakmájukban, ez a mutató tehát 49%-os kilépési arányt jelzett. 2011-ben a szakképzett pályakezdők 56%-os valószínűséggel helyezkedtek el saját szakmájukban – vagy ezzel azonos szakmacsoportba tartozó szakmában – a végzést követő 9 hónap során, a kilépési arány ebben az évben tehát mindössze 44% volt. 2012-ben a mutató enyhén romlott: a megkérdezett szakképzett fiatalok 55%-os valószínűséggel helyezkedtek el szakmájukban (vagy azzal azonos szakmacsoportba tartozó szakmában) a vizsgált időszakban, a kilépési arány tehát 45%-ra nőtt. 2013-ban újra javulást mutatnak az adatok: a szakképzett pályakezdők 58%-os valószínűséggel helyezkedtek el saját szakmájukban, vagy azzal azonos szakmacsoportba tartozó szakmában a végzést követő 19 hónap során, így a kilépési arány 42%-ra csökkent. 2014-ben tovább csökkent a fenti mutató 40,6%-ra, így a megkérdezettek 59,4%-os valószínűséggel helyezkedtek el saját szakmájukban 19 hónap alatt. A 2015-ös eredmények újabb jelentős javulást mutatnak: a kilépési arány 30,6%-ra csökkent, tehát a válaszadók 69,4%-os valószínűséggel helyezkedtek el szakmájukban.

Mindhárom fenti mutató esetében figyelembe kell azonban venni, hogy a 2013-as és az azt követő adatfelvételek a megelőző évek gyakorlatát megtörve nem 9, hanem 19 hónapja a munkaerőpiacon levő szakképzett fiatalokat vizsgált, így például az elhelyezkedési valószínűséget (vagy akár a kilépési valószínűséget) ez a tényező önmagában is növelheti.

Az effektív munkakínálat, a társadalmi hasznosság és az elhelyezkedési valószínűség mutatóinak szakmacsoportok, megyék és régiók szerinti bontását a 8.6-8.8. táblázatok tartalmazzák, a 2010 és 2014 közötti adatok pedig szakmacsoportok és régiók szerinti bontásban a tanulmány függelékében, az F5-F14. táblázatokban találhatók.

⁵³ Mekkora a szakiskolát végzett egyén saját szakmában való elhelyezkedési valószínűsége?

8.6. táblázat: Különböző kilépési arányok és a kilépők száma szakmacsoportok szerint, 2015

Szakmacsoport megnevezése	Effektív munkakínálat mutatója szerint kilépők aránya (százalék)	Effektív munkakínálat mutatója szerint kilépők száma (fő)	Társadalmi hasznosság mutatója szerint kilépők aránya (százalék)	Társadalmi hasznosság mutatója szerint kilépők száma (fő)	Elhelyezkedési valószínűség mutatója szerint kilépők aránya (százalék)	Elhelyezkedési valószínűség mutatója szerint kilépők száma (fő)
Elektrotechnika-elektronika	16,5	14	27,6	27	22,8	21
Élelmiszeripar	22,5	23	40,3	54	39,2	51
Építészet	31,7	72	38,6	98	37,5	93
Faipar	44,0	51	47,6	60	46,3	56
Gépészet	19,5	88	24,7	121	22,9	108
Kereskedelem-marketing, üzleti adminisztráció	24,7	36	38,2	68	36,8	64
Közlekedés	26,0	88	33,0	125	30,9	112
Vendéglátás-idegenforgalom	21,6	87	27,8	122	26,9	116
Könnyűipar	(30,0)	3	(50,0)	7	(41,7)	5
Összesen	24,6	462	32,3	682	30,6	626

Forrás: KERESLET_TANULO_2015

8.7. táblázat: Különböző kilépési arányok és a kilépők száma régiók szerint, 2015

Régió	Effektív munkakínálat mutatója szerint kilépők aránya (százalék)	Effektív munkakínálat mutatója szerint kilépők száma (fő)	Társadalmi hasznosság mutatója szerint kilépők aránya (százalék)	Társadalmi hasznosság mutatója szerint kilépők száma (fő)	Elhelyezkedési valószínűség mutatója szerint kilépők aránya (százalék)	Elhelyezkedési valószínűség mutatója szerint kilépők száma (fő)
Közép-Magyarország	22,5	67	26,9	85	25,7	80
Közép-Dunántúl	26,1	73	29,1	87	28,9	84
Nyugat-Dunántúl	18,7	48	23,1	63	20,8	55
Dél-Dunántúl	28,8	62	38,4	96	35,7	85
Dél-Alföld	24,5	79	31,0	110	27,7	93
Észak-Alföld	26,4	79	37,0	129	35,9	123
Észak-Magyarország	25,8	54	41,6	112	40,6	106
Összesen	24,6	462	32,3	682	30,6	626

Forrás: KERESLET_TANULO_2015

8.8. táblázat: Különböző kilépési arányok és a kilépők száma megyék szerint, 2015

Megye	Effektív munka- kínálat mutatója szerint kilépők aránya (százalék)	Effektív munka- kínálat mutatója szerint kilépők száma (fő)	Társas- dalmi hasznos- ság mutatója szerint kilépők aránya (százalék)	Társas- dalmi hasznos- ság mutatója szerint kilépők száma (fő)	Elhelyez- kedési valószínűség mutatója szerint kilépők aránya (százalék)	Elhelyez- kedési valószínűség mutatója szerint kilépők száma (fő)
Baranya	26,6	21	34,8	31	31,8	27
Bács-Kiskun	18,5	28	24,5	40	22,6	36
Békés	30,7	23	38,1	32	34,2	27
Borsod-Abaúj-Zemplén	28,0	30	44,8	64	43,4	59
Budapest	17,5	29	22,2	39	21,7	38
Csongrád	29,2	28	35,2	38	30,6	30
Fejér	23,9	21	26,4	24	26,4	24
Győr-Moson-Sopron	16,2	17	16,2	17	16,2	17
Hajdú-Bihar	26,5	30	35,7	46	34,6	44
Heves	21,8	17	37,8	37	37,1	36
Jász-Nagykun-Szolnok	28,6	26	36,3	37	33,7	33
Komárom-Esztergom	22,8	21	26,3	26	26,0	25
Nógrád	29,2	7	39,3	11	39,3	11
Pest	28,8	38	32,9	46	30,9	42
Somogy	27,9	17	42,9	33	39,7	29
Szabolcs-Szatmár-Bereg	24,2	23	39,0	46	39,0	46
Tolna	32,0	24	38,1	32	36,3	29
Vas	18,8	12	24,6	17	20,0	13
Veszprém	31,0	31	33,9	37	33,7	35
Zala	21,6	19	29,3	29	26,6	25
Összesen	24,6	462	32,3	682	30,6	626

Forrás: KERESLET_TANULO_2015

A 8.2. ábrán a fenti információkat ellenkező megközelítésből láthatjuk: az elhelyezkedési arány a szakiskolában való végzést követő 19 (2013 előtt 9) hónapban a tanult szakmájukban elhelyezkedő tanulóknak a szakmában végzett teljes évfolyamhoz képest vett arányát jelenti.

Az ábrán látható, hogy a tanult szakmájukban elhelyezkedők aránya 2009 és 2010 között a legjelentősebb mértékben az építészet (31%-ról 37%-ra), az elektrotechnika-elektronika (19%-ról 37%-ra), az élelmiszeripar (20%-ról 51%-ra) és a vendéglátás-idegenforgalom (36%-ról 53%-ra) szakmacsoportban nőtt. A mutató a legjelentősebb csökkenést a közlekedés (34%-ról 18%-ra), valamint a kereskedelem-marketing és üzleti adminisztráció (32%-ról 18%-ra) szakmacsoportban mutatta.

2010 és 2011 között a tanult szakmájukban elhelyezkedni tudók aránya viszonylag jelentősen nőtt a gépészet (35%-ról 46%-ra) és az elektrotechnika-elektronika (37%-ról 46%-ra) szakmacsoportokban, a legnagyobb visszaesést pedig az élelmiszeripari szakmák esetében figyeltük meg.

2011 és 2012 között a tanult szakmájukban elhelyezkedők aránya legnagyobb mértékben a faipar (22%-ról 26%-ra) szakmacsoportban nőtt, jelentős csökkenést pedig a vendéglátás-idegenforgalom (54%-ról 42%-ra) és az elektrotechnika-elektronika (46%-ról 42%-ra) szakmacsoportokban mutat (a többi kategóriában stagnálást tapasztaltunk).

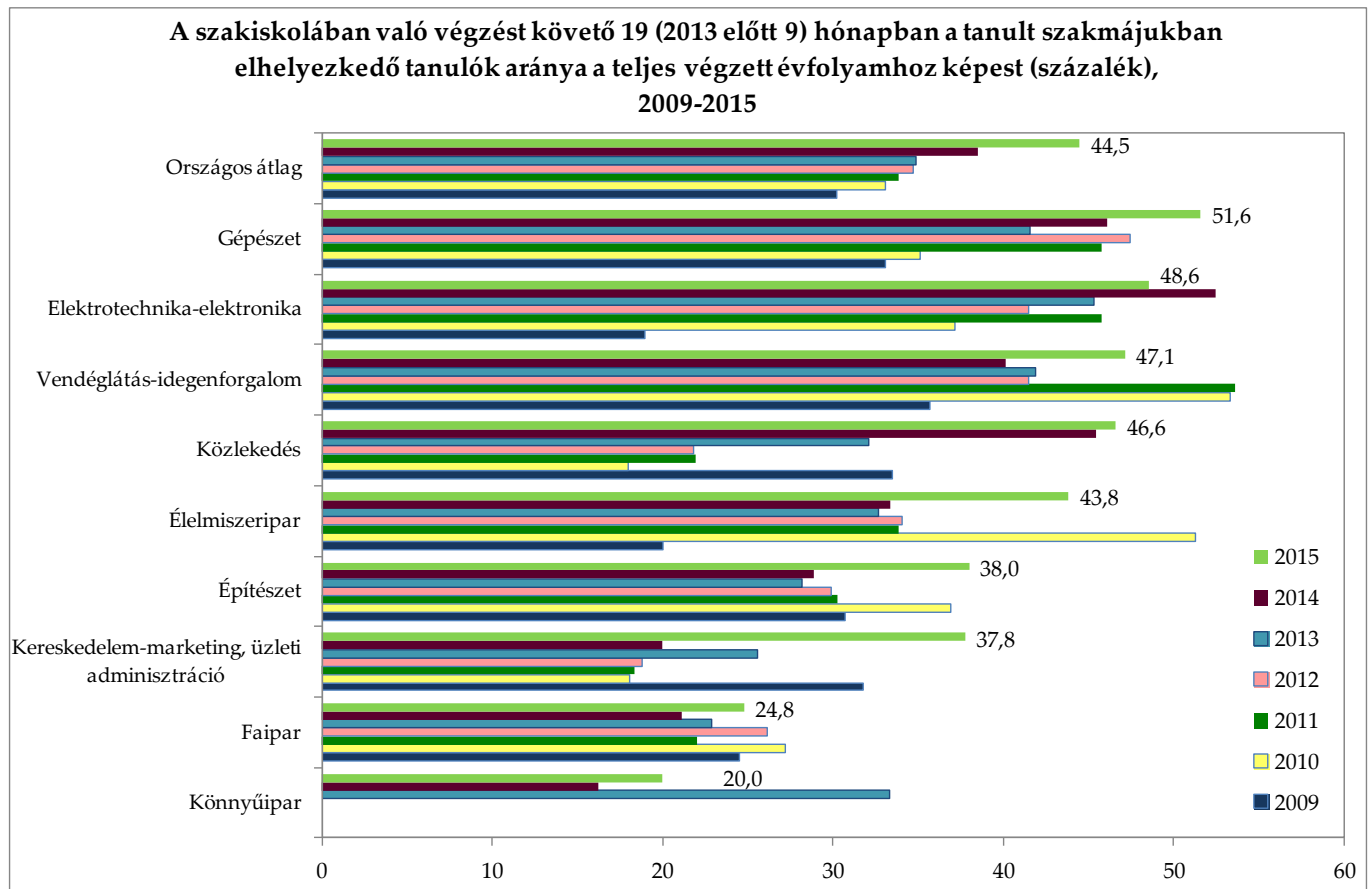
2012 és 2013 között a tanult szakmájukban elhelyezkedők aránya legnagyobb mértékben a közlekedés (22%-ról 32%-ra) és a kereskedelem-marketing és üzleti adminisztráció (19%-ról 26%-ra) szakmacsoportokban nőtt. A legjelentősebb csökkenést a gépészet (47%-ról 42%-ra) szakmacsoportban tapasztaltuk. Az elhelyezkedési arány 2013-ban az elektrotechnika-elektronika szakmacsoportban érte el a legmagasabb értéket (45%), a legalacsonyabb arányt (23%) pedig a faipar szakmacsoportban mértük.

2013 és 2014 között a 2012-ben megszerzett szakmájukban munkát találó fiatalok aránya legjelentősebb mértékben a közlekedés (32%-ról 46%-ra) szakmacsoportban nőtt. A saját szakmában való elhelyezkedési arány 2014-ben is az elektrotechnika-elektronika szakmacsoportban érte el a legmagasabb értéket (jelentős, 7 százalékpontos növekedés után 52,5%), a legalacsonyabb arányt (16%) pedig a könnyűipar szakmacsoportban mértük.

2014 és 2015 között a szakmájukban elhelyezkedő tanulók aránya jelentősen nőtt a kereskedelem-marketing, üzleti adminisztráció (20%-ról 37,8%-ra) és az élelmiszeripar (33,3%-ról 43,8%-ra) szakmacsoportokban végzettek között. Közepes ütemű mérséklődés látható az elektrotechnika-elektronika (52,5%-ról 48,6%-ra) szakmacsoportban, ezen kívül csak a könnyűipar szakmacsoportban tapasztaltunk csökkenést. A saját szakmában való elhelyezkedési arány 2015-ben a gépészet szakmacsoportban érte el a legmagasabb értéket (51,6%), a legalacsonyabb arányt (20%) pedig a könnyűipar szakmacsoportban mértük.

A szakmájukban elhelyezkedő tanulók arányának országos átlaga folyamatos növekedést mutat a vizsgált időszakban. 2009 és 2013 között ez a mutató fokozatosan növekedett 30%-ról 35%-ra, 2014-ben 38,5%-ot ért el, 2015-ben pedig jelentős növekedés után 44,5%-ot.

8.2. ábra: A szakiskolában való végzést követő 19 (2013 előtt 9)⁵⁴ hónapban a tanult szakmájukban elhelyezkedő tanulók aránya a teljes végzett évfolyamhoz képest (százalék), 2009-2014, $N_{2009}=2762$, $N_{2010}=2284$, $N_{2011}=2401$, $N_{2012}=1598$, $N_{2013}=1520$, $N_{2014}=1784$, $N_{2015}=2142$

Forrás: KERESLET_TANULO_2015

⁵⁴ A 2009 és 2012 közötti adatfelvételek esetében a megkérdezettek 9 hónapot töltöttek a munkaerőpiacon a megkérdezés időpontjáig, a 2013-as és azutáni adatfelvételek esetében 19 hónapot.

9. A munkaerő-piaci helyzet változása 2014 és 2015 között

A 2013-as kérdezés során a kutatás történetében először pályakövetéses kutatási módszert is alkalmaztunk, melyet 2014-ben és 2015-ben is megismételtünk. Ez alkalommal is – az első ízben felkeresett 2410 fő mellett, akiknek adatait jelen tanulmány első 8 fejezetében elemeztük – megpróbáltunk minél több olyan szakképzett fiatal újra elérni, az előző évben már kérdeztünk. Összesen 793 korábbi válaszadót sikerült újra elérnie a kérdezőbiztosoknak. Ezek a fiatalok egy olyan kérdőívet töltöttek ki, melyben a 2014 eleje, tehát az első adatfelvétel és a 2015 telén elvégzett második adatfelvétel között eltelt időszakban bekövetkezett változásokra helyezték a hangsúlyt a munkaerő-piaci helyzet, a továbbtanulás és a munkavállalás tekintetében. Több kérdést változatlan formában újra feltettünk nekik (pl. munkahelyváltás tervei).

A 793 főből 706 főt tudtunk összekapcsolni 2014-es válaszaival, jelen fejezetben az ő válaszaikat elemezzük. A többi megkérdezett vagy nem adott meg ISZIIR-kódot és ezért nem tudtuk válaszeit hozzákapcsolni korábbi válaszhhoz, vagy pedig megszerzett szakmája ismeretlen.

A pályakövetéses vizsgálat során megkérdezett 706 fő 66%-a 24 év alatti, 34%-uk pedig 24 és 28 év közötti, átlagos életkoruk 23,1 év. A nemek szerinti megoszlás azt mutatja, hogy a válaszadók 82%-a férfi és 18%-uk nő. Budapesten él a megkérdezettek 2%-a, egyéb városban lakik 55%-uk, 41%-uk pedig községi lakos, 1%-uk külföldön él.

A pályakövetéses almintába legnagyobb gyakorisággal a pincér (64 fő), az villanyszerelő (56 fő) és a gépi forgácsoló (52 fő) szakmát végzetek kerültek be, valamint legalább 30 főt sikerült elérni a bolti eladó, a géplakatos, a központifűtés- és csőhálózat-szerelő, a kőműves, cukrász, szakács, valamint a bútorasztalos szakmát végzetek közül is.

A pályakövetéses alminta megyék szerinti megoszlása⁵⁵ a 9.1. táblázatban látható. Tolna (0 fő) kivételével minden megyében 15-nél több válaszadó töltötte ki a kérdőívet, a legnagyobb esetszámot Győr-Moson-Sopron megye (82 fő), Zala megye (59 fő) és Bács-Kiskun megye (57 fő)

⁵⁵ A megye nem a megkérdezett lakóhelyét jelöli, hanem azt, hogy melyik megyei kamarával kötött tanulószerveződést a képzés során.

esetében tapasztaltuk. A régiók szerinti megoszlás kiegyenlítettebb, a minden régió esetében legalább 60 fős az elemszám. Legnagyobb számban (123, illetve 175 fő) az észak-alföldi és a nyugat-dunántúli régiókhoz kötődő fiatalok válaszoltak kérdéseinkre (lásd a 9.2. táblázatot).

9.1. táblázat: A pályakövetéses al minta megyék szerinti megoszlása, 2015, N=706

Megye	Elemzés	Százalék
Baranya	47	6,7
Bács-Kiskun	57	8,1
Békés	28	4,0
Borsod-Abaúj-Zemplén	22	3,1
Budapest	20	2,8
Csongrád	24	3,4
Fejér	29	4,1
Győr-Moson-Sopron	82	11,6
Hajdú-Bihar	45	6,4
Heves	16	2,3
Jász-Nagykun-Szolnok	47	6,7
Komárom-Esztergom	30	4,2
Nógrád	16	2,3
Pest	44	6,2
Somogy	33	4,7
Szabolcs-Szatmár-Bereg	31	4,4
Tolna	0	0,0
Vas	34	4,8
Veszprém	42	5,9
Zala	59	8,4
Összesen	706	100,0

Forrás: KERESLET_TANULO_2015

9.2. táblázat: A pályakövetéses al minta régiók szerinti megoszlása, 2015, N=706

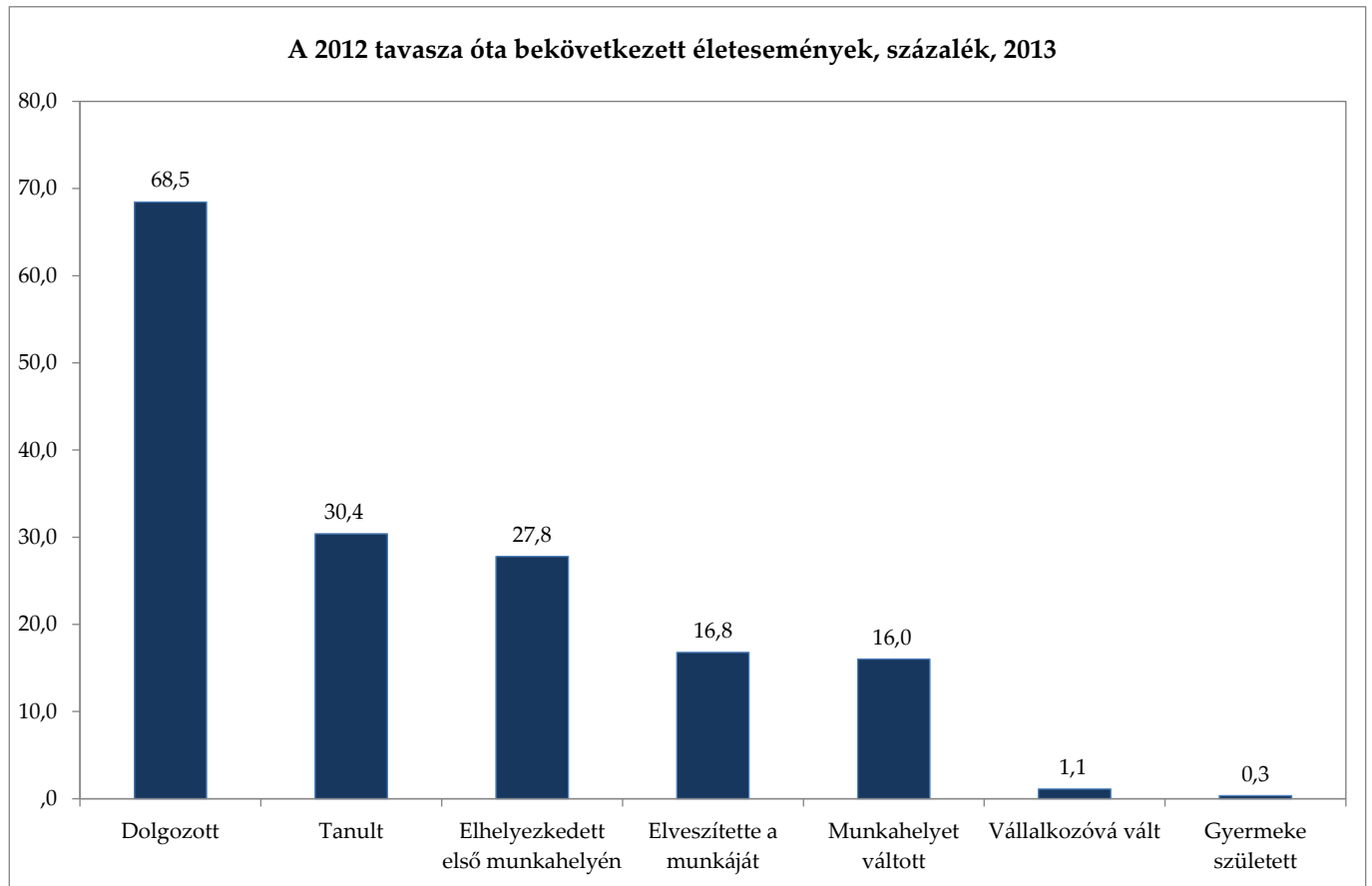
Régió	Elemzés	Százalék
Közép-Magyarország	64	9,1
Közép-Dunántúl	101	14,3
Nyugat-Dunántúl	175	24,8
Dél-Dunántúl	80	11,3
Dél-Alföld	109	15,4
Észak-Alföld	123	17,4
Észak-Magyarország	54	7,6
Összesen	706	100,0

Forrás: KERESLET_TANULO_2015

Az adatelemzés eredményei két éve azt mutatták (lásd a 9.1. ábrát), hogy 2012 tavasza és a 2012/2013-as télen elvégzett második adatfelvétel között eltelt, mintegy 10-11 hónapos időszakban a megkérdezett fiatalok többsége (69%) dolgozott, 30%-uk továbbtanult, 28%-uk elhelyezkedett első munkahelyén, 17%-uk munkanélkülivé vált, 16%-uk pedig munkahelyet váltott. A válaszadóknak csupán 1%-a (10 fő) kezdett vállalkozásba, és mindössze 3 főnek született gyermeke. A megkérdezettek közül 100 fő jelezte, hogy tanult és dolgozott is a vizsgált időszakban.

A 2014-es és 2015-ös pályakövetéses vizsgálatnál több válaszlehetőséget is megadtunk, ezzel mintegy kibontva az „elveszítette a munkáját” válaszlehetőséget. 2014-ben és 2015-ben hasonló arányban számoltak be a fiatalok a megelőző egy évben bekövetkezett életeseményekről. Az adatok szerint a 2014 és 2015 eleje között eltelt évben a megkérdezett fiatalok döntő többsége (82%) dolgozott (a 2014-ben kérdezettek 80%-a dolgozott 2013 eleje óta), 39%-uk keresett állást (2014-ben 40%), 27%-uk pedig továbbtanult (2014-ben 30%). 25%-uk helyezkedett el első munkahelyén (tavaly 21%), 22%-uk munkahelyet váltott (tavaly 19%), és 16%-uk felmondott munkahelyén, ami magasabb, mint a tavaly tapasztalt 11%. A tavalyihoz hasonlóan 5-6 százalék azoknak az aránya, akiket elbocsátották állásukból, illetve akiknek megszűnt korábbi munkahelye. A válaszadók 3%-ának született gyermeke (tavaly 4%) az egy év alatt és 2%-uk kezdett vállalkozásba (tavaly 1%) (lásd a 9.2. ábrát). A megkérdezettek közül 120 fő (15%) jelezte, hogy tanult és dolgozott is a vizsgált időszakban.

9.1. ábra: A 2012 tavasza óta bekövetkezett életeseemények, százalék, 2013, N=892-910⁵⁶

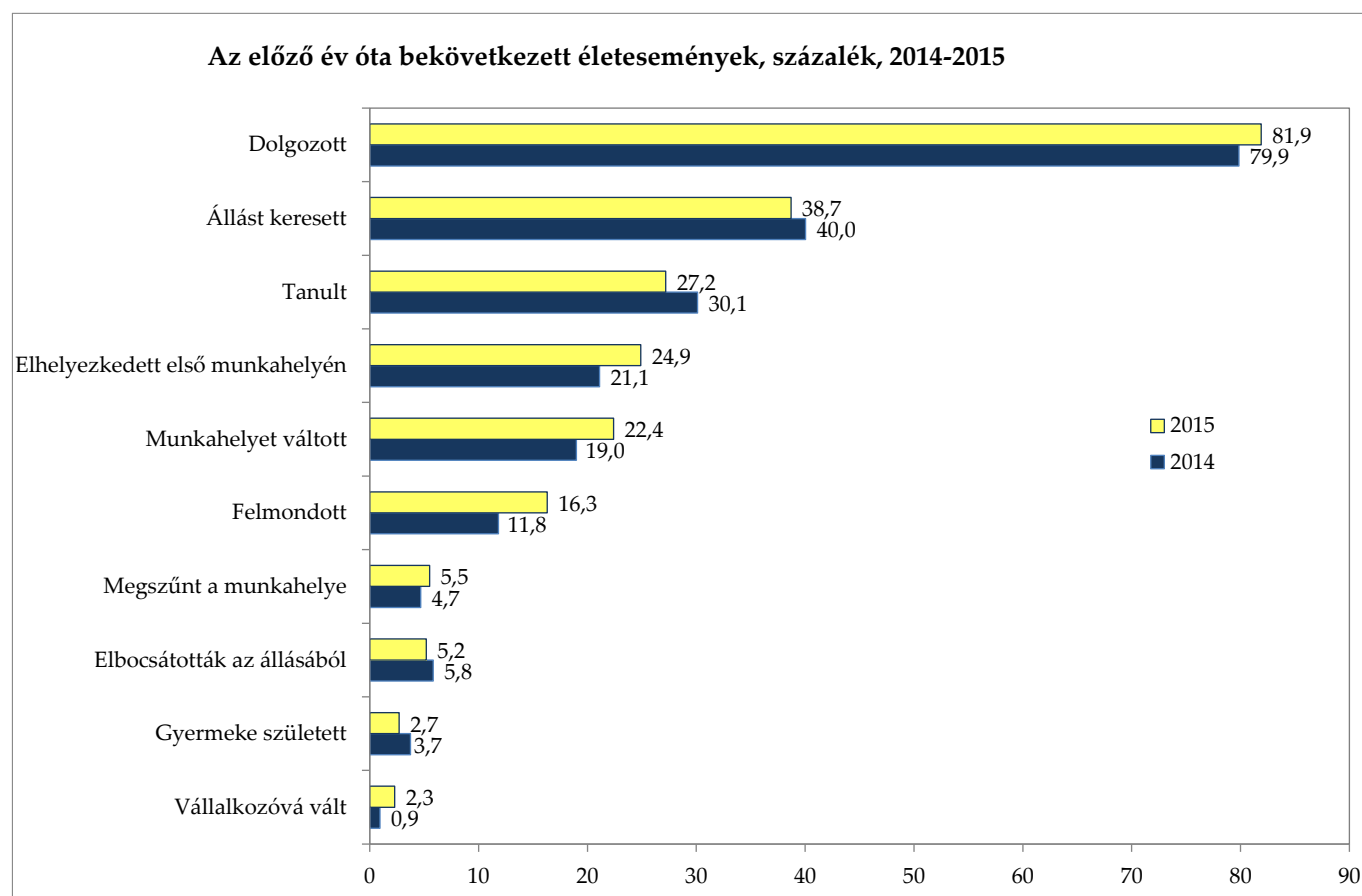

Megjegyzés: a válaszadó több válaszlehetőséget is adhatott, ezért a százalékos arányok összege meghaladja a 100 százalékot.

Forrás: KERESLET_TANULO_2013

⁵⁶ A megkérdezettek több válaszlehetőséget is megjelölhettek.

9.2. ábra: Az előző év óta bekövetkezett életesemények, százalék, 2014-2015, $N_{2014}=532-561$, $N_{2015}=674-693$ ⁵⁷

Megjegyzés: a válaszadó több válaszlehetőséget is adhatott, ezért a százalékos arányok összege meghaladja a 100 százalékot.

Forrás: KERESLET_TANULO_2015

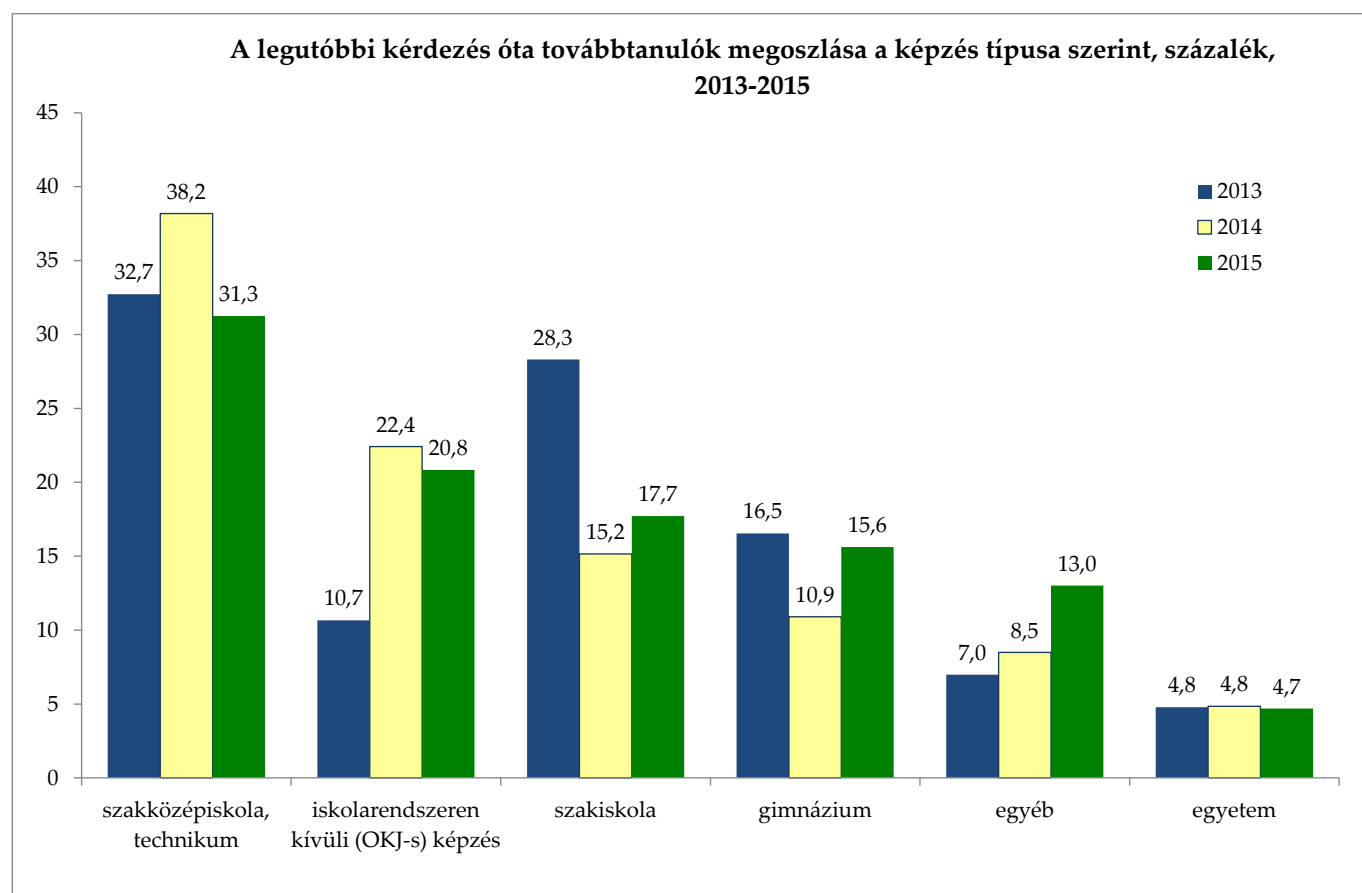
A vizsgált időszakban tanulmányokat folytatóktól (2015-ben 192 fő 2014-ben 165 fő 2013-ban 273 fő,) azt is megkérdeztük, milyen iskolatípusban tanult tovább. A legtöbben mindhárom vizsgálati évben szakközépiskolában, technikumban (2015-ben 31%, 2014-ben 38%, 2013-ban 33%,) tanultak ebben az időszakban. Idén is az iskolarendszeren kívüli (OKJ-s) képzés volt a második legnépszerűbb továbbtanulási irány (21%, tavaly 22%, 2013-ban 11%). A válaszadók 18%-a (tavaly 15%, 2013-ban 28%) szakiskolában, 16%-uk (tavaly 11%-uk, 2013-ban 17%) gimnáziumban folytatta tanulmányait. 13%-uk (tavaly 9% 2013-ban 7%) tanult egyéb képzési típusban (pl. nyelvtanfolyam, esti gimnázium) és 5%-uk, (tavaly és tavalyelőtt szintén 5%) egyetemen. Azt látjuk tehát, hogy jelentősebb változás nem volt a tavalyi évhez képest az

⁵⁷ A megkérdezettek több válaszlehetőséget is megjelölhettek.

iskolatípus választás tekintetében. Igaz hogy a szakiskolát választók aránya lecsökkent, de ezzel párhuzamosan körülbelül ugyanennyivel nőtt a gimnáziumot választóké (lásd a 9.3. ábrát).

Érettségit ezen időszak alatt a továbbtanulók 27%-a (tavaly 24%-uk, 2013-ban 8,5%-uk) (51 fő) szerzett, közülük 33-an szakközépiskolában, 18-an pedig gimnáziumban. Szakmát a továbbtanulók 42%-a (tavaly 46%, 2013-ban 45%) (81 fő) tanult, közülük 5 fő a korábban szerzett szakmájában tanult tovább, 20 fő másik szakmát tanult, ami ugyanabba a szakmacsoportba tartozik, mint a korábban szerzett szakmája, 55 fő teljesen eltérő szakmát tanult, ami korábbi szakmájától eltérő szakmacsoportba tartozik, egyvalaki pedig nem tudott erre a kérdésre válaszolni.

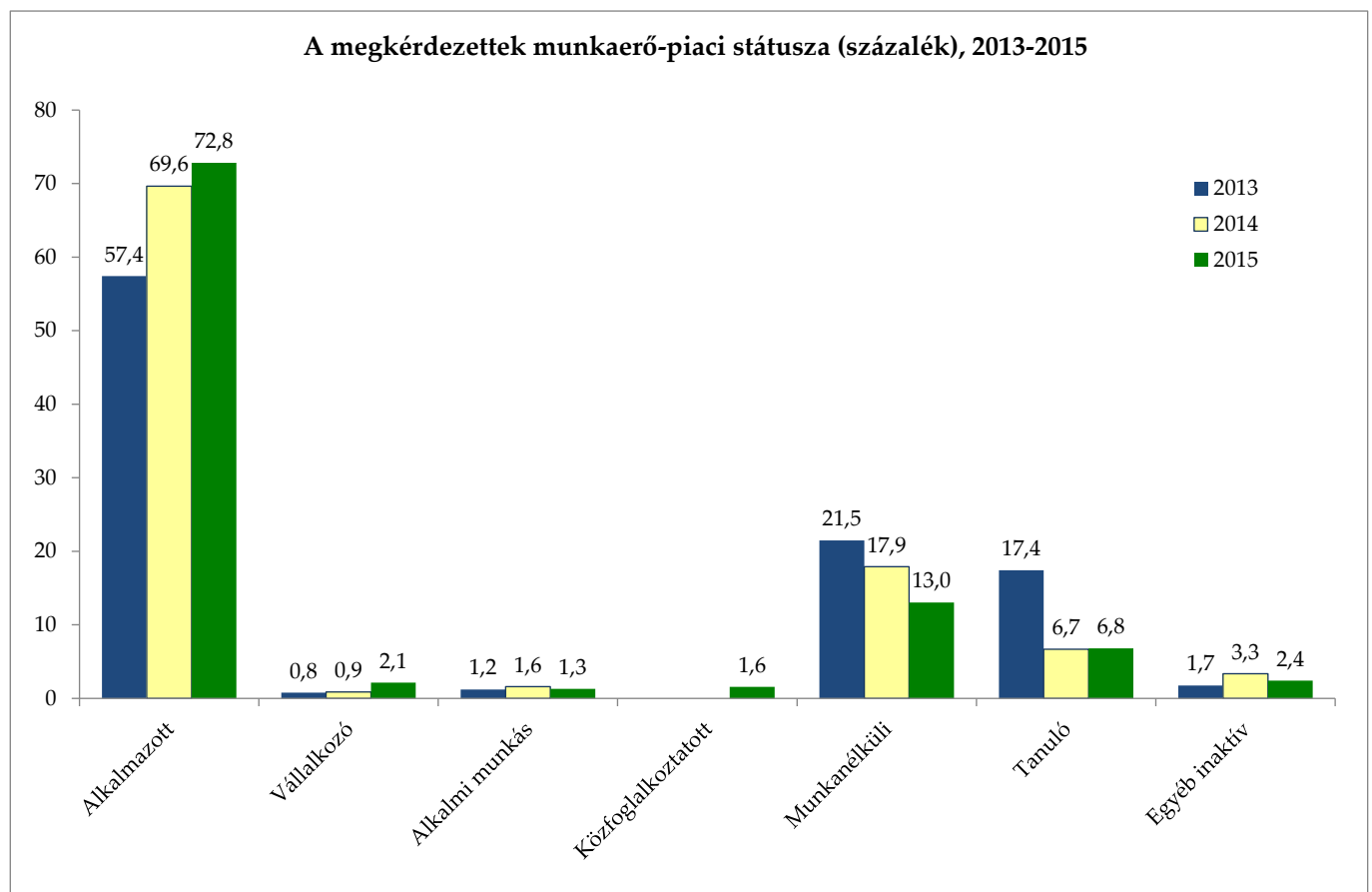
9.3. ábra: A legutóbbi kérdés óta továbbtanulók megoszlása a képzés típusa szerint, százalék, 2013-2014, $N_{2013}=273$, $N_{2014}=165$, $N_{2015}=192$

Forrás: KERESLET_TANULO_2015

Az adatfelvétel eredményei szerint a megkérdezettek 73%-a (tavaly 70%, 2013-ban 57%) alkalmazott volt a második adatfelvétel idején, 13%-uk pedig munkanélküli, ami jelentős csökkenés a tavalyi 18%-os és az azelőtti 22%-os eredményhez képest. 7%-uk volt tanuló (tavaly szintén 7%, 2013-ban 17%), 2%-uk egyéb inaktív (tavaly 3%, 2013-ban 2%). Kicsivel több, mint 1%-uk volt alkalmi munkás (tavaly 1,6%, 2013-ban 1,2%) és 1,6%-uk volt közfoglalkoztatott. Idén 2%-uk volt vállalkozó, míg a megelőző években kevesebb, mint 1%-uk vállalkozó (lásd a 9.4. ábrát).

9.4. ábra: A megkérdezettek munkaerő-piaci státusza (százalék), 2013-2015, $N_{2013}=918$, $N_{2014}=570$, $N_{2015}=706$

Forrás: KERESLET_TANULO_2015

A tavalyi arányokhoz képest csak néhány százalékos eltéréseket tapasztaltunk aszerint, hogy az alkalmazottak milyen munkaszerződéssel dolgoztak. Az 514 alkalmazottként dolgozó megkérdezett 81%-át határozatlan idejű munkaszerződéssel alkalmazták a második kérdés

időpontjában, 16%-ukat határozott idejű szerződéssel, 0,4%-ukat (2 fő) pedig megbízási szerződéssel, további 2% nem tudta megmondani, hogy milyen munkaszerződése van.

A kutatásba bevont szakmákat tekintve megállapíthatjuk, hogy alkalmazottként a gépi forgácsoló, a hegesztő és a központifűtés- és csőhálózat-szerelő szakmával rendelkező fiatalok helyezkedtek el a legnagyobb arányban a kérdéses időpontjáig, legkisebb arányban pedig a bolti eladó szakmában végeztek. Munkanélküliségről leggyakrabban a bolti eladó és a kőműves végzettségűek számoltak be.

Alkalmazottként dolgozókat a legnagyobb arányban az elektronika-elektrotechnika (tavaly gépészet) szakmacsoportban, a legkisebb arányban pedig a kereskedelem-marketing, üzleti adminisztráció területén találtunk. A munkanélküliség a szakképzettek körében leginkább a kereskedelem-marketing, üzleti adminisztráció és az építészet szakmacsoportokra, legkevésbé pedig az elektronika-elektrotechnika szakmacsoportra jellemző. Továbbtanulásról leggyakrabban az elektronika-elektrotechnika, legritkábban pedig az építészet szakmacsoportban végeztek számoltak be.

A régiók szerinti bontás azt mutatja, hogy alkalmazottként a legnagyobb arányban a nyugat-dunántúli fiatalok, legkisebb arányban pedig az észak-magyarországiak helyezkedtek el a kérdéses időpontjáig. Munkanélküliségről leginkább az Észak-Magyarországon végeztek, legritkábban pedig a közép-magyarországiak számoltak be. A továbbtanulás a közép-magyarországiak körében a leggyakoribb.

A megkérdezettek 10%-ának még egy munkahelye sem volt életében – közel 2 évvel a szakmaszerzés után. A válaszadók 43%-ának egy munkahelye volt, 27%-uk számolt be két munkahelyről, 20%-uk pedig ennél több munkahelyen dolgozott már. A 2014 és 2015 eleje között eltelt, egy éves időszakban a foglalkoztatott státuszú válaszadók 71%-ának egy munkahelye volt, 25%-uknak kettő, 4%-uknak pedig ennél több.

Azon megkérdezetteknek, akik 2014 eleje óta dolgoztak, 13%-a számolt be arról, hogy korábban járt gyakorlati képzésre az adott céghez. Az átlagos nettó havibér 100 000 forint volt az első munkahelyen. A második munkahely esetében a megkérdezettek 3%-a járt a vállalathoz

gyakorlati képzésre és átlagos nettó bérük 108 000 forint volt. A további munkahelyekre vonatkozó kérdésre nem adott kellő számú válaszadó érvényes választ.

A megkérdezés időpontjában éppen tanulmányokat folytató 48 megkérdezettből 21 szakközépiskolában, vagy technikumban tanul, 10 fő gimnáziumban, 8 fő egyetemen, 3 fő iskolarendszeren kívüli (OKJ-s) képzésben, 4-en szakiskolában, 2 tanuló válaszadó pedig nem válaszolt erre a kérdésre.

A 48-ból 8 fő szakmát (is) tanult a kérdezés időpontjában. Egy válaszadó másik szakmát tanult, ami ugyanabba a szakmacsoportba tartozik, mint amit korábban szerzett, 7 fő pedig olyan teljesen eltérő szakmát tanult, ami másik szakmacsoportba tartozik, mint az eredeti szakmája.

A követéses adatfelvétel lehetőséget biztosít arra, hogy az egyének munkaerő-piaci helyzetében bekövetkezett változást, a különböző kategóriák közti mozgásokat is megfigyeljük (lásd a 9.3. táblázatot). A 2014 elején alkalmazottként dolgozó megkérdezettek 86%-a 2015 elején is alkalmazott volt, 8%-uk munkanélkülivé vált, 1%-uk pedig tanulmányokba kezdett. A 2013 elején munkanélküli státuszúak 28%-a még mindig (vagy újra) munkanélküli volt 2015-ben, de mintegy 60%-uk el tudott helyezkedni alkalmazottként, 5%-uk közfoglalkoztatott, szintén 5%-uk pedig tanuló lett. A 2014-ben tanuló státuszú megkérdezettek 32%-a továbbra is tanuló maradt, 48%-ukból alkalmazott lett, 16%-a pedig munkanélkülivé vált.

Az adatokból az a következtetés vonható le, hogy a fiatal szakképzettek viszonylag jó eséllyel ki tudnak törni a munkanélküliségből, a megszerzett állást pedig döntő többségük meg tudja tartani. Emellett az is látható, hogy a szakiskola utáni továbbtanulás jó befektetésnek számít, mivel (1) a továbbtanulók körében jóval nagyobb a későbbi elhelyezkedés esélye, mint a munkanélkülivé válásé és (2) a további tanulmányok az esetek jelentős részében hosszú távú elköteleződést jelentenek, melyek jó eséllyel vezetnek magasabb bérekhez.

9.3. táblázat: A megkérdezettek 2014 és 2015 eleji munkaerő-piaci státusza

2014 eleji munkaerő-piaci státusz

2015 eleji munkaerő- piaci státusz	Alkalmazott		Vállalkozó		Alkalmi munkás		Munkanélküli		Tanuló		Egyéb (GYES, GYED, háztartásbeli stb.)	
	Eset- szám	Szá- zalék	Eset- szám	Szá- zalék	Eset- szám	Szá- zalék	Eset- szám	Szá- zalék	Eset- szám	Szá- zalék	Eset- szám	Szá- zalék
Alkalmazott	361	86,4	(3)	(42,9)	(11)	(78,6)	79	60,3	57	47,9	(2)	(12,5)
Vállalkozó	7	1,7	(4)	(57,1)	(0)	(0,0)	1	0,8	2	1,7	(1)	(6,3)
Alkalmi munkás	8	1,9	(0)	(0,0)	(0)	(0,0)	0	0,0	1	0,8	(0)	(0,0)
Közfoglalkozt atott	4	1,0	(0)	(0,0)	(0)	(0,0)	6	4,6	1	0,8	(0)	(0,0)
Munkanélküli	33	7,9	(0)	(0,0)	(3)	(21,4)	37	28,2	19	16,0	(0)	(0,0)
Tanuló	3	0,7	(0)	(0,0)	(0)	(0,0)	6	4,6	38	31,9	(1)	(6,3)
Egyéb (GYES, GYED, háztartásbeli stb.)	2	0,5	(0)	(0,0)	(0)	(0,0)	2	1,5	1	0,8	(12)	(75,0)
Összesen	418	100,0	(7)	(100,0)	(14)	(100,0)	131	100,0	119	100,0	(16)	(100,0)

Forrás: KERESLET_TANULO_2015

Az adatok azt mutatják, hogy a szakképzettek munkahelyváltási tervei sok esetben nem valósulnak meg, de az illet tervezők között nagyobb arányban találunk munkahelyet váltókat, mint azok között, akiknél ez nem volt tervbe véve. A 2014 elején munkahelyváltást tervezők 35%-a végül valóban új állásban helyezkedett el a 2014-es év elejéig, a többi megkérdezett között pedig 24% ez az arány (lásd a 9.4. táblázatot). Ez azt mutatja, hogy viszonylag bizonytalan, hogy a munkavállalók tervei megvalósulnak-e - kis részben befolyásolja az, hogy mennyire szeretne váltani a szakiskolát végzett alkalmazott, nagyobb részben más tényezők (pl. talál-e másik munkát, elbocsájtják-e) hathatnak. A 2015 elején alkalmazásban levők között 20% a következő fél évben munkahelyváltást tervezők aránya.

9.4. táblázat: Tervezett és megvalósult munkahelyváltás, 2014-2015

A 2014 elejét követő egy évben váltott-e munkahelyet?	2014 elején tervezte-e, hogy a következő fél évben munkahelyet vált?					
	Igen		Nem		Összesen	
	Esetszám	Százalék	Esetszám	Százalék	Esetszám	Százalék
Igen	26	35,1	78	23,9	104	26,0
Nem	48	64,9	248	76,1	296	74,0
Összesen	74	100,0	326	100,0	400	100,0

Forrás: KERESLET_TANULO_2015

A válaszadókat 2015 elején újra megkérdeztük arról, hogy milyen tényezőket tartanak szükségesnek a jövőbeni karrierjük szempontjából. A 9.5. táblázatban az első, 2014-es és a második, 2015-ös kérdezéskor adott válaszok átlagpontszámait láthatjuk. Az adatok azt mutatják, hogy a szakképzett fiatalok változatlanul a jobb idegennyelv-tudást és a szakmai továbbképzéseken való részvételt tartják a legfontosabbnak, de a pontátlagok mindkét szempont esetében enyhén csökkentek a két adatfelvételi időpont között. Az érettségi megszerzése és a felsőoktatásban való részvétel továbbra is az utolsó helyen áll, és ezek a pontszámok is kissé visszaestek a két megkérdezés között. A jobb számítógépes tudást is kicsit kevésbé tartják szükségesnek a válaszadók, mint 1 évvel ezelőtt. A fentiekből azt a következtetést vonhatjuk le, hogy a hosszabb ideje a munkaerőpiacon levő fiatalok némileg veszítenek a tanulásra, továbbképzésre vonatkozó motiváltságukból, és kisebb jelentőséget tulajdonítanak ezeknek, mint a frissen végzett pályakezdők.

9.5. táblázat: A karrier szempontjából szükségesnek tartott tényezők, 2014-2015

	2014		2015	
	A válaszolók száma	Pontátlag	A válaszolók száma	Pontátlag
Jobb idegen nyelvtudás	699	3,33	699	3,29
Szakmai továbbképzéseken való részvétel	696	3,20	699	3,03
Jobb számítógépes tudás	693	2,77	691	2,67
Érettségi	533	2,76	588	2,61
Továbbtanulás felsőoktatási intézményben	671	1,94	679	1,91

Megjegyzés: a megkérdezettek az állításokat 1-től 4-ig osztályozhatták, a 4-es jelentette, hogy nagyon szükségesnek tartja, az 1-es pedig azt, hogy teljesen szükségtelennek tartja

Forrás: KERESLET_TANULO_2015

Következtetések

A 2015-ös kutatás a korábbi évek eredményeivel együtt több fontos tényre hívta fel a figyelmet a szakképzett pályakezdők munkaerő-piaci helyzete és az azt meghatározó tényezők (iskolai előmenetel, területi és szakma-specifikus hatások) tekintetében. A várható munkaerő-piaci kínálat feltérképezésénél a korábbiaknak megfelelően figyelembe vettük a kérdezettek jövőbeni terveit, továbbtanulási szándékait, hogy érvényesebb adatokkal tudjuk segíteni az MFKB-k beiskolázási keretszámokra vonatkozó döntéseit.

Az adatelemzés eredményeiből 2015-ben éppúgy, mint az elmúlt hat évben azt a következtetést vonhatjuk le, hogy az iskolai végzettség magas arányban „továbböröklődik” a családban: ha az apa szakképzett, akkor ez azt valószínűsíti, hogy gyermeke is szakképzettséget, vagy magasabb iskolai végzettséget szerez, és végül szakképzettként helyezkedik el a munkaerőpiacon. Emellett az is bebizonyosodott, hogy a családi háttér erősen befolyásolja a fiatalok iskolai előmenetelét és munkaerő-piaci pályafutásukat is, beleértve ebbe az elhelyezkedési esélyeket, az álláskeresés időtartamát, a továbbtanulásra vonatkozó ambíciókat és a munkanélkülivé válás kockázatát is. Emellett mind a hét adatfelvétel eredményei arra utalnak, hogy a későbbi elhelyezkedési esélyek, illetve a vállalkozás indítása, vagy a továbbtanulás ténye szorosan összefügg az általános iskolai és főként a szakiskolai tanulmányi eredményekkel. Jobb tanulmányi eredmények jobb későbbi munkaerő-piaci helyzettel járnak együtt. Tehát elmondható, hogy a családi háttér az iskolai eredményeken keresztül, közvetve gyakorol hatást a munkaerő-piaci érvényesülésre.

Az adatok tanúsága szerint a szakiskolát végzettek általában elégedettnek mondhatóak mind szakmájukkal, mind szakiskolai tanulmányaikkal, mind pedig gyakorlati képzőhelyükkel kapcsolatban. Az eredmények szerint utóbbival minden szempontból elégedettebbek azok a tanulók, akik vállalathoz (is) jártak gyakorlati képzésre, mint azok, akik csak az iskolai tanműhelybe jártak.

A szakmában elérhető jövedelemmel kapcsolatos vélemények tekintetében 2014 után 2015-ben is enyhe javulásnak lehetünk tanúi: kissé csökkent azok száma, akik úgy látják, hogy más szakmákhoz viszonyítva alacsony a jövedelmük, illetve hogy szakmájukból nehezen lehet

megélni. Azon vélemény elterjedtsége, mely szerint kiemelkedően jól lehet keresni a szakmával, enyhe növekedést mutat. 2014-hez képest gyengébben jelent meg az a vélemény, mely szerint a szaktudást nem fizetik meg kellőképpen.

A szakképzett pályakezdők munkaerő-piaci pozíciója nagy mértékben javult a tavalyi adatfelvételhez képest, melynek fő oka a gazdasági növekedés erősödése (a KSH előzetes adatai alapján a GDP 2014-ben 3,5%-kal nőtt) következtében élénkülő munkaerő-kereslet. A megkérdezettek között jelentősen nőtt az alkalmazottak aránya (55%-ról 65%-ra), ezzel egyidejűleg a munkanélküliek aránya tovább csökkent, 23%-ról 14%-ra. Az adatfelvételeinkből származó munkanélküliségi adatok azonban minden évben meghaladják a teljes szakképzett népességre vonatkozó országos munkanélküliségi rátát, mely a munkaerőpiacra való belépés nehézségeire hívja fel a figyelmet. Az álláskeresés átlagos hossza 2015-ben további, kis mértékű csökkenést mutat a tavaly mért átlagos időtartamhoz képest (2015-ben 2,3 hónap, 2014-ben 2,9 hónap). A szakképzettek iránti élénk munkaerő-piaci keresletet mutatja, hogy a kérdezés időpontjában foglalkoztatott válaszadók között változatlanul jelentős arányt (57%) képviselnek azok, akik a szakiskola elvégzését követően igen gyorsan, egy hónapnál rövidebb idő alatt el tudtak helyezkedni.

A földrajzi mobilitást tekintve a szakképzett fiatalok viszonylag rugalmasak: mind a hét év adatai szerint a mintába került foglalkoztatottaknak körülbelül fele ingázik munkahelyére, emellett a válaszadók 63%-a elköltözne lakóhelyéről másik magyarországi városba egy jobb álláslehetőségért. Az idei eredmények szerint 64%-uk a külföldre költözést is megfontolná. Ez a helyzet arra hívja fel a figyelmet, hogy a tömegközlekedés fejlődésével, az úthálózat korszerűsödésével egyre inkább számításba kell venni a megyéken és a régiókon átnyúló kapcsolatokat a várható kereslet és kínálat becslésénél.

Az eredmények azt mutatják, hogy a továbbtanulási szándék továbbra is figyelmet érdemlő mértékben jelenik meg a szakképzett pályakezdők tervei között. 2015-ben is a szakközépiskola és a technikum volt körükben a legnépszerűbb továbbtanulási irány. 2009 és 2012 között a szakképzettek körében nőtt a további szakképzésben, szakirányú továbbképzésben való részvétel igénye, ezzel párhuzamosan a felsőfokú tanulmányok egyre kevésbé szerepeltek a

tervek között. 2013 és 2015 között viszont jelentősen csökkent a szakiskolákban tanulni vágyók aránya, míg a felsőoktatásban való továbbtanulás iránti igény növekedett. Az érettségit adó képzésekben való részvétel tervei pedig még mindig hangsúlyosan jelennek meg a pályakezdők körében.

A kutatás fontos eredménye, hogy a szakképzett pályakezdők között 19 hónappal az iskola elvégzése után a saját szakmájukban nem dolgozók („kilépők”) aránya továbbra is magas (55%), bár az utóbbi évben jelentősen mérséklődött. Ez arra hívja fel a figyelmet, hogy mivel a szakmát váltók munkahelyükön tanulnak bele új szakmájukba, a szakképzési rendszer fontos feladata az általános tanulási készség és a tudásmegújítási képesség fejlesztése.

Az először 2010-ben definiált különböző, finomabb megkülönböztetésre is lehetőséget adó kilépési mutatók azt jelzik, hogy 2015-ben a szakképzett fiatalok mintegy 75%-a (tavaly 74%) valamilyen formában részét képezi a szakmájára vonatkozó munkakínálatnak. Jelentős javulás után azt láthatjuk, hogy 68%-uk (tavaly 57%) használta – munka vagy tanulmányok során – 2013-ban megszerzett szakmáját, emellett a megkérdezettek 69%-ának (tavaly 59%) esetében valószínűsíthető, hogy végzés után el tudnak helyezkedni saját szakmájukban.

Az idén harmadik alkalommal folytatott pályakövetés vizsgálat eredményei azt mutatják, hogy a fiatal szakképzettek viszonylag jó eséllyel ki tudnak törni a munkanélküliségből. Emellett az is látható, hogy a szakiskola utáni továbbtanulás jó befektetésnek számít, mivel (1) a továbbtanulók körében jóval nagyobb a későbbi elhelyezkedés esélye, mint a munkanélkülivé válásé és (2) a további tanulmányok az esetek jelentős részében hosszú távú elköteleződést jelentenek, melyek jó eséllyel vezetnek magasabb bérekhez.

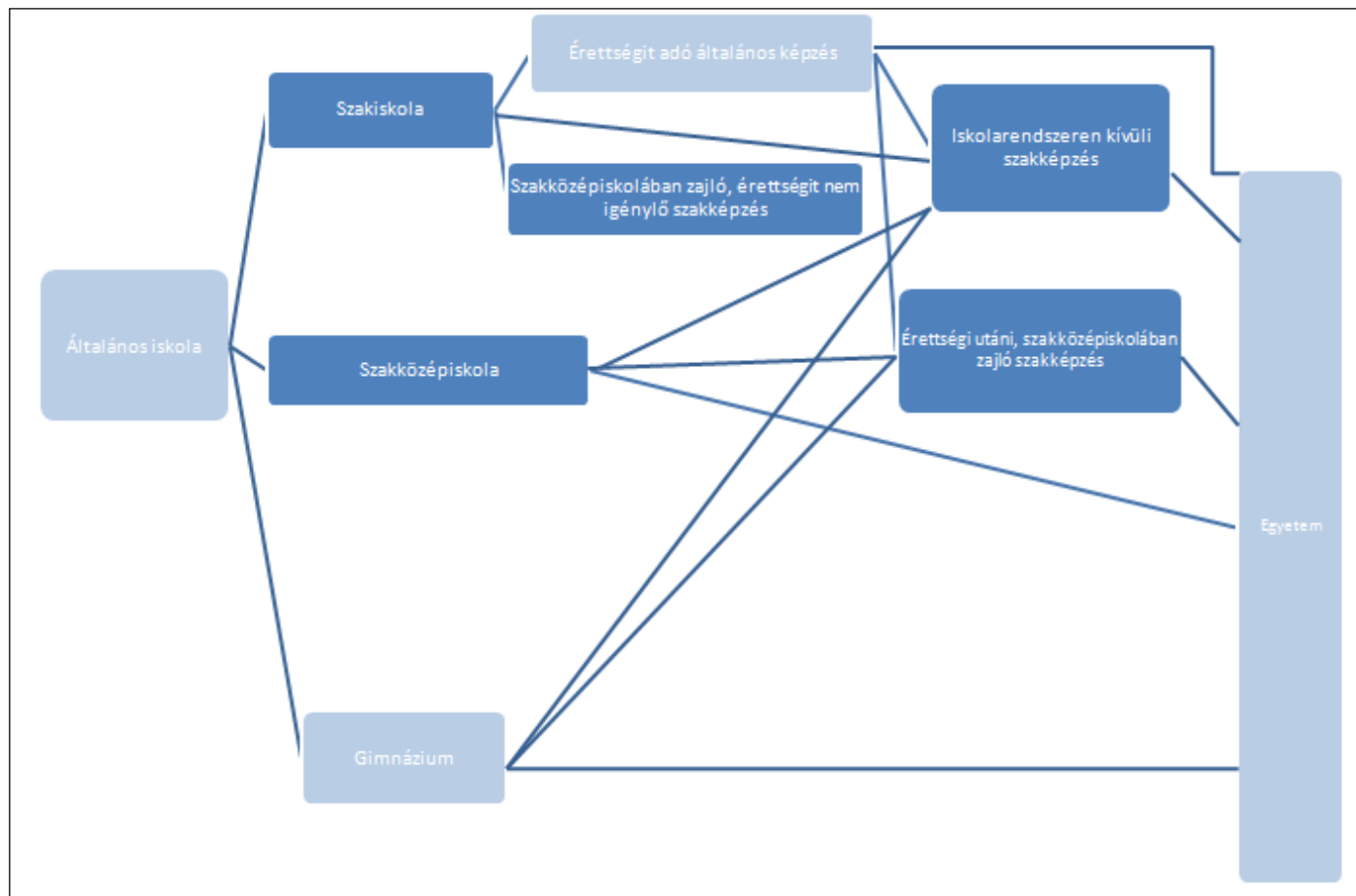
Ennek megfelelően a szakiskolai kibocsátás nem tekinthető közvetlenül tényleges munkaerőpiaci kínálatnak a továbbtanulás, az átképzés, a munkaerőpiacról történő – rövid, vagy hosszú távú – kilépés, valamint a szakmaváltás elterjedt gyakorlata miatt.

Azt tapasztaltuk, hogy a szakmaváltás, illetve a munkanélkülivé vagy inaktívvá válás jelentős mértékben függ a pályakezdő családi háttérétől és iskolai eredményeitől, emellett azt is fontos kiemelni, hogy az adatok szakmák, szakmacsoportok és megyék (régiók) szerint is jelentős eltérést mutatnak.

Ezért a kereslet és a kínálat összehasonlításán alapuló döntéshozatal továbbra sem hagyatkozhat kizárólag a szakiskolákban végzettek száma és a vállalatok által jelzett munkaerő-kereslet különbségeire. A megalapozott döntés szempontjából kívánatos lenne, ha figyelembe vennék a szakképzettek életpályájának sajátosságait is – melyeket leginkább további követéses vizsgálatok lennének képesek feltárni –, így egy differenciáltabb előrejelző rendszer kiépítése lehetővé tenné a várható kereslet és a kínálat pontosabb illesztését.

Függelék

F1. ábra: A szakképzés tipikus útjai (feltételezve, hogy a diák elvégzi a megkezdett képzést)

Megjegyzés: a halványabb színek a nem szakképzésbe tartozó képzéseket jelölik

Forrás: KERESLET_TANULO_2014

F1. táblázat: A 2015-ös kutatásban elemzett szakmák listája

Sorszám	Szakképesítés megnevezése	OKJ-kód (2008)	Szakmacsoport megnevezése
1	Ács, állványozó	335820110000000	Építészet
2	Autóelektronikai műszerész	525250110000000	Közlekedés
3	Autószerelő	515250110000000	Közlekedés
4	Autótechnikus	515250100015401	Közlekedés
5	Bolti eladó	313410100000000	Kereskedelem- marketing, üzleti adminisztráció
6	Burkoló	335820310000000	Építészet
7	Bútorasztalos	335430110000000	Faipar
8	Cukrász	338110110000000	Vendéglátás- idegenforgalom
9	Elektronikai műszerész	335220510000000	Elektrotechnika- elektronika
10	Elektronikai technikus	545230100000000	Elektrotechnika- elektronika
11	Épületasztalos	315820810000000	Faipar
12	Épületgépészeti csőhálózat- és berendezés-szerelő	315820900000000	Gépészet
13	Festő, mázoló és tapétázó	335820410000000	Építészet
14	Gépgyártástechnológiai technikus	545210100000000	Gépészet
15	Gépi forgácsoló	315210910000000	Gépészet
16	Géplakatos, ipari gépész	315211010000000	Gépészet
17	Hegesztő	315211110000000	Gépészet
18	Húsipari termékgyártó	315410110000000	Élelmiszeripar
19	Hűtő- és klímaberendezés-szerelő, karbantartó	335220200000000	Gépészet
20	Járműfényező	315250210000000	Közlekedés
21	Karosszérialakatos	315250500003104	Közlekedés
22	Kárpitos	335420410000000	Faipar
23	Kőműves	315821510000000	Építészet
24	Központifűtés- és csőhálózat-szerelő	315820900003103	Gépészet
25	Mechatronikai műszerész	525230300000000	Elektrotechnika- elektronika
26	Motorkerékpár-szerelő	335250100103302	Közlekedés
27	Női szabó, férfiszabó	335420500103303	Könnyűipar
28	Pék	335410400000000	Élelmiszeripar
29	Pék-cukrász	335410510000000	Élelmiszeripar
30	Pincér	338110210000000	Vendéglátás- idegenforgalom
31	Szakács	338110310000000	Vendéglátás- idegenforgalom
32	Szerkezetlakatos	315212410000000	Gépészet
33	Szerszámkészítő	335210810000000	Gépészet
34	Vendéglős	528110210000000	Vendéglátás- idegenforgalom
35	Villanyszerelő	335220410000000	Elektrotechnika- elektronika

F2. táblázat: Vélemények a szakiskolai tanulmányokkal kapcsolatban (pontátlag), 2015

	A válaszolók száma	Pontátlag
A szakiskola korszerűtlen, elavult szakmai tudást ad	2318	2,36
A szakiskolában tanult szakma önmagában nem elegendő, szükség van mellette egy második szakmára is	2249	3,34
A szakiskola megfelelően felkészít az életre	2390	3,59
A szakiskola olyan tudást ad, ami hasznos a munkahelyén	2353	3,81
A képzőhelyen rendelkezésre állnak a képzéshez szükséges eszközök (gépek, anyagok)	2380	4,06
A szakiskolai tanárok lelkiismeretesen tanítottak	2387	4,10
A szakiskolai tanároktól sokat tanult	2394	4,14

Megjegyzés: a megkérdezettek az állításokat 1-től 5-ig osztályozhatták, az 5-ös jelentette a teljes egyetértést, az 1-es pedig azt, hogy egyáltalán nem ért egyet az állítással

Forrás: KERESLET_TANULO_2015

F3. táblázat: Vélemények a gyakorlati képzőhelyről (pontátlag), 2015

	A válaszolók száma	Pontátlag
A gyakorlati képzőhelyen megtanultakat ma is jól tudja használni	2352	4,19
A gyakorlati képzőhelyen korszerű gépekkel és berendezésekkel dolgoztak	2393	4,24
A gyakorlati képzőhelyen nagyon sokat tanult a szakmáról	2400	4,25
A gyakorlati képzőhelyen remek szakemberek dolgoztak	2398	4,35

Megjegyzés: a megkérdezettek az állításokat 1-től 5-ig osztályozhatták, az 5-ös jelentette a teljes egyetértést, az 1-es pedig azt, hogy egyáltalán nem ért egyet az állítással

Forrás: KERESLET_TANULO_2015

F4. táblázat: Vélemények a szakmáról (pontátlag), 2015

	A válaszolók száma	Pontátlag
A szakmája miatt az emberek lenézik	2187	1,37
A szakmájából nagyon nehezen lehet megélni	2119	2,77
Más szakmákhoz viszonyítva alacsony a jövedelme	2020	2,99
A szakmájával kiemelkedően jól lehet keresni	2187	3,09
A szakmája miatt az emberek felnéznek Önre	1978	3,22
Nem fizetik meg kellőképpen a szaktudását	2147	3,16
A szakmája miatt sosem kellett szégyenkeznie	2238	4,02
A szülei büszkék Önre, amiért ezt a szakmát választotta	2219	4,19

Megjegyzés: a megkérdezettek az állításokat 1-től 5-ig osztályozhatták, az 5-ös jelentette a teljes egyetértést, az 1-es pedig azt, hogy egyáltalán nem ért egyet az állítással

Forrás: KERESLET_TANULO_2015

F5. táblázat: Különböző kilépési arányok és a kilépők száma szakmacsoportok szerint, 2010

Szakmacsoport megnevezése	Effektív munkakínálat mutatója szerint kilépők aránya (százalék)	Effektív munkakínálat mutatója szerint kilépők száma (fő)	Társadalmi hasznosság mutatója szerint kilépők aránya (százalék)	Társadalmi hasznosság mutatója szerint kilépők száma (fő)	Elhelyezkedési valószínűség mutatója szerint kilépők aránya (százalék)	Elhelyezkedési valószínűség mutatója szerint kilépők száma (fő)
Elektrotechnika-elektronika	24,1	19	47,2	75	46,4	52
Élelmiszeripar	17,1	14	38,8	52	37,0	40
Építészet	28,5	83	49,6	238	48,4	195
Faipar	35,5	50	55,1	156	55,0	111
Gépészet	27,8	49	53,8	175	49,2	123
Kereskedelem-marketing, üzleti adminisztráció	36,9	52	53,0	238	61,3	141
Közlekedés	56,7	118	58,4	302	69,6	206
Vegyipar	(77,8)	(7)	(83,3)	(10)	(81,8)	(9)
Vendéglátás-idegenforgalom	10,0	27	29,5	119	21,4	66
Összesen		419		1365		943

Forrás: KERESLET_TANULO_2010

F6. táblázat: Különböző kilépési arányok és a kilépők száma szakmacsoportok szerint, 2011

Szakmacsoport megnevezése	Effektív munka- kínálat mutatója szerint kilépők aránya (százalék)	Effektív munka- kínálat mutatója szerint kilépők száma (fő)	Társas- dalmi hasznos- ság mutatója szerint kilépők aránya (százalék)	Társas- dalmi hasznos- ság mutatója szerint kilépők száma (fő)	Elhelyez- kedési valószínűség mutatója szerint kilépők aránya (százalék)	Elhelyez- kedési valószínűség mutatója szerint kilépők száma (fő)
Elektrotechnika- elektronika	15,2	17	41,7	78	31,7	44
Élelmiszeripar	25,3	19	57,1	80	48,1	52
Építészet	29,9	90	53,5	250	45,2	174
Faipar	45,5	50	73,0	170	62,5	100
Gépészet	16,2	44	41,9	177	30,9	102
Kereskedelem- marketing, üzleti adminisztráció	28,0	37	73,7	306	61,4	151
Közlekedés	41,7	113	50,1	288	55,7	199
Vendéglátás- idegenforgalom	11,3	33	34,8	139	24,8	85
Összesen	25,8	403	52,4	1488	43,9	907

Forrás: KERESLET_TANULO_2011

F7. táblázat: Különböző kilépési arányok és a kilépők száma szakmacsoportok szerint, 2012

Szakmacsoport megnevezése	Effektív munka- kínálat mutatója szerint kilépők aránya (százalék)	Effektív munka- kínálat mutatója szerint kilépők száma (fő)	Társas- dalmi hasznos- ság mutatója szerint kilépők aránya (százalék)	Társas- dalmi hasznos- ság mutatója szerint kilépők száma (fő)	Elhelyez- kedési valószínűség mutatója szerint kilépők aránya (százalék)	Elhelyez- kedési valószínűség mutatója szerint kilépők száma (fő)
Elektrotechnika- elektronika	16,7	14	43,7	59	31,4	32
Élelmiszeripar	25,3	23	52,6	81	48,5	64
Építészet	28,5	55	56,2	178	49,8	137
Faipar	38,4	33	61,5	91	56,2	68
Gépészet	17,9	61	41,8	213	33,6	142
Kereskedelem-marketing, üzleti adminisztráció	34,1	15	69,5	73	61,3	46
Közlekedés	33,6	48	53,7	188	57,6	129
Vendéglátás- idegenforgalom	(13,8)	9	44,8	47	35,6	31
Összesen	24,6	258	51,0	930	45,1	649

Forrás: KERESLET_TANULO_2012

F8. táblázat: Különböző kilépési arányok és a kilépők száma szakmacsoportok szerint, 2013

Szakmacsoport megnevezése	Effektív munka- kínálat mutatója szerint kilépők aránya (százalék)	Effektív munka- kínálat mutatója szerint kilépők száma (fő)	Társasági hasznos- ság mutatója szerint kilépők aránya (százalék)	Társasági hasznos- ság mutatója szerint kilépők száma (fő)	Elhelyez- kedési valószínűség mutatója szerint kilépők aránya (százalék)	Elhelyez- kedési valószínűség mutatója szerint kilépők száma (fő)
Elektrotechnika-elektronika	17,6	9	31,7	20	27,6	16
Élelmiszeripar	19,4	7	39,6	19	35,6	16
Építészet	29,9	35	58,2	114	52,0	89
Faipar	42,0	29	57,6	57	55,6	50
Gépészet	26,4	58	42,7	122	40,7	111
Kereskedelem-marketing, üzleti adminisztráció	31,3	26	50,4	58	47,2	51
Közlekedés	34,2	88	50,1	182	47,0	150
Vendéglátás-idegenforgalom	18,7	49	32,0	103	29,2	88
Könnyűipar	28,6	2	40,0	4	37,5	3
Összesen	27,5	303	45,2	679	41,8	574

Forrás: KERESLET_TANULO_2013

F9. táblázat: Különböző kilépési arányok és a kilépők száma szakmacsoportok szerint, 2014

Szakmacsoport megnevezése	Effektív munka- kínálat mutatója szerint kilépők aránya (százalék)	Effektív munka- kínálat mutatója szerint kilépők száma (fő)	Társasági hasznos- ság mutatója szerint kilépők aránya (százalék)	Társasági hasznos- ság mutatója szerint kilépők száma (fő)	Elhelyez- kedési valószínűség mutatója szerint kilépők aránya (százalék)	Elhelyez- kedési valószínűség mutatója szerint kilépők száma (fő)
Elektrotechnika-elektronika	15,4	16	25,8	31	19,4	23
Élelmiszeripar	27,8	22	51,3	61	48,1	56
Építészet	37,5	63	53,9	123	49,7	111
Faipar	50,0	53	59,9	85	58,6	79
Gépészet	18,4	70	37,1	184	35,2	162
Kereskedelem-marketing, üzleti adminisztráció	22,4	11	51,9	41	47,9	36
Közlekedés	27,1	48	42,4	97	39,6	85
Vendéglátás-idegenforgalom	20,6	52	36,3	114	34,3	105
Könnyűipar	56,0	14	66,7	22	73,7	22
Összesen	26,0	349	43,1	758	40,3	679

Forrás: KERESLET_TANULO_2014

F10. táblázat: Különböző kilépési arányok és a kilépők száma régiók szerint, 2010

Régió	Effektív munka- kínálat mutatója szerint kilépők aránya (százalék)	Effektív munka- kínálat mutatója szerint kilépők száma (fő)	Társas- dalmi hasznos- ság mutatója szerint kilépők aránya (százalék)	Társas- dalmi hasznos- ság mutatója szerint kilépők száma (fő)	Elhelyez- kedési valószínűség mutatója szerint kilépők aránya (százalék)	Elhelyez- kedési valószínűség mutatója szerint kilépők száma (fő)
Közép-Magyarország	27,4	68	50,8	218	47,1	160
Közép-Dunántúl	27,6	50	47,0	155	45,2	108
Nyugat-Dunántúl	34,2	82	45,9	189	46,1	135
Dél-Dunántúl	36,7	69	56,5	210	53,0	134
Dél-Alföld	28,5	73	44,6	207	46,8	161
Észak-Alföld	25,5	50	49,7	215	48,0	135
Észak-Magyarország	29,7	30	52,9	183	62,2	117
Összesen		422		1377		950

Forrás: KERESLET_TANULO_2010

F11. táblázat: Különböző kilépési arányok és a kilépők száma régiók szerint, 2011

Régió	Effektív munka- kínálat mutatója szerint kilépők aránya (százalék)	Effektív munka- kínálat mutatója szerint kilépők száma (fő)	Társas- dalmi hasznos- ság mutatója szerint kilépők aránya (százalék)	Társas- dalmi hasznos- ság mutatója szerint kilépők száma (fő)	Elhelyez- kedési valószínűség mutatója szerint kilépők aránya (százalék)	Elhelyez- kedési valószínűség mutatója szerint kilépők száma (fő)
Közép-Magyarország	22,0	56	44,8	172	38,4	124
Közép-Dunántúl	28,6	65	48,4	168	40,0	108
Nyugat-Dunántúl	29,1	76	45,2	179	36,2	105
Dél-Dunántúl	25,8	58	50,4	201	42,0	121
Dél-Alföld	21,7	53	56,7	287	45,4	159
Észak-Alföld	26,8	52	60,8	278	54,0	167
Észak-Magyarország	27,2	43	52,9	203	51,7	123
Összesen		403		1488		907

Forrás: KERESLET_TANULO_2011

F12. táblázat: Különböző kilépési arányok és a kilépők száma régiók szerint, 2012

Régió	Effektív munka- kínálat mutatója szerint kilépők aránya (százalék)	Effektív munka- kínálat mutatója szerint kilépők száma (fő)	Társas- dalmi hasznos- ság mutatója szerint kilépők aránya (százalék)	Társas- dalmi hasznos- ság mutatója szerint kilépők száma (fő)	Elhelyez- kedési valószínűség mutatója szerint kilépők aránya (százalék)	Elhelyez- kedési valószínűség mutatója szerint kilépők száma (fő)
Közép-Magyarország	18,6	30	46,5	126	41,0	91
Közép-Dunántúl	24,8	37	49,6	132	42,6	83
Nyugat-Dunántúl	23,9	43	39,9	99	34,4	72
Dél-Dunántúl	25,7	27	52,8	102	46,6	68
Dél-Alföld	26,1	46	52,6	160	46,1	111
Észak-Alföld	24,5	40	54,1	166	48,5	116
Észak-Magyarország	31,0	35	61,7	145	58,1	108
Összesen		258		930		649

Forrás: KERESLET_TANULO_2012

F13. táblázat: Különböző kilépési arányok és a kilépők száma régiók szerint, 2013

Régió	Effektív munka- kínálat mutatója szerint kilépők aránya (százalék)	Effektív munka- kínálat mutatója szerint kilépők száma (fő)	Társas- dalmi hasznos- ság mutatója szerint kilépők aránya (százalék)	Társas- dalmi hasznos- ság mutatója szerint kilépők száma (fő)	Elhelyez- kedési valószínűség mutatója szerint kilépők aránya (százalék)	Elhelyez- kedési valószínűség mutatója szerint kilépők száma (fő)
Közép-Magyarország	31,3	55	46,0	116	41,8	87
Közép-Dunántúl	20,7	38	27,4	55	25,1	49
Nyugat-Dunántúl	25,3	42	33,3	63	28,7	50
Dél-Dunántúl	29,8	34	55,5	101	51,8	86
Dél-Alföld	25,3	50	41,9	108	38,3	92
Észak-Alföld	35,3	41	60,9	120	58,6	106
Észak-Magyarország	29,1	43	52,0	116	49,8	104
Összesen	27,5	303	45,2	679	41,8	574

Forrás: KERESLET_TANULO_2013

F14. táblázat: Különböző kilépési arányok és a kilépők száma régiók szerint, 2014

Régió	Effektív munka- kínálat mutatója szerint kilépők aránya (százalék)	Effektív munka- kínálat mutatója szerint kilépők száma (fő)	Társas- dalmi hasznos- ság mutatója szerint kilépők aránya (százalék)	Társas- dalmi hasznos- ság mutatója szerint kilépők száma (fő)	Elhelyez- kedési valószínűség mutatója szerint kilépők aránya (százalék)	Elhelyez- kedési valószínűség mutatója szerint kilépők száma (fő)
Közép-Magyarország	27,3	48	41,3	92	39,3	83
Közép-Dunántúl	23,3	41	36,9	79	35,1	73
Nyugat-Dunántúl	18,5	51	27,8	87	23,7	70
Dél-Dunántúl	32,2	75	47,0	141	44,7	128
Dél-Alföld	22,0	35	39,7	83	35,8	69
Észak-Alföld	35,5	65	52,6	132	50,0	118
Észak-Magyarország	24,6	34	57,6	144	57,0	138
Összesen	26,0	349	43,1	758	40,3	679

Forrás: KERESLET_TANULO_2014

F15. táblázat: A vizsgált esetek szakmák és szakmacsoportok szerinti bontása, 2015

Szakma megnevezése	Elektrotechnika- elektronika	Élelmiszeripar	Építész	Faipar	Gépészet	Kereskedelem- marketing, üzleti adminisztráció	Közlekedés	Vendéglátás- idegenforgalom	Kőműűipar	Összesen
Ács, állványozó	0	0	43	0	0	0	0	0	0	43
Autóelektronikai műszerész	0	0	0	0	0	0	82	0	0	82
Autószerelő	0	0	0	0	0	0	110	0	0	110
Autótechnikus	0	0	0	0	0	0	53	0	0	53
Bolti eladó	0	0	0	0	0	216	0	0	0	216
Burkoló	0	0	47	0	0	0	0	0	0	47
Bútorasztalos	0	0	0	102	0	0	0	0	0	102
Cukrász	0	0	0	0	0	0	0	130	0	130
Elektronikai műszerész	17	0	0	0	0	0	0	0	0	17
Elektronikai technikus	3	0	0	0	0	0	0	0	0	3
Épületasztalos	0	0	0	38	0	0	0	0	0	38
Épületgépészeti csőhálózat- és berendezés-szerelő	0	0	0	0	41	0	0	0	0	41
Festő, mázoló és tapétázó	0	0	77	0	0	0	0	0	0	77
Gépgyártástechno- lógiai technikus	0	0	0	0	76	0	0	0	0	76
Gépi forgácsoló	0	0	0	0	121	0	0	0	0	121
Géplakatos, ipari gépész	0	0	0	0	40	0	0	0	0	40
Hegesztő	0	0	0	0	117	0	0	0	0	117
Húsiipari termékgyártó	0	46	0	0	0	0	0	0	0	46
Hűtő- és klímaberendezés- szerelő, karbantartó	0	0	0	0	5	0	0	0	0	5
Járműfényező	0	0	0	0	0	0	37	0	0	37
Karosszerialakatos	0	0	0	0	0	0	102	0	0	102
Kárpitos	0	0	0	6	0	0	0	0	0	6
Kőműves	0	0	118	0	0	0	0	0	0	118
Központifűtés- és csőhálózat-szerelő	0	0	0	0	45	0	0	0	0	45
Mechatronikai műszerész	23	0	0	0	0	0	0	0	0	23
Motorkerékpár- szerelő	0	0	0	0	0	0	20	0	0	20
Női szabó	0	0	0	0	0	0	0	0	17	17
Pék	0	54	0	0	0	0	0	0	0	54
Pék-cukrász	0	57	0	0	0	0	0	0	0	57
Pincér	0	0	0	0	0	0	0	119	0	119

Szakács	0	0	0	0	0	0	0	168	0	168
Szerkezetlakatos	0	0	0	0	48	0	0	0	0	48
Szerszámkészítő	0	0	0	0	34	0	0	0	0	34
Vendéglős	0	0	0	0	0	0	0	91	0	91
Villanyszerelő	79	0	0	0	0	0	0	0	0	79
Vízvezeték- és vízkészülék-szerelő	0	0	0	0	28	0	0	0	0	28
Összesen	122	157	285	146	555	216	404	508	17	2410

Forrás: KERESLET_TANULO_2015

F16. táblázat: A szakmacsoportok összetétele – a vizsgált szakmák szakmacsoportonkénti száma, 2015

Szakmacsoport megnevezése	A vizsgált szakmák száma
Elektrotechnika-elektronika	4
Élelmiszeripar	3
Építészet	4
Faipar	3
Gépészet	10
Kereskedelem-marketing, üzleti adminisztráció	1
Közlekedés	6
Vendéglátás-idegenforgalom	4
Könnyűipar	1
Összesen	36

Forrás: KERESLET_TANULO_2015

Melléklet 1.: az adatfelvétel „A” kérdőíve

ISZIIR AZONOSÍTÓ

MEGYE KÓDJA:

--	--

CÍMLISTÁN SZEREPLŐ SORSZÁM

UTOLSÓ VÁLASZADÁS IDŐPONTJA (ÉV, HÓ)

CÍMLISTA KÓDJA (A1 / A2 / A3)

--	--

PÁLYAKEZDŐ SZAKMUNKÁSOK A MUNKAERŐPIACON „A” KÉRDŐÍV

A kérdőívvel olyan személyt kell megkérdezni, aki a
2011/12-es tanévben szakiskolában szakmát szerzett és
korábban már (egyszer vagy kétszer) részt vett a Szakiskola
tanulói kutatásban

SZAKISKOLA_2015

A válaszadás önkéntes!

Település neve: Budapest kerület:

--	--

*Kijelentem, hogy a kérdezés szabályainak megfelelően jártam el.
Az általam kezelt és felvett adatokat bizalmasan kezelem, azokat csak a
kutatásban illetékes személynek adom át,*

Kérdező aláírása:

[Kérdező neve]*

--	--	--

kérdező azonosítója

KÉRDEZÉS KEZDETE:

201.... hó nap óra perctől

1. Melyik évben született Ön?

19-ben

X –

2. A KÉRDEZETT NEME: 1 – FÉRFI 2 – NŐ

3. Melyik településen lakik Ön jelenleg?

ÍRJA LE, UTÁNA KÓDOLJA IS!

1 – Budapesten 2 – más városban 3 – községben 4 – külföldön

3.a. Melyik megyében lakik?

1 – Baranya	11 – Jász-Nagykun-Szolnok
2 – Bács-Kiskun	12 – Komárom-Esztergom
3 – Békés	13 – Nógrád
4 – Borsod-Abaúj-Zemplén	14 – Pest
5 – Budapest	15 – Somogy
6 – Csongrád	16 – Szabolcs-Szatmár-Bereg
7 – Fejér	17 – Tolna
8 – Győr-Moson-Sopron	18 – Vas
9 – Hajdú-Bihar	19 – Veszprém
10 – Heves	20 – Zala
	21 – Külföldön, ország neve:.....

4. Korábban már megkerestük kérdőívünkkel, melyben az általános iskolai, szakiskolai és munkahelyi tapasztalatairól kérdeztük. Az azóta eltelt időszakra gondolva az alábbiak közül mi igaz Önre?

TÖBB VÁLASZ LEHET!		igaz	nem igaz	
a.	Tanult	1	2	X
b.	Dolgozott	1	2	X
c.	Állást keresett	1	2	X
d.	Elhelyezkedett első munkahelyén	1	2	X
e.	Munkahelyet váltott	1	2	X
f.	Elbocsátották állásából	1	2	X
g.	Felmondott	1	2	X
h.	Megszűnt a munkahelye	1	2	X
i.	Vállalkozóvá vált	1	2	X
j.	Gyermeke született	1	2	X

5-8. HA TANULT (4. kérdés 'a' kód)

5. Hol tanult a legutóbbi képzés óta?

TÖBB VÁLASZ LEHET!

- 1 – Gimnáziumban,
 2 – szakközépiskolában, technikumban,
 3 – szakiskolában, vagy
 4 – egyetemen?
 5 – iskolarendszeren kívüli (OKJ-s) képzés
 6 – egyéb képzés, és pedig:
 X –

6. Szerzett-e érettségét a legutóbbi képzés óta?

- 1 – Igen, szakközépiskolában,
 2 – Igen, gimnáziumban
 3 – Nem
 9 – NEM TUDJA

7. Tanult-e szakmát a legutóbbi kérdés óta?

1 – Igen

2 – nem

9 - RE

9 – NEM TUDJA

8. Milyen szakmát tanult a legutóbbi kérdés óta?

1 – Korábban szerzett szakmájában tanult tovább

2 – másik szakmát tanult, ami ugyanabba a szakmacsoportba tartozik, mint amit korábban szerzett

3 – másik szakmát tanult, ami másik szakmacsoportba tartozik, mint amit korábban szerzett

9 – NEM TUDJA

MINDENKITŐL!

9. Ön jelenleg...

1 – alkalmazott,

2 – vállalkozó,

3 – alkalmi munkás,

4 – közfoglalkoztatott,

5 – munkanélküli, vagy

6 – tanuló?

7 – egyéb (GYES, GYED, háztartásbeli stb.)

9 – NEM TUDJA

10. HA ALKALMAZOTT (9. kérdés 1-es kód)

Milyen munkaszerződése van Önnek?

1 – Határozatlan idejű,

2 – határozott idejű, vagy

3 – megbízási szerződéssel foglalkoztatják?

9 – NEM TUDJA

10.a. Melyik megyében dolgozik?

1 – Baranya

2 – Bács-Kiskun

3 – Békés

4 – Borsod-Abaúj-Zemplén

5 – Budapest

6 – Csongrád

7 – Fejér

8 – Győr-Moson-Sopron

9 – Hajdú-Bihar

10 – Heves

11 – Jász-Nagykun-Szolnok

12 – Komárom-Esztergom

13 – Nógrád

14 – Pest

15 – Somogy

16 – Szabolcs-Szatmár-Bereg

17 – Tolna

18 – Vas

19 – Veszprém

20 – Zala

21 – Külföldön, ország neve:.....

11. HA MUNKANÉLKÜLI (9. kérdés 5-ös kód)

Keres Ön jelenleg munkát?

- 1 – Igen →
2 – nem
9 – NEM TUDJA

11.a. Melyik megyében keres munkát?

- 1 – Baranya
2 – Bács-Kiskun
3 – Békés
4 – Borsod-Abaúj-Zemplén
5 – Budapest
6 – Csongrád
7 – Fejér
8 – Győr-Moson-Sopron
9 – Hajdú-Bihar
10 – Heves
11 – Jász-Nagykun-Szolnok
12 – Komárom-Esztergom
13 – Nógrád
14 – Pest
15 – Somogy
16 – Szabolcs-Szatmár-Bereg
17 – Tolna
18 – Vas
19 – Veszprém
20 – Zala
21 – Külföldön keres munkát

TÖBB VÁLASZ LEHET!

12-14. HA TANULÓ (9. kérdés 6-os kód)**12. Hol tanul jelenleg?**

- 1 – Gimnáziumban,
2 – szakközépiskolában, technikumban,
3 – szakiskolában, vagy
4 – egyetemen?
5 – iskolarendszeren kívüli (OKJ-s) képzés
6 – egyéb képzés, és pedig:
X –

13. Tanul-e szakmát jelenleg?

- 1 – Igen → **15 - RE**
2 – nem
9 – NEM TUDJA

14. Milyen szakmát tanul jelenleg?

- 1 – Korábban szerzett szakmájában tanul tovább
 - 2 – másik szakmát tanul, ami ugyanabba a szakmacsoportba tartozik, mint amit korábban szerzett
 - 3 – másik szakmát tanul, ami másik szakmacsoportba tartozik, mint amit korábban szerzett
-
- 9 – NEM TUDJA

MINDENKITŐL!

15. Összesen hány munkahelye volt eddig? A gyakorlati képzés ideje alatt végzett munkát ne számítsa bele!

..... munkahelye

0 – még nem dolgozott → 32 - RE

9 – NEM TUDJA

16. És hány munkahelye volt a legutóbbi kérdés óta?

..... munkahelye

0 – a legutóbbi kérdés óta nem dolgozott → 32 - RE

1 – ugyanott dolgozik, mint a legutóbbi kérdéséskor → 20 - RA

9 – NEM TUDJA

17. Kérem, válaszoljon meg néhány kérdést azokkal a munkahelyeivel kapcsolatban, ahol a legutóbbi kérdezés óta dolgozott!

	Járt ehhez a céghez gyakorlati képzésre?		Munkába állás ideje (év, hónap) DÁTUM	Abban a szakmában dolgozott, amit 2012-ben szerzett?	Mennyi (volt) a havi nettó bére? Ha órabéres havi 180 órával számoljon!	Hány órás (volt) a munkaidő?	Meddig dolgozott ezen a munkahelyen? DÁTUM
	igen	nem					
a.	1	2	év hó 99 - NEM TUDJA	1 – igen, abban a szakmában dolgozott, amit 2012-ben szerzett 2 – egy másik szakmában dolgozott, ami ugyanabba a szakmacsoportba tartozik, mint amit 2012-ben szerzett 3 – egy régebben szerzett szakmájában dolgozott 4 – teljesen eltérő szakmában dolgozott	Ft/hó 8 – nem válaszol	óra/nap	év hó 0 - most is itt dolgozik 99 - NEM TUDJA
b.	1	2	év hó 99 - NEM TUDJA	1 – igen, abban a szakmában dolgozott, amit 2012-ben szerzett 2 – egy másik szakmában dolgozott, ami ugyanabba a szakmacsoportba tartozik, mint amit 2012-ben szerzett 3 – egy régebben szerzett szakmájában dolgozott 4 – teljesen eltérő szakmában dolgozott	Ft/hó 8 – nem válaszol	óra/nap	év hó 0 - most is itt dolgozik 99 - NEM TUDJA
c.	1	2	év hó 99 - NEM TUDJA	1 – igen, abban a szakmában dolgozott, amit 2012-ben szerzett 2 – egy másik szakmában dolgozott, ami ugyanabba a szakmacsoportba tartozik, mint amit 2012-ben szerzett 3 – egy régebben szerzett szakmájában dolgozott 4 – teljesen eltérő szakmában dolgozott	Ft/hó 8 – nem válaszol	óra/nap	év hó 0 - most is itt dolgozik 99 - NEM TUDJA
d.	1	2	év hó 99 - NEM TUDJA	1 – igen, abban a szakmában dolgozott, amit 2012-ben szerzett 2 – egy másik szakmában dolgozott, ami ugyanabba a szakmacsoportba tartozik, mint amit 2012-ben szerzett 3 – egy régebben szerzett szakmájában dolgozott 4 – teljesen eltérő szakmában dolgozott	Ft/hó 8 – nem válaszol	óra/nap	év hó 0 - most is itt dolgozik 99 - NEM TUDJA
e.	1	2	év hó 99 - NEM TUDJA	1 – igen, abban a szakmában dolgozott, amit 2012-ben szerzett 2 – egy másik szakmában dolgozott, ami ugyanabba a szakmacsoportba tartozik, mint amit 2012-ben szerzett 3 – egy régebben szerzett szakmájában dolgozott 4 – teljesen eltérő szakmában dolgozott	Ft/hó 8 – nem válaszol	óra/nap	év hó 0 - most is itt dolgozik 99 - NEM TUDJA
f.	1	2	év hó 99 - NEM TUDJA	1 – igen, abban a szakmában dolgozott, amit 2012-ben szerzett 2 – egy másik szakmában dolgozott, ami ugyanabba a szakmacsoportba tartozik, mint amit 2012-ben szerzett 3 – egy régebben szerzett szakmájában dolgozott 4 – teljesen eltérő szakmában dolgozott	Ft/hó 8 – nem válaszol	óra/nap	év hó 0 - most is itt dolgozik 99 - NEM TUDJA

18 - 31. HA JELENLEG DOLGOZIK (9. kérdés 1-4-es kód)

18. Hogyan találta jelenlegi munkáját?

TÖBB VÁLASZ LEHET!

- 1 – családtagok, ismerősök segítségével
- 2 – tanulószereződés alapján
- 3 – újsághirdetés útján
- 4 – internetes állasközvetítő útján
- 5 – munkaügyi központ/kirendeltség segítségével
- 6 – egyéb módon, éspedig:
- 9 – NEM TUDJA

19. Mielőtt elhelyezkedett a jelenlegi munkahelyén, mennyi ideig keresett állást?

- hónapig
- 88 – kevesebb mint 1 hónapig
- 99 – NEM TUDJA

20. Szeretnénk megtudni, hogy mennyire elégedett a jelenlegi munkahelyével. Iskolai osztályzatokkal válaszoljon. Az 5-ös jelentse azt, hogy nagyon elégedett, az 1-es pedig azt, hogy egyáltalán nem elégedett vele. (Természetesen a közbülső osztályzatokat is használhatja.)

Tehát mennyire elégedett ...

	nagyon elégedett ↔ egyáltalán nem					NT	
a. a jelenlegi munkakörével?	5	4	3	2	1	9	X
b. a munkaidővel, műszakbeosztással: azzal, hogy mikor és hány órát kell dolgoznia?	5	4	3	2	1	9	X
c. a munkavégzés körülményeivel, a berendezések, gépek stb. állapotával?	5	4	3	2	1	9	X
d. a munkatársaival?	5	4	3	2	1	9	X
e. a fizetésével?	5	4	3	2	1	9	X
f. a továbblépési lehetőségekkel?	5	4	3	2	1	9	X

21. Munkavégzésében mennyire veszi hasznát annak, amit a szakiskolában tanult?

- 1 – Egyáltalán nem,
- 2 – csak a kisebb részének,
- 3 – kb. a felének,
- 4 – a nagyobb részének hasznát veszi, vagy
- 5 – szinte mindennek hasznát veszi, amit a szakiskolában tanult?
- 9 – NEM TUDJA

22. Mi az, amit itt a munkahelyén kellett megtanulnia ahhoz, hogy jól elláthassa a feladatát?

0 – Semmit, mindent tudott már

TÖBB VÁLASZ LEHET!		említi	nem említi	
k.	Konkrét feladatokat, feladatcsoportot	1	2	X
l.	Helyi szokásokat, adott munkahelyhez kapcsolódó ismereteket	1	2	X
m.	A rutint, a gyakorlatot kellett megszereznie	1	2	X
n.	Általános tulajdonságot, fejleszthető készséget (pl. önállóság, precizitás)	1	2	X
o.	Nem a tanult szakmájában dolgozik, mindent a munkahelyen tanult meg	1	2	X
p.	Egyéb dolgot említ, éspedig:			X

23. Ön ugyanazon a településen dolgozik, ahol lakik is (ahonnan munkába jár)?

1 – igen → **26 - RA** 2 – nem

24. Általában mennyi ideig tart, amíg a lakóhelyéről (ahonnan munkába jár) a munkahelyére ér?

A bejárás órát és percet vesz igénybe

9 – NEM TUDJA 99 – NEM TUDJA

25. Kb. hány kilométerre lakik (ahonnan munkába jár) a munkahelyétől?

..... kilométerre

999 – NEM TUDJA

26. Hogyan jár be a munkahelyére?

TÖBB VÁLASZ LEHET!

01 – saját autóval

06 – kerékpárral

02 – családtagja, munkatársa viszi be autóval

07 – motorral

03 – helyi tömegközlekedési eszközzel

08 – gyalog

04 – távolsági busszal

09 – egyéb eszközzel

05 – vonattal

**MINDENKITŐL, AKI
DOLGOZIK!**

27. Tervezi-e, hogy a következő fél évben munkahelyet vált?

1 – igen

2 – nem

→ **32 - RE** ←

9 – NEM TUDJA

28. Miért szeretne munkahelyet váltani?

RÉSZLETESEN ÍRJA LE!

9 – NEM TUDJA

29. Elhelyezkedne-e a mostani bérénel valamivel alacsonyabb összegért is?

1 – Igen,

2 – nem, legalább ugyanennyit szeretne kapni,

3 – a jelenleginél többet szeretne kapni.

→ **29.a. Hány ezer forinttal szeretne többet kézhez kapni?**

9 – NEM TUDJA

.....ezer Ft-tal

99 – NEM TUDJA

X – NEM VÁLASZOL

30. Milyen állást keres?...

TÖBB VÁLASZ LEHET!

1 – Olyat, ahol abban a szakmában dolgozhat, amit a 2011/2012-es tanévben szerzett,

2 – olyat, ahol ugyanabba a szakmacsoportba tartozó másik szakmában dolgozhat,

3 – olyat, ahol egy régebben szerzett szakmájában dolgozhat, vagy

4 – olyat, ahol teljesen eltérő szakmában dolgozhat?

9 – NEM TUDJA

31. HA NEM ABBAN A SZAKMÁBAN DOLGOZNA, AMIT A 2011/2012-ES TANÉVBEN SZERZETT
(előző kérdés 2-4-es kód)

Milyen szakmára gondol?

ÍRJA LE! TÖBB VÁLASZ LEHET

9 – NEM TUDJA

MINDENKITŐL!

32. Milyen feltételekkel lenne hajlandó egy távoli, magyarországi városba költözni akkor, ha ott jobb álláslehetőséghez jutna, mint lakóhelye környékén?

ÍRJA LE, UTÁNA KÓDOLJA!
TÖBB VÁLASZ LEHET!

- 0 – nem költözne semmilyen feltétellel
1 – ha a munkaadó biztosítana szállást
2 – ha rokonoknál, ismerősöknél tudna lakni
3 – ha magasabb lenne a fizetése
4 – egyéb válasz
9 – NEM TUDJA

→ 32.a. Hány ezer forinttal szeretne többet kézhez kapni?

.....ezer Ft-tal

99 – NEM TUDJA X – NEM VÁLASZOL

33. És milyen feltételekkel lenne hajlandó egy külföldi városba költözni akkor, ha ott jobb álláslehetőséghez jutna, mint lakóhelye környékén?

ÍRJA LE, UTÁNA KÓDOLJA!
TÖBB VÁLASZ LEHET!

- 0 – nem költözne semmilyen feltétellel
1 – ha a munkaadó biztosítana szállást
2 – ha rokonoknál, ismerősöknél tudna lakni
3 – ha magasabb lenne a fizetése
4 – egyéb válasz
9 – NEM TUDJA

→ 35 - RE

Melléklet 2.: az adatfelvétel „C” kérdőíve

ISZIIR AZONOSÍTÓ

MEGYE KÓDJA:

--	--

PÁLYAKEZDŐ SZAKMUNKÁSOK A MUNKAERŐPIACON „C” KÉRDŐÍV

A kérdőívvel olyan személyt kell megkérdezni, aki a **2012/2013-as** tanévben szakiskolában szakmát szerzett és még soha nem vett részt a Szakiskola tanulói kutatásban

SZAKISKOLA_2015

A válaszadás önkéntes!

Település neve: Budapest kerület:

--	--

*Kijelentem, hogy a kérdezés szabályainak megfelelően jártam el.
Az általam kezelt és felvett adatokat bizalmasan kezelem, azokat csak a
kutatásban illetékes személynek adom át,*

Kérdező aláírása:

[Kérdező neve]*

--	--	--

kérdező azonosítója

KÉRDEZÉS KEZDETE:

201.... hó nap óra perctől

1. Melyik évben született Ön?

19-ben

X –

2. A KÉRDEZETT NEME: 1 – FÉRFI 2 – NŐ

3. Melyik településen lakik Ön jelenleg?

ÍRJA LE, UTÁNA KÓDOLJA IS!

1 – Budapesten 2 – más városban 3 – községben 4 – külföldön

3.a. Melyik megyében lakik?

1 – Baranya	11 – Jász-Nagykun-Szolnok
2 – Bács-Kiskun	12 – Komárom-Esztergom
3 – Békés	13 – Nógrád
4 – Borsod-Abaúj-Zemplén	14 – Pest
5 – Budapest	15 – Somogy
6 – Csongrád	16 – Szabolcs-Szatmár-Bereg
7 – Fejér	17 – Tolna
8 – Győr-Moson-Sopron	18 – Vas
9 – Hajdú-Bihar	19 – Veszprém
10 – Heves	20 – Zala
	21 – Külföldön, ország neve:.....

4. Szülei ugyanezen a településen élnek? (Ha szülei külön élnek, akkor annak a szülőnek a lakóhelye számít, akivel a legtovább élt együtt!)

1 – igen → 6 - RA 2 – nem 9 – NT

5. Melyik településen laknak a szülei? (Ha szülei külön élnek, akkor annak a szülőnek a lakóhelyét mondja meg, akivel a legtovább élt együtt!)

ÍRJA LE, UTÁNA KÓDOLJA IS!

0 – nem ismeri a szüleit vagy nem tudja, hogy hol élnek	3 – községben
1 – Budapesten	4 – külföldön
2 – más városban	X –

6. Apjának (gondviselőjének) mi a legmagasabb iskolai végzettsége?

- 1 – 8 általánosnál kevesebb
- 2 – 8 általános
- 3 – szakmunkásképző
- 4 – szakközépiskola, technikum
- 5 – gimnázium
- 6 – főiskola vagy egyetem
- 9 – NEM TUDJA

7. Apjának (gondviselőjének) jelenleg van-e foglalkozása, és ha igen, milyen foglalkozása van?

dolgozik:

1 – önálló vagy vállalkozó, saját vállalkozásában alkalmazott

alkalmazottként dolgozik:

- 2 – vezető beosztásban
- 3 – beosztott értelmiségi
- 4 – irodai alkalmazott (nem fizikai munkát végez)
- 5 – szakmunkás
- 6 – segéd/betanított munkás
- 7 – közmunkás

8 – alkalmi munkákat végez, nincs állandó munkahelye

nem dolgozik:

- 9 – munkanélküli
- 10 – más okból nem dolgozik (pl. nyugdíjas)
- 11 – egyéb:

12 – már nem él

99 – NEM TUDJA

8. Van-e valamilyen szakképesítése az apjának (gondviselőjének)?

1 – van 2 – nincs 9 – NEM TUDJA

↳ 8.a. Milyen szakképesítése van? A szakma megnevezése:

99 – NEM TUDJA

9. Milyen tanulmányi átlaggal fejezte be Ön az általános iskolát?

..... /

egész tized

9 – NEM TUDJA 9 – NEM TUDJA

10. Milyen képzési típusra jelentkezett az általános iskola befejezésekor első, második és harmadik helyen?

	Képzési típus KARIKÁZZA BE A MEGFELELŐ SZÁMOT!
1. helyen	1 – szakiskola 2 – szakközépiskola, technikum 3 – gimnázium
2. helyen	1 – szakiskola 2 – szakközépiskola, technikum 3 – gimnázium
3. helyen	1 – szakiskola 2 – szakközépiskola, technikum 3 – gimnázium

11. Hányadik helyre vették fel?

1 – első helyre 2 – második helyre 3 – harmadik helyre

12. Sorolja fel, azokat a középiskolákat ahova az általános iskola befejezésétől kezdve a szakiskola 2013-as elvégzéséig járt! Kezdjük a legelsővel!

MIUTÁN VÁLASZOLT: Járt másik középiskolába is, vagy tanult ugyanitt másik szakmát is?

Milyen típusú iskola volt ez?	Hány évfolyamot végzett el itt sikeresen?	Milyen szakmát tanult itt, illetve milyen szakirányra járt? ÍRJA BE!	Milyen végzettséget szerzett?	Melyik évben szerezte?
1 – szakiskola 2 – szakközépiskola, technikum 3 – gimnázium	évfolyamot 0 – egyet sem	0 – nem tanult szakmát	1 – szakmunkás bizonyítványt 2 – érettségi bizonyítványt 3 – mindkettőt 4 – egyiket sem: abbahagyta a képzést	évben
1 – szakiskola 2 – szakközépiskola, technikum 3 – gimnázium	évfolyamot 0 – egyet sem	0 – nem tanult szakmát	1 – szakmunkás bizonyítványt 2 – érettségi bizonyítványt 3 – mindkettőt 4 – egyiket sem: abbahagyta a képzést	évben
1 – szakiskola 2 – szakközépiskola, technikum 3 – gimnázium	évfolyamot 0 – egyet sem	0 – nem tanult szakmát	1 – szakmunkás bizonyítványt 2 – érettségi bizonyítványt 3 – mindkettőt 4 – egyiket sem: abbahagyta a képzést	évben

13. Milyen tanulmányi átlaggal zárta az utolsó szakiskolai évét (2012/2013-as tanév)?

..... /
 egész tized
 9 – NEM TUDJA 9 – NEM TUDJA

A továbbiakban ezzel a képzéssel kapcsolatban kérdezem, amit 2013-ban fejezett be.

14. Próbálkozott-e a szakiskolából gimnáziumba vagy szakközépiskolába, illetve technikumba átkerülni?

1 – igen 2 – nem

15. Ön olyan szakmát tanult itt, amivel később is szívesen foglalkozna?

1 – igen 2 – nem

15.a. Melyik az a szakma, amivel később szívesebben foglalkozna?

A szakma neve:

9 – NEM TUDJA

16. Ha újból szakmát és iskolát kellene választania, hogyan döntene?

- 1 – Ugyanezt a szakmát és iskolát választaná,
- 2 – ezt a szakmát, de más iskolát választana,
- 3 – más szakmát, de ezt az iskolát választaná,
- 4 – más szakmát és más iskolát választana, vagy
- 5 – nem tudja hogyan döntene?

HA VAN ÉRETTSÉGIJE (12. kérdés)

17. Érettségi után felvételizett-e egyetemre, főiskolára vagy technikumba?

- 1 – Igen, és fel is vették,
- 2 – igen, de nem vették fel vagy
- 3 – nem felvételizett?

MINDENKITŐL!

18. Szeretne-e később még tovább tanulni?

1 – igen 2 – nem 9 – NEM TUDJA

18.a. Hol szeretne tovább tanulni?

- 1 – gimnáziumban
- 2 – szakközépiskolában, technikumban
- 3 – szakiskolában
- 4 – főiskolán vagy egyetemen

TÖBB VÁLASZ LEHET!

5 – egyéb helyen:

6 – NEM TUDJA

19. A magyaron kívül van-e olyan nyelv, amin meg tudja magát értetni?

1 – van 2 – nincs

TÖBB VÁLASZ LEHET!

→ **19.a.** Milyen nyelven tudja megértetni magát?

1 – angol 5 – orosz
2 – német 6 – olasz
3 – francia 7 – egyéb nyelven, éspedig:
4 – spanyol

20. Most a szakiskolai képzéssel kapcsolatban kérdezem (amit 2013-ban fejezett be). Milyen tényezők játszottak szerepet a szakmája kiválasztásában?

	igen	nem	NT	
a. tehetséget érzett ehhez a szakmához	1	2	9	X
b. iskolai eredménye ezt tette lehetővé	1	2	9	X
c. ezt ismerte eléggé	1	2	9	X
d. nem volt más lehetősége	1	2	9	X
e. szülei tanácsolták	1	2	9	X
f. tanárai tanácsolták	1	2	9	X
g. a pályaválasztási tanácsadó javasolta	1	2	9	X
h. hirdetésre jelentkezett	1	2	9	X
i. ez látszott biztos megélhetésnek az iskola elvégzését követően	1	2	9	X
j. tanulószerveződéses munka lehetősége	1	2	9	X
k. barátja, ismerőse példájától kapott kedvet	1	2	9	X
l. így nem volt probléma, hogy hol lakjon, amíg tanul	1	2	9	X
m. a választott iskolában nem volt más lehetősége	1	2	9	X
n. családi, vagy ismerős vállalkozásban így kaphatott munkalehetőséget	1	2	9	X
o. egyéb ok, éspedig:	1	2	9	X

21. A következő kijelentésekkel mennyire ért vagy nem ért egyet? Az 5-ös jelentse: teljes mértékben, az 1-es azt, hogy egyáltalán nem!

	teljes mértékben $\longleftrightarrow$ egyáltalán nem					NT	
a) A szakiskola megfelelően felkészít az életre.	5	4	3	2	1	9	X
c) A szakiskola olyan tudást ad, ami hasznos a munkahelyén.	5	4	3	2	1	9	X
d) A szakiskola korszerűtlen, elavult szakmai tudást ad.	5	4	3	2	1	9	X
e) A képzőhelyen rendelkezésre állnak a képzéshez szükséges eszközök (gépek, anyagok).	5	4	3	2	1	9	X
f) A szakiskolai tanároktól sokat tanult.	5	4	3	2	1	9	X
g) A szakiskolai tanárok lelkiismeretesen tanítottak.	5	4	3	2	1	9	X
h) A szakiskolában tanult szakma önmagában nem elegendő, szükség van mellette egy második szakmára is.	5	4	3	2	1	9	X

22. Milyennek ítéli meg az elméleti és a gyakorlati oktatás egymáshoz viszonyított arányát:

- 1 – a szakiskolában túl sok volt az elméleti oktatás,
 2 – túl sok volt a gyakorlati oktatás, vagy
 3 – az elméleti és a gyakorlati oktatás aránya megfelelő?

 9 – NEM TUDJA

23. Mennyi volt a gyakorlati képzés havi óraszám az utolsó tanévben?

..... óra/ hónap

180 ÓRÁNÁL NEM LEHET TÖBB!

999 – NEM TUDJA

24. A szakiskolai tanulmányai során hova járt gyakorlati képzésre az utolsó tanévben?

- 1 – Csak az iskolai tanműhelybe, $\longrightarrow$ **26 - RA**
 2 – csak iskolán kívülre, vagy
 3 – részben az iskolai tanműhelybe, részben az iskolán kívülre?

9 – NEM TUDJA

25. Melyik cégnél dolgozott a gyakorlati képzés során (Az utolsó céget említse!)?

a. A cég neve:

b. A cég települése:

Budapesten
kerület:

999 – NEM TUDJA

26. Szeretnénk megismerni a véleményét a gyakorlati képzőhellyel kapcsolatban. **Ha járt külső helyszínre az utolsó évben, akkor a külső helyszínre vonatkozóan válaszoljon, ha nem járt, akkor az iskolaira!** Az 5-ös jelentse, hogy teljes mértékben egyetért a következő kijelentésekkel, az 1-es pedig azt, hogy egyáltalán nem ért egyet velük. Természetesen a közbülső osztályzatokat is használhatja!

	teljes mértékben $\longleftrightarrow$ egyáltalán nem					NEM TUDJA
a. A gyakorlati képzőhelyen nagyon sokat tanult a szakmáról.	5	4	3	2	1	9
b. A gyakorlati képzőhelyen remek szakemberek dolgoztak.	5	4	3	2	1	9
c. A gyakorlati képzőhelyen korszerű gépekkel és berendezésekkel dolgoztak.	5	4	3	2	1	9
d. A gyakorlati képzőhelyen megtanultakat ma is jól tudja használni.	5	4	3	2	1	9

27. Most a **2013-ban szerzett szakmáját értékelje.** Iskolai osztályzatokkal mondja meg, hogy mennyire ért vagy nem ért egyet a következő kijelentésekkel. Az 5-ös jelentse azt, hogy teljes mértékben egyetért, az 1-es, hogy egyáltalán nem.

	teljes mértékben $\longleftrightarrow$ egyáltalán nem					NEM TUDJA
a. A szakmája miatt az emberek lenézik.	5	4	3	2	1	9
b. A szülei büszkék Önre, amiért ezt a szakmát választotta.	5	4	3	2	1	9
c. A szakmája miatt sosem kellett szégyenkeznie.	5	4	3	2	1	9
d. A szakmája miatt az emberek felnéznek Önre.	5	4	3	2	1	9
e. A szakmájával kiemelkedően jól lehet keresni.	5	4	3	2	1	9
f. Nem fizetik meg kellőképpen a szaktudását.	5	4	3	2	1	9
g. Más szakmákhoz viszonyítva alacsony a jövedelme.	5	4	3	2	1	9
h. A szakmájából nagyon nehezen lehet megélni.	5	4	3	2	1	9

MINDENKITŐL!

28. Ön jelenleg...

- 1 – alkalmazott,
 - 2 – vállalkozó,
 - 3 – alkalmi munkás,
 - 4 – közfoglalkoztatott,
 - 5 – munkanélküli, vagy
 - 6 – tanuló?
-
- 7 – egyéb (GYES, GYED, háztartásbeli stb.)
 - 9 – NEM TUDJA

29. HA ALKALMAZOTT (28. kérdés 1-es kód)

Milyen munkaszerződése van Önnek?

- 1 – Határozatlan idejű,
 - 2 – határozott idejű, vagy
 - 3 – megbízási szerződéssel foglalkoztatják?
-
- 9 – NEM TUDJA

29.a. Melyik megyében dolgozik?

1 – Baranya	11 – Jász-Nagykun-Szolnok
2 – Bács-Kiskun	12 – Komárom-Esztergom
3 – Békés	13 – Nógrád
4 – Borsod-Abaúj-Zemplén	14 – Pest
5 – Budapest	15 – Somogy
6 – Csongrád	16 – Szabolcs-Szatmár-Bereg
7 – Fejér	17 – Tolna
8 – Győr-Moson-Sopron	18 – Vas
9 – Hajdú-Bihar	19 – Veszprém
10 – Heves	20 – Zala
	21 – Külföldön, ország neve:.....

30. HA MUNKANÉLKÜLI (28. kérdés 5-ös kód)

Keres Ön jelenleg munkát?

- 1 – Igen →
2 – nem
9 – NEM TUDJA

30.a. Melyik megyében keres munkát?

- 1 – Baranya
2 – Bács-Kiskun
3 – Békés
4 – Borsod-Abaúj-Zemplén
5 – Budapest
6 – Csongrád
7 – Fejér
8 – Győr-Moson-Sopron
9 – Hajdú-Bihar
10 – Heves
11 – Jász-Nagykun-Szolnok
12 – Komárom-Esztergom
13 – Nógrád
14 – Pest
15 – Somogy
16 – Szabolcs-Szatmár-Bereg
17 – Tolna
18 – Vas
19 – Veszprém
20 – Zala
21 – Külföldön keres munkát

TÖBB VÁLASZ LEHET!

31-33. HA TANULÓ (28. kérdés 6-os kód)**31. Hol tanul jelenleg?**

- 1 – Gimnáziumban,
2 – szakközépiskolában, technikumban,
3 – szakiskolában, vagy
4 – egyetemen?
5 – iskolarendszeren kívüli (OKJ-s) képzés
6 – egyéb képzés, éspedig:
X –

32. Tanul-e szakmát jelenleg?

- 1 – Igen
2 – nem → **34 - RE**
9 – NEM TUDJA

33. Milyen szakmát tanul jelenleg?

- 1 – Korábban szerzett szakmájában tanul tovább
2 – másik szakmát tanul, ami ugyanabba a szakmacsoportba tartozik, mint amit korábban szerzett
3 – másik szakmát tanul, ami másik szakmacsoportba tartozik, mint amit korábban szerzett
9 – NEM TUDJA

MINDENKITŐL!**34. Összesen hány munkahelye volt eddig? A gyakorlati képzés ideje alatt végzett munkát ne számítsa bele!**

- munkahelye
0 – még nem dolgozott → **51 - RE**
9 – NEM TUDJA

35. És hány munkahelye volt a 2012/2013-as tanév vége óta?

- munkahelye
0 – a 2012/2013-as tanév vége óta nem dolgozott
9 – NEM TUDJA

36. Kérem, válaszoljon meg néhány kérdést azokkal a munkahelyeivel kapcsolatban, amelyeken a 2012/2013-as tanév vége óta dolgozott!

	Járt ehhez a céghez gyakorlati képzésre?		Munkába állás ideje (év, hónap) DÁTUM	Abban a szakmában dolgozott, amit tavaly szerzett?	Mennyi (volt) a havi nettó bére? Ha órabéres havi 180 órával számoljon!	Hány órás (volt) a munkaidő?	Meddig dolgozott ezen a munkahelyen? DÁTUM
	igen	nem					
a.	1	2	év hó 99 - NEM TUDJA	1 – igen, abban a szakmában dolgozott, amit 2013-ban szerzett 2 – egy másik szakmában dolgozott, ami ugyanabba a szakmacsoportba tartozik, mint amit 2013-ban szerzett 3 – egy régebben szerzett szakmájában dolgozott 4 – teljesen eltérő szakmában dolgozott	Ft/hó 8 – nem válaszol	óra/nap	év hó 0 - most is itt dolgozik 99 - NEM TUDJA
b.	1	2	év hó 99 - NEM TUDJA	1 – igen, abban a szakmában dolgozott, amit 2013-ban szerzett 2 – egy másik szakmában dolgozott, ami ugyanabba a szakmacsoportba tartozik, mint amit 2013-ban szerzett 3 – egy régebben szerzett szakmájában dolgozott 4 – teljesen eltérő szakmában dolgozott	Ft/hó 8 – nem válaszol	óra/nap	év hó 0 - most is itt dolgozik 99 - NEM TUDJA
c.	1	2	év hó 99 - NEM TUDJA	1 – igen, abban a szakmában dolgozott, amit 2013-ban szerzett 2 – egy másik szakmában dolgozott, ami ugyanabba a szakmacsoportba tartozik, mint amit 2013-ban szerzett 3 – egy régebben szerzett szakmájában dolgozott 4 – teljesen eltérő szakmában dolgozott	Ft/hó 8 – nem válaszol	óra/nap	év hó 0 - most is itt dolgozik 99 - NEM TUDJA
d.	1	2	év hó 99 - NEM TUDJA	1 – igen, abban a szakmában dolgozott, amit 2013-ban szerzett 2 – egy másik szakmában dolgozott, ami ugyanabba a szakmacsoportba tartozik, mint amit 2013-ban szerzett 3 – egy régebben szerzett szakmájában dolgozott 4 – teljesen eltérő szakmában dolgozott	Ft/hó 8 – nem válaszol	óra/nap	év hó 0 - most is itt dolgozik 99 - NEM TUDJA
e.	1	2	év hó 99 - NEM TUDJA	1 – igen, abban a szakmában dolgozott, amit 2013-ban szerzett 2 – egy másik szakmában dolgozott, ami ugyanabba a szakmacsoportba tartozik, mint amit 2013-ban szerzett 3 – egy régebben szerzett szakmájában dolgozott 4 – teljesen eltérő szakmában dolgozott	Ft/hó 8 – nem válaszol	óra/nap	év hó 0 - most is itt dolgozik 99 - NEM TUDJA
f.	1	2	év hó 99 - NEM TUDJA	1 – igen, abban a szakmában dolgozott, amit 2013-ban szerzett 2 – egy másik szakmában dolgozott, ami ugyanabba a szakmacsoportba tartozik, mint amit 2013-ban szerzett 3 – egy régebben szerzett szakmájában dolgozott 4 – teljesen eltérő szakmában dolgozott	Ft/hó 8 – nem válaszol	óra/nap	év hó 0 - most is itt dolgozik 99 - NEM TUDJA

37. Hogyan találta jelenlegi munkáját?

TÖBB VÁLASZ LEHET!

- 1 – családtagok, ismerősök segítségével
 2 – tanulószereződés alapján
 3 – újsághirdetés útján
 4 – internetes állasközvetítő útján
 5 – munkaügyi központ/kirendeltség segítségével
 6 – egyéb módon, és pedig:
 9 – NEM TUDJA

38. Mielőtt elhelyezkedett a jelenlegi munkahelyén, mennyi ideig keresett állást?

- hónapig
 88 – kevesebb mint 1 hónapig
 99 – NEM TUDJA

39. Szeretnénk megtudni, hogy mennyire elégedett a jelenlegi munkahelyével. Iskolai osztályzatokkal válaszoljon.
 Az 5-ös jelentse azt, hogy nagyon elégedett, az 1-es pedig azt, hogy egyáltalán nem elégedett vele.
 (Természetesen a közbülső osztályzatokat is használhatja.)

Tehát mennyire elégedett ...

	nagyon elégedett ↔ egyáltalán nem					NT	
g. a jelenlegi munkakörével?	5	4	3	2	1	9	X
h. a munkaidővel, műszakbeosztással: azzal, hogy mikor és hány órát kell dolgoznia?	5	4	3	2	1	9	X
i. a munkavégzés körülményeivel, a berendezések, gépek stb. állapotával?	5	4	3	2	1	9	X
j. a munkatársaival?	5	4	3	2	1	9	X
k. a fizetésével?	5	4	3	2	1	9	X
l. a továbblépési lehetőségekkel?	5	4	3	2	1	9	X

40. Munkavégzésében mennyire veszi hasznát annak, amit a szakiskolában tanult?

- 1 – Egyáltalán nem,
 2 – csak a kisebb részének,
 3 – kb. a felének,
 4 – a nagyobb részének hasznát veszi, vagy
 5 – szinte mindennek hasznát veszi, amit a szakiskolában tanult?
 9 – NEM TUDJA

41. Mi az, amit itt a munkahelyén kellett megtanulnia ahhoz, hogy jól elláthassa a feladatát?

0 – Semmit, mindent tudott már

TÖBB VÁLASZ LEHET!		említi	nem említi	
q.	Konkrét feladatokat, feladatcsoportot	1	2	X
r.	Helyi szokásokat, adott munkahelyhez kapcsolódó ismereteket	1	2	X
s.	A rutint, a gyakorlatot kellett megszereznie	1	2	X
t.	Általános tulajdonságot, fejleszthető készséget (pl. önállóság, precizitás)	1	2	X
u.	Nem a tanult szakmájában dolgozik, mindent a munkahelyen tanult meg	1	2	X
v.	Egyéb dolgot említ, éspedig:			X

42. Ön ugyanazon a településen dolgozik, ahol lakik is (ahonnan munkába jár)?

1 – igen → 45- RE 2 – nem

43. Általában mennyi ideig tart, amíg a lakóhelyéről (ahonnan munkába jár) a munkahelyére ér?

A bejárás órát és percet vesz igénybe

9 – NEM TUDJA 99 – NEM TUDJA

44. Kb. hány kilométerre lakik (ahonnan munkába jár) a munkahelyétől?

..... kilométerre

999 – NEM TUDJA

45. Hogyan jár be a munkahelyére?

TÖBB VÁLASZ LEHET!

01 – saját autóval

02 – családtagja, munkatársa viszi be autóval

03 – helyi tömegközlekedési eszközzel

04 – távolsági busszal

05 – vonattal

06 – kerékpárral

07 – motorral

08 – gyalog

09 – egyéb eszközzel

**MINDENKITŐL, AKI
DOLGOZIK!**

46. Tervezi-e, hogy a következő fél évben munkahelyet vált?

1 – igen 2 – nem → **51 - RE** ← 9 – NEM TUDJA

47. Miért szeretne munkahelyet váltani?

RÉSZLETESEN ÍRJA LE!

9 – NEM TUDJA

48. Elhelyezkedne-e a mostani bérénel valamivel alacsonyabb összegért is?

- 1 – Igen,
2 – nem, legalább ugyanennyit szeretne kapni,
3 – a jelenleginél többet szeretne kapni. →

48.a. Hány ezer forinttal szeretne többet kézhez kapni?

9 – NEM TUDJA

.....ezer Ft-tal

99 – NEM TUDJA X – NEM VÁLASZOL

49. Milyen állást keres?...

TÖBB VÁLASZ LEHET!

- 1 – Olyat, ahol abban a szakmában dolgozhat, amit a 2012/2013-as tanévben szerzett,
2 – olyat, ahol ugyanabba a szakmacsoportba tartozó másik szakmában dolgozhat,
3 – olyat, ahol egy régebben szerzett szakmájában dolgozhat, vagy
4 – olyat, ahol teljesen eltérő szakmában dolgozhat?

9 – NEM TUDJA

**50. HA NEM ABBAN A SZAKMÁBAN DOLGOZNA, AMIT A 2012/2013-AS TANÉVBEN
SZERZETT**

(előző kérdés 2-4-es kód)

Milyen szakmára gondol?

ÍRJA LE! TÖBB VÁLASZ LEHET

9 – NEM TUDJA

MINDENKITŐL!

51. Milyen feltételekkel lenne hajlandó egy távoli, magyarországi városba költözni akkor, ha ott jobb álláslehetőséghez jutna, mint lakóhelye környékén?

ÍRJA LE, UTÁNA KÓDOLJA!
TÖBB VÁLASZ LEHET!

- 0 – nem költözne semmilyen feltétellel
1 – ha a munkaadó biztosítana szállást
2 – ha rokonoknál, ismerősöknél tudna lakni
3 – ha magasabb lenne a fizetése
4 – egyéb válasz
9 – NEM TUDJA

→ 51.a. Hány ezer forinttal szeretne többet kézhez kapni?

.....ezer Ft-tal

99 – NEM TUDJA X – NEM VÁLASZOL

52. És milyen feltételekkel lenne hajlandó egy külföldi városba költözni akkor, ha ott jobb álláslehetőséghez jutna, mint lakóhelye környékén?

ÍRJA LE, UTÁNA KÓDOLJA!
TÖBB VÁLASZ LEHET!

- 0 – nem költözne semmilyen feltétellel
1 – ha a munkaadó biztosítana szállást
2 – ha rokonoknál, ismerősöknél tudna lakni
3 – ha magasabb lenne a fizetése
4 – egyéb válasz
9 – NEM TUDJA

→ 54 - RE

53. Melyik országban vállalna szívesen munkát?

TÖBB VÁLASZ LEHET

01 – Ausztria	10 – Franciaország
02 – Németország	11 – Olaszország
03 – Románia	12 – Spanyolország
04 – Szlovákia	13 – Amerikai Egyesült Államok
05 – Lengyelország	14 – egyéb ország,
06 – Nagy-Britannia	éspedig:
07 – Írország	15 – egyéb válasz,
08 – Hollandia	éspedig:
09 – Svédország	99 – NEM TUDJA

54. A saját pályája, karrierje szempontjából nagyon szükségesnek tartja, inkább szükségesnek, inkább szükségtelennek, vagy teljesen szükségtelennek tartja azt, ...

	nagyon szükséges	inkább szükséges	inkább szükségtelen	teljesen szükségtelen	NEM TUDJA
f. hogy szakmai továbbképzéseken vegyen részt?	4	3	2	1	9
g. hogy jobban beszéljen idegen nyelveken?	4	3	2	1	9
h. hogy jobban értsen a számítógéphez?	4	3	2	1	9
i. HA NINCS ÉRETTSÉGIJE: hogy leérettségizzen?	4	3	2	1	9
j. hogy felsőoktatási intézményben tanuljon?	4	3	2	1	9

55. Köszönjük válaszait! Van kifogása az ellen, hogy egy év múlva ismét megkeressük Önt kérdőívünkkel?

- 1 – van, jövőre nem kíván válaszolni
 2 – nincs —————> Kérem, adja meg elérhetőségeit, hogy jövőre ismét megkereshessük önt!

d. Neve:

e. Címe

--	--	--	--

irányítószám település neve utca, tér stb. házsám

f. Telefonszáma: d. E-mail címe:

Köszönjük, hogy válaszaival segítette munkánkat!

KÉRDEZÉS VÉGE: óra perc